

SANCTI GREGORII MAGNI

ROMANI PONTIFICIS

LIBER SACRAMENTORUM.

IN NOMINE DOMINI.

(1*) Hic liber (2) Sacramentorum^a de circulo anni^b expositus, a sancto Gregorio papa Romano editus, (3) ex authentico libro bibliothecæ^c Cubiculi scriptus, qualiter (4) Missa Romana celebratur, hoc est :

I In primis (5) ad introitum Antiphona, qualis Actus, Sanctus dominus deus Sabaoth. pleni sunt cœli et terra Gloria tua, osanna in excelsis. (22) Benedictus. qui venit in nomine domini, (23) osanna in Excelsis^e.

(6) Deinde, Kyrie eleison.

Item dicitur, (7) Gloria in excelsis Deo (8) Si episcopus fuerit, tamtummodo die Dominico, sive diebus festis. (9) A presbyteris autem minime dicitur, nisi solo in pascha. ^d Quando vero litania agitur, neque Gloria in excelsis Deo, neque Alleluia canitur.

(10) Postmodum dicitur Oratio ; deinde sequitur (11) Apostolus.

(12) Item Graduale, seu Alleluia.

Postmodum legitur (13) Evangelium, deinde (14) Offertorium, et dicitur oratio super oblata.

Qua completa, dicit sacerdos excelsa voce : Per omnia sæcula sæculorum. **R Amen.** Dicit. Dominus vobiscum. **R Et cum spiritu tuo.** Dicit : (15) Sursum corda. **R (16) Habemus ad Dominum.** Dicit : **2** (17) Gratias agamus Domino Deo nostro. **R Dignum** (18) et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper (19) et ubique gratias agere, domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Per quem majestatem tuam (20) laudant angeli, adorant dominationes, tremunt potestates : cœli, cœlorumque virtutes, ac beata seraphim socia exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas, deprecamur, supplici confessione dicentes : (21) SANCTUS, SAN-

^a Per sacramenta intelliguntur vel omnia novæ legis sacramenta ; quo sensu theologi de Sacramentis tractatum edunt ; vel tria potissimum sacramenta, quæ simul accipiebantur olim, scilicet baptismus, confirmatio, et Eucharistia ; de quibus scripti libri sex de Sacramentis, inter Ambrosii opera, tom. II novæ Edit. ; vel solum Eucharistiæ sacramentum, quod plurali numero, in singulis fere Missis designatur, tum propter duplicem panis et vini materiam, tum propter corpus et sanguinem Christi quæ continet. Vide notam 2 Menardi.

^b In 2 Theod. et in Val. Cl. hic titulus legitur : *Incipit liber Sacramentorum de circulo anni a sancto Gregorio papa Romano editus.*

^c Vide notam 3 Menardi, cui addere liceat quod legitur de sancto Leone I in Rom. Pontificali : *Hic etiam constituit et addidit super sepulcra apostolorum...*

rum... custodes qui dicuntur cubicularii.

^d Litania ad luctum pertinet. Hinc Gregorius arguit Joannem episc. Ravennatem, quod in litanis, hoc est, cineris et cilicii tempore, pallium pompaticè deferret. Vide lib. III, al. II, ind. 11, epist. olim 54. nunc 56. Eadem fuit ratio cur in litania ab hymno *Gloria in excelsis Deo* abstineretur, et ab *Alleluia*.

^e In priori Theoder. ante *Te igitur*, etc., exstant plures Orationes : unam tantum retulimus post notam 23 Menardi.

^f In Mss. Theoder. et Gemet. hoc modo tres signantur cruce, ad hæc verba : *hæc dona † hæc munera † hæc sancta † sacrificia illibata.*

^g In 2 Theod. : *Memento... omniumque propinquorum meorum, et quorum elemosynas suscepimus, seu qui mihi confessi sunt, necnon et quorum nomina super sanctum altare tuum scripta habentur.*

* Numeris inter parentheses inclusis revocatur lector ad notas D. Hugonis Menardi ad calcem libri Sacramentorum amandatas. Eorr.

Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli Cosmæ et Damiani, (42) Hilarii, Martini, Augustini Gregorii, Hieronymi, Benedicti, et omnium sanctorum tuorum, (43) quorum meritis precibusque concedas ut in omnibus protectionis tuæ muniamur auxilio. Per Christum Dominum nostrum.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quæsumus, Domine, ut placatus accipias : (44) diesque nostros in tua pace disponas, atque ab æterna damnatione nos (45) eripi, et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum.

Quam oblationem tu, Deus in omnibus, quæsumus, (46) benedictam, (47) ascriptam, (48) ratam, (49) rationabilem, acceptabilemque facere digneris ut nobis corpus et sanguis fiat dilectissimi filii tui Domini Dei nostri Jesu Christi.

(50) Qui, pridie quam pateretur, (51) accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, (52) elevatis oculis in cælum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit, fregit (53) dedit discipulis suis, dicens : Accipite, et manducate (54) ex hoc omnes : (55) HOC EST ENIM CORPUS MEUM.

Simili modo, postea quam cœnatum est, accipiens et (56) hunc (57) præclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas item tibi gratias agens, benedixit, (58) dedit discipulis suis, dicens : Accipite, et bibite ex eo omnes : (59) HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI, NOVI ET ÆTERNI TESTAMENTI (60) MYSTERIUM FIDEI, QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM.

Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis.

(61) Unde et memores sumus, Domine nos tui servi, sed et plebs, tua sancta, Christi Filii tui Dei nostri, tam beatæ passionis, necnon et ab inferis resurrectionis, sed et in cælos gloriosæ ascensionis. Offerimus præclaræ Majestati tuæ (62) de tuis donis ac datis, (63) Hostiam + puram, Hostiam + sanctam, Hostiam + (64) immaculatam, Panem + sanctum vitæ æternæ, et calicem + salutis perpetuæ.

Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere, (65) sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justii Abel, et sacrificium patriarchæ nostri Abrahamæ, et quod tibi obtulit (66) summus sacerdos tuus Melchisedech a sanctum sacrificium, immaculatam Hostiam.

Supplices te rogamus, omnipotens Deus, (67) jube hæc perferri per manus angeli tui in (68) sublime

altare tuum, in conspectu Divinæ Majestatis tuæ, ut, quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui + corpus, et + sanguinem sumpserimus, omni benedictione cœlesti, et gratia repleamur. Per Christum Dominum nostrum.

(69) *Super Diptycha.* — (70) Memento etiam Domine famulorum famulariumque tuarum *Ill.* qui nos præcesserunt cum signo fidei, (71) et dormiunt in somno pacis, *Ipsis.* Domine, et (72) omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis, ut indulgeas, deprecamur. *Per eundem.*

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis sanctis apostolis, et martyribus, (73) cum Joanne, (74) Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, (75) Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, (76) Agathe, *c* Lucia (77) Agne, Cecilia, Anastasia, (78) *d* et cum omnibus sanctis tuis intra quorum nos consortium, non estimator (79) meriti, sed veniæ quæsumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum.

Per quem hæc (80) omnia, Domine, semper bona creas, (81) sanctificas, (82) viviificas benedixisti et præstas nobis. Per *e* ipsum, et cum + ipso, et in + ipso, est tibi Deo Patri omnipotenti in unitate Spiritus sancti, omnis honor et gloria.

Per omnia sæcula seculorum. Amen.

Oremus. — (83) Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere.

(84) Pater noster qui es in cælis, Sanctificetur nomen tuum, Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in cælo, et in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. *R.* Sed libera nos a malo.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, preteritis, præsentibus, et futuris, et intercedente beata et gloriosa semper virgine Deigenitrice Maria, et (85) beatis apostolis tuis, Petro, et Paulo, atque (86) Andrea, necnon et beato (87) Stephano protomartyre tuo, *f* et omnibus sanctis, da propitius pacem diebus nostris, ut, ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per Dominum.

5 Pax Domini sit semper vobiscum. *R.* Et cum Spiritu tuo.

(88) Agnus Dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis *¶*.

^a Ex lib. Pontific., in Vita sancti Leonis I, quæ tom. III Concil. inseritur, col. 1290 et seq., sanctus Leo constituit ut intra actionem sacrificii diceretur, sanctum sacrificium, immaculatam Hostiam.

^b In Cod. Pamel. et Regine Suec., per Christum Dom. nost.

^c Pamel., Agatha, ut in aliis Editis.

^d In Gemet. hic inseruntur nomina sanctarum Ætheldrythæ et Gertrudis.

^e Cruces hic signatæ non videntur in Cod. Reg. Succ.

^f In Cod. Reg. Suec. additur : Necnon et beato Dionysio martyre tuo atque pontifice cum sociis suis Rustico et Eleutherio, et beato Clodoaldo confess. t., et omnibus, etc. In Pamel. Cod. cum beato Cyriaco Mart. t. et sancto Martino confess. t. quæ in Cod. Reg. Suec. desiderantur. In 2 Theod. inseruntur hic nomina sanctorum Quintini, Nicasii, Gregorii, Medardi et Eligii.

^g Post Agnus in 1 Theod. sequuntur sex Orationes ex quibus secunda est : Domine J. C. qui dixisti apostolis tuis, pacem relinquo vobis, etc., quæ legitur in

* IX KALEND. JANUARI. — IN VIGILIA NATALIS DOMINI.

Ad (89) Nonam. — (90) Deus qui nos Redemptio- nis nostræ annua expectatione lætificas, (91) præsta ut Unigenitum tuum quem Redemptorem læti susce- pimus venientem quoque judicem securi videamus Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum (92) qui tecum vivit et regnat Deus, in unitate Spi- ritus sancti (93) per omnia sæcula sæculorum.

(94) *Super oblata.* — Da nobis, quæsumus omni- potens Deus ut, sicut adoranda Filii tui Natalia prævenimus sic ejus munera capiamus sempiterna gaudentes. Per eundem.

(95) *Præfatio b.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. Per Christum Dominum nostrum cujus hodie faciem in confessione prævenimus et voce supplicii exoramus, ut superventuræ noctis officiis nos ita per- vigiles reddat, ut sinceris mentibus ejus percipere mereamur Natale venturum in quo invisibilis ex sub- stantia tua visibilis per carnem apparuit in nostra tecumque unus non tempore genitus, non natura inferior, ad nos venit ex tempore natus. Per quem, etc.

(96) *Ad Complendum c.* — Da nobis, Domine, quæ- sumus, Unigeniti Filii tui recensita Nativitate respi- rare ejus cœlesti mysterio pascimur et potamur (97). Per eundem, etc.

Ad Vesperas. — Præsta misericors Deus ut ad suscipiendum Filii tui singulare Nativitatis myste- rium et mentes credentium præparentur et non cre- dentium corda subdantur. Per eundem.

(98) IN VIGILIA DOMINI IN NOCTE.

Deus, qui hanc sacratissimam noctem veri luminis fecisti illustratione clarescere, da quæsumus ut cu- jus lucis mysteria in terra cognovimus, ejus quoque gaudiis in cælo perfruamur. Qui tecum vivit, etc.

6¹ *Super oblata.* — Accepta sit tibi Domine, quæ- sumus hodiernæ festivitatis oblatio, ut, tua, gratia largiente, per hæc sacrosancta commercia in illius inveniamur forma in quo tecum est nostra substan- tia. Qui tecum vivit et regnat Deus in unitate.

hodiernis Missalibus. In C. Reg. Suec. ante *Agnus Dei* ponitur Benedictio episcoporum, *adesto suppl.*, ut in Pontific. Rom. postea Consecratio: *Deus honorum omnium.* Deinde super oblata, *hæc hostia*, etc., ut in Pontif. Rom., Præfatio, *Hanc igitur*, etc. Ad com- plendum, *hæc nos communio*, etc. Hæc excipiunt ordi- nationes presbyteri et diaconi.

* Hic non consentiunt Mss., nisi in duabus prioribus Orationibus.

b Abest Præfatio Cod. Pamel. et Reg. Suec. In Gemet assignatur Præfatio quæ in Edit. Vatic. et Gussanvil. ponitur pro tertia missa Natalis Domini.

c In Cod. Reg. Suec. et apud Pamel. legitur *post Communionem.* Sequitur ad Pamel. Oratio *super populum* quæ abest a Cod. Reg. Suec. sicut alia *ad Vesperas.*

d In C. Pamel., *secreta*, contradicente Cod. Reg. Suec.

e Apud Pamel., *quia per incarnati verbi mysterium*, etc., ut in Missalibus hodiernis. Consentiant Cod.

A *Præfatio.* — Vere dignum et justum est æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, e Per Christum Dominum nostrum. Cujus divinæ Nativitatis potentiam ingenita virtutis tuæ genuit ma- gnitudo. Quem semper Filium, et ante tempora æterna genitum, quia tibi pleno atque perfecto æterni Patris nomen non defuit, prædicamus, et ho- nore, majestate atque virtute æqualem tibi cum Spi- ritu sancto confitemur, et (99) in trino vocabulo unicam credimus Majestatem. Et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cum- que omni militia cœlestis exercitus hymnum gloriæ tuæ canimus sine fine dicentes :

Te igitur, clementissime Pater, etc.

B (100) *Benedictio.* — Omnipotens Deus qui incar- natione Unigeniti sui mundi tenebras effugavit, et gloriosa nativitate hanc sacratissimam noctem irra- diavit, effuget a vobis tenebras vitiorum et irradiet corda vestra luce virtutum. Amen Quique ejus sa- cratissimæ Nativitatis gaudium magnum pastoribus ab angelo voluit nuntiari ipse super vos benedictionis suæ gratissimum imbrem infundat, atque ipsa pastore vos ad æternorum gaudiorum pascua æterna perdu- cat. Amen. Et qui per ejus incarnationem terrena cœlestibus sociavit internæ pacis et bonæ voluntatis vos nectare repleat, et cœlestis militiæ consortes efficiat Amen. Quod ipse, etc. f.

Ad Complendum. — Da nobis, quæsumus, Domine Deus noster ut qui Nativitatem Domini nostri Jesu Christi nos frequentare gaudemus, dignis conversa- tionibus ad ejus mereamur pertinere consortium. Qui tecum vivit, etc.

Ad Matutinum. — Respice nos, misericors Deus, et mentibus clementer humanis, nascente Christo, summæ veritatis lumen ostende. Qui tecum vivit et regnat.

7 MISSA (101) IN MANE PRIMA NAT. DOM., SIVE SAN- CTÆ E ANASTASIE.

Da (102). quæsumus, omnipotens Deus, ut, qui nova incarnati Verbi tui luce perfundimur hoc in nostro respiciat opere, quod per fidem fulget in mente. Per eundem.

Reg. Suec., Gemet et Theoder. Post Præfat. Pamel. habet: *infra actionem Communicantes et noctem sa- cratis. celebr.*, ut in Missali. Favent Mss. Theoder. et Gemet. Abest hoc a Cod. Reg. Suec. Sic adeo dis- crepant Codices ab invicem, ut immensi prope laboris sit omnes variantes lectiones observare.

f Hæc Benedictio quæ hic non exstat in Ed. Vat. et aliis poster. est in Benedictionali a Lambecio edito, quod habes in Edit. Gussanvil. Ibidem reperiuntur omnes aliæ Benedictiones in Codice Menardino. Mis- sarum officiis insertæ. Sic absolvitur apud Lambe- cium: *quod ipse præstare dignetur cujus regnum et imperium sine fine permanet in sæcula sæculorum. Amen. Benedictio Dei Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et pax Domini sit semper vobiscum.*

g Assignatur quoque statio, *ad sanctam Anastasiam* tum in plerisque Codd. tum in Kalend. Rom. In Cod. Reg. Suec. duæ sunt hujus missæ Præfationes, prior de sancta Anastasia, alia de Nativitate.

Alia. — Da, quæsumus omnipotens Deus ut qui beatæ Anastasiæ martyristuæ solemnia colimus ejus apud te patrocina sentiamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Super oblata. — Munera nostra quæsumus, Domine. Nativitatis hodiernæ mysteriis apta proveniant, ut (103) sicut homo genitus idem refulsit Deus, sic nobis hæc terrena substantia conferat quod divinum est. Per eundem.

Alia. — Accipe, quæsumus, Domine, munera dignanter oblata, et, beatæ Anastasiæ suffragantibus meritis ad nostræ salutis auxilium provenire concede. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum. Qui tecum vivit.

(104) *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia nostri Salvatoris hodie lux vera processit, quæ clara nobis omnia et intellectu manifestavit et visu. Et ideo cum angelis et archangelis, cum thronis et dominationibus cumque omni militia cælestis exercitus, hymnum gloriæ tuæ canimus, sine fine dicentes.

Ad Complendum. — (105) Ejus nos, Domine, (106) sacramenti semper (107) natalis instauret cujus (108) Nativitas singularis humanam repulit vetustatem. Qui tecum vivit.

Alia. — Satiasti, Domine familiam tuam muneribus sacris; ejus, quæsumus semper interventione nos refove cujus solemnia celebramus. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

VIII KAL. JANUARIÆ. — IN DIE NATALIS DOMINI.

(109) Concede quæsumus omnipotens Deus, ut nos Unigeniti Filii tui nova per carnem Nativitas liberet quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Qui tecum vivit.

Super oblata. — Oblata, Domine munera nova Unigeniti tui Nativitate sanctifica, nosque a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per eundem, etc.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia per incarnati Verbi mysterium nos a mentis tenebris oculis lux tuæ claritatis infulsit. Ut, hunc visibiliter Deum cognoscimus, per hunc (110) invisibilium amore rapiamur. Et ideo cum angelis.

Te igitur, clementissime Pater, etc., ut supra^b.

Benedictio. — Benedicat vobis omnipotens Deus, vestramque ad superna excitet intentionem qui hanc sacratissimam diem Nativitate Filii sui fecit esse solemnem. Amen. Et qui eum qui Panis est angelorum in præsepi Ecclesiæ cibum fecit esse fidelium animalium ipse vos et in præsentis sæculo degustare faciat æternorum dulcedinem gaudiorum et in futuro per-

^a In Kalend. Rom., sicut in Ed. Pamel. et plerisque Mss., legitur *ad sanctum Petrum*, ubi statio indicatur.

^b Apud Pamelium post Præfationem habes, *infra*

ducat ad sæietatem æternorum præmiorum. Amen. (111) Quique ejus infantiam vilibus voluit indui pannis, ipse vos cælestium vestimentorum induat ornamentis Hæmen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum et imperium sine fine permanet in sæcula sæculorum. Amen. Benedictio Dei Patris et Filii, et Spiritus Sancti. Et pax Domini sit semper vobiscum.

Ad Complendum. — (112) Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut natus hodie Salvator mundi, sicut divinæ nobis generationis est auctor ita et immortalitatis sit ipse largitor. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alie Oratïones. — Concede nobis, omnipotens Deus, ut Salutare tuum nova cælorum luce mirabile quod ad salutem mundi hodierna festivitate processit, nostris semper innovandis cordibus oriatur. Qui tecum.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, qui hunc diem per incarnationem Verbi tui et partum beatæ Mariæ virginis consecrasti, da populis tuis in hac celebritate consortium ut, qui tua gratia sunt redempti tua sint adoptione securi. Per eundem.

Alia. — Fundamentum fidei nostræ Deus, (113) qui in mentibus sanctis tanquam in excelsis montibus æternitatis portas, justitia muniente, componis. concede nobis in te gloriose credere, tuumque Filium Dominum nostrum ad Redemptionem animarum hominem factum prædicabiliter confiteri. Qui tecum, etc.

Alia. — Largire, quæsumus, Domine famulis tuis (114) fidei et securitatis augmentum, ut qui de Nativitate Filii tui Domine nostri gloriantur et adversa mundi, te gubernante, non sentiant, et quæ temporaliter celebrare desiderant, sine fine percipiant, Per.

Alia. — Deus, qui per beatæ Mariæ virginis partum sine humana consensu procreatum, in Filii tui membra venientes (115) paternis fecisti præjudiciis non tergeri, præsta, quæsumus, ut (116) hujus creaturæ novitate suscepta vetustatis antiquæ contagii exuamur. Per eundem.

Alia. — (117) Deus, qui humanæ substantiæ dignitatem et invariabilitatem condidisti et mirabiliter reformasti, da nobis quæsumus ejus divinitatis esse consortes qui humanitatis nostræ fieri dignatus est particeps, Jesus Christus Filius tuus, qui tecum vivit.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus qui in Filii tui Domini nostri Nativitate tribuisti totius religionis initium perfectionemque constare da nobis quæsumus, in ejus portione censeris, in quo totius salutis humanæ summa consistit. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alia. — Da, quæsumus, Domine, populo tuo inviolabilem fidei firmitatem, ut qui Unigenitum tuum,

act. Communicantes et diem sacratiss. celebr. quo B. M. intem, virginitas (per errorem natiuitas), etc., quæ leguntur in Ed. Vatic. et Gussanvil., necnon in Gemet. Abest a Cod. Reg. Suec.

in tua tecum gloria sempiternum, (118) in veritate A nostri corporis natum de matre Virgine confitentur et a præsentibus liberentur adversis et mansuris gaudiis inserantur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum.

VII KAL. JANUARIJ. — NATIVITAS SANCTI STEPHANI ^a.

Da nobis, quæsumus, Domine, imitari quod colimus, ut dicamus et inimicos diligere, quia ejus natalitia celebramus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dom.

Super oblata. — Suscipe, Domine, munera pro tuorum commemoratione sanctorum, (119) ut sicut illos passio gloriosos, sic nos devotio reddat innocuos. Per Dominum ^b.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere B Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, beati Stephani levitæ simul et martyris natalitia recolentes: qui fidei, qui sacræ militiæ, qui dispensationis et castitatis egregiæ, qui prædicationis mirabilisque constantiæ, qui confessionis ac patientiæ nobis exempla veneranda proposuit. Et ideo natalitatem Filii tui merito præ cæteris passionis suæ festivitate prosequitur, (120) cujus gloriæ sempiternæ primus martyr occurrit. (121) Per quem majestatem, etc.

IO *Benedictio.* — Deus qui beatum Stephanum protomartyrem coronavit, et confessione fidei, et agone martyrii, mentes vestras circumdet, et in præsentis sæculo corana justitiæ, et in futuro per ducat vos ad coronam gloriæ. Amen. Illius obtentu tribuat C vobis Dei et proximi charitate semper exuberare, qui hanc studuit etiam inter lapidantium impetus obtinere. Amen. quo ejus exemplo roborati, et intercessionem muniti, ab eo quem ille a dextris Dei vidit stantem, mereamini benedici. Amen. Quod ipse præstare dignetur, etc.

Ad Complendum. — Auxilientur nobis, Domine, sumpta mysteria, et intercedente beato Stephano martyre tuo, sempiterna protectione confirmet. Per

Alia. — omnipotens sempiternus Deus, qui primitias martyrum, in beati levitæ Stephani sanguine dedicasti, tribue, quæsumus, ut p. o nobis intercessor existat, qui pro suis etiam persecutoribus exoravit. Per.

Alia — Deus, qui nos Unigeniti tui clementer incarnatione redemisti, da nobis patrocinia tuorum D continuata sanctorum, quibus capere valeamus salutaris mysterii portionem. Per eundem.

Alia. — Gratias agimus, Domine, multiplicatis circa nos miserationibus tuis, qui et Filii tui Nativitate nos salvas, et beati martyris Stephani deprecatione sustentas. Per eundem.

^a Apud Pamelium, *martyris*, ut in Editis Vatic. et Gussanvil. Abest a Cod. Reg. Suec. et a Kalend. Rom., ubi nulla statio assignatur, sed pro Evangelio indicatur: *Dicebat Jesus turbis Judæorum*, usque, *benedictus qui venit in nom. Dom.* Matth. xxiii.

^b Post hanc Orationem, apud Pamelium sequitur Oratio: *grata tibi sint*, etc., quæ desideratur in Cod.

VI KAL. JANUARIJ ^c. — NATIVITAS SANCTI JOANNIS EVANGELISTE.

(122) Ecclesiam tuam, Domine, benignus illustra, ut, beati Joannis evangelistæ illuminata doctrinis, ad dona perveniat sempiterna. Per.

Super oblata. — Suscipe munera, Domine quæ in ejus tibi solemnitate deferimus, cuus (123) nos confidimus patrocinio liberari, Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, equum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, beati apostoli tui et evangelistæ Joannis veneranda natalitia recensentes: qui Domini nostri Jesu Christi Filii tui vocatione suscepta terrenum respuit patrem, ut posset invenire cœlestem, adeptus in regno cœlorum sedem apostolici culminis, qui tantum re-
tia (124) carnalia contempserat genitoris; qui que Unigenito tuo sic familiariter est dilectus, et immensæ gratiæ muneribus approbatus, ut eum **II** idem dominus in cruce jam positus, (125) vicarium suæ matri Virgini filium subrogaret, quatenus beatæ Genitricis integritati probati dilectique discipuli virginitas deserviret. Nam et in cœnæ mysticæ sacrosancto convivio super ipsum vitæ fontem æternum, scilicet pectus recubuerat Salvatoris. De quo perenniter manantia cœlestis hauriens fluenta doctrinæ, tam profundis ac mysticis revelationibus est imbutus, ut omnem transgrediens creaturam, excelsa mente conspiceret, et evangelica voce proferret quod principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum et Deus erat Verbum. Et ideo cum angelis.

Benedictio. — Omnipotens Deus dignetur vobis Per intercessionem beati Joannis apostoli et evangelistæ benedicere, qui per eum arcana verbi sui voluit Ecclesiæ revelare. Amen. Concedat vobis ut quod ille Spiritus sancti munere afflatus vestris auribus infudit, ejusdem spiritus dono capere mente valeatis. Amen. Quo ejus documento de divinitate nostri redemptoris edocti, et amando quod tradidit, et exsequendo quod jussit, ad dona pervenire mereamini, quæ idem Jesus Christus Dominus noster repromissit. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Refecti cibo potuque cœlesti, Deus noster, te supplices deprecamur, ut in cujus hæc commemoratione percepimus, ejus muniamur, et precibus. Per.

(126) *Ad Vesperos.* — Beati Joannis evangelistæ, quæsumus, Domine, supplicatione placatus, et veniam vobis tribue, et remedia sempiterna concede. Per Dominum nostrum.

(127) *Alia.* — Beati evangelistæ Joannis, Domine,

Reg. Suec. et abest ab Edit. Vatic., Gussanvil., etc.

^c In Kalend. Rom. nulla fit mentio stationis. Evangelium idem notatur, quod in hodiernis Missalibus legimus. In Cod. Pamel. antiæ prorsus Orationes assignantur. In una præmittitur *ad sanctum Andream*. Aliquas ex illis habet Codex Reg. Suec., sed non omnes; imo tres priores desunt.

præcibus adjuvemur, ut quod possibilitas nostra non obtinet ejus nobis intercessione donetur. Per.

(128) *Alia.* — Sit, Domine, quæsumus, beatus Joannes evangelista nostræ fragilitatis adjutor, ut pro nobis tibi supplicans copiosius audiatur. Per.

Alia. — Deus qui per os beati apostoli tui Joannis Verbi tui nobis arcana reserasti præsta, quæsumus, ut quod ille nostris auribus excellenter infudit intelligentiæ competentis eruditione capiamus. Per.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, qui hujus diei venerandam sanctamque lætitiâ beati apostoli tui Joannis et evangelistæ festivitatem tribuisti, da Ecclesiæ tuæ, quæsumus, et amare quod credidit, et prædicare quod docuit. Per.

Alia. — Adsit Ecclesiæ tuæ, Domine quæsumus, beatus 12 evangelista Joannes, ut cujus perpetuus doctor existit, semper esse non desinat suffragator. Per Dominum.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut excellentiam Verbi tui, quam beatus evangelista Joannes asseruit, et convenienter intelligere valeamus, et veraciter profiteri. Per eundem.

V KALEND. JANUARIÏ, ^a NATALIS INNOCENTUM.

Deus, cujus hodierna die præconium innocentes martyres non loquendo, sed moriendo confessi sunt, omni in nobis vitiorum mala mortifica, ut fidem tuam, quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur. Per.

Super oblata. — Adesto, Domine, muneribus Innocentium festivitatem sacrandis, et præsta, quæsumus, ut eorum sinceritatem possimus imitari, quorum tibi dicatam veneramur imitiam. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æternus Deus: (129) et in pretiosis mortibus parvulorum, quos propter nostri redemptoris infantiam bestiali sævitia Herodes funestus occidit, immensa clementiæ tuæ dona prædicare, in quibus fulget sola magis gratia quam voluntas, (130) et clara est prius confessio quam loquela, (131) ante passio quam membra idonea passio. Existunt testes Christi, qui ejus nondum fuerant agitatores. O infinita benignitas! O ineffabilis misericordia, quæ pro suæ nomine trucidatis meritum gloriæ perire non patitur, sed propria cruore pertusis et salus regenerationis adhibetur, et imputatur corona martyrii. Et ideo cum angelis, etc.

Benedictio. — Omnipotens Deus, pro cujus Uni-

^a Apud Pamel. Nat., *sanctorum Innocent.* Abest *sanctorum*, a Cod. Reg. Suec., a Kalend. Rom. et ab Edit. Vatic. et Gussanvil. In eodem Pamel. Cod. legitur *ad sanctum Paulum*. Siletur de statione in Kalend. Rom., ubi Evangelium idem quod in hodierna sanctorum Innocentium Missa designatur.

^b Hæc oratio et ultima, *adjuva*, etc., deest in Cod. Reg. Suec.

^c Abest *papæ*, a Cod. Pamel., exstat in Cod. Reg. Suec. In neutro negitur quod hic de sancto Fulgentio additum, ut nec in aliis Vulgatis. In kalend. Rom., ubi papæ titulus sancto Silvestro non datur, nullaque fit sancti Fulgentii memoria, præscribitur Evangel. *Dixit Jesus discipulis suis: Vigilate, usque super om-*

geniti veneranda infantia infantium innocentium catervas Herodis funesti peremit sævitia, suæ vobis benedictionis tribuat dona gratissima. Amen. Et qui eis concessit ut unicum Filium ejus, Dominum nostrum, non loquendo, sed moriendo confiterentur, concedat, vobis ut fidem veram quam lingua vestra fatetur, etiam mores probi et vita inculpabilis fateantur. Amen. Quique eos primitivum fructum sanctæ suæ suscepit Ecclesiæ, cum fructu honorum operum vos faciat pervenire ad gaudia æternæ patriæ. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum.

Ad complendum. — (132) Votiva, Domine, dona percepimus, quæ Sanctorum nobis precibus, et præsentis, quæsumus, vitæ pariter et æternæ tribue conferre subsidium. Per.

^B 13 *Alia.* — ^b Deus, qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen gloriosius operaris in minimis, da nobis, quæsumus, in eorum celebritate gaudere, qui Filio tuo Domino nostro testimonium præbuerunt etiam non loquentes. Per eundem, etc.

Alia. — Ipsi nobis, Domine, quæsumus, postulent mentium puritatem, quorum Innocentius hodie solemniter celebramus. Per.

Alia. — Adjuva nos, Domine, quæsumus, eorum deprecatione sanctorum, qui Filium tuum humana necdum voce profitentes cælesti sunt pro ejus Nativitate gloria coronati. Per eundem.

PRID. KALENDAS JANUARIÏ. NATIVITAS SANCTI SILVESTRI
^c PAPÆ.

(133) *Eodem die sancti Fulgentii episcopi.*

^C Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut beati Silvestri confessoris tui, atque pontificis veneranda solemnitas, et devotionem nobis augeat, et salutem Per.

Super oblata. — Sanctorum tuorum nobis, Domine pia non desit oratio, quæ et munera nostra conciliet, et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per.

Ad complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut hodiernæ munus solemnitatis acceptum, intercedente beato Silvestro confessore tuo, et corporibus nostris salutem præstet et mentibus. Per Dominum.

Alia. — Adesto, Domine, supplicationibus nostris nec eos ullis mentis et corporis patiaris subjacere periculis, quos beati Silvestri pontificis tui munit gloriosa confessio. Per.

KALENDIS JANUARIÏ. (134) — IN OCTAVIS DOMINI ^d.

Deus, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate

nia bona sua constituet eum, sine ulla statione.

^d Licet hoc festum a Circumcisione nomen haud accipiat in Kalendar. Rom., cui consentiunt libri Sacramentorum Codices sive editi sive manu exarati, assignatur tamen Evangelium de Circumcisione, *postquam consummati sunt*, quod protrahuntur, usque *et gloriam plebis tuæ Israel*. Nulla stationis sit mentio. In editis tamen Pamelianis, consentiente Cod. Reg. Suec., legitur *ad sanctam Mariam ad Martyres*. In hoc Cod. desiderantur quatuor Orationes ultimæ apud Pamelium uocatis [ ] inciusæ; Præfatio et Benedictio quæ hic habentur, ubi Circumcisionis sit mentio, in Pamel. et Reg. Suec. Codicibus non leguntur. In Kalendar. Rom. eodem die notatur *natale sanctæ*

fecunda, humano generi præmia præstitisti, tribue, A quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus auctorem vitæ suscipere Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Alia. — Deus, qui nobis nati Salvatoris diem celebrare **14** concedis octavum, fac quæsumus, nos ejus perpetua divinitate muniri cujus sumus carnali commercio reparati. Qui tecum vivit, etc.

Superoblata. — Præsta, quæsumus, Domini, ut per hæc munera, quæ Domini nostri Jesu Christi arcanæ Nativitatis mysterio gerimus, purificatæ mentis intelligentiam consequamur. Per eundem.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : cujus hodie Circumcisionis diem, et Nativitatis octavum celebrantes, tua, Domine, mirabilia, veneramur. Quia, quæ peperit, et mater et virgo est; qui natus est et infans et Deus est. Et ideo cum angelis, etc.

Benedictio. — Omnipotens Deus, cujus Unigenitus hodierna die, ne legem solveret, quam adimplere venerat, corporalem suscepit circumcisionem, spiritali circumcisione mentes vestras ab omnibus vitiorum incentivis expurget, et suam in vos infundat benedictionem. Amen. Et qui legem per Moysen dedit, exuat vos mortificatione vitiorum et faciat perseverare in novitate virtutum. Amen. Quo sic in senarii numeri perfectione in hoc sæculo vivatis, et in septenario inter beatorum spirituum agmina requiescatis. (135) Quatenus in octavo resurrectione renovati, jubilæi remissione ditati, (136) ad gaudia sine fine mansura perveniat. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum.

Ad complendum. — Præsta, quæsumus, Domine, ut quod Salvatoris nostri iterata solemnitate percipimus, perpetuæ nobis redemptionis conferat medicinam. Per eundem.

Super populum. — Omnipotens sempiternus Deus, qui in unigenito tuo novam Creaturam nobis esse fecisti, custodi opera misericordiæ tuæ, et ab omnibus nos maculis vetustatis emunda, ut per auxilium gratiæ tuæ in (137) illius inveniamur forma, in quo tecum est nostra substantia. Qui tecum vivit.

(138) * DOMINICA POST NATALEM DOMINI.

Omnipotens sempiternus Deus dirige actus nostros in beneplacito tuo, ut in nomine dilecti Filii tui mereamur bonis operibus abundare. Qui tecum.

Superoblata. — Concede, quæsumus, Domine, ut oculis tuæ **15** Majestatis munus oblatum, et gratiam nobis devotionis obtineat, et effectum beatæ perennitatis acquirat. Per Dominum nostrum.

Mariæ; quod optime convenit cum sancti Gregorii Antiphonario, ut a Pamelio exhibetur. Ea forte de causa etiam nunc festi Circumcisionis officium magna ex parte ad beatissimam Virginem pertinet.

* Hujus Dominicæ nihil exstat in Pamel. aut in Reg. Suec. Codicibus, præter Orationem, *omnipotens*, etc. In Cod. Gemet. Oratio est, *Deus qui sal. æt. beatæ*

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte. Pater omnipotens, æterne Deus : Qui peccato primi parentis hominem a salutis finibus exulantem, pietatis indulgentia ad veniam vitamque revocasti, mitando nobis unigenitum Filium tuum Dominum et Salvatorem nostrum ; per quem Majestatem tuam, etc.

Benedictio. — Deus, qui Unigenitum suum misit, ut mundum salvaret, ejusdem salutis vos participes efficiat, et in ea perseverabiles reddat. Amen, Iram quæ super infideles manet a vobis amoveat, et ab ea vos in perpetuum liberos efficiat. Amen. Spiritum Filii sui vobis attribuat, ejusque donis vos affatim exuberare concedat. Amen. Quod ipse præstare dignetur cujus regnum.

Ad Complendum. — Per hujus, Domine, operationem mysterii, et vitia nostra purgentur, et justa desideria compleantur. Per Dominum, etc.

Super opulum. — Propitiare, misericors Deus, supplicationibus nostris, et populum tuum pervigili protectione custodi, ut qui Unigenitum tuum in carne nostri corporis Dominum natum esse fatetur, nulla possit diaboli falsitate corrumpi. Per eundem.

NONIS JANUARI. — (139) IN VIGILIA ^b THEOPHANIE

Ad Vesperas. — Corda nostra, quæsumus, Domine, venturæ festivitatis splendor illustret, quo mundi hujus tenebris carere valeamus, et perveniamus ad patriam claritatis æternæ. Per.

Superoblata. — Tribue, quæsumus, Domine, ut præsentibus illi immolemus sacrificiis, et sumamus quæ venturæ solemnitatis pia munera præloquuntur. Per, etc.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et te laudare mirabilem Dominum in omnibus operibus tuis, quibus sacratissima regni tui mysteria revelasti. Hanc etenim festivitatem dominicæ apparitionis index stella præcessit, quæ natum in terra cæli Dominum magis stupentibus nuntiaret. Ut manifestandus mundo Deus et cælesti denuntiaretur indicio, et temporaliter procreatus signorum temporalium ministerio panderetur. Et ideo, etc.

16 *Ad Complendum.* — Illumina, quæsumus, Domine, populum tuum, et splendore gratiæ tuæ cor ejus semper accende, ut, Salvatoris mundi stella famulante, manifestata Nativitas mentibus eorum et reveletur, semper et crescat. Per eundem.

VIII IDUS JANUARI. — (140) IN ^c EPIPHANIA DOMINI.

Deus qui hodierna die Unigenitum tuum gentibus (141) stella duce revelasti, concede propitius ut qui jam te ex fide cognovimus, usque ad contemplandam

Mariæ virg. f.

^b Sic appellatur Epiphaniæ festum a sancto Gregorio, hom. 38 in Evang. : *Veni; ut quia Natalem dominicum sine te feri, sanctam Theophaniam jam tecum faciam.*

^c Hac die in Ed. Pamel. statio figitur ad sanctum Petrum; quod optime respondet titulo hom. 10 in

speciem tuæ celsitudinis perducamur. Per eum- A
dem, etc.

Super oblata. — Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine, dona propitius intueri, quibus non jam aurum, thus et myrrha profertur, sed quos eisdem muneribus declaratur, immolatur et sumitur, Jesus Christus Dominus noster.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia cum Unigenitus tuus in substantia nostræ mortalitatis apparuit, (142) in novam nos immortalitatis suæ lucem reparavit. Et ideo cum angelis, etc.

Te igitur, clementissime Pater, etc.

Benedictio. — Deus, lumen verum, qui Unigenitum suum hodierna die stella duce gentibus voluit B
revelare, sua vos dignetur benedictione ditare. Amen, Quo exemplo (143) magorum mystica Domino Jesu Cristo munera offerentes, spreto antiquo hoste, spretisque contagiis vitiorum, ad æternam patriam redire valeatis per viam virtutum. Amen. Detque vobis veram mentium innocentiam qui super Unigenitum suum Spiritum sanctum demonstrare voluit per columbam, eaque virtute mentes vestræ exercentur ad intelligenda divinæ legis arcana, qua in Caua Galilææ lympha est in vinum conversa. Amen. Quod ipse prestare dignetur.

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut quæ solemniter celebramus officio, purificatæ mentis intelligentia consequamur. Per.

Aliæ Orationes. — Omnipotens sempiternus Deus, C
fidelium splendor animarum, qui hanc solemnitatem electionis gentium (144) primitiis consecrasti, imple mundum gloria tua, et subditis tibi populis per luminis tui appare claritatem. Per.

17 *Alia.* — Deus, illuminator omnium gentium da populis tuis perpetua pace gaudere, et illud lumen splendidum infunde cordibus nostris, quod trium magorum mentibus aspirasti. Per.

Alta. — Da nobis, quæsumus, Domine, digne celebrare mysterium, quod in nostri Salvatoris infantia miraculis coruscantibus declaratur, et corporalibus incrementis manifesta designatur humanitas. Per eundem.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut Salvatoris mundi, stella duce, manifesta Nativitas mentibus nostris reveletur semper et crescat. Per eundem.

Alia. — Illumina, quæsumus, Domine, populum tuum, et splendore gratiæ tuæ cor ejus semper accende, ut Salvatorem suum et incessanter agnoscat, et veraciter apprehendat. Per dominum nostrum.

Evang. : Cum natus esset Jesus in Bethlehem ; ubi legitur habita in basil. sancti Petri. In kalendario Rom. omittitur statio ; assignaturque tantum Evangelium Cum natus esset Jesus etc. In eodem kalend. posttestum Theophaniæ tres dies les i celebrantur ; et in primo legitur statio ad sanctum Petrum ad Viucula.

^a Vacat hæc Dominica in Cod. Pamel. In Ms. Reg. Succ. omnia desunt ab Ibidus Januarii, usque ad

Vota, quæsumus, Domine, supplicantis populi, cælesti pietate proseguere, ut et quæ agenda sunt, videant; et ad implenda quæ viderint, convalescant. Per.

Super oblata. — Oblatum tibi, Domine, sacrificium vivificet nos semper et munit. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte. Pater omnipotens, æterne Deus: Quia cum Unigenitus tuus in substantia nostræ mortalitatis apparuit, in novam nos immortalitatis suæ lucem reparavit. Et ideo cum angelis.

Benedictio. — Deus, qui Filii sui temporalem pueritiam fecit esse mirabilem, spiritu prudentiæ corda vestra illustrare ac docere dignetur. Amen. Quique illum parentibus temporaliter subdivoluit, ipse vos humilitatis et pietatis muneribus miseratus informet. Amen. Et (145) qui eum sapientia, ætate, et gratia proficere tribuit, spiritalium vobis profectuum incrementa propitius largiatur. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis relicis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deservire concedas Per Dominum.

Super populum. — Conserva, quæsumus, Domine, familiam tuam, 18 et benedictionum tuarum propitius ubertate purifica, et eruditionibus tuis semper multiplicetur et donis. Per.

(146) IN b OCTAVIS THEOPHANIAE.

Deus cujus Unigenitus in substantia nostræ carnis apparuit, præsta, quæsumus, ut per eum, quem similem nobis foris agnovimus, intus reformari mereamur. Qui tecum vivit, etc.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, pro nati tui Filii apparitione deferimus, suppliciter exorantes, ut sicut ipse nostrorum auctor est munerum, ita ipse sit misericors et susceptor Jesus Christus Dominus noster, qui tecum vivit et regnat Deus.

Ad complendum. — Cælesti lumine, quæsumus, Domine, semper et ubique nos præveni, ut mysterium, cujus nos participes esse voluisti, et puro cernamus intuitu, et digno percipiamus effectum. Per.

XIX KAL. FEBRUARII (147) NATALIS SANCTI FELICIS c.

D Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut ad meliorem vitam sanctorum tuorum exempla nos provocent, quatenus quorum solemnia agimus, etiam actus imitemur. Per.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, pro commemoratione sancti Felicis (148) confessoris offeri-

xix Kalend. Febr.

^b Pro octava Epiph. nihil assignatur in Kalend. Rom.

^c In Kalend. Rom. et in Cod. Reg. Suec. quem sequitur hic Pamel. additur in *Pincis*. Consule Bollandum, tom. I sanctorum Januarii; et Tillemontium, tom. IV Comment. Eccles. Hujus sancti solemnitas notatur 14 Jan. in Kalend. Rom. et apud Pamel., at die 13 in Cod. Reg. Suec.

mus, suppliciter deprecantes, ut sicut illi tribuisti A
sacræ fidei largitatem, sic nobis indulgentiam largiaris et pacem. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et confessionem sancti Felicis memorabilem non tacere, qui (149) nec hæreticis pravitatibus, nec sæculi blandimentis a sui status rectitudine potuit immutari, sed inter utraque discrimina veritatis assertor, firmitatem tuæ fidei non reliquit. Per.

Ad complendum. — Quæsumus, Domine, salutaribus repleti mysteriis, ut cujus solemnia (150) celebramus, ejus orationibus adjuvemur. Per Dominum

^a DOMINICA II POST THEOPHANIAM.

Omnipotens sempiterne Deus, qui cœlestia simul B
et terrena moderaris, supplicationes populi tui clementer exaudi, et pacem tuam nostris concede temporibus. Per.

Alia. — Adesto, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, et in tua misericordia confidentes, ab omni nos adversitate custodi. Per.

Super oblata. — Ut tibi grata sint, Domine, munera populi tui supplicantis, ab omni, quæsumus, eum contagione perversitatis emunda. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: semperque virtutes et laudes tuas labiis exsultationis effari, qui nobis ad relevandos istius vitæ labores diversa donorum tuorum solatia, et munerum salutarium gaudia contulisti, mittendo nobis Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum Per quem.

Benedictio. — Deus qui sua mirabili potestate aquam vertit in vinum, vos a vetustate subtractos in beatæ vitæ transferet novitatem. Amen. Et qui nuptiis interesse voluit, et earum sua præsentia comprobaret bonum, ipse vobis castitatis et sobrietatis perpetuæ conferat donum. Amen. Ipse vobis sanctarum intelligentiam Scripturarum tribuat spiritalem qui aquas in vina vertendo hoc ipsum voluit designare. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus.

Ad complendum. — Augeatur in nobis, Domine, quæsumus, tuæ virtutis operatio, ut divinis vegetati sacramentis, ad eorum promissa capienda tuo munere præparemur. Per.

Super populum. — Auxiliare, Domine, populo tuo, ut sacræ devotionis proficiens incrementis, et tuo semper munere gubernetur, et ad redemptionis æternæ pertineat, te ducente, consortium. Per.

XVII KAL. FEBRUARII. — NATALIS ^b SANCTI MARCELLI PAPÆ.

Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut beati Marcelli martyris tui atque pontificis

^a Omittitur in C. Pamel, et Reg. Suec., necnon in Kalend. Rom., cujus loco occurrit: *Fer*, iv post *Theophania*.

^b Apud Pamel. notatur die 18 Januar.; at in Cod. Reg. Suec. die 16 ejusdem mensis, consentiente

meritis adjuvemur, cujus passione lætamur. Per Dominum nostrum, etc.

Super oblata. — Suscipe, quæsumus, Domine, munera dignanter oblata, et, beati Marcelli suffragantibus meritis, ad nostræ salutis auxilium provenire concede. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui glorificaris in tuorum confessione sanctorum, et 20 non solum excellentioribus præmiis martyrum tuorum merita gloriosa prosequeris, sed etiam sacra mysteria competentibus servitiis exsequentes, gaudium Domini sui tribuis benignus intrare. Per Christum Dominum.

Ad complendum. — Satiasti, Domine, familiam tuam muneribus sacris: semper ejus, quæsumus, interventione nos refove, cujus solemnia celebramus. Per.

XV KAL. FEBRUARII. — NATALIS SANCTÆ PRISCÆ VIRGINIS

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beatæ Priscæ martyris tuæ natalitia colimus, et annua solemnitate lætemur, et tantæ fidei proficiamus exemplo. Per.

Super oblata. — Hostia, Domine, quæsumus, quam sanctorum tuo natalitia recensentes offerimus, et vincula nostræ pravitatis absolvat, et tuæ nobis misericordiæ dona conciliet. Per.

Ad complendum. — Quæsumus, Domine, salutaribus repleti mysteriis, ut cujus solemnia celebramus, ejus orationibus adjuvemur. Per.

XIII KAL. FEBRUARII. — ^c NATALIS SANCTI (151) FABIANI

Infirmi- tatem nostram respice, omnipotens, Deus, et (152) quos pondus propriæ actionis gravat, beati Fabiani martyris tui atque pontificis intercessio gloriosa nos protegat. Per.

Super oblata. — Hostiam tibi Domine, beati Fabiani martyris tui dicatas meritis benignus assume, et ad perpetuum nobis tribue provenire subsidium. Per Dominum.

Ad complendum. — Refecti participatione muneris sacri, quæsumus, Domine Deus noster, ut cujus exsequimur cultum, sentiamus effectum. Per.

RODEM DIE. — NATALIS SANCTI SEBASTIANI MARTYRIS

Deus qui beatum Sebastianum martyrem tuum virtute constantiæ in passione roborasti, ex ejus nobis imitatione tribue pro amore tuo prospera mundi despicere, et nulla ejus adversa formidare. Per.

Super oblata. — Accepta sit in conspectu tuo, Domine nostra devotio, et ejus nobis fiat supplicatione salutaris, pro cujus solemnitate defertur. Per.

21 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne

Kal. Rom.

^c In Kalend. Rom. festum sancti Sebastiani est ante festum sancti Fabiani; secus in Cod. Pamel. ac Reg. Suec. et in Vatic. Ed. atque aliis. Postea utraque solemnitas in unam coaluit.

Deus : quoniam martyris beati Sebastiani pro confessione nominis tui venerabilis sanguis effusus simul et tua mirabilia manifestat, quo perficis in infirmitate virtutem, et nostris studiis dat profectum et infirmis apud te præstata auxilium. Per Christum Dominum nostrum.

Ad complendum.— Sacro munere satiati, supplices te, Domine, deprecamur, ut quod debitæ servitutis celebramus officio, intercedente beato Sebastiano martyre tuo, salvationis tuæ sentiamus augmentum. Per Dominum nostrum.

XII KAL. FEBRUARII. — NATALIS SANCTÆ (153)

^a AGNETIS.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui infirma mundi eligis, ut fortia quæque confundas, concede propitius ut qui beatæ Agnetis martyris tuæ solemnia colimus, ejus apud te patrocinia sentiamus. Per.

Super oblata. — Hostias, Domine, quas tibi offerimus, propitius suscipe, et, intercedente beata Agnete martyre tua, vincula peccatorum nostrorum absolve. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus : et (154) diem beatæ Agnetis martyrio consecratam solemniter recensere, quæ, terrenæ generositatis oblectamenta despiciens, cœlestem meruit dignitatem ; societatis humanæ vota contemnens, æterni Regis est sociata consortio ; et pretiosam mortem, sexus fragilitate calcata, pro Christi confessione suscipiens (155) simul est facta conformis et sempiternitatis ejus et gloriæ. Per quem Majestatem tuam.

Ad complendum. — ^b Sumentes, Domine, gaudia sempiterna de participatione sacramenti festivitatis sanctæ martyris Agnetis, suppliciter deprecamur, ut quæ sedula servitute, donante te, gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per.

XI KAL. FEBRUARII. — NATALIS SANCTI VINCENTII

MARTYRIS.

Adesto, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, ut qui ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus, beati Vincentii martyris tui intercessione liberemur. Per.

22 *Super oblata.* — Hodiernum, Domine, sacrificium lætantes offerimus, quo beati Vincentii cœlestem victoriam recensentes, et tua magnalia prædicamus, et nos acquisisse gaudemus suffragia gloriosa. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, per Christum Dominum nostrum : pro cujus nomine

^a In Cod. Reg. Suec., *sanctæ Agnæ*. In Kalend. Rom. *sanctæ Agnæ de passione*. Legitur etiam *Agnæ* in potioribus Mss. homil. in Evang., ubi undecima est de hac sancta virg. et mart.

^b Hanc Orationem aliæ duæ sequuntur in cod. Pamel. Tres absunt a Cod. Reg. Suec. Apud Pamelium uncinis clauduntur. Fere omnia quæ intra uncinos leguntur ibi non exstant in Cod. Reg. Suec.

A gloriosus levita Vincentius, et miles invictus, rabidi hostis insaniam interritus adiit, modestus sustinuit, securus irrisit, sciens paratus esse ut resisteret, nesciens elatus esse (156) ut vinceret, in utroque, Domini ac Magistri sui vestigia sequens, qui humilitatis custodiendæ, et de hostibus triumphandi, suis sequenda exempla monstravit. Per quem.

Ad complendum. — Quæsumus, omnipotens, Deus, ut qui cœlestia alimenta percepimus, intercedente beato Vincentio martyre tuo, per hæc contra omnia adversa muniamur. Per.

VIII KAL. FEBRUARII. — ^c CONVERSIO SANCTI PAULI.

(157) Deus qui universum mundum beati Pauli apostoli tui prædicatione docuisti, da nobis, quæsumus, ut qui ejus hodie Conversionem colimus, per ejus ad te exempla gradiamur. Per.

Super oblata. — Apostoli tui Pauli precibus, Domine, plebis tuæ dona sanctifica, ut quæ tibi tuo grata sunt instituto, gratiora fiant patrocinio supplicantis. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus : et Majestatem tuam suppliciter exorare, ut ecclesiam tuam, beati Pauli apostoli tui prædicatione edoctam, nulla sinas fallacia violari ; et sicut nihil in vera religione manere dinoscitur, (158) quod non ejus condierit disciplina, ita ad peragenda ea quæ docuit ejus obtentu fidelibus tribuatur efficacia, sentiatque credentium gentium multitudo eum pro se apud te intercessorem quem habere cognovit Magistrum atque doctorem. Per Christum Dominum nostrum.

Benedictio. Deus qui gratia sua beatum Paulum ex persecutore fecit apostolum, ipse vobis compunctionis piæque conversionis spiritum dignetur impertire. Amen. Quique ei secretorum cœlestium mysteria dignatus est revelare, ipse vobis Scripturarum suarum abdita dignetur aperire. Amen. Et qui ei perseverantiam fidei, **23** constantiamque in persecutionibus inflexibilem dare dignatus est, eisdem vestram infirmitatem donis roborare atque munire dignetur. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Sanctifica nos, Domine, quæsumus, salutari mysterio ; et pro nobis ejus non desit oratio, cujus nos donasti patrocinio gubernari. Per Dominum.

(159) EODEM DIE. — NATALIS ^d SANCTI PROJECTI MARTYRIS.

Martyris tui Projecti nos, quæsumus, Domine, interventio gloriosa commendet, ut quod nostris acti-

^c Kalend. Rom. et Cod. Reg. Suec. festum istud nesciunt. Ejus meminit Cod. Pamel., sed adhibita uncinorum nota. Ante ipsum in 1 Theoder. ponitur festum sanctorum Eberentianæ et Macarii martyrum. In Gemet. nullæ hic assignantur sanctorum festivitates.

^d Vel *Prejecti*. ut exhibent Theod. Mss, Hujus martyris non meminere Kalendar. Rom. aut Cod.

bus non meremur, ejus precibus consequamur. Per **A** IV NONAS FEBRUARII. — (163) PURIFICATIO ^b SANCTÆ
DOMINI.

Super oblata. — Suscipe, Domine, propitius orationem nostram cum oblationibus hostiarum superimpositis, et martyris tui Projecti deprecatione pietati tuæ perfice benignus acceptas, et illam quæ in eo flagravat forte dilectionem in nobis aspira benignus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et tuam misericordiam deprecari ut mentibus nostris beati martyris tui Projecti (160) repetita solemnitate spiritualis lætitiæ tribuas jugiter suavitatem. (161) Concedasque nobis, ut, venerando passionis ejus triumphum, obtentu illius, et peccatorum remissionem, et sanctorum mereamur adipisci consortium. Per Christum Dominum.

Ad Complendum. — Votiva, Domine, pro beati martyris tui Projecti passione dona percepimus: quæsumus, ut ejus precibus, et præsentis vitæ nobis pariter et æternæ tribuas conferre præsidium. Per

V KAL. FEBRUARII. — NATALIS SANCTÆ AGNETIS.

De ^a Nativitate (162).

Deus, qui nos annua beatæ Agnetis martyris tuæ solemnitate lætificas, da, quæsumus, ut quam veneramur officio, etiam piæ conversationis sequamur exemplo. Per.

Super oblata. — Super has, quæsumus, Domine hostias benedictio copiosa descendat, quæ et sanctificationem nobis clementer operetur, et de mortuorum nos solemnitate lætificet. Per.

24 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, beatæ Agnetis natalitia geminantes. Vere enim hujus honorandus est dies, quæ sic terrena generatione processit, ut ad divinitatis consortium perveniret. Per Christum.

Ad Complendum. — Sumpsimus, Domine, celebritatis annuæ votiva sacramenta; præsta, quæsumus ut et temporalis nobis vitæ remedia præbeant et æterna. Per.

Super populum. — Adesto nobis, omnipotens Deus, beatæ Agnetis festa repetentibus, quam hodiernæ festivitatis prolatam exortu, ineffabili munere sublevasti. Per. **D**

Pamel. et Reg. Suec. In Edit. Vatic. et al. illius fit mentio.

^a Ita in Kalend. Rom. Hoc festum in Cod. Pamel. notatur die 27 Januarii, et die 28, tum in Cod. Reg. Suec., tum in Kalend. Rom.

^b In duobus Theoder., *Ypapanti*, quod in multis aliis Codicibus legitur. Abest a Kalend. Rom., ubi tantum habetur: *die 2* (Februarii) *secundum Lucam*. Postquam impl. c., *usque*, gloriam plebis tuæ Israel.

^c In Edit. Vatic. et Gussanvil. Oratio adhuc pertinet ad officium sanctæ Agnetis; quod aliis Cod.

IV NONAS FEBRUARII. — (163) PURIFICATIO ^b SANCTÆ
MARIÆ VIRGINIS.

(164) *Ad Collectam.* — (165) ^c Erudi, quæsumus, Domine, plebem tuam, et quæ extrinsecus annua tuis devotione venerari, interius assequi gratiæ tuæ luce concede. Per.

Ad Missam. — Omnipotens sempiternus Deus, Majestatem tuam supplices exoramus, ut sicut Unigenitus Filius tuus hodierna die cum nostræ carnis substantia in templo est præsentatus, ita nos facias purificatis tibi mentibus præsentari. Per eundem Dominum.

Super oblata. — Exaudi, Domine, preces nostras; et, ut digna sint munera quæ oculis tuæ Majestatis offerimus, subsidium nobis tuæ pietatis impende. Per. **B**

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia per incarnati Verbi mysterium nova mentis nostræ oculis lux tuæ claritatis effulsit, ut dum visibiliter Deum cognoscimus, per hunc invisibilem amore rapiamur. Et ideo cum angelis et archangelis.

Benedictio. — Omnipotens Deus qui Unigenitum suum hodierna die in assumpta carne in templo voluit præsentari, benedictionis suæ vos munere fultos bonis operibus faciat exornari. Amen. Et qui eum, ut legem adimpleret, (166) ministrum voluit efficilegis, **25** mentes vestras instruat legis suæ spiritualibus documentis. Amen. Quo ei et pro turturibus castitatis seu charitatis munera offerre valeatis, et pro pullis columbarum Spiritus sancti donis exuberetis. Amen. Quod ipse.

Ad Complendum. — Quæsumus, Domine Deus noster, ut sacrosancta mysteria, quæ pro reparationis nostræ munimine contulisti, intercedente beata semper virgine Maria, et præsens nobis remedium esse facias et futurum. Per.

Alia. — Perfice in nobis, quæsumus, Domine, gratiam tuam, qui justus Simeonis expectationem implesti, ut sicut ille mortem non vidit priusquam Christum Dominum videre mereretur, ita et nos vitam obtineamus æternam. Per.

NONIS FEBRUARII NATALIS ^d SANCTÆ AGATHÆ
MARTYRIS.

Deus qui inter cætera potentiæ tuæ miracula etiam in sexu fragili victoriam martyrii contulisti

tam Editis quam manu exaratis contrarium est. Cod. Pamel. præligitur: *oratio ad Collectam ad sanctum Adrianum*. Et post Orationem legitur: *ad missam ad sanctam Mar. Majorem*. Idem exstat in duobus Theod. et in Cod. Reg. Suec., nisi quod in isto pro *ad missam*, habes *Missa*. In multis Cod., ut observat Pamel., est Benedictio cereorum. In Thod. notantur multæ Antiphonæ, præsertim *Ad ornam thal*.

^d In officio sanctæ Agathæ multum discrepat Edit. Pamel. a Cod. Reg. Suec.

concede propitius ut cujus natalitia colimus, per A
ejus ad te exempla gradiamur. Per Dominum.

Super oblata. — Suscipe, Domine, munera quæ
in beatæ Agathæ martyris tuæ solemnitate deferimus,
cujus nos confidimus patrocinio liberari. Per
Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias age-
re, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus,
per Christum Dominum nostrum: pro cujus nomine
(167) pœnarum mortisque contemptum in utroque
sexu fidelium cunctis ætatibus contulisti, ut inter
feliciam martyrum palmas (168) Agathen quoque
beatissimam virginem victrici patientia coronares.
Quæ nec minis territa, nec suppliciis superata, de
diaboli sævitia triumphavit, quia in tuæ Deitatis B
confessione permansit. Et ideo.

Ad Complendum. — Beatæ Agathæ martyris tuæ,
Domine, precibus confidentes, quæsumus clemen-
tiam tuam, ut per ea quæ sumpsimus æterna reme-
dia capiamus. Per.

Alia. — Indulgentiam nobis, Domine, beata Aga-
the martyr impleret, quæ tibi grata (160) semper
exstitit et merito castitatis, et tuæ professione virtu-
tis. Per Dominum nostrum,

* DOMINICA III POST THEOPHANIAM.

Omnipotens sempiternus Deus, infirmitatem nos-
tram 26 propitius respice, atque ad protegendum
nos dexteram tuæ Majestatis extende. Per.

Super oblata. — (170) Hæc Hostia, Domine, quæ-
sumus, emundet nostra delicta, et sacrificium cele- C
brandum subditorum tibi copora mentesque sanctifi-
cet. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et
te omni tempore collaudare et benedicere, quia in
te vivimus, et movemur, et sumus. Et nullum tempus
nullumque momentum est quod a beneficiis pietatis
tuæ vacuum transigamus. Variis etenim solemnita-
tum causis, salutarium nobis operum tuorum et
munerum memoria præsentis vitæ tempora exor-
nat. Unde et nos vel innovante lætitiæ præteriti gau-
dii, vel permanentis boni tempus agnoscentes, inde-
fessas Majestati tuæ grates exsolvimus. Per Christum
Dominum nostrum.

Benedictio. — Omnipotens Deus vos ab omnium
peccatorum maculis emundet, qui leprosum suppli-
cem tactu proprio dignatus est emundare. Amen.
Quique centurionis servum non aspernatus est visi-
tare, ipse cordium vestrorum hospitium dignetur
misericorditer introire. Amen. Sicque vos fidei suæ
plenitudine informet, ut cum sanctis suis in cœlorum
regno accumbere concedat. Amen. Quod ipse præ-
stare.

* In Cod. Reg. Suec. et in Edit. Pamel. omittitur
hæc Dom. cum cæteris post Epiphaniam, quod mu-
tilationis argumentum videtur. In Kalend. Rom.,
nulla Dominicarum facta mentione, assignantur de-

Ad Complendum. — Quos tantis, Domine largiris
uti mysteriis, quæsumus ut effectibus nos eorum ve-
raciter aptare digneris. Per.

Super populum. — Adsit, Domine, quæsumus,
propitiatio tua populo supplicanti, ut quod te inspi-
rante fideliter expetit, tua celeri largitate percipiat.
Per Dominum nostrum.

DOMINICA IV POST THEOPHANIAM.

Deus qui nos tantis periculis constitutos pro
humana scis fragilitate non posse subsistere, da no-
bis salutem mentis et corporis, ut ea quæ pro pecca-
tis nostris patimur, te adjuvante, vincamus. Per.

Super oblata. — Concede, quæsumus omnipotens
Deus, ut hujus sacrificii munus oblatum fragilitatem
nostram ab omni malo purget semper et muniat. B
Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, 27 nos tibi semper et ubique gratias
agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne
Deus, qui genus humanum pro prævaricatione sua in
ipsius originis radice damnatum (171) per florem virgi-
nalis uteri reddere dignatus es absolutum, ut homi-
nem, quem per Unigenitum creaveras per Filium
tuum Deum et hominem recreares; et diabolus, qui
Adam in fragili carne devicerat, (172) conservata jus-
titia, a Deo carne vinceretur assumpta. Per quem Ma-
jestatem tuam.

Benedictio. — Tentationum omnium a vobis Domi-
nus pericula removeat, et perturbationum procellas
miseratus excludat. Amen. Tentatoris fraudes atque
molimina dissolvat, et vos adversus eum cautos at-
que invincibiles faciat. Amen. Continuæ pacis vobis
munera tribuat, et vos in portu tranquillitatis ac
securitatis propitiatus constituat. Amen. Quod ipse
præstare dignetur.

Ad Complendum. — Munera tua nos, Deus, a delec-
tationibus terrenis expediant, et cœlestibus semper
instruant alimentis. Per.

DOMINICA V POST THEOPHANIAM.

Familiam tuam, quæsumus, Domine, continua
pietate custodi, ut quæ in sola spe gratiæ cœlestis
inuitur, tua semper protectione muniatur. Per Do-
minum.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, placationis
offerimus, ut et delicta nostra miseratus absolvas, D
et nutantia corda tu dirigas. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et
salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et
tibi hanc immolationis hostiam offerre, (173) quæ
est salutifera et ineffabile divinæ gratiæ sacramentum,
quæ offertur a plurimis, (174) et unum Christi cor-
pus sancti Spiritus infusione perficitur; singuli acci-
piunt Christum Dominum, et (175) in singulis por-
tionibus totus est; nec (176) per singulos minuitur

cem hebdomadæ post Teophania cum singulis Evan-
geliis; et intra illas hebdomadas multæ sæpe feriæ
tanquam solemnes notantur, ut fer. 4, fer. 6. Sabba-
tum, in quibus etiam indicuntur Evangelia.

sed integrum se præbet in singulis. Propterea ipsi qui sumimus communionem hujus sancti panis et calicis, (177) unum Christi corpus efficimur. Per ipsius itaque Majestatem te supplices exoramus, ut nos ab omnibus emundes contagiis vetustatis, et in novitate vitæ perseverare concedas. Per Christum.

Benedictio. — Deus, qui bonum semen in sua Ecclesia serere consuevit, in vobis illud conservare atque multiplicare nunquam desistat. Amen. Zizaniorum superseminatorem a vobis procul repellat, et sui verbi pabulo vos indesinenter reficiat. Amen. Quo cum dies judicii advenerit, a reprobis separati, ad dexteram judicis sistamini, et in beatissimo ipsius regno collocemini. Amen. Quod ipse præstare.

28 *Ad Complendum.* — Quæsumus, omnipotens Deus, ut illius salutaris capiamus effectum, cujus per hæc mysteria pignus accepimus. Per eundem.

Super populum. — Ecclesiæ tuæ, Domine, voces placatus admitte, ut, destructis adversitatibus universis, segura tibi serviat libertate. Per.

DOMINICA VI POST THEOPHANIAM.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut semper rationabilia meditantes, quæ tibi sunt placita, et dictis exsequamur et factis. Per.

Super oblata. — Hæc nos oblatio, Deus, mundet, quæsumus, et renovet et gubernet et protegat. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: ad cujus immensam pertinet gloriam, ut non solum mortalibus tua pietate succurreres, sed de ipsa etiam mortalitate nostra nobis remedium provideres, et perditos quosque unde perierant, inde salvares. Per Christum Dominum nostrum.

Benedictio. — Deus qui mare suis pedibus fecit esse calcabile, vobis quidquid est noxium ipse substernat. Amen. Contrarios immundorum spirituum motus compescat, et vos in sua pace confirmet. Amen. Crucis suæ navi inter mundi fluctus gubernet, et in littus beatæ perennitatis perducatur. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Cœlestibus, Domine, pasti deliciis, quæsumus ut semper eadem per quæ veraciter vivimus appetamus. Per.

Super populum. — Conserva populum tuum, Deus, et tuo nomini fac devotum, ut, divinis subjectus officiis, et temporalia viriliter et æterna dona percipiat. Per Dominum nostrum.

XVI KAL. MARTII. — (178) NATALIS SANCTI VALENTINI MARTYRIS.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati

^a Abest *martyris* Cod. Reg. Suec. In 1 Theoder. ante natalem sancti Valentini notatur VII Idus Febr. *Translatio sanctæ Helenæ reginæ*; et IV Idus Febr.: *Natal. sanctæ Scholasticæ virg.* Post festum sancti Valentini ibidem additur: *Eodem die nat. sanctorum Vitalis, Felicis et Zenonis.*

^b In Ed. Vatic. et Gussanvil. *Cathedra sancti Petri in Roma*, quod minime habent alii Codices editi aut mss. Recenter itaque additum suspicamus, in Roma,

A Valentini martyris tui natalitia colimus, a cunctis malis imminentibus ejus intercessione liberemur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Oblatis, Domine, quæsumus, placare muneribus. **29** et, intercedente beato Valentino martyre tuo, a cunctis nos defende periculis. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Sit nobis, Domine, reparatio mentis et corporis cœlestis mysterium, ut cujus exsequimur actionem, sentiamus effectum. Per.

XIII KAL. MARTII. — (179) ^b CATHEDRA SANCTI PETRI.

Deus qui beato apostolo tuo Petro, collatis clayibus regni cœlestis, animas ligandi atque solvendi (180) pontificium tradidisti, concede ut intercessionis ejus auxilio a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Qui vivis et regnas.

Super oblata. — Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine, preces et hostias beati Petri apostoli commendat oratio, ut quod pro illius gloria celebramus nobis prosit ad veniam. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et te laudare mirabilem Deum in sanctis tuis, in quibus glorificatus es vehementer. Per quos Unigeniti tui sacrum corpus exornas, et in quibus Ecclesiæ tuæ fundamenta constituisti, quam (181) in patriarchis fundasti, in prophetis præparasti, in apostolis condidisti. Ex quibus beatum Petrum apostolorum principem, ob confessionem Unigeniti Filii tui, per os ejusdem Verbi tui confirmatum, in fundamento domus tuæ, mutato nomine, cœlestium claustrorum præulem custodemque fecisti, divino ei jure concesso, ut (182) quæ statuisset in terris, servarentur in cœlis. In cujus veneratione hodierna die Majestati tuæ hæc festa persolvimus, et gratiarum ac laudis Hostiam immolamus. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — Lætificet nos, Domine, munus oblatum, ut sicut in apostolo tuo Petro te mirabilem prædicamus, sic per illum tuæ sumamus indulgentiæ largitatem. Per.

Super populum. — Benedic, quæsumus, Domine, plebem tuam; et beati Petri apostoli tui precibus tribue consequi tuæ defensionis auxilium. Per.

VI KAL. MARTII. — ^c NATALIS (183) SANCTI MATTHIÆ APOSTOLI.

D Deus, qui beatum Matthiam apostolorum tuorum collegio sociasti, tribue, quæsumus, ut ejus interventione, **30** tuæ circa nos pietatis semper viscera sentiamus. Per Dominum.

Super oblata. — Deus, qui proditoris apostatæ ruinam, ne apostolorum tuorum (184) numerus sacratus

ad distinctionem alterius festi Cathedræ sancti Petri Antiochiæ, die 18 Januar., quod utrum antiquis cognitum. Consule observationem nostram ad notam 179. Kalend. Rom. Joan. Frontonis utrumque festum nescit, ut et Codex Reg. Suec.

^c Omittitur hoc festum in Kalend. Rom. et in Cod. Reg. Suec. In 1 Theoder., immediate post nat. sancti Matth., sequitur festum sanctarum Perpetuæ et Felicitatis.

perfectione careret, beati Matthiæ electione supplesti, præsentia munera sanctifica, et per ea nos gratiæ tuæ virtute confirma. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et te laudare mirabilem Deum in beatis apostolis tuis, in quibus glorificatus es vehementer. Per quos Unigeniti tui sacrum corpus colligis, et in quibus Ecclesiæ tuæ fundamenta constituis. Unde poscimus clementiam tuam, piissime omnipotens Deus, ut intercessione beati apostoli tui Matthiæ, cujus passionis triumphum solemniter celebramus, mereamur a peccatorum nostrorum nexibus solvi, et æternæ vitæ felicitati reddi, atque sanctorum tuorum cœtibus connumerari. Per quem.

Benedictio. — Deus, qui vos in apostolicis tribuit consistere fundamentis, benedicere vobis dignetur, beati apostoli sui Matthiæ intercedentibus meritis. Amen. Defendatque vos a cunctis adversis, apostolicis præsiidiis, qui vos eorum voluit ornari et munerari exemplis et documentis. Amen. Quo per eorum intercessionem perveniatis ad æternæ patriæ hæreditatem, per quorum doctrinam tenetis fidei integritatem. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut per hæc sancta, quæ sumpsimus, interveniente beato Matthia apostolo tuo, veniam consequamur et pacem. Per Dominum.

Super populum. — Percipiat, Domine, quæsumus, populus tuus, intercedente beato Matthia apostolo tuo, misericordiam, quam deposcit, et quam precatur humiliter, indulgentiam consequatur et pacem. Per Dominum.

IV IDUS MARTII. — NATALIS SANCTI GREGORII PAPÆ.

Concede, quæsumus, Domine, fidelibus tuis digne sancti Gregorii pontificis tui celebrare solemnia, ut ejus et hic experiantur auxilia, et æternis effectibus apprehendant. Per.

a Super oblata. — Hostias, Domine, quas nomini tuo sacrandas offerimus, sancti Gregorii prosequatur oratio, per quam nos et expiari facias, et defendi. Per.

31 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : quia sic tribuis Ecclesiam tuam sancti Gregorii pontificis tui commemoratione gaudere, ut eam illius et festivitate lætifices, et exemplo piæ conversationis exerceas, et verbo prædicationis erudias, grataque tibi supplicatione tuearis. Per.

Ad Complendum. — (185) Præstent nobis, quæsumus, Domine, tua sancta præsidium, quod, interve-

^a In Cod. Reg. Suec. legitur hæc Oratio : *Annue nobis, Domine, ut animæ famuli tui Gregorii prosit oblatio, quam immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta.* Sic legi quibusdam in Codicibus observat Pamelius.

^b Observat Joan. Fronto, in notis ad Kalend. Rom., a Concilio Toletano x, an. 636, can. 1, cautum esse

mentibus beati Gregorii meritis, ab omnibus nos absolvat peccatis. Per.

VIII KAL. APRILIS. — (186) ^b ANNUNTIATIO ANGELI AD BEATAM MARIAM.

Deus, qui in (187) beatæ Mariæ virginis utero Verbum tuum, angelo annuntiante, carnem suscipere voluisti præsta supplicibus tuis, ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus aq̄d te intercessionibus adjuvemur. Per eundem.

Ad Missam. — Deus, qui hodierna die Verbum tuum in (188) beatæ Virginis alvo (199) incarnari voluisti, fac nos ita præsentem (190) solemnitatem peragere, ut tibi placere valeamus. Per eundem.

Sper oblata. — Altari tuo, Domine, superposita munera Spiritus sanctus assumat, qui hodie beatæ Mariæ viscera splendoribus suæ virtutis replevit. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : quem pro salute hominum nasciturum Gabriel archangelus nuntiavit, virgo Maria Spiritus sancti cooperatione concepit ; ut quod angelica nuntiavit sublimitas, virginea crederet puritas, ineffabilis perficeret Deitas. Illius litaque optamus, te opitulante, cernere faciem sine confusione, cujus Incarnationis gaudemus solemnitate. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — In mentibus nostris, Domine, veræ fidei sacramenta confirma, ut qui conceptum de Virgine Deum verum et hominem confitemur, per ejus salutiferæ resurrectionis potentiam ad æternam mereamur pervenire lætitiã. Per.

Super populum. — Protege, Domine, famulos tuos subsidiis pacis, **32** et beatæ Mariæ patrocinis confidentes a cunctis hostibus redde securos. Per.

Alia. — Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui angelo nuntiante Christi Filii tui Incarnationem cognovimus, per passionem ejus et Crucem ad resurrectionis gloriam perducamur. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, qui coæternum tibi Filium hodie pro mundi salute secundum carnem Spiritu sancto concipiendum angelico ministerio beatæ Mariæ semper virgini declarasti, adesto propitius populo tuo, ut ad ejus Nativitatem, (191) pace concessa, liberioribus animis occurramus. Per eundem.

Alia. — Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui per beatæ Mariæ sacri uteri (192) divinæ gratiæ obumbrationem universum mundum illuminare dignatus es, et præsta ut quod nostris meritis non valemus obtinere, ejus adipisci præsiidiis mereamur. Per Dominum nostrum.

ut hoc festum octavo die ante Christi Nativitatem celebraretur, quod tempore Quadragesimæ, nihil de sanctorum solemnitatibus... convenit celebrari. Assignatur tamen hoc festum die 25 mensis Martii, in Kalend. Rom., in Cod. Reg. Suec. apud Pamel. et in omnibus ed. libris Sacramentorum.

Alia. — Beatæ et gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ nos, Domine, quæsumus, merita consequantur, et tuam nobis indulgentiam semper implorent. Per.

Alia. — Porrigere nobis, Deus, dexteram tuam, et per intercessionem beatæ et gloriosæ semperque virginis Dei genitricis Mariæ auxilium nobis supernæ Virtutis impende. Per eundem.

IN (193) SEPTUAGESIMA ^a.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, fragilitati nostræ sufficientiam competentem, ut suæ reparationis effectum, et pia conversatione recenseat, et cum exultatione suscipiat.

Super oblata. — Concede nobis, misericors Deus, et digne tuis servire semper altaribus, et eorum perpetua participatione salvari. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, quia per ea quæ conspiciuntur, instruimur quibus modis ad invisibilia tendere debeamus. Denique commonemur, anni ducente successu, de præteritis ad futura, de vetustate in novitatem vitæ transire, (194) ut, terrenis sustentationibus expediti, cælestis doni capiamus desiderabilius ubertatem. Et (195) per eum cibum qui beneficiis prærogatur alternis **33** perveniamus ad victum sine fine mansurum, Jesum Christum Dominum nostrum. Per quem.

Benedictio. — Omnipotens Deus ita stadium vestri cursus dirigere dignetur, ut bravium vos æternæ vitæ comprehendere faciat. Amen. Et ita vos abstinentiæ armis circumdet, ut nullis vitæ hujus oneribus a (195) perventione retardemini. Amen. Quique vos vineam suam vocare vobisque sanctos operarios mittere dignatus est, ipse vos sua gratia dignetur excolere, ut denario vitæ perennis munerare non abnuat. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Fideles tui, Deus, per tua dona firmentur, ut eadem et percipiendo requirant, et quærendo sine fine percipiant. Per.

Super populum. — Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui juste pro peccatis nostris affligimur, pro tui nominis gloria misericorditer liberemur. Per Dominum.

(197) IN SEXAGESIMA ^b.

Deus, qui conspicias quia ex nulla nostra actione confidimus, concede propitius ut contra adversa

^a In Cod. Reg. Suec. et in 1 Theoder., in *Septuagesimo*. In utroque additur, *ad sanctum Laurentium*, et in Theoder. *foris murum*. In Cod. Pamel.: *Statio ad sanctum Laurentium*, sine ullo addito. Eadem assignatur in Kalend. Rom. cum Evang., quod etiam nunc legitur. Prima Oratio ubique est: *Preces populi tui*, ut in officio Septuagesimæ etiam habetur.

^b Apud Pamelium, consentientibus Mss. nostris, statio est *ad sanctum Paulum*. Ita etiam in Kalend. Rom., ubi Evangel. præscribitur, *Cum turba plurima*, etc., ut in hodiernis Missalibus. Porro quod intelligerent veteres per stationem docere videtur

A omnia Doctoris Gentium protectione muniamur. Per.

Super oblata. — Intende, quæsumus, Domine, Hostias familiæ tuæ, et quam sacri muneris facis esse participem, tribue (198) ad ejus plenitudinem pervenire. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui rationalem creaturam, ne, temporalibus dedita bonis, ad præmia sempiterna non tendat, ea dispensatione dignaris erudire, ut nec castigatione deficiat nec prosperitatibus insolescat, sed hoc potius fiat ejus gloriosa devotio, quo nullis adversitatibus obruta superetur. Per Christum Dominum.

B *Benedictio.* — Det vobis Dominus nosse mysteria regni Dei, qui jam dare dignatus est auditum verbi sui. Amen. Sicque mentes vestras seminis sui copia repleat, ut in vobis illud sibi placite fructificare, concedat. Amen. Et ita vos ab omni tentatione muniat, quatenus (199) triceni, sexageni, atque centeni fructus pro suæ gratiæ distributione, magnificentia, muneret. Amen. Quod ipse.

34 *Ad Complendum.* — (200) Adsit nobis, quæsumus, Domine, cibus sacer, potusque salutaris, qui et temporalem vitam muniat, et prætest æternam. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Tuere, quæsumus, Domine, plebem tuam, et sacram solemnitate recolentem gratiæ cælestis largitate proseguere, ut, visibilibus adjuncta solatiis, ad invisibilia bona promptius incitentur. Per.

DOMINICA ^c IN QUINQUAGESIMA.

Preces nostras, quæsumus, Domine, clementer exaudi, atque a peccatorum vinculis absolutos ab omni nos adversitate custodi. Per.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine quæsumus, emundet nostra delicta, (201) et sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et (202) Majestatem tuam (203) ^d cernua devotione exorare, ut modulum terrenæ fragilitatis aspiciens, non in ira tua pro nostra pravitate nos arguas, sed immensa clementia purifies, erudias, consoleris.

Tertullianus, ub. de Orat.: *Similiter, inquit, de stationum diebus, non putant plerique sacrificiorum Orationibus interveniendum, quod statio solvenda si accepto corpore Domini.* Consule eruditorum notas ad hunc locum.

^c Apud Pamel., et in Codicibus nostris Mss. additur, *ad sanctum Petrum*. Ita in Kalend. Rom., ubi Evangel. est, *Assumpsit J. duodecim*, ut hodie quoque legitur. Homil. 2 sancti Gregorii in idem Evangelium habita fuit Dominica Quinquagesimæ, in sancti Petri Basilica.

^d Ita quoque in Cod. Gemet., et in duobus Theod. In Edit. Vatic. et Gussanvill. legitur *congrua*.

Qui cum sine te nihil possimus facere quod tibi sit A placitum, tua nobis gratia sola præstabit ut salubri conversatione vivamus. Per Christum.

Benedictio.— Omnipotens Deus sua vos benedictione confirmet, et imminente quadragesimali abstinence aptos efficiat. Amen. Quique cæco supplicanti per divinitatis potentiam lumen restituit, cæcitatem vestri cordis clementissimus illuminator abstergat, et lucis suæ radiis mentes vestras benignus illustret. Amen. Quatenus, vitiorum sordibus emundati, et charitatis ardore solidati, cælestem hæreditatem percipere valeatis illæsi. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

^a *Ad Complendum.*— Repleti sumus, Domine, donorum participatione cælestium; præsta, quæsumus ut eadem et sumamus jugiter, et incessabiliter ambiamus. Per.

Super populum.— De multitudine misericordiæ tuæ, Domine, populum tibi protege confitentem, et corporaliter gubernatum, piæ mentis affectu, tuis muneribus assequendis effice promptiorem. Per Dominum nostrum.

35 FERIA IV.— (204) CAPUT ^b JEJUNII.

(205) ^c *Ad Collectam.*— Concede nobis, Domine, præsidia militiæ Christianæ sanctis inchoare jejuniis ut contra spirituales nequitas pugnaturi continentiam muniamur auxiliis. Per.

^d *Ad Missam.*— Præsta, quæsumus, Domine, fidelibus tuis, ut jejuniorum veneranda solemnia, et congrua pietate suscipiant, et secura devotione percurrant. Per.

Super oblata.— Fac nos, Domine, quæsumus, his muneribus offerendis convenienter aptari, quibus ipsius venerabilis (206) sacramenti celebramus exordium. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui corporali jejunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et præmia.— Per Christum.

Ad Complendum.— Percepta nobis, Domine, præbeant sacramenta (207) subsidium, ut et tibi grata sint nostra jejunia, et nobis proficiant ad medelam. Per.

^a In Cod. Reg. Suec. Oratio, *ad Compl.* est: *Quæsumus, omnip. Deus, ut qui cælestia alimenta percipimus, per hæc contra adversa omnia muniamur.* Abest hæc Oratio a Cod. Pamel., quod observamus ut eos aliquando minime convenire ostendatur.

^b Deest *caput jejunii* in Cod. Reg. Suec., licet apud Pamel. legatur.

^c In Cod. Pamel., consentiente C. Reg. Suec., legitur: *Collecta ad sanctam Anast. Concede nobis, etc.* Et postea: *ad Missam statio ad sanctam Sabinam.* In Kalend. Rom. tantum exstat: *Fer. 4, ad sanctam Savinam* Evangel. est: *Dixit J.... Cum jejunatis.* In Gemet. et 1 Theod. præmittitur *Benedictio cinerum.*

^d Id minime legitur in Cod. Reg. Suec. in quo etiam multa desunt quæ exstant in Cod. Pamel. in hac fer. 4.

^e In Ed. Pamel., post omnes alias Orat., una an-

Super populum.— Inclinantes se, Domine, Majestati tuæ propitiatus intende, ut qui divino munere sunt refectione cælestibus semper nutriantur auxiliis. Per Dominum nostrum ^e.

^f FERIA V INTRA QUINQUAGESIMAM.

Deus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris, preces populi tui supplicantis propitius respice, et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte. Per.

Super oblata.— Sacrificiis præsentibus, Domine, quæsumus, intende placatus, ut et devotioni nostræ proficiant et saluti. Per Dominum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, **36** Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quoniam illa festa remeant quibus nostræ mortalitati procuratur immortale commercium, ac temporali vitæ subrogatur æternitas; et (208) de peccati pœna, peccata mundantur, mirisque modis conficitur de perditione salvatio, ut status conditionis humanæ, qui per felicitatis insolentiam venit ad tristitiam, humilis et modestus ad æterna gaudia redeat per mœrorem. Per Christum.

Ad Complendum.— Cælestis doni benedictione percepta, supplices te, Deus omnipotens, deprecamur, ut hoc idem nobis et (209) sacramenti causa sit et salutis. Per.

Super populum.— Parce, Domine, parce populo tuo, ut, dignis flagellationibus castigatus, in tua miseratione respiret. Per.

FERIA VI INTRA QUINQUAGESIMAM.

^C Inchoata jejunia, quæsumus, Domine, benigno favore proseguere, observantiam, quam corporaliter exhibemus, mentibus etiam sinceris exercere valeamus. Per Dominum.

Super oblata.— Sacrificium, Domine, (210) observantiæ paschalis quod offerimus, præsta, quæsumus, ut tibi et mentes nostras reddat acceptas, continentiam promptioris nobis tribuat facultatem. Per Dominum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et majestatem tuam suppliciter deprecari, ut intelli-

^D notatur *ad Vesperos*, singulis Quadrag. diebus, quæ non solum in Codd. aliis Editis desideratur, sed etiam in Ms. Reg. Suec., qui raro a Pamel. discrepat. Theoder. Mss. exhibent has Orat. *ad Vesperos.*

^f Officia feriæ 5 per totam Quadragesimam inter ea sunt quæ Grimoldus abbas dicit olim fuisse virgulis antepositis jugulata; instituta enim postea a Gregorio juniore testatur Micrologus, c. 49. Hæc Pamelius. Idem fere sentit Joan. Fronto, in Kalend. Rom., ubi hæc feria cum sequenti notatur, additis stationibus et indicatis Evangeliiis, quæ adhuc leguntur iis diebus. De Sabbato siletur. Apud Pamelium statio fer. 5 est ad sanctum Georgium, et fer. 6 ad sanctos Joannem et Paulum, quæ in Kalendario Rom. designatur titulo Pammachii. Codex Pamel. pro statione Sabbati habet: *ad sanctum Tryphonem*; codex Reg. Suec. nihil habet pro Sabbato.

gentiæ nobis spiritum benignus infundas, quo vel ipsi rationabiliter agenda cernamus, vel eis, qui (211) inutilia sentiunt, indicemus, esse (212) censendum; nec studia nostra sectemur, sed offerentibus meliora subdamur. Quoniam hæc apud te sapientia est quæ non suis inhæret vitiis, sed undecunque prolatam diligit veritatem. Per Christum Dominum.

Ad Complendum. — Spiritum nobis, Domine tuæ charitatis infunde, ut quos uno cœlesti pane satiasti, tua facias pietate concordēs.

Super populum. — Guberna, Domine, quæsumus, plebem tuam, et tuis beneficiis semper accumula, ut et præsentis vitæ subsidiis gaudeat et æternæ. Per.

37 SABBATO INTRA QUINQUAGESIMAM.

Exaudi nos miserator et misericors Deus et continentie salutaris propitius nobis dona concede. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Præpara nos quæsumus, Domine, hujus abstinentie festivi officii, ut hæc sacrificia veneranda sobriis semper mentibus celebremus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et Majestatem tuam suppliciter deprecari, ut mentem nostram tibi placitam benignus efficias quæ non tantum speciem bonitatis ostendat, sed justitiæ fructibus illuminata clarescat, tuæque semper dedita Majestati beneficia desiderata percipiat. Qui necessariis prosequi muneribus non omittis quos tuo cultui præstiteris convenienter intentos. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Tribue nobis omnipotens Deus, ut dona cœlestia, quæ debito frequentamus obsequio, salutaria nobis jugiter sentiamus. Per.

Super populum. — Tuere, Domine, populum tuum, et ab omnibus peccatis clementer emunda, quia nulla ei nocebit adversitas, si nulla dominetur iniquitas. Per.

4 IN QUADRAGESIMA.

Ad Missam. — Deus, qui Ecclesiam tuam annua Quadragesimali observatione purificas, præsta familie tuæ ut quod a te oblinere abstinendo nititur, hoc bonis operibus exsequatur. Per Dominum.

Super oblata. — Sacrificium Quadragesimalis initii solemniter immolamus, te, Domine, deprecantes, ut cum epularum restrictione carnalium a noxiis quoque voluptatibus temperemus. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens æterne Deus, per

^a Al., in Quadragesimo. Apud Pamel. additur *Ad sanctum Joannem in Lateranis* In Kalend. Rom. tantum: *Ad lateranis*, assignato Evang. *Ductus est Jesus*, etc. Hom. 16 sancti Gregorii in Evang. legitur *habita in basilica sancti Joannis quæ dicitur Constantiniana, Dominica 1 in Quadragesima.*

^b Ita Cod. Reg. Succ., consentientibus aliis tum

A Christum Dominum nostrum: qui continuatis quadraginta diebus et noctibus hoc jejunium non esuriens dedicavit; postea enim esurit non tam cibum hominum quam salutem; nec escarum sæcularium epulas concupivit, sed animarum desideravit potius sanctitatem. Cibus namque ejus est 38 redemptio populorum. (213) Cibus ejus est totius bonæ voluntatis effectus: qui nos docuit operari non cibum, qui terrenis dapibus apparatus, sed eum qui divinarum Scripturarum lectione percipitur. Per quem.

Benedictio. — Benedicat vobis omnipotens Deus, qui quadragenarium numerum in Moysi et Eliæ necnon et Mediatoris nostri jejunio consecravit concedatque vobis ita transigere præsentis vitæ dispensationem, ut, accepto a Patrefamilias remunerationis denario, perveniatis ad peccatorum omnium remissionem, et ad gloriosam cum sanctis omnibus resurrectionem. Amen. Detque vobis spiritualium virtutum invictoria [*Forte*, *victricia*] arma, quibus exemplo Domini devincere valeatis antiqui hostis sagacissima testamenta. Amen. Quo non in solo pane, sed in omni verbo quod de ore ejus procedit spiritalem sumentes alimoniam, per jejuniorum observationem et cæterorum bonorum operum exhibitionem percipere mereamini immarcescibilem gloriæ coronam. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Tuinos, Domine, sacramenti libatio sancta restauret, et a vetustate purgatos in mysterii salutaris faciat transire consortium. Per.

Super populum. — In populum tuum, quæsumus, Domine benedictio copiosa descendat indulgentia veniat, consolatio tribuatur, fides sancta succrescat, redemptio sempiterna firmetur. Per.

Alia. — Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus, æternæ promissionis gaudia quærere, et quæsitum cœlestium invenire. Per.

Alia. — Adesto, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, et in tua misericordia confidentes ab omni nos adversitate custodi. Per Dominum nostrum.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut per annua Quadragesimalis exercitia (214) sacramenti et ad intelligendum Christi proficiamus arcanum, et effectus ejus digna conversatione sectemur. Per.

(215) *Per totam Quadragesimam, quotidianis diebus, finita Missa, episcopus et clerici discedunt, et exiuntur sacris vestibus, et tunc redeunt ad Vesperos. Et nullus clericus in ecclesia (216) stat operto capite, nisi habeat infirmitatem, ullo tempore.*

FERIA II INTRA QUADRAGESIMAM.

Converte, nos. Deus salutaris noster, et, ut nobis jejunium Quadragesimale proficiat, mentes nostras 39 cœlestibus instrue disciplinis. Per.

Editis, tum Mss., excepto Pamel., ubi habes *hoc bonis moribus*. Hic Cod. Reg. Suec. in multis discrepat a Pamel.

^c Pamel., consentiente Kalend. Rom., addit: *Ad sanctum Petrum ad vincula*. In Calendario non aliud assignatur Evang. quam quod nunc legitur.

Super oblata. — Accepta tibi sit, Domine nostræ devotionis oblatio, quæ et jejunium nostrum, te operante, sanctificet, et indulgentiam nobis tuæ consolationis obtineat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui das escam omni carni, et nos non solum carnalibus, sed etiam spiritalibus escis reficis ut, non in solo pane vivamus, sed in omni verbo tuo vitalem habeamus alimoniam ; nec tantum epulando, sed etiam jejunando pascamur. Nam ut dapibus et poculis corpora, sic jejniis et virtutibus animæ saginantur. Magnam in hoc munere salubritatem mentis ac corporis contulisti, quia jejunium nobis venerabile dedicasti, ut ad paradysum de quo non abstinendo decidimus, jejunando solemnius redeamus. Per Christum Dominum nostrum.

Ad complendum. — Salutaris tui, Domine, munere satiati, supplices exoramus, ut cujus lætamur gustu, renovemur effectū. Per eundem.

Super populum. — Esto, Domine propitius, plebi tuæ, et temporali consolatione non deseras quam vis ad æterna contendere. Per Dominum.

▪ FERIA III.

Respice, Domine, familiam tuam, et præsta, ut apud te mens nostra tuo desiderio fulgeat, quæ s carnis maceratione castigat. Per.

Super oblata. — Oblatis, Domine, placare, muneribus, et a cunctis nos defende periculis.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : in quo jejunantium fides alitur, spes provehitur, charitas roboratur. Ipse enim est panis vivus et verus qui substantia æternitatis et esca virtutis est. Verbum enim tuum, per quod facta sunt omnia, non solum humanarum mentium, sed ipsorum panis est angelorum. Hunc panem ministrare nobis non desinis, et, ut eum indesinenter esuriamus, hortaris. Cujus carne dum pascimur, roboramur. et sanguine dum potamur, abluimur. Per quem,

Ad Complendum. — Sumpsimus, Domine, celebritatis annuæ votiva sacramenta : præsta, quæsumus ut et temporalis vitæ 40 nobis (217) remedio proveniant, et æternæ. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Super populum. — Ascendant ad te, Domine, preces nostræ et ab Ecclesia tua cunctam repelle nequitiam. Per.

♠ FERIA IV MENSIS PRIMI.

Preces nostras, quæsumus, Domine, clementer

^a Statio hujus diei ex Pamel. et Kalend. Rom. est ad sanctam Anastasiam. Idem Evangel. præscribitur quod in hodierno officio exstat. Idem intelligendum de cæt. feriis, nisi aliter notetur.

^b Apud Pamel : *Fer. 4 hebdomadæ primæ Quadrag. ad sanctam Mar. Majorem.* In Kalend. R. m. : *Mense primo, ad sanctam Mariam.* Codex Reg. Suec. pa-

^A exaudi, et contra cuncta nobis adversantia dexteram tuæ Majestatis extende. Per Dominum nostrum.

Alia. — Devotionem populi tui, Domine, quæsumus, benignus intende, ut qui per abstinentiam macerantur in corpore, per fructum boni operis reficiantur in mente. Per Dominum.

Super oblata. — Suscipe, Creator omnipotens Deus, quæ jejunantes de tuæ munificentie largitate deferimus, et pro temporali nobis collata præsidio, ad vitam converte propitiatus æternam. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui in alimentum corporis humani frugum copiam produci jussisti, et in alimentum animarum jejunii nobis medicinam indidisti. Te itaque supplices invocamus, ut tibi sit acceptabile jejunium nostrum, et nos a cibus jejunantes, peccatis absolvas. Per Christum.

Ad Complendum. — Tui, Domine, perceptione sacramenti, et a nostris mundemur occultis, et ab hostium liberemur insidiis. Per Dominum.

Super populum. — Mentis nostras, quæsumus, Domine, lumine tuæ claritatis illustra ut videre possimus quæ agenda sunt, et quæ recta sunt agere valeamus. Per Dominum nostrum.

FERIA C V INTRA QUADRAGESIMAM.

^C Suscipe, quæsumus, Domine, preces nostras et ad aures misericordie tuæ postulationes sacratæ tibi plebis admitte. Per Dominum.

Super oblata. — Sacrificia, Domine, quæsumus, ista nos salvent, quæ medicinalibus sunt instituta jejniis. Per.

41 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : quia competenter atque salubriter religiosa sunt nobis instituta jejunia, ut corporeæ jucunditatis immoderatas coerceamus illecebras, et terrenæ delectationis insolentia refrenato, purior atque tranquillior appetitus ad cœlestia contemplanda mysteria fidelium reddatur animarum. Per Christum Dominum nostrum.

^D *Ad Complendum.* — Tuorum nos, Domine, largitate donorum, et temporalibus attolle præsidis, et renova sempiternis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Da, quæsumus, Domine, populis Christianis, et quæ profitentur agnoscere, et cœleste munus diligere quod frequentant. Per Dominum.

rumper dissentit a Pamel.

^c Kalend. Rom. : *ad sanctum Laurentium, ad Formosum.* quod Pamel. exhibet pro diversa lect. Apud eum legitur : *Ad sanctum Laur. foris murum.* Favet primus Theod., at secundus habet : *Ad Laurent. in Formosa.*

^a FERIA VI INTRA QUADRAGESIMAM.

Esto, Domine, propitius plebi tuæ, et quam tibi facis esse devotam, benigno refove miseratus auxilio Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Suscipe, quæsumus, Domine, nostris oblata servitiis, et tua propitius dona sanctifica. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui jejunii observatione et eleemosynarum gratissima largitione nos docuisti nostrorum consequi remedia peccatorum. Unde tuam imploramus clementiam, ut, his observationibus et cæteris bonorum operum exhibitionibus muniti, ea operemur quibus ad æterna gaudia consequenda et spes nobis suppetat et facultas. Per Christum.

Ad Complendum. — Per hujus, Domine, operationem mysterii, et vitia nostra purgentur, et justa desideria impleantur. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Conversa quæsumus, Domine, populum tuum, et ab omnibus quas meretur adversitatibus redde securum, ut tranquillitate percepta, devota tibi mente deserviat. Per.

(218) SABBATO IN ^b XII LECTIIONIBUS MENSIS PRIMI.

Populum tuum, Domine, quæsumus, propitius **42** respice, atque ab eo flagella tuæ iracundiæ clementer averte. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus qui delinquentes perire non pateris, sed exspectas, ut convertantur et vivant, debitam quæsumus, peccatis nostris suspende vindictam, et præsta propitius ne dissimulatio cumulet ultionem, sed potius per jejunium emendatio prosit ad veniam, Per.

Alia. — Protector noster aspice, Deus, ut qui malorum nostrorum pondere premimur, percepta misericordia, libera tibi mente famulemur. Per.

Alia. — Adesto, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, ut esse, te largiente, mereamur et inter prospera humiles et inter adversa securi. Per.

Alia. — Actiones nostras, quæsumus, Domine et aspirando præveni, et adjuvando proseguere, ut cuncta nostra operatio et a te semper incipiat, et per te cæpta finiatur. Per.

Ad Missam. — Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Christum Dominum.

Super oblata. — Præsentibus sacrificiis, Domine,

^a Magno consensu hic Pamel., Kalend. Rom., Codex. Reg. Suec. et duo Theod. notant pro statione : *Ad Apostolos.*

^b Ita Cod. omnes editi et manu exarati. Apud Pamelium et in Kalend. Rom. additur : *Ad sanctum Petrum.* Cum in Mss. habeatur *XII Lect.*, suspicatur Joannes Frontone legendum in *duodecima lectione*, nimirum ex Evangelio, quæ post undecim alias ex variis sacræ Scripturæ libris fiebat. Ex Pamelio Sabbatum hoc *duodecim lectionum* nuncupatur, quod aut *XII soleant legi lectiones diversæ, aut sex eædem lectiones semel Græce et semel Latine.* Consule Pamel. ad hunc lo-

A jejunia nostra sanctifica, ut quod observantia nostra profitetur extrinsecus, interius operetur. Per Dominum nostrum,

Præfatio. — Vere dignum est justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : illuminator et Redemptor animarum nostrarum, qui nos per primum Adam, abstinentiæ lege violata, paradiso eictos, fortiores jejunii remedio ad antiquæ patriæ beatitudinem per gratiam revocasti. Nosque pia institutione docuisti quibus observationibus a peccatis omnibus liberemur. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Sanctificationibus tuis, omnipotens Deus, et vitia nostra curentur, et (219) remedia nobis æterna proveniant. Per Christum Dominum nostrum.

Super populum. — Ab omnibus nos, quæsumus, Domine, peccatis propitius absolve, ut percepta venia peccatorum, liberis tibi mentibus serviamus. Per.

43, ^c DOMINICA II IN QUADRAGESIMA.

Deus, qui conspicias omni nos virtute destitui, interius exteriusque custodi, ut et ad omnibus adversitatibus muniamur in corpore, et a pravis cogitationibus mundemur in mente. Per Dominum.

Super oblata. — Ecclesiæ tuæ, Domine, munera placatus assume, quæ et misericors offerenda tribuisti, et in nostræ salutis potenter efficis transire mysterium. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et Majestatem tuam suppliciter exorare, ut mentibus nostris medicinalis observantiæ munus infundas. Et qui negligentibus etiam subsidium fere non desinis beneficia præbeas potiora devotis. Per Christum Dominum.

Benedictio. — Omnipotens Deus, jejunii cæterarumque virtutum dedicator atque amator, sua vos benedictione sanctificet. Amen. Accendat in vobis piæ devotionis affectum, et præbeat supplicantibus suum benignus auditum. Amen. Quatenus mentes vestræ sinceris purgatæ jejuniis, bonorum omnium exuberant incrementis. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Refecti, Domine, pane cælesti, ad vitam, quæsumus, nutriamur æternam, Per.

Super populum. — Familiam tuam, quæsumus, cum.

^c Apud Pamelium legitur hic : *Dominica vacat.* Sed legendum ex nostris Mss. et præsertim ex Cod. Reg. Suec. ; *Die dominica vacat.* Sic quoque legitur in Kalend. Rom. Cur autem dicatur *vacare*, ex Joanne Frontone repete. Certe in Cod. Reg. Suec., in Gemet., in Theod., etc., officium hujus Dominicæ assignatur, sicut in aliis Dominicis, excepta statione. Fortasse ergo propter sacros ordines, vespere Sabbati magno labore colatos, non fiebat processio et statio, nec homilia habebatur.

Domine, propitiatus illustra, ut beneplacitis inhærendo, cuncta quæ bona sunt mereatur accipere. Per.

^a FERIA II IN HEBDOMADA SECUNDA.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut familia tua (220) quæ se, affligendo carne, ab alimentis abstinet. sectando justitiam a culpa jejuset. Per.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine, placationis et laudis tua nos propitiatione dignos efficiat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, 44 nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et pietatem tuam supplici devotione deprecari, ut jejunii nostri oblatione placatus, et peccatorum nobis concedas veniam, et nos a noxiis liberes insidiis. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Hæc nos communio, Domine, purget a crimine, et cœlestis remedii faciat esse consortes. Per.

Super populum. — Tuis, quæsumus, Domine, adesto supplicibus, et inter mundanæ pravitate insidias fragilitatem nostram sempiterna pietate prosequere. Per.

^b FERIA III IN HEBDOMADA SECUNDA.

Perfice, quæsumus, Domine, benignus in nobis observantiæ sanctæ subsidium, ut quæ te auctore faciendo, cognovimus, te operante impleamus. Per Dominum.

Super oblata. — Sanctificationem tuam nobis, Domine, his mysteriis placatus operare, quæ nos et a terrenis purget vitiis, et ad cœlestia dona perducatur, Per Dominum.

Præfatio. Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui ob animarum medelam jejunii devotione castigari corpora præcepisti; concede quæsumus, ut corda nostra ita pietatis tuæ valeant exercere mandata, ut ad tua mereamur, te opitulante, pervenire promissa. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Ut sacris, Domine, reddamur digni muneribus: fac nos tuis, quæsumus, obedire, mandatis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Præstas populo tuo, Domine, quæsumus, consolationis auxilium, et diuturnis calamitatibus laborantem propitius respirare concede. Per Christum Dominum nostrum.

^c FERIA IV IN HEBDOMADA SECUNDA.

Populum tuum, Domine, propitius respice, 45 et quos ab escis carnalibus præcipis abstinere, a noxiis

^a Apud Pamelium, consentientibus Mss. Reg. Sueciæ, Gemet., duobus Theod., necnon Kalend. Rom., statio est *ad sanctum Clementem*.

^b In Kalend. Rom., cui suffragantur duo Theod., statio est *ad sanctam Balbinam*, cujus tituli mentio est in synodo habita sub sancto Gregorio, ut observat Joan. Fronto. Apud Pamel. legitur: *Ad sanctam Albinam*, et in Cod. Reg. Suec., *Salbinam*.

^c Statio hujus diei in Kalend. Rom., in Cod. Pamel. et in Mss. nostris, est *ad sanctam Cæciliam*, cujus tituli meminit synodus Rom. sub nostro Gregorio.

A quoque vitiis cessare concede. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hostias, Domine, quas tibi offerimus, propitius respice, et per hæc sancta commercia vincula peccatorum nostrorum absolve. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Per quem humani generis reconciliationem mirabili dispensatione operatus es, præsta, quæsumus, ut sancto purificati jejunio, et tibi toto corde simus subjecti, et inter mundanæ pravitate insidias, te miserante perseveremus illæsi. Per quem Majestatem.

B *Ad Complendum.* — Sumptis, Domine sacramentis, ad (221) redemptionis æternæ, quæsumus, proficiamus augmentum. Per Dominum.

Super populum. — Deus, innocentiae, restitutor et amator, dirige ad te tuorum corda servorum, ut spiritus tui fervore concepto, et in fide inveniamur stabiles, et in opere efficaces. Per Dominum.

^d FERIA V IN HEBDOMADA SECUNDA.

Præsta nobis, Domine, quæsumus, auxilium gratiæ tuæ, ut, jejuniis et orationibus convenienter intenti, liberemur ab hostibus mentis et corporis. Per Dominum.

Super oblata. — Accepta tibi sint, Domine, quæsumus, nostri dona jejunii, quæ et expiando nos tua gratia dignos efficiant, et ad sempiterna promissa perducant. Per.

C *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et tuam cum celebratione jejunii pietatem devotis mentibus obsecrare, ut qui, peccatis ingruentibus malorum pondere premimur, et a peccatis omnibus liberemur, et libera tibi mente famulemur. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Gratia tua nos, quæsumus, Domine, non derelinquat, quæ et sacræ nos deditos faciat servituli, et tuam nobis opem semper acquirat. Per Dominum nostrum.

46 *Super populum.* — Adesto, Domine, famulis tuis, et perpetuam benignitatem largire poscentibus ut his qui te auctore et gubernatore gloriantur, et congregata restaures, et restaurata conserves. Per Dominum.

^e FERIA VI IN HEBDOMADA SECUNDA.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut sacro nos

^d In hac fer. statio, juxta Ed. Pamel., consentientibus Cod. Reg. Suec. et duobus Theod., est *ad sanctam Mariam trans Tiberim*. In Kalend. Rom. additur: *Titulum Callixti*. Observandum, est, in his Quadragesimæ officiis, Editiones Vatic. et Gussanvil. parum, imo vix a nostra discrepare.

^e Mss., quibus consentanea sunt Pamelii Edita: *Ad sanctum Vitalem*. At in Kalend. Rom. legitur: *Ad Apostolos inter Vestinæ*, nisi forte, pro *inter*, legendum sit *in tit.*, id est, *in titulo Vestinæ*, ut conjicit Joan. Fronto.

purificante jejunio, sinseris mentibus ad sancta ventura facias pervenire. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hæc in nobis sacrificia, Deus, et sanctificatione permaneant, et operatione firmentur. Per.

Præfatio. — vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui delinquentes perire non pateris, sed ut ad te convertantur et vivant hortaris. Poscimus itaque pietatem tuam ut a peccatis nostris tuæ severitatis suspendas vindictam, et nobis optatam misericorditer tribuas veniam ; nec iniquitatum nostrarum molestia provocet ad ultionem, sed jejunii observatio et morum emendatio te flectat ad peccatorum nostrorum remissionem. Per Christum Dominum nostrum.

Ad complendum. — Fac nos, quæsumus, Domine, accepto pignore salutis æternæ sic tendere congruenter, ut ad eam pervenire possimus. Per Dominum.

Super populum. — Da, quæsumus, Domine, populo tuo salutem mentis et corporis, ut, bonis operibus inhærendo, tuæ semper virtutis mereatur protectione defendi. Per.

^aSABBATO IN HEBDOMADA SECUNDA.

Da, quæsumus, Domine, nostris effectum jejuniis salutarem, ut castigatio carnis assumpta ad nostrarum vegetationem transeat animarum.

Super oblata. — His sacrificiis Domine, concede placatus, ut qui propriis oramus absolvi delictis non gravemur (222) externis. Per Dominum nostrum

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, **47** Pater omnipotens, æterne Deus : et tuam jugiter exorare clementiam, ut mentes nostras, quas conspicias terrenis affectibus prægravari, medicinalibus tribuas jejuniis exonerari, et per afflictionem corporum proveniat nobis robur animarum. Per Christum.

Ad complendum. — Sacramenti tui, Domine, divina libatio penetralia nostri cordis infundat, et sui participes potenter efficiat. Per Christum Dominum nostrum.

Super Populum. — Familiam tuam, quæsumus, Domine, continua pietate custodi, ut quæ in sola spe gratiæ cælestis innititur, cælesti etiam protectione muniatur. Per eundem.

^b DOMINICA III IN QUADRAGESIMA.

Quæsumus, omnipotens Deus, vota humilium respice atque ad defensionem nostram dexteram tuæ Majestatis extende. Per Dominum.

^a Hic magno consensu legitur statio *ad sanctos Marcellinum et Petrum.*

^b Non minus consentiunt Codices editi et mss. in assignanda hodierna statione *ad sanctum Laurentium foris murum.* In Kalend. Rom. tamen simpliciter legitur : *Ad sanctum Laurentium martyrem.*

^c Benedictio hæc abest ad Ed. Vatic. et Gussanvil. necnon a Mss. nostris et a Cod. Pamel.

Super oblata. — Suscipe, quæsumus, Domine, devotorum munera famulorum, et tua divinis purifica servientes pietate mysteriis, quibus etiam justificas (223) ignorantes. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et te suppliciter exorare, ut cum abstinentia corporali mens quoque nostra sensus declinet illicitos Et (224) quæ terrena delectatione carnalibus epulis abnegamus, humanæ voluntatis pravis intentionibus amputemus. Quatenus ad sancta sanctorum fideliter salubriterque capienda competenti jejunio valeamus aptari. Tanto nobis certi propensius jugiter ad futura, quanto fuerimus eorum institutionibus gratiores. Per.

Benedictio. — ^c Omnipotens Deus jejuniorum vestrorum victimas clementer accipiat, et sua vos benedictione dignos efficiat. Amen. Mentis vestras ita parcimonie dono contra vitia muniat, præceptorum suorum doctrinis erudiat, charitatis dono repleat, ut vos in omnibus sibi placere concedat. Amen. Quatenus, præsentis Quadragesimæ diebus devotissime celebratis, ad Paschalia festa purificatis cordibus accedere valeatis. Amen. Quod ipse præstare.

Ad complendum. — Cunctis nos, Domine, reatibus et periculis propitiatus absolve, quos tanti mysterii tribuis esse participes. Per Dominum nostrum.

48 *Super populum.* — Subjectum tibi populum quæsumus, Domine, propitiatio cælestis amplificet, et tui semper faciat servire mandatis.

^d FERIA II IN HEBDOMADA TERTIA.

Cordibus nostris, quæsumus, Domine, benignus infunde, ut sicut ab escis corporalibus abstinemus, ita sensus quoque nostros a noxiis retrahamus excessibus. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Munus quod tibi, Domine-nostre servitutis offerimus, tu salutare nobis perfice sacramentum. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et clementiam tuam cum omni supplicatione precari, ut per hanc jejuniorum observationem crescat nostræ devotionis affectus, et nostras actiones religiosus exornet effectus ; quatenus, te auxiliante et ab humanis semper retrahamur excessibus, et monitis inhærerere valeamus, te largiente, cælestibus, Per Christum Dominum nostrum.

Ad complendum. — Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut quæ ore contingimus pure mente capiamus. Per Dominum nostrum.

^d Statio in Cod. Pamel. et Mss. indicitur *ad sanctum Marcum*, ut in Kalend. Rom. Observat. Joan. Fronto sanctum Marcum, de quo hic, esse Rom. Pontificem, qui die 7 Octobris colitur, cujus nomine exstat in urbe antiquus titulus. Admonet Pamelius hac feria fieri solitam denuntiationem primi scrutinii electorum sive catechumenorum, quod feria 4 seq. celebrabatur.

Super populum. — Conserva, Domine, familiam A tuam bonis semper operibus eruditam, et sic presentibus consolare subsidiis, ut ad superna perducas dona propitius. Per Dominum nostrum.

^a FERIA III IN HEBDOMADA TERTIA.

Exaudi nos, omnipotens et misericors Deus, et continentiae salutaris propitius nobis dona concede. Per.

Super oblata. Per hæc veniat, quæsumus Domine, sacramenta (225) nostræ redemptionis effectus, qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus, et ad salutaria cuncta perducatur. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui peccantium non vis animas perire, sed culpas; et peccantes non semper continuo judicas, sed ad penitentiam provocatos expectas. Averte, quæsumus, 49 a nobis quam meremur iram, et quam optamus super nos effunde clementiam, ut, sacro purificati jejunio, electorum tuorum asciscimereamur collegio. Per Christum Dominum nostrum.

Ad complendum. — Sacris, Domine, misteriis expiati, et veniam consequamur et gratiam. Per.

Super populum. — Concede, misericors Deus ut, devotus tibi populus semper existat, et de tua clementia, quod ei prosit, indesinenter oblineat. Per.

^b FERIA IV IN HEBDOMADA TERTIA.

Præsta nobis, quæsumus, Domine, ut salutaribus jejuniis eruditi, a noxiis quoque vitiis abstinentes propitiationem tuam facilius impetremus. Per.

Super Oblata. — Suscipe, quæsumus, Domine, præces populi tui cum oblationibus hostiarum, et tua mysteria celebrantes ab omnibus nos defende periculis. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: tuamque misericordiam suppliciter exorare, ut juniorum nostrorum sacrosancta mysteria tuæ sint pietati semper accepta; concedasque ut quorum, corpora abstinentiæ observatione macerantur mentes quoque virtutibus et cælestibus institutis exornentur Per Christum Dominum nostrum.

Ad complendum. — Sanctificet nos, Domine, qua pasti sumus, mensa cælestis, et a cunctis erroribus expiatis (226) supernis promissionibus reddat acceptos per Dominum.

Super populum. — Defende, Domine, familiam tuam, et toto tibi corde prostratam ab hostium tuere formidine; nec bona tua difficulter inveniat, pro quibus et sancti tui et angelicæ tibi supplicant potestates. Per Dominum nostrum.

^a Additur in Kalend. Rom., in Cod. Pamel., Reg. Suec. et aliis Mss.: *Ad sanctam Potentianam.* Eadem est ac *sancta Pudentiana.*

^b Statio indicitur *ad sanctum Xistum*; sive, ut legitur in Cod. Reg. Suec., *ad Sistum*, cujus tituli mentio in synodo Rom., sub Greg. II, an. 721.

^c FERIA V IN HEBDOMADA TERTIA.

Consede quæsumus, omnipotens Deus, ut qui rotectionis tuæ gratiam quærimus, liberati a malis omnibus, secura tibi mente serviamus, Per.

Super oblata. — Deus, de cujus gratiæ rore descendit ut ad mysteria tua, purgatis sensibus, accedamus, præsta, quæsumus, ut in eorum traditione solemniter honoranda competens deferamus obsequium. Per.

50 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et tuam immensam clementiam supplici voto deprecere, ut nos famulos tuos, et jejunii maceratione castigatos, et cæteris bonorum operum exhibitionibus eruditos, in mandatis tuis facias perseverare sinceros, et ad pascha ia festa pervenire illæcos: sicque presentibus subsidiis consolemur, quatenus ad æterna gaudia pertingere mereamur. Per Christum Dominum.

Ad complendum. — Sacramenti tui, Domine, veneranda perceptio, et mystico nos mundet effectu, et perpetua virtute defendat. Per Dominum.

Super populum. — Conserva, quæsumus, Domine, populum tuum, et gratiæ tuæ in eo dona multiplica, ut ab omnibus liber offensus, et temporalibus non destituatur auxiliis, et sempiternis gaudeat institutis. Per Dominum nostrum.

^d FERIA VI IN HEBDOMADA.

Jejunia nostra, quæsumus, Domine, benigno favore prosequere, ut sicut ab alimentis in corpore, ita a vitiis jejunemus in mente. Per.

Super oblata. — Respice, Domine, propitius ad munera quæ sacramus, ut et tibi sint grata, et nobis salutaria semper existant. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui ad insinuandum humilitatis suæ mysterium, fatigatus resedit ad puteum; qui a muliere Samaritana aquæ sibi petiit porrigi potum, qui in ea creaverat fidei donum. Et ita ejus sitire dignatus est fidem, ut dum ab ea aquam peteret, in ea ignem divini amoris accenderet. Imploramus itaque tuam immensam clementiam ut contemnescentes tenebrosam profunditatem vitiorum, et relinquentes noxiarum (227) hydriam cupiditatum, et te, qui fons vitæ et origo bonitatis es, semper sitiamus, et juniorum nostrorum observatione tibi placeamus. Per quem Majestatem.

Ad complendum. — Hujus nos, Domine, percepte sacramenti mundet a crimine, et ad cælestia rem perducatur. Per.

Super populum. — Gaudeat, Domine, quæsumus

^c Jam sæpe laudati Codices sive manu exarati sive editi, habent hic: *Ad sanctos Cosmam et Damianum.*

^d Statio est *ad sanctum Laurentium in tit. Lucis* sive, ut habet Pamel., consentiente Cod. Reg. Suec. in *Lucinæ.*

populus, tua semper benedictione confisus, ut et temporalibus beneficiis adjuvetur, et erudiat æternis. Per Dominum.

51 ^a SABBATO IN HEBDOM. TERTIA.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut dignitas conditionis humanæ per immoderantiam sauciata, medicinalis parcimoniæ studio reformetur. Per Dominum.

Super oblata.— Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut hujus sacrificii munus fragilitatem nostram ab omni malo purget semper et muniat. Per Dominum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui jejunii Quadragesimalis observationem in Moyse et Elia dedicasti, ut in Unigenito Filio tuo, legis et prophetarum nostroque omnium Domino, exornasti. Tuam igitur immensam bonitatem supplices exposcimus, ut quod ille jugi jejuniorum complevit continuatione, nos adimplere valeamus illius adjuti largissima miseratione, et adimplentes ea quæ præcepit, dona percipere mereamur quæ promisit. Per quem.

Ad Complendum.— Quæsumus, omnipotens Deus, ut inter ejus membra numeremur cujus corpori communicamus et sanguini. Per Dominum.

Super populum.— Prætende, Domine, fidelibus tuis dexteram cœlestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quæ digne postulant consequi mereantur. Per Dominum nostrum.

^b DOMINICA IV IN QUINQUAGESIMA.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui ex merito nostræ actionis affligimur, tuæ gratiæ consolatione respiremus, Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Suscipe, Domine, sacrificium cujus te voluisti dignanter immolatione placari, et præsta, quæsumus, ut hujus operatione mundati, beneplacitum tibi nostræ mentis offeramus affectum. Per Dominum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te Creatorem omnium de præteritis fructibus glorificare, et de venturis suppliciter exorare, ut cum de perceptis non invenimur ingrati, de percipiendis non judicemur indigni; sed exhibitis toties solemnibus devotione jejuniis, cum subsidiis corporalibus **52** profectum quoque capiamus animarum. Per Christum. Dominum.

Benedictio.— Deus, ^c qui vos ad præsentium Quadragesimalium dierum medietatem dignatus est perducere, ipse vos sua miseratione dignetur benedicere

^a Legitur apud Pamel. et in Kalend. Rom.: *Ad sanctam Susannam*, quibus favent Mss.

^b In C. Pamel. habes pro statione *ad Jerusalem*. Assentuntur Codd. Reg. Suec. et duo Theod. At in Kalend. Rom. legitur: *In Suxurio*, quod idem significare putat Joan. Fronto ac in *sessorio*; ipsius notas ad hunc locum consule.

^c Benedictio hæc legitur in *Benedictionali*; abest

Amen. Abstinentiam vestram præteritam acceptet, futuram sibi placitam reddat, ut sicut ab illicitis cibis, ita vos etiam a vitiis omnibus abstinere concedat. Amen. Quo de præteritis et futuris charismatum frugibus ei grates persolventes, ad sanctum Pascha pervenire possitis (228) indemnes. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum.— Da nobis, misericors Deus, ut sancta tua, quibus incessanter explemur, sinceris tractemus, obsequiis, et semper fidei mente sumamus. Per.

Super populum.— Deus qui in deserti regione multitudinem populitua virtute satiasti, in hujus quoque sæculi transeuntis excursu victum nobis spiritalem, ne deficiamus, impende. Qui vivis et regnas.

^d FERIA II IN HEBDOMADA QUARTA.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut observationes sacras annua devotione recolentes, et corpore tibi placeamus et mente. Per.

Super oblata.— Oblatum tibi, Domine, sacrificium vivificet nos semper et muniat. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et tuam suppliciter, misericordiam implorare, ut exercitatio veneranda jejunii salutaris, nos a peccatorum nostrorum maculis purgatos reddat, et ad supernorum civium societatem perducatur, ut et hic devotorum actuum sumamus augmentum, et illic æternæ beatitudinis percipiamus emolumentum. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum.— Divini satiati muneris largitate, quæsumus, Domine Deus noster, ut in hujus semper participatione vivamus. Per Dominum nostrum.

Super populum.— Proficiat, quæsumus, Domine, plebs tibi dicata piæ devotionis affectu, ut sacris actionibus erudita, quanto Majestati tuæ fit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per Dominum.

53 ^e FERIA III IN HEBDOM. IV QUADRAGESIMÆ.

Sacræ nobis, Domine, quæsumus, observationis jejunia, et piæ conversationis augmentum, et tuæ propitiationis continuum præstent auxilium. Per Dominum.

Super oblata.— Purifica nos, misericors Deus, ut Ecclesiæ tuæ preces, quæ tibi gratæ sunt, pia munera deferentis, fiant expiatis mentibus gratiores. Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Mediatorem Dei et hominum, Jesum Christum Dominum nostrum: qui mediante die festo ascendit in

autem a Cod. Theodor. et Ed. Vatic.

^d Magno consensu statio hujus fer. est *ad sanctos quatuor Coronatos*.

^e Istius fer. statio pari consensu *ad sanctum Laurentium in Damaso*, sive ut habet Cod. Reg. Suec., *in Damasum*. In Kalend. Rom. legitur tantum: *In titulo Damasi*, dissimulato sancti Laurentii nomine.

templum docere, qui de cœlo descendit, mundum ab ignorantiae tenebris liberare; cujus descensus genus humanum doctrina salutari instruit, mors a perpetua morte redemit, ascensio ad cœlestia regna perducit. Per quem te, summe Pater, poscimus, ut, ejus institutione edocti, salutaris parcimonie devotione purificati, ad tua perveniamus, promissa securi. Per quem majestatem tuam.

Ad Complendum.— Cœlestia dona capientibus, quæsumus, Domine, non ad iudicium pervenire patiaris quod fidelibus tuis ad remedium providisti. Per.

Super populum.— ^a Tucatur, quæsumus, Domine, dextera tua populum tuum deprecantem, et purificatem dignanter erudiat, ut consolatione præsentis ad futura bona proficiat. Per Dominum nostrum.

^b FERIA IV IN HEBDOMADA QUARTA.

Omnipotens sempiternus Deus, qui et justis præmia meritorum, et peccatoribus per jejunium veniam præbes, miserere supplicibus, parce peccantibus, ut reatus nostri confessio indulgentiam valeat percipere delictorum. Per Dominum nostrum.

Alia.— Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut quos jejunia votiva castigant, ipsa quoque devotio sancta lætificet, ut, terrenis affectibus mitigatis, facilius cœlestia capiamus. Per Dominum.

Super oblata.— Supplices, Domine, te rogamus, ut his sacrificiis peccata nostra mudentur, quia tunc veram **54** nobis tribuis et mentis et corporis sanitatem. Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui illuminatione suæ fidei tenebras expulit mundi, et genus humanum, quod primæ matris uterus profuderat cæcum, Incarnationis suæ mysterio reddidit illuminatum, fecitque filios adoptionis, qui tenebantur vinculis justæ damnationis. Per ipsum te petimus, ut tales in ejus inveniamur justissima examinatione, quales facti sumus in lavacri salutaris felicissima regeneratione, ut, ejus Incarnationis medicamine imbuti, sacrosancti lavacri ablutione loti, parcimonie devotione ornat, ad æterna gaudia perveniamus illæsi. Per quem Majestatem.

Ad Complendum.— Sacramenta quæ sumpsimus, Domine Deus noster, et spiritalibus nos repleant alimentis, et corporalibus tueantur auxiliis. Per Dominum nostrum.

Super populum.— Pateant aures misericordie tuæ, Domine, precibus supplicantium, et, ut petentibus desiderata concedas, fac eos quæ tibi sunt placida postulare. Per.

^c FERIA V IN HEBDOMADA QUARTA.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in

^a Hæc oratio in Cod. Pamelii legitur in officio ferie precedentis cum hoc titulo: *Ad vespereos*. Abest a Cod. Reg. Suec., ad quem tamen multum accedit Edit. Pameliana.

^b Statio assignatur ad sanctum Paulum in omnibus

A tua protectione confidimus cuncta nobis adversantia, te adjuvante, superare. Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Efficiatur hæc Hostia, Domine, quæsumus, solemnibus grata jejuniis: et, ut tibi fiat acceptior, purificatis mentibus immoletur Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: cujus bonitas hominem condidit justitia damnavit, misericordia redemit. Te humiliter exoramus ut sicut per illicitos appetitus a beata regione decidimus, sic ad æternam patriam per abstinentiam redeamus. Sicque moderetur tua miseratione nostra fragilitas, ut et transitoriis subsidiis nostra sustentetur mortalitas, et per bonorum operum incrementa beata acquiratur immortalitas. Per Christum.

Ad Complendum.— Sancta tua nos, Domine, quæsumus et vivificando renouent, et renovando vivificent. Per Dominum nostrum.

55 *Super populum.*— Populi tui, Deus, institutor et rector peccata quibus impugnatur expelle, ut semper tibi placitus, et tuo munimine sit securus. Per eundem Dominum.

^d FERIA VI IN HEBDOMADA QUARTA.

Dens, qui ineffabilibus mundum renovas sacramentis præsta, quæsumus, ut Ecclesia tua et æternis proficiat institutis, et temporalibus non destituatur auxiliis. Per.

Super oblata.— Munera nos, quæsumus, Domine, oblata purificent, et te nobis jugiter faciant esse placatum. Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Qui est dies æternus, lux indeficiens, claritas sempiterna. Qui sic sequaces suos in luce præcepit ambulare, ut noctis æternæ valeant caliginem evadere, et ad lucis patriam feliciter pervenire. Qui per humilitatem assumptæ humanitatis Lazarum flevit, per Divinitatis potentiam vitæ reddidit, genusque humanum (229) quadridua peccatorum mole obrutum ad vitam reduxit. Per quem petimus jejunii observatione a peccatorum nostrorum nexibus solvi, æternæ vitæ felicitati reddi, et sanctorum cœtibus connumerari. Per quem.

Ad Complendum.— Hæc nos, quæsumus, Domine, participatio sacramenti, et propriis reatibus indesinenter expediat, et ab omnibus tucatur adversis. Per.

Super populum.— Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui infirmitatis nostræ consci de tua virtute confidimus sub tua semper pietate gaudeamus. Per.

libris nostris qui stationum meminerunt.

^c Indicitur statio ad sanctum Silvestrum, in laudatis supra Codd. qui de stationibus agunt.

^d In iisdem supra laud. Codd. legitur hic: *Ad sanctum Eusebium*.

^a SABBATO IN HEBDOM. QUARTA.

Fiat, Domine, quæsumus, per gratiam tuam fructuosus nostræ devotionis affectus, quia tunc nobis proderunt suscepta jejunia, si tuæ sint placita pietati. Per Dominum nostrum.

Superoblata. — Oblationibus, quæsumus, Domine, placare susceptis, et ad te nostras, etiam rebelles, compelle propitius voluntates. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum, et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : misericordiæ **56** dator et totius bonitatis auctor, qui jejuniis, orationibus et eleemosynis peccatorum remedia et virtutum omnium tribuis incrementa. Te humili devotione precamur, ut qui ad hæc agenda saluberrimam dedisti doctrinam, ad complendum indefessam tribuas efficaciam, ut obedientes tua exsequentes præcepta, feliciter tua capiamus promissa. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Tua, nos, quæsumus, Domine, sancta purificent, et operatione sua perficiant esse placitos. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Deus qui sperantibus in te, misereri potius eligis quam irasci, da nobis digne flere mala quæ fecimus, ut tuæ consolationis gratiam invenire valeamus. Per.

DOMINICA V IN QUADRAGESIMA. ^b DE PASSIONE DOMINI.

Quæsumus, omnipotens Deus, familiam tuam propitius respice, ut te largiente regatur in corpore, et te servante custodiatur in mente. Per Dominum.

Superoblata. — Hæc munera, Domine, quæsumus, et vincula nostræ pravitatis absolvant, et tuæ nobis misericordiæ dona concilient. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : Majestatem tuam propensius implorantes, ut quanto magis dies salutiferæ festivitatis accedit, tanto devotius ad ejus digne celebrandum proficiamus paschale mysterium. Per Christum Dominum nostrum.

^c *Benedictio.* — Accendat in vobis Dominus vim sui amoris, et per jejuniorum observantiam infundat in vobis donum suæ benedictionis. Amen. Sic ei parcimoniæ victimas offeratis, ut contriti ei cordis et humiliati sacrificio placeatis. Amen. Quatenus oratio vestra jejunii eleemosynæ alis subvecta ad aures vestri conditoris ascendat, ut vos æterne beatitudinis hæredes, et supernorum civium consortes efficiat. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Adesto, nobis, Domine Deus,

^a In Kalend. Rom. hic legitur : *Ad sanctum Laurentium ad Mart.* licet in Cod. Pamel. et in nostris Mss. legatur : *Ad sanctum Laur. foris murum.* Sic quoque legendum censet Joan. Fronto.

^b Sic legitur in omnibus libris nostris tam editis quam manu descriptis, si Kalendarium Rom. excipias, in quo, ut in cæteris pro statione legitur. *Ad Sanctum Petrum.*

^c Hæc Benedictio legitur in Benedictionali.

^d In Ed. Pamel., *defende subsidiis*, dissentiente Cod. Reg. Suec., qui habet *præsidis*.

PATROL. LXXVIII,

A noster, et quos tuis mysteriis recreasti, perpetuis defende ^d præsidis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Da, quæsumus, Domine, nobis perserverantem in tua voluntate famulatum, ut in diebus nostris, **57** et merito et numero populus tibi serviens augeatur. Per Dominum nostrum.

^e FERIA II IN HEBDOMADA QUINTA.

Sanctifica, quæsumus, Domine, nostra jejunia, et cunctarum nobis propitius indulgentiam largire culparum. Per Dominum nostrum.

Superoblata. — Concede nobis, Domine Deus noster, ut hæc Hostia salutaris, et nostrorum fiat purgatio delictorum, et tuæ propitiatio Majestatis. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : te suppliciter exorantes ut sic nostra sanctificentur jejunia, quo cunctorum nobis peccatorum proveniat indulgentia, quatenus, appropinquante Unigeniti Filii tui passione, bonorum operum tibi placere valeamus exhibitione. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — Sacramenti tui, quæsumus, Domine, participatio salutaris et purificationem nobis præbeat et medelam. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Benedictio, quæsumus, Domine, in tuos fideles copiosa descendat, et quam subjectis cordibus expelunt largiter consequantur. Per.

FERIA III^f IN HEBDOMADA QUINTA.

C Nostra tibi, quæsumus, Domine, sint accepta jejunia, quæ nos et expiando ^g gratia tua dignos efficiant, et ad (230) remedia perducant æterna. Per Dominum.

Superoblata. — Hostias tibi, Domine, deferimus immolandas : quæsumus, temporalem consolationem nobis impendant, ut promissa certius non desperemus æterna. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et te devotis mentibus supplicare, ut nos interius exteriusque restaures et parcimonia salutari a peccatorum sordibus purges. Et quos illecebrosis delectationibus non vis impediri, spiritalium virtutum facias vigore muniri, et sic in rebus transitoriis foveas, ut perpetuis inhærere concedas. Per Christum Dominum nostrum.

58 *Ad Complendum.* — Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut quæ divina sunt, jugiter exsequen-

^e Statio feriæ hujus est *ad sanctum Chrysogonum.*

^f Apud Pamel., assentientibus Mss. Reg. Suec. et Theoder., statio est *ad sanctum Cyriacum.* In Kalend. Rom. legitur : *Ad sanctum Quiriacum.* Hujus tituli mentio est præsertim in synodo Rom. sub nostro Gregorio quæ in prius vulgatis est lib. vi, epist. 44, nunc ad Registri calcem ; huic enim synodo subscripsit *Aventius presbyter sancti Quiriaci.*

^g Apud Pamel., *gratiæ tuæ dig.* Favent nobis Mss. ipseque Codex. Reg. Suec.

tes, donis mereamur cœlestibus appropinquare. Per A stram gubernet et protegat, et in portum perpetuæ salutis inducat. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Libera, quæsumus, Domine, a peccatis et hostibus tibi populum supplicentem, ut sancta conversatione viventes, nullis inficiantur adversis. Per eundem Dominum nostrum.

FERIA ^a IV IN HEBDOMADA QUINTA.

Sanctificato hoc jejunio, Deus, tuorum corda fidelium miseratus illustra, et quibus devotionis præstas affectum, præbe supplicantibus pium benignus auditum. Per Dominum.

Super oblata. — Annue, misericors Deus, ut hostias placationis et laudis sincero tibi deferamus obsequio. Per,

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, B Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te supplici devotione exorare, ut per jejunia, quæ sacris institutis exsequimur, a cunctis reatibus emundari mereamur, tuamque percipere valeamus propitiationem, qui præparamur ad celebrandam Unigeniti Filii tui passionem. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — Cœlestis doni benedictione percepta, supplices te Deus omnipotens, deprecamur, ut hoc idem nobis et (231) sacramenti causa sit et salutis. Per Dominum.

Alia. — Exaudi, quæsumus, Domine gemitum populi supplicantis, et qui de meritorum qualitate diffidimus, non iudicium, sed misericordiam consequi mereamur. Per Dominum.

^b FERIA V IN HEBDOMADA QUINTA.

Tribue nobis, quæsumus, indulgentiam peccatorum, ut instituta jejunia tibi placitis sensibus operemur. Per Dominum.

Super oblata. — Concede nobis, Domine, quæsumus, ut celebraturi sancta mysteria, non solum abstinentiam corporalem, sed, quod est potius, habeamus mentium puritatem. Per.

59 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui sic nos tribuis solemne tibi deferre jejunium, ut indulgentiæ tuæ speremus nos percipere subsidium; sic nos instituis ad celebranda Paschalia festa, ut per hæc acquiramus gaudia sempiterna. Per Christum Dominum.

Ad Complendum. — Vegetet nos, Domine, semper et innovet tuæ mensæ libatio, quæ fragilitatem no-

^a Apud Pamel. et in Kalend. Rom. statio assignatur ad sanctum Marcellum, cum quibus convenit primus Theoder. In Cod. Reg. Suec.: *Ad sanctum Marcellinum.* In secundo Theoder.: *Ad sanctam Mariam.*

^b Pro statione legitur in Kalend. Rom. et apud Pamel.: *Ad sanctum Appollinarem* Id confirmant Mss.

^c Hujus ser. statio, juxta eosdem Codd., est ad sanctum Stephanum.

^d Apud Pameium titulus est: *Sabbatum vacat. Dominus papa eleemosynam dat. Ad sanctum Petrum.* Ad marginem autem hæc habet: *Hunc esse verum ti-*

stram gubernet et protegat, et in portum perpetuæ salutis inducat. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Concede, misericors Deus, ut sicut nos tribuis solemne tibi deferre jejunium, sic nobis indulgentiæ tuæ præbeas benignus auxilium. Per.

^c FERIA VI IN HEBDOMADA QUINTA

Cordibus nostris, Domine, benignus infunde, ut, peccata nostra castigatione voluntaria cohibentes, temporaliter potius maceremur quam suppliciis deputemur æternis. Per.

Super oblata. — Præsta nobis, misericors Deus, ut digne tuis semper servire altaribus mereamur, et eorum perpetua participatione salvari. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: (232) cujus nos misericordia prævenit ut bene agamus, subsequitur ne frustra agamus, accendit intentionem qua ad bona opera peragenda inardescamus, tribuit efficaciam qua hæc ad perfectum perducere valeamus. Tuam ergo clementiam indefessis vocibus obsecramus, ut nos jejunii victimis a peccatis mundatos ad celebrandam Unigeniti Filii tui Domini nostri passionem facias esse devotos. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — Sumpti sacrificii, Domine, perpetua nos tuitio non relinquat, et noxia semper a nobis cuncta depellat. Per Dominum nostrum.

^c *Super populum.* — Protege, Domine, populum tuum, et in Majestatis tuæ patrocínio confidentem perpetua defensione gubernat. Per.

60 SABBATUM ^d ANTE RAMOS PALMARUM.

Omnipotens sempiternus Deus, clementiam tuam suppliciter exoramus, ut qui mala nostra semper prævenis miserando, facias tibi placitos, et piis actionibus et jejuniis salubribus expiando. Per.

Super oblata. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut juniorum placatus sacrificiis, remissionis tuæ nos venia prosequaris. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: cujus nos fides excitat, spes erigit, charitas jungit. Cujus miseratio gratuita purificat quos conscientie reatus accusat. Te igitur cum interno rugitu deprecamur, ut, carnalis alimonie refrenatione castigati,

*tulum hujus diei, atque ideo sequens officium non esse Gregorianum, patet ex Ordine Romano, pag. 41. Reddit autem rationem hujus tituli Alcuinus, quod etsi a pontifice omni tempore eleemosyna detur, specialius tamen id hodie faciat, quia Evangelium pauperum mentionem facit, cujus historia hoc die ante sex dies Paschæ contigit. In Cod. Reg. Suec. legitur: *Sabbatum, ad Sanctum Petrum quando eleemosyna datur.* Consentit huic loc. secundus Theod.; prior autem eadem habet ac Pamel. Ed. In Kalend. Rom. vero: *Sabbato datur fermentum in consistorio Lateranensi.**

ad celebrandum paschale mysterium inveniamur A idonei. Per Christum.

Ad Complendum. — Adesto, Domine, fidelibus tuis, et quos cœlestibus reficis sacramentis, a terrenis conserva periculis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Plebs tua, Domine quæsumus, benedictionis sanctæ munus accipiat, per quod et noxia quæque declinet, et optata reperiat. Per Dominum.

(233) DOM. IN RAMIS PALMARUM ^a.

Omnipotens sempiterne Deus, qui humano generi ad imitandum humilitatis exemplum Salvatorem nostrum carnem sumere et crucem subire fecisti, concede propitius ut et patientiæ ipsius habere documenta, et Resurrectionis consortia mereamur. Qui tecum vivit.

Super oblata. — Concede, quæsumus, Domine, ut oculis tuæ Majestatis munus oblatum, et gratiam nobis devotionis obtineat, et effectum beatæ perennitatis acquirat. Per.

^b *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : per quem nobis indulgentia largitur, et pax per omne sæculum prædicatur, traditur cunctis credentibus disciplina, ut sanctificatos nos possit dies venturus excipere. Et ideo cum angelis.

61 *Benedictio.* — Benedicat vobis omnipotens Deus, cui et jejuniorum maceratione, et præsentium dierum observatione placere studetis. Amen. Concedatque vobis ut sicut ei (234) cum ramis palmarum cæterarumve frondium præsentari studuistis, ita cum palma victoriæ et fructu bonorum operum post obitum apparere valeatis. Amen. Quique Unigeniti Filii ejus passionem puro corde creditis, mente devota venerari studetis, ad resurrectionis ejus festa et vestræ remunerationis præmia ipsius fulti munimine veniatis. Amen quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Præsta nobis, omnipotens Deus, ut quia vitiis subjacet nostra mortalitas, tua nos medicina purificet, et potentia tueatur. Per.

Super populum. — Da, misericors Deus, ut quod in tui Filii passione mundus exercuit, salutare nobis fidelibus sentiamus. Per.

^c FERIA II POST PALMAS.

(235) Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui in D tot adversis ex nostra infirmitate deficimus, intercedente Unigeniti Filii tui passione respiremus. Qui tecum.

^a In Edit. Pamel., cui consentiunt Mss. : *Ad sanctum Joannem in Lateranis.* In Kalend. Rom. tantum legitur in Lateranis. In Cod. Reg. Suec. legitur hæc ratorum Benedictio, quæ abest ab Ed. Pamel. et aliis. Eandem exhibet primus Theoder. : *Deus, cujus filius pro salute generis humani de cælo descendit ad terras, et appropinquante hora passionis suæ Hierosolymam in asino venire, et a turbis rex appellari ac laudari voluit, benedicere dignare hos palmarum cæterarumve frondium ramos, ut omnes qui eos laturo sunt ita benedictionis tuæ dono repleantur, quatenus et in*

Alia. — Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et famulos tuos æterna protectione sanctifica : pro quibus Jesus Christus Filius tuus per suum cruorem nobis instituit paschale mysterium. Qui tecum vivit.

Super Oblata. — Hæc sacrificia nos, omnipotens Deus, potenti virtute mundatos ad suum faciant puriores venire principium. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : cujus nos humanitas colligit, (236) humilitas erigit, traditio absolvit, pœna redemit, crux salvificat, sanguis emaculat, caro saginat. Per quem, te, summe Pater, cum jejuniorum obsequiis obsecramus, ut ad ejus celebrandam passionem purificatis mentibus accedamus. Per quem.

Ad Complendum. — Præbeant nobis, Domine, divinum tua sancta fervorem, qui eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Adjuva nos, Deus salutaris noster, et ad beneficia recolenda, quibus nos instaurare dignatus es, **62** tribue venire gaudentes. Per Dominum nostrum.

FERIA III POST ^d PALMAS.

Omnipotens sempiterne Deus, da nobis ita dominicæ passionis (237) sacramenta peragere, ut indulgentiam percipere mereamur. Per eundem.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, qui Christi tui beata passione nos reparas, conserva in nobis opera misericordiæ tuæ, ut in hujus celebritate mysterii perpetua devotione vivamus. Per.

Super oblata. — Sacrificia nos, quæsumus, Domine, propensius ista restaurent, (238) quæ medicinalibus sunt instituta jejuniis. Per Dominum nostrum

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : cujus salutiferæ passionis, et gloriosæ Resurrectionis dies appropinquare noscuntur, in quibus et antiqui hostis superbia triumphatur, et nostræ redemptionis mysterium celebratur. Unde poscimus tuam immensam clementiam, ut sicut in eo solo consistit totius nostræ salvationis summa, ita per eum tibi sit jejuniorum et actuum nostrorum semper victima grata. Per quem

Ad Complendum. — Repleti, Domine, sacri muneris gratia, supplices exoramus, ut quæ gustu corporeo dulci veneratione contingimus, dulciora mentibus sentiamus. Per Dominum nostrum.

hoc sæculo hostis antiqui tentamenta superare, et in futuro cum palma victoriæ et fructu bonorum operum tibi valeant apparere. Per eundem.

^b Aliam Præfat. habet Edit. Angeli Roccæ, seu Vaticana.

^c In cod. Reg. Suec. et secundo Theoder. statio ad sanctam Præcedem. Idem habet Pamelius. At in Kalend. Rom. et in primo Theoder. legitur : *Ad sanctos Nereum et Achilleum.*

^d Consentiant Codices omnes in assignanda statione ad sanctam Priscam.

Super populum. — Tua nos misericordia, Deus, et omni subreptione vetustatis expurget, et capaces sanctæ novitatis efficiat. Per Dominum.

FERIA ■ IV.

↳ *Hora tertia pontifex cum clero et ordine suo procedit ad altare in ecclesia majore: et (239) dicit Orationes solemnes hoc ordine: (240) Oremus. Et Diaconus: (241) Flectamus genua. (242) Postquam oraverint, (243) dicit, Levate. Et pontifex dat orationem.*

Deus, a quo et Judas reatus sui pœnam et confessionis suæ latro præmium sumpsit, concede nobis tuæ propitiationis effectum, ut sicut in passione sua Jesus Christus Dominus noster diversa utrisque intulit stipendia meritorum, ita nobis, ablato vetustatis errore, resurrectionis suæ gratiam largiatur. Qui tecum.

Post, Amen sequitur, et dicit Orationes solemnes: (244) tantummodo pro se intermittit. Alii vero sacerdotes in suis ecclesiis pro eodiciunt. Et cum in cæteris flectant genua, (245) pro Judæis non flectant.

63 Oremus, dilectissimi nobis, pro Ecclesia sancta Dei; ut eam Deus et Dominus noster pacificare et custodire dignetur toto orbe terrarum, subjiciens ei principatus et potestates, detque nobis quietam et tranquillam vitam degentibus, glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Oremus. *Dicit Diaconus: Flectamus genua. Postquam oraverint, dicit: Levate.*

Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus revelasti, custodi opera misericordiæ tuæ, ut Ecclesia tua toto orbe diffusa stabili fide in confessione tui nominis perseveret. Per eundem Dominum nostrum.

Oremus et pro beatissimo papa nostro *Ill.*, ut Deus et Dominus noster, qui elegit eum in ordinem episcopatus, salvum atque incolumem custodiat Ecclesiæ suæ sanctæ ad regendum populum sanctum Dei.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus, cujus iudicio universa fundantur, respice propitius ad preces nostras, et electum nobis antistitem tua pietate conserva, ut Christiana plebs, quæ tali gubernatur auctore, sub tanto pontifice, credulitatis suæ meritis augeatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Oremus et pro omnibus episcopis, presbyteris, diaconibus, subdiaconibus, acolythis, exorcistis, lectoribus, ostiariis, (246) confessoribus, (247) virginibus, (248) viduis, et pro omni populo sancto Dei.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus, cujus spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et regitur, exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes, ut gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur. Per eundem Dominum.

Oremus et pro (249) Christianissimo rege nostro *Ill.*, ut Deus et Dominus noster subditas illi faciat omnes barbaras nationes, ad nostram perpetuam pacem.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus in cuius

■ Ubique legitur pro statione *ad sanctam Mariam*, scilicet, *Majorem*, ut habent omnes Codd., excepto *Kalend. Rom.*

A manu sunt omnium potestates in omnia jura regnorum, (250) respice ad Romanorum atque Francorum benignus imperium, ut gentes quæ in sua feritate confidunt potentiæ tuæ dextera comprimantur. Per.

Oremus et pro catechumenis nostris, ut et Deus et Dominus noster adaperiat aures præcordiorum ipsorum, januamque misericordiæ, ut per lavacrum regenerationis, accepta remissione omnium peccatorum et ipsi inveniantur in Christo Jesu Domino nostro.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus, qui Ecclesiam tuam nova semper prole fecundas, auge fidem et intellectum catechumenis nostris, ut, renati fonte baptismatis, adoptionis tuæ filiis aggregentur. Per.

Oremus, dilectissimi nobis, Deum Patrem omnipotentem, ut cunctis mundum purget erroribus, morbos auferat, famem depellat, aperiat carceres, **64** vincula dissolvat, peregrinantibus reditum, infirmantibus sanitatem, navigantibus portum salutis indulgeat.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus mœstorum consolatio, laborantium fortitudo, perveniant ad te preces de quacunque tribulatione clamantium, ut omnes sibi in necessitatibus suis misericordiam tuam gaudeant adfuisse. Per.

Oremus et pro hæreticis atque schismaticis ut Deus ac Dominus noster eruateos ab erroribus universis, et ad sanctam matrem Ecclesiam catholicam atque apostolicam revocare dignetur.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus, qui salvas omnes, et neminem vis perire, respice ad animas diabolica fraude deceptas, ut, omni hæretica pravitate deposita, errantium corda resipiscant, et ad veritatis tuæ redeant unitatem. Per Dominum nostrum.

Oremus et pro perfidis Judæis, ut Deus et Dominus noster auferat velamen de cordibus eorum, ut et ipsi agnoscant Jesum Christum Dominum nostrum.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus, qui etiam Judaicam perfidiam a tua misericordia non repellis, exaudi preces nostras, quas pro illius populi obcæcatione deferimus, ut, agnita veritatis tuæ luce, quæ Christus est, a suis tenebris eruantur. Per eundem Dominum nostrum.

Oremus et pro paganis, ut Deus omnipotens auferat iniquitatem a cordibus eorum, et relictis idolis suis convertantur ad Deum vivum et verum, et unicum Filium ejus Jesum Christum Deum et Dominum nostrum, cum quo vivit et regnat cum Spiritu sancto Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

Oremus. — Omnipotens sempiterne Deus, qui non mortem peccatorum, sed vitam semper inquiris, suscipe propitius orationem nostram, et libera eos ab idolorum cultura, et aggrega Ecclesiæ tuæ sanctæ ad laudem et gloriam nominis tui. Per.

↳ Omnes orationes hic assignatæ nullibi leguntur in hac fer. 4, præterquam in Codd. Angeli Rocœ, seu Vatic., apud Guss. recusa et Menard.

(251) *Quibus expletis osculatur altare et egreditur.* Postea vero (252) hora octava ingrediuntur ad missam hoc ordine: Dicit (253) schola antiphonam ad introitum. Qua finita, dat orationem pontifex.

(254) ^a Præsta, quæsumus omnipotens Deus, ut qui nostris excessibus incessanter affligimur, per Unigeniti tui passionem liberemur. Qui.

Deinde legitur lectio una. Sequitur Resp, Postea dicatur altera.

Oratio. — Deus qui pro nobis Filium tuum crucis patibulum ^b subire voluisti ut inimici a nobis expelleres potestatem, concede vobis famulis tuis, ut Resurrectionis gratiam consequamur Per eundem

(255) Sequitur altera lectio et postea responsorium Domine, exaudi, cum suis versibus quinque. Deinde pronuntiatur a diacono, (256) Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Lucam. Qua perlecta expletur Missa ordine suo.

65 *Super oblata.* — Suscipe, quæsumus, Domine, munus oblatum, et dignanter operare ut quod passionis Filii tui Domini nostri mysterio gerimus, piis effectibus consequamur. Per eundem.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui innocens pro impiis voluit pati, et pro sceleratis indebite condemnari. Cujus mors delicta nostra detersit, et resurrectio justificationem nobis exhibuit. Per quem tuam pietatem supplices exoramus, ut sic nos hodie a peccatis emacules, ut cras venerabilis cœnæ dapibus saties; hodie acceptes confessionem nostrorum peccaminum, et cras tribuas spiritalium incrementa donorum; hodie juniorum nostrorum vota suscipias, et cras nos ad sacratissimæ cœnæ convivium introducas. Per quem.

Benedictio. — Omnipotens Deus qui Unigeniti sui passione tribuit vobis humilis exemplum concedat vobis per eandem humilitatem percipere suæ benedictionis ineffabile donum. Amen. Ipsius Resurrectionis percipiatis, consortia, cujus patientiæ veneramini documenta. Amen. Quo ab eo sempiternæ vitæ munus percipiatis per cujus temporalem mortem, æternam vos evadere creditis. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — (257) Largire sensibus nostris, omnipotens Deus, ut per temporalem Filii tui mortem, quam mysteria veneranda testantur, vitam te nobis dedisse perpetuam confidamus. Per eundem.

Super populum. — Respice, Domine, quæsumus, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et crucis subire tormentum. Qui tecum vivit.

^c FERIA V.

Inde hora (258) tertia ingressi sacrarium, induunt

^a Hic incipit officium hujus feriæ in aliis Codicibus sive excusis sive scriptis.

^b Apud Pamel., *subire fecisti.* Favet nostræ lectioni Codex Reg. Suec.

(259) *dalmaticas, tam pontifex, quam omnes diaconi, vel omnia ornamenta, sedente pontifice in sella sua; et præparantur (260) ampullæ duæ cum oleo, quarum melior defertur pontifici, ut, (261) accepto balsamo, et commiscitato cum oleo, manu sua impleat eam. Illam vero aliam ministri retineant plenam. Et pontifex, lotis manibus procedit cum septem (262) cereostatis ad Missam. Dicta Antiphona ad introitum, dicit, Gloria in excelsis Deo. Quo finito, dicit (263) Pax vobis, et dat orationem hanc. Et cætera omnia sicut in alia solemni Missa.*

Deus, a quo et Judas reatus sui pœnam, et confessionis suæ latro præmium sumpsit, concede nobis tuæ propitiationis effectum ut sicut in passionesua Jesus Christus Dominus noster diversa utrisque intulit stipendia meritorum ita nobis, ablatovetustatis errore, **66** Resurrectionis suæ gratiam largiatur.

Tunc legitur Epistola, et sequitur Resp, Gradale et Tractum ac deinde Evangelium, quo lecto, peragitur Missa ordine suo.

Super oblata. — Ipse tibi, quæsumus, Domine, sancte, Pater omnipotens, Deus, sacrificium nostrum reddat acceptum, qui discipulis suis in sui commemorationem hoc fieri (264) hodierna traditione monstravit Jesus Christus Dominus noster.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: quem in hac nocte inter sacras epulas increpantem mens sibi conscia traditoris ferre non potuit, sed, apostolorum relicto consortio sanguinis pretium a Judæis accepit, ut vitam perderet quam (265) distraxit. Cœnavit igitur hodie proditor mortem suam, et cruentis manibus panem de manu Salvatoris exiturus accepit, ut sanguinatum cibo major pœna constringeret, (266) quem nec sacrati cibi collatio a scelere revocaret. Patitur itaque Dominus noster Jesus Christus Filius tuus cum hoste novissimum participare convivium, a quo se noverat continuo esse tradendum, ut exemplum inuocentiæ mundo relinqueret, et passionem suam pro sæculi redemptione suppleret. Patitur mitis Deus imitem Judam, et sustinet pius crudelem convivam qui merito laqueo suo periturus erat quia de Magistri sanguine cogitavit. O Dominum per omnia patientem! O Agnum inter suas epulas mitem! Cibum ejus Judas in ore ferebat, et quibus eum traderet persecutores advocabat. Sed Filius tuus Dominus noster, tanquam pia Hostia et immolari se tibi pro nobis patienter permisit, et peccatum quod mundus commiserat, relaxavit. Quæsumus igitur ut qui pro salute nostra se tradi permisit, ipse nos suæ gratiæ dono locupletet; et qui per buccellam panis suum prodidit traditorem, ipse nos sui panis perceptione faciat sibi inhærere; quique discipulorum pedes eluere digna-

^c Hic variant Cod. in Kalend. Rom. legitur: *Ad Lateranensis conficitur chrisma.* Apud Pamel.: *Ad sanctum Joannem in Lateran.* In primo Theod. *statio ad sanctum Petrum.*

tus est hodie ipse nos ab omnibus delictis emaculet, A et cœtui fidelium discipulorum associet. Per quem Majestatem, etc.

Te igitur clementissime Pater, etc.

Communicantes et diem sacratissimum celebrantes, (267) quo Dominus noster Jesus Christus pro nobis est traditus; sed et memoriam.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus ob diem in (268) qua Dominus noster Jesus Christus tradidit discipulis suis corporis et sanguinis sui mysteria celebranda, quæsumus domine, ut placatus.

Qui pridie quam pro nostra omnium salute pateretur, hoc est, hodie, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas.

(269) *Tunc offertur pontifici oleum, et benedicit B eum tam ipse, quam omnes presbyteri ad unguendum infirmum, his verbis:*

• Emitte, Domine, Spiritum sanctum tuum Paraclitum de cœlis in hanc pinguedinem olivæ. **67** quam de viridi ligno producere dignatus es ad refectionem corporis, ut tua sancta benedictione sit omni hoc unguentum tangenti tutamentum mentis et corporis, ad evacuandos omnes dolores, omnesque infirmitates, omnem ægritudinem corporis. Unde unxisti sacerdotes, reges, prophetas et martyres, (270) chrismatum perfectum, Domine, a te benedictum in nomine Domini nostri Jesu Christi. Per quem hæc omnia Domine, semper bona creas, sanctificas, vivificas, benedicis et præstas nobis. Per ipsum, et cum ipso, et in ipso est tibi Deo Patri omnipotenti, in unitate C Spiritus sancti, omnis honor et gloria.

Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Oremus. — Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere: Pater noster, qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum. etc.

Sed libera nos a malo.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis, præteritis, præsentibus et futuris; et intercedente beata et gloriosa semper virgine Dei Genitrice Maria, et beatis apostolis tuis, Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus sanctis, da propitius pacem in diebus nostris, ut, ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato simus semper liberi et ab omni perturbatione securi. Per Dominum nostrum.

Benedictio. — Benedicat vos Deus qui per Unigeniti Filii sui passionem vetus Pascha in novum voluit converti; concedatque vobis ut, expurgato veteris fermenti contagio, nova in vobis perseveret conspersio. Amen. Et quia ad celebrandam Redemptoris Cœnam mente devota convenistis æternarum dapum vobiscum epulas reportetis. Amen. Ipsius quoque opitulante clementia mundemini a sordibus peccatorum, qui, ad insinuandum humilitatis exemplum, pedes voluit lavare discipulorum. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum et imperium

sine fine permarnet in sæcula sæculorum. Amen. Benedictio Dei Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et pax Domini sit semper vobiscum, et cum spiritu tuo.

Tunc cum communicat solus episcopus, et diaconus offert ei calicem, illo tantummodo die. Postquam communicaverit, ponit calicem super altere, deinde acceptam a subdiacono patenam ponit juxta calicem de latere sinistro, et statim cooperitur a duobus diaconibus utrumque de sindone munda, quam prius præparaverant in ora alteris e regione pontificis post corporale expansam. Et continuo duo acolythi involutas ampullas cum sindone alba serica, ita ut videri possint a medio, tenent in brachio sinistro projectis sindonibus super scapulam sinistram, ita ut pertingant scapulam dextram, quatenus possint dependentia retineri. A quibus sub humero stantibus venit subdiaconus et accipit ampullam commistam una cum sindone, et dat eam archidiacono, et ille defert pontifici ante sedem: Tunc pontifex stans in sede, et (271) respiciens ad orientem, archidiacono tenente ante ipsum ampullam in sinistro brachio revoluta sindone, ut supra præfiximus, et halat in ipsa ampulla, et intrat (272) in consecrationem chrismatis excelsa voce.

Domine vobiscum. Et cum spiritu tuo. Sursum **68** corda. Habemus ad Dominum Gratias agamus Domino Deo nostro. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; qui in principio inter cætera bonitatis et pietatis tuæ munera teram producere fructifera ligna jussisti inter quæ hujus pinguis liquoris ministræ oleæ nascerentur, quarum frustus sacro chrismati deserviret. Nam et David prophetico spiritu gratiæ tuæ sacramenta prænoscentis vultus nostros in oleo exhilarandos esse cantavit. Et cum mundi crimina diluvio quondam expiarentur effuso, similitudinem futuri muneris columba demonstrans, (273) per olivæ ramum pacem terris redditam nuntiavit. Quod in novissimis temporibus manifestis est effectibus declaratum, cum baptismatis aquis omnium criminum commissa delentibus, hæc olei unctio vultus nostros jucundos efficit ac serenos. Inde etiam Moysi famulo tuo mandatum dedisti, ut Aaron fratrem suum prius aqua lotum per infusionem hujus unguenti constitueret sacerdotem. Accessit ad hoc amplior honor, cum Filius tuus Jesus Christus Dominus noster lavari se a Joanne undis Jordanicis exegisset, ut, Spiritu sancto in columbæ similitudinem desuper misso, Unigenitum tuum, in quo tibi optime complacuisset, testimonio subsequentis vocis ostenderes, et hoc illud esse manifestissime comprobares, quod enim oleo lætitiæ præ consortibus suis unguendum David propheta cecinisset. Te igitur deprecamur, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per eundem Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, ut hujus creaturæ pingue-

• In Ed. Pamel. hic præmittitur: *Benedictio olei.* Verum addendum ex Cod. Reg. Suec., *ad infirmum.* In eadem Benedictio, *emitte.* etc.; deest apud Pa-

melium, *per quem hæc omnia, Domine, etc.,* quæ in Cod. Reg. Suec. habentur.

dinem sanctificare tua benedictione digneris, et sancti Spiritus ei admiscere virtutem, cooperante potentia Christi tui, a cuius sancto nomine chrisma nomen accepit; (274) unde unxisti sacerdotes, (275) reges, (276) prophetas et (277) martyres, ut spiritalis lavacri baptismo renovandis creaturam chrisma in sacramentum perfectæ salutis vitæque confirmes; ut sanctificatione unctionis infusa, corruptione primæ nativitatis absorpta, sanctum uniuscujusque templum acceptabilis vitæ, innocens odore redolescat; ut secundum constitutionis tuæ sacramentum regio et sacerdotali propheticoque honore perfusi, vestimento incorrupti muneris induantur; ut sit his qui renati fuerint ex aqua et Spiritu sancto chrisma salutis, eosque æternæ vitæ participes, et cœlestis gloriæ facias esse consortes. Per eundem Dominum ^a.

(278) *Qua expleta, benedicit ampullam ordine quo supra declaratum est; similiter halat in ipsa, sed tacite ipsam benedicit.*

Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Oremus. — Deus incrementorum, et (279) profectuum spiritalium, qui virtute sancti Spiritus tui imbecillarum mentium rudimenta confirmas, te oramus, Domine, ut venturis ad beatæ regenerationis lavacrum tribuas per unctionem istius creaturæ purgationem mentis et corporis, ut, si quæ illis adversantium spirituum maculæ inhæserunt, ad tactum sanctificati olei hujus abscedant. Nullus spiritalibus nequitiis locus, nulla (280) refugis virtutibus sit **69** facultas, nulla insidiantibus malis latendi licentia relinquatur; sed venientibus ad fidem servis tuis, et sancti Spiritus tui operatione mundandis, sit unctionis hujus præparatio utilis ad salutem, quam etiam cœlestis regenerationis nativitate in sacramento sunt baptismatis adepturi. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare vivos et mortuos et sæculum per ignem.

Ampulla autem quæ cum chrismate est, statim ut benedicta fuerit cooperitur ut a nemine videatur; sed tenente eam acolytho, omnes eam per ordinem saluent; Hoc expleto, ablutis manibus, pontifex vadit ante altare, et (281) communicat omnis populus in ordine suo, et (282) servat de ipso sacrificio in crastinum, unde communcent.

Ad Complendum. — Refecti vitalibus alimentis, quæsumus, Domine, Deus noster, ut quod tempore nostræ mortalitatis exsequimur immortalitatis tuæ munere consequamur. Per Dominum nostrum ^b.

(283) FERIA ^c VI.

(284) *Hora tertia conveniunt omnes presbyteri tam civitatis quam de suburbanis, et omnis clerus cum populo in ecclesia statuta intra Urbem, non tamen in*

^a Post hanc Benedictionem sequitur apud Pamel. exorcismus olei: *Deus qui virtute sancti Spiritus, etc.*

^b In Ed. Vatic. seu Angeli Rocæ sequitur: *Item oratio ad reconciliandum penitentem, cum quatuor aliis Orat. in eandem rem. His subduntur, ad Missam, super oblata, et ad complendum, tres Orationes.*

^c Apud Pamel. pro statione tantum legitur in Je-

*majori ecclesia, et expectant pontificem, vel qui vicem illius tenuerit. Qui dum veniens de sacrario, processerit ante altare, ad orandum ordine quo in (285) Sacramentario continetur; mox ut surrexerit, cum silentio (296) ascendit ad sedem. Quo sedente statim subdiaconus ascendit ad legendum. Ei post hæc cantatur canticum Domine, audivi; deinde sequitur altera lectio post quam sequitur Tractus Deus laudem meam. Quo finito, legitur Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem. Hac expleta, venit pontifex ante altare, et dicit: Oremus, dilectissimi nobis, pro Ecclesia sancta, Dei, etc. (287) Sicut in ^d quarta feria habentur. Quas ut finierit, statim duoduaconi nudant altare sindone, quæ prius fuerat sub Evangelio posita, et ista omnia tacite, et exeunt foras; presbyteri vero ecclesiarum, sive de urbe, sive, de suburbanis, vadunt per ecclesias suas, ut hoc ordine cuncta ad vesperum faciant. Hoc tantum mutant, ut ubi pontifex meminit Apostolicum, ipsi nominent episcopum suum. Ad Vesperum vero tam in ecclesia in qua pontifex dicit Orationes, quam in cæteris presbyterorum, post Orationes præparatur crux ante altare, interposito spatio inter ipsam et altare, sustentata hinc inde a duobus acolythis Posito ante eam in (288) oratorio, venit pontifex, (289) adorata deosculatur crucem. Deinde episcopi, presbyteri, diaconi et cæteri per ordinem, deinde populus; pontifex vero redit in sedem usque dum omnes saluent; presbyteri vero duo priores, mox ut salutaverint, intrant in sacrarium, vel ubi positum fuerit **70** corpus Domini, quod prius remansit, ponentes illud in patena; et subdiaconus tenent ante ipsos calicem cum vino non consecrato, et alter patenam cum corpore Domini. Quibus tenentibus, accipit unus presbyter patenam, et (290) alter calicem, et deferunt super altare nudatum Pontifex vero sedet dum persalutet populus crucem nam salutante pontifice, vel populo crucem, (281) canitur semper Antiphona Ecce lignum crucis. Dicit (292) Palamus cxviii. Qua salutata, et reposita in loco suo, descendit pontifex ante altare, et dicit:*

Oremus. — Præceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere: Pater noster qui es in cælis, sanctificetur nomen tuum; Adveniat regnum tuum; Fiat voluntas tua sicut in cælo et in terra; Panem nostrum quotidianum da nobis hodie; Et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris; Et te nos inducas in tentationem *Resp.* Sed libera nos a malo.

Libera nos, quæsumus, Domine, ab omnibus malis præteritis, præsentibus et futuris, et intercedente beata et gloria semper virgine Dei Genetrice Maria, et beatis apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, et omnibus sanctis, da propitius pacem in diebus nostris, ut, ope misericordiæ tuæ adjuti, et a peccato

rusalem. In Kalend. Rom.: In Suxxurio, quod est in basilica Jerusalem.

^d In Oratione pro imperatore et imperio, quæ habetur in aliarum serie quarta, Ms. Reg. Suec. habet: *Respire ad Christianum benignus imp.*; primus Theoder.: *Ad Christianiss.* Pamelius, cui favet secundus Theod.: *Ad Romanum.*

simus semper liberi et ab omni perturbatione securi. **A** Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti, Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Cum dixerint Amen, sumit de (293) sancta, ponit in calicem (294) nihil dicens. Et (295) communicant omnes cum silentio, et (296) expleta sunt universa.

A feria 5, vespere, (297) nuda sint altaria usque mane Sabbati ^a.

(298) SABBATO SANCTO.

Hora (299) octava veniunt omnes tam clerus, quam populus in ecclesiam, et ingrediuntur clerici in sacramentum, et induunt se vestimentis, sicut mos est, et tunc illuminantur duo cerei, quos tenent duo (300) notarii, unus in dextro cornu altaris, et alter in sinistro, et ascendit lector in (301) ambonem pronuntians:

Lectio libri Genesis: In Principio. Similiter et illas lectiones omnes. Ante In Principio, non dicit Orationem. Prima lectione finita, dicit hanc Orationem:

Deus, qui mirabiliter creasti hominem, et mirabilius redemisti, da nobis contra oblectamenta peccati mentis ratione persistere, ut mereamur ad gaudia æterna pervenire. Per Dominum nostrum.

Lectio libri Genesis: Tentavit Deus Abraham.

Deus, qui in Abraham famuli tui opere humano generi obedientiæ exempla præbuiisti, concede nobis, et nostrævo luntatis pravitatem frangere, et tuorum præceptorum rectitudinem in omnibus adimplere. Per.

71 *Lectio Libri Exodi: Dixit Dominus ad Moysen et Aaron.*

Deus, qui peccati veteris hæreditariam mortem, in qua posteritatis genus omne successerat, Christi tui Domini nostri passione solvisti, da ut conformes eidem facti, sicut imaginem terreni, naturæ necessitate, portavimus, ita imaginem cælestis, gratiæ sanctificatione portemus Christi Domini nostri. Qui tecum vivit.

Lectio Libri Exodi: Factum est in vigilia matutina.

Canticum: Cantemus.

Deus cujus antiqua miracula in præsentī quoque sæculo coruscare sentimus, præsta, quæsumus, ut sicut priorem populum ab Ægyptiis liberasti, hoc ad salutem gentium per aquas baptismatis opereris. Per.

Lectio (302) Isaïæ prophetæ: Hæc hæreditas.

Deus, qui Ecclesiam tuam semper gentium vocatione multiplicas, concede propitius, ut quos aqua baptismatis abluis, continua protectione tuearis. Per.

Lectio Isaïæ Prophetæ: Apprehendent septem mulieres.

Canticum: Cantemus.

Deus, qui nos ad celebrandum paschale sacramen-

^a In fine officii hujus feriæ apud Pamelium sequitur: *Ordo ad faciendum catechumenum*, qui non reperitur in Cod. Reg. Suec. magna saltem ex parte.

^b Stationis hac die nulla fit mentio, nisi in Kalend.

tum utriusque Testamenti paginis instruis, da nobis intelligere misericordiam tuam, ut ex perceptione præsentium firma sit expectatio futurorum. Per.

Lectio Jonæ Prophetæ: Factum est Verbum Domini.

Deus, qui divitias misericordiæ tuæ in hac præcipue nocte largiris, propitare universo ordini sacerdotalis officii, et omnes gradus famulatus nostri perfecta delictorum remissione sanctifica, ut ministraturos regeneratrici gratiæ tuæ nulli esse; obnoxios patiaris offensæ. Per.

^c *Lectio Isaïæ Prophetæ: Hæc dicit Dominus in die illa radix Jesse.*

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui festa paschalia agimus, cælestibus desideriis accensi, fontem vitæ sitiamus. Per.

Tract. Sicut cervus desiderat ad fontes.

Alia Oratio, in eodem psalmo.— Omnipotens sempiternus Deus, respice propitius ad devotionem populi renascentis, qui, sicut cervus, aquarum tuarum expetit fontem, et concede propitius, ut fidei ipsius sitis, baptismatis mysterio, animam corpusque sanctificet. Per Dominum nostrum.

*Expletis lectionibus, statim (303) venit, unus ministrorum tenens ampullas in manibus suis, stat in dextro cornu altaris, qui præcedat pontificem ad fontes. Tunc deinde schola descendit ad fontes ad litaniam faciendum, exspectantes parati pontificem. Secundus vero scholæ tenet vos aureum in manu sua sinistra super planetam, unde pontifex mittat chrisma in fontem, et jussi faciunt (304) litaniam septenam: et cum jam prope finem ejus fuerint, tunc procedit pontifex cum omni decore, sustentatus a duobus diaconibus: Et illa (305) duo cereostala, quæ antea fuerant illuminata, semper ante ipsum procedunt usque dum omnia finierit. Qui mox, ut venerit ante fontes, (306) stans benedicit fontes, dicens ea voce, qua alias orationes. Et prima oratio a Dominus vobiscum **72** incipit, et finitur. Per omnia sæcula sæculorum, sicut alia Oratio ad Missam.*

Dominus vobiscum. *Resp. Et cum spiritu tuo.*

Oremus.— Omnipotens sempiternus Deus, adesto magnæ pietatis tuæ, mysteriis, adesto sacramentis, et ad creando novos populos, quos tibi fons baptismati parturit, spiritum adoptionis emitte ut quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, tuæ virtutis impleatur effectu. Per Dominum.

Consecratio fontis canitur sicut præfatio, usque. Et Spiritu sancti: et non incipit a Veredignum. Deinde dicitur decantando.

Deus, qui invisibili potentia sacramentorum tuorum mirabiliter operaris effectum, et licet nos tantis mysteriis exsequendis simus indigni, tu tamen, gratiæ tuæ dona non deserens, etiam ad nostras preces aures tuæ pietatis inclinas. Deus, (307) cujus Spiritus super aquas inter ipsa mundi primordia ferebatur, ut jam

Rom., ubi legitur: *Sabbato sancto, ad Lateranis.*

^c Hæc lectio cum Oratione sequenti omittitur in Ed. Vatio.

tunc virtutem sanctificationis aquarum natura (308) conciperet. Deus, qui, (309) nocentis mundi crimina per aquas abluens, regenerationis speciem in ipsa diluvii effusione signasti, ut unius ejusdemque clementi mysterio, et finis esset vitiis et origo virtutibus, respice, Domine, in faciem Ecclesie tue, et multiplica in ea regenerationes tuas, qui gratie tue affluentis impetula etificas civitatem tuam, fontemque baptismatis aperis, toto orbe terrarum (310) gentibus innovandis, ut tue Majestatis imperio sumat Unigeniti tui gratiam de Spiritu Sancto.

† *Hic cum manu sua dividit aquam in (311) modum crucis.*

Qui hanc aquam regenerandis hominibus preparatam arcana sui luminis admistione fecundet, ut, sanctificatione concepta, ab immaculato divini fontis utero in novam renata creaturam progenies coelestis emergat. Et quos aut sexus in corpore, aut aetas discernit in tempore, omnes in unam pariat gratia mater infantiam. Procul ergo hinc, jubente te Domine, omnis spiritus immundus abscedat, procul tota nequitia diabolicæ fraudis absistat. Nihil hic loci habeat contrariæ virtutis admistio, non insidiando circumvolet, non latendo (312) subripiat, non inficiendo corrumpat. Si hæc sancta et innocens creatura libera ab omni impugnatoris incursu, et totius nequitie purgata discessu; sit fons vivus, aqua regenerans, unda purificans; ut omnes hoc lavacro salutifero diluendi, operante in eis Spiritu sancto, perfectæ purgationis indulgentiam consequantur.

Un† de benedico te creatura aquæ, per Deum vivum, per Deum sanctum qui te (313) in mundi creatione principio Verbo separavit ab arida, cujus (314) Spiritus super te ferebatur, qui (315) te de paradiso manare et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit; (316) qui te in deserto amaram suavitate indita, fecit esse potabilem, et sitiienti populo de petra produxit. Be† benedico te et per Jesum Christum filium ejus unicum Dominum nostrum, qui te in Cena Galilææ, signo admirabili, sua potentia, convertit in vinum qui pedibus super te ambulavit, et a Joanne in Jordane in te baptizatus est. Qui te una cum sanguine suo de latere produxit, et discipulis suis jussit ut credentes baptizarentur in te dicens: Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos, in nomine † Patris, et Filii † et Spiritus sancti.

73 *Hic mutat vocem quasi lectionem legens:*

Hæc nobis præcepta servantibus tu, Deus omnipotens, clemens adesto, tu benignus aspira, tu has simplices aquas tuo ore benedico, ut præter naturalem emundationem, quam lavandis possunt adhibere corporibus, sint etiam purificandis mentibus efficaces.

(317) *Et mittuntur prædicti duo cerei intus in baptisterio. Hic (318) sufflat tribus vicibus in aqua.*

Descendat, Domine, in hanc plenitudinem fontis, Virtus Spiritus tui, totamque hujus aquæ substantiam, regenerandi fecundet effectum. Hic omnium peccatorum maculæ deleantur, hic natura ad imaginem tuam condita, et ad honorem sui reformata

A principii, vetustatis cunctis squaloribus emundetur, ut omnis homo hoc sacramentum regenerationis ingressus in veræ innocentie novam infantiam renascatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Inde accipiens vas aureum cum chrismate, (319) fundit chrisma in fonte, in (320) modum crucis, et expandit aquam cum manu sua. Tunc baptizantur infantes, primum masculi, deinde femine. Et tenente eo infantem, a quo suscipiendus est, interrogat pontifex, vel sacerdos ita: Quis (321) vocaris? Resp. III. Item interrogat sacerdos: (322) Credis in Deum patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ? Resp. Credo. Interrogat: Et in Jesum Christum Filium ejus unicum Dominum, nostrum, natum et passum? Resp. Credo. Interrogat: Credis et in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam? Resp. Credo. Interrogat: Vis baptizari? Resp. Volo: Et dicit. Et (323) ego baptizo te in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Ut autem surrexerit a fonte, ille qui eum suscipit, offert eum uni presbytero, (324) qui faciat signum crucis de chrismate cum pollice, in vertice ejus dicens.

(325) Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu Christi, qui te regeneravit ex aqua et Spiritu sancto, qui que dedit tibi remissionem omnium peccatorum, ipse te linat chrismate salutis in vitam æternam. Resp. Amen.

Et baptizantur, et sunt parati, qui eos suscepturi sunt, (326) cum linteis in manibus eorum, et accipiunt ipsos a presbyteris qui eos baptizant. Pontifex vero redit in sacrarium exspectans, (327) ut cum vestiti fuerint infantes, confirmet eos. Qui (328) etiam non prohibentur lactari ante sacram communionem, si necesse fuerit. Induti vero ordinantur per ordinem sicut scripti sunt. Et infantes quidem in brachiis dextris tenentur (329) majores vero pedem ponunt super pedem (330) patris sui. Deinde schola jussa facit litaniam quinam ad fontes, pontifex vero veniens ad infantes, tenente archidiacono chrisma, involutis scapulis, et brachiis ex panno lineo, et (331) levata manu sua super capita omnium dicit:

(332) Omnipotens sempiternus Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos ex aqua et Spiritu sancto, qui que dedisti eis remissionem omnium peccatorum, emitte in eos septiformem Spiritu tuum sanctum paraclitum de cœlis, Spiritum sapientie, et intellectus, Spiritum consilii et fortitudinis, Spiritum scientie et pietatis; adimple eos **74** Spiritu timoris tui, et consigna eos signo crucis in vitam propitiatus æternam. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus sancti. Per.

Et interrogantibus diaconibus nomina singulorum (333) pontifex, tincto pollice in chrismate, facit (334) crucem in fronte unius, similiter per omnes singillatim. Quibus expletis, jussi incipiunt in ecclesia litaniam ter-

nam. Et cum dixerint Agnus Dei magister scholæ dicit: *Accendite: Et illuminatur ecclesia, et procedit pontifex de sacrario cum duobus cereostatis, sicut superius, et stant, sicut antea, a dexteris et a sinistris altaris. Litaniam expleta, dicit pontifex: (335) Gloria in excelsis Deo: Quo finito, dicit: Pax vobiscum. Resp. Et (336) cum spiritu tuo. Et dat Orationem: Deus, (337) qui hanc sacratissimam noctem gloria dominicæ Resurrectionis illustras, conserva in nova familiæ tuæ progenie adoptionis spiritum, quem dedisti, ut corpore et mente renovati, puram tibi exhibeant servitutem. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus sancti. Per.*

Deinde legitur Apostolus, et canitur Alleluia.

Quod primus pontifex inchoat. Confitemini Domino B Tract. Laudate Dominum, omnes gentes. Sequitur Evangelium. (338) Non cantent Offertorium, (339) neque Agnus Dei, neque Communionem.

Super oblata. Suscipe, quæsumus, Domine, et plebis tuæ et tuorum Hostias renatorum, ut et confessione tui nominis, et baptisate renovati sempiternam beatitudinem consequantur. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: te omni quidem tempore, sed in hac potissimum nocte gloriosius collaudare et prædicare, per Christum Dominum nostrum: qui inferorum claustra dirumpens, victoriæ suæ clara vexilla suscepit, et triumphato diabolo, victor a mortuis resurrexit. Et ideo cum C Angelis.

Te igitur, clementissime Pater, etc.

Communicantes, et noctem sacratissimam celebrantes Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi secundum carnem. Sed et memoriam venerantes, in primis gloriosæ semper virginis Mariæ, Genitricis ejusdem Dei et Domini nostri Jesu Christi.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, pro his quoque quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, Domine, ut placatus accipias.

Benedictio.— Deus, qui Ecclesiæ suæ intemperate utero novos populos producat, eam virginitate D manente nova semper prole fœcundat, fidei, spei et charitatis vos munere repleat, et suæ in vos benedictionis dona infundat. Amen. Et qui hanc sacratissimam noctem Redemptoris nostri Resurrectione voluit 75 illustrare, mentes vestras peccatorum tenebris mundatas virtutum copiis faciat coruscare. Amen. Quo eorum qui modo renati sunt innocentiam imi-

tari certetis, et vascula mentium vestrarum exemplo præsentium luminum illustretis, et cum bonorum operum lampadibus ad ejus sponsi thalamum cujus Resurrectionem celebratis, cum prudentibus virginibus intrare possitis. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum.

Ad Complendum.— Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut, divino munere satiati, et sacris mysteriis innovemur et moribus. Per.

(340) IN * DIE SANCTO PASCHÆ.

Deus, qui hodierna die per Unigenitum tuum æternitatis nobis aditum, devicta morte, reserasti, vota nostra, quæ præveniando aspiras, etiam adjuvando proseguere. Per eundem.

Super oblata.— Suscipe, Domine, quæsumus, preces populi tui cum oblationibus Hostiarum, ut paschalibus initiata mysteriis, ad æternitatis nobis medellam, te operante, proficiant. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum, et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: Te quidem omni tempore, sed in hac potissimum die gloriosius prædicare, cum Pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui abstulit peccata mundi. (341) Qui mortem nostram moriendo destruxit, et vitam resurgendo reparavit. Et ideo cum angelis.

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, etc.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ. Sed et cunctæ, etc.

b Benedictio.— Benedicat vos omnipotens Deus, hodierna interveniente paschali solemnitate, et ab omni miseratus dignetur defendere pravitate. Amen. Et qui ad æternam vitam in Unigeniti sui resurrectione vos reparat, in ipsius adventu immortalitatis vos gaudiis vestiatur. Amen. Et qui, expletis jejuniorum sive passionis Dominicæ diebus, paschalis festi gaudia celebratis, ad ea festa, quæ non sunt annua, sed continua, ipso opitulante exsultantibus animis veniatis. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum.— Spiritum nobis, Domine, tuæ charitatis infunde; ut quos sacramentis paschalibus satiasti, tua facias pietate concordēs. Per.

c Ad Vesperos.— Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui Resurrectionis Dominicæ solemnia colimus, innovatione 76 tui Spiritus a morte animæ resurgamus. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum.

Ad fontes.— Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui Resurrectionis dominicæ solemnia co-

* Apud Pamelium: *Dominica sancta Paschæ.* Omittitur *Paschæ* in Cod. Reg. Suec. In Kalend. Rom. legitur: *In Pascha Dominica sancta.* In omnibus statio est *ad sanctam Mariam majorem ad præsepe.* Abest *majorem* a Kalend. Rom., nec legitur in titulo hom. 21, in Evang., ibidem hac die habitæ.

b Benedictio hæc in Editis Pamel. et Angeli Roccæ

non reperitur. Est in Benedictionali vulgato a Lambecio et Gussanv.

c Huic Orationi in Ed. Pamel. præmittitur: *Ad sanctum Joannem, ad Vesperos.* Sequenti, *Præsta... ut qui gratiam, etc., præbigitur: Ad sanctum Andream.*

limus, ereptionis nostræ suscipere lætitiā mereamur. Per eundem. **A**

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui gratiam dominicæ Resurrectionis agnovimus, ipsi per amorem spiritus a morte animæ resurgamus. Per eundem.

Alia. — Deus, qui paschale nobis remedium contulisti, populum tuum cœlesti dono prosequere, ut inde post in perpetuum gaudeat, unde nunc temporaliter exultat. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

• FERIA II IN ALBIS.

Deus, qui solemnitate Paschali mundo remedia contulisti, populum tuum, quæsumus, cœlesti dono prosequere, ut et perfectam libertatē consequi mereatur, et ad vitam proficiat sempiternam. Per. **B**

Super oblata. — Paschales hostias recensentes, quæsumus, Domine, ut quod frequentamus actu, comprehendamus affectu. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et te suppliciter exorare, ut fidelibus tuis dignanter impendas, quo et paschalia capiant sacramenta, et desideranter expectent ventura, ut, in mysteriis quibus renati sunt permanentes, ad novam vitam his operantibus perducantur. Per Christum.

Te igitur, *sicut in Pascha.*

• Benedictio. — Deus, qui pro vobis suscepit injuriam crucis, lætitia vos innovet suæ Resurrectionis. Amen. et qui pendenti secum in cruce latroni (342) omisit delictum, vos salvet a cunctis nexibus peccatorum. Amen. Ut redemptionis vestræ mysterium et digne conservetis in opere, et locupletius æterna pertruamini remuneratione. Amen. Quod ipse præstare dignetur. **C**

Ad complendum. — Impleatur in nobis, quæsumus, Domine, sacramenti paschalis sancta libatio, nosque de terrenis affectibus ad cœleste transferat institutum. Per,

77 Ad Vesperos. — Concede quæsumus, omnipotens Deus, ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur, a cunctis malis imminentibus per hæc paschalia festa liberemur. Per Dominum nostrum.

Ad fontes. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut festa paschalia, quæ venerando colimus, etiam vivendo teneamus. Per Dominum nostrum. **D**

Alia. — Deus, qui populum tuum de hostis callidi servitute liberasti, preces ejus misericorditer respice, et adversantes ei tua virtute prosterne. Per Dominum nostrum.

^a in Kalend. Rom., et apud Pamel., legitur; *Ad sanctum Petrum* convenit titulus homil. 23, in Evangel., hac die habitæ. Abest in *albis*. a Kalend. Rom.

^b Abest non solum ab aliis Vulgatis, Pamel., Vatic., etc., sed etiam a Benedictionali jam laudato.

^c Statio hujus feriæ tam in editis quam in Mss. est *ad sanctum Paulum* Desideratur in *albis* in Cod.

• FERIA III IN ALBIS,

Deus, qui Ecclesiam tuam novo semper fetu multiplicas, concede famulis tuis ut (342) sacramentum vivendo teneant, quod fide perceperunt. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, fidelium preces, cum oblationibus Hostiarum, ut per hæc piæ devotionis officia, ad cœlestem gloriam transeamus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Qui oblatione sui corporis, remotis sacrificiorum carnalium observationibus, (334) seipsum tibi sacram Hostiam, Agnumque immaculatum summus Sacerdos pro salute nostra immolavit. Per quem.

Te igitur, *sicut in Pascha.*

Benedictio. — Deus, qui vos lavit aqua sui lateris, et redemit effusione cruoris, ipse in vobis confirmet gratiam adeptæ Redemptionis. Amen. Per quem renati estis ex aqua et Spiritu sancto, ipse vos cœlesti consociet regno. Amen. Quique dedit vobis initia sanctæ fidei, ipse conferat et perfectionem operis, et plenitudinem charitatis. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut paschalis perceptio sacramenti (345) continua in nostris mentibus perseveret. Per.

Ad vespereos. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui paschalis festivitatis solemnia colimus in tua semper sanctificatione vivamus. Per.

^d *Ad fontes.* — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut per hæc paschalia festa quæ colimus, devoti in tua semper laude vivamus. Per.

78 Alia. — Deus, qui conspicias familiam tuam omni humana virtute destitui, paschali interveniente festiviâ, tuæ brachii protectione custodi. Per.

• FERIA IV IN ALBIS.

Deus, qui nos resurrectionis dominicæ annua solemnitate lætificas, concede propitius ut per temporalia festa, quæ, agimus pervenire ad gaudia æterna mereamur. Per eundem.

Super oblata. — Sacrificia, Domine, paschalibus gaudiis immolamus, quibus Ecclesia mirabiliter et (345) nascitur et nutritur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et pietatem tuam indefessis precibus implorare, ut qui paschalis festivitatis solemnia colimus, in tua semper sanctificatione vivamus. Quo per temporalis festi observationem pervenire mereamur ad æternorum

Suec., tam hic, quam in sequentibus feriis.

^d In Ed. Angeli Roccæ non inscribitur hæc Oratio *ad fontes*, ut hic et in Ed. Pamel., consentientibus Mss.

^e Pro statione additur in Ed. Pamel.: *Ad sanctum Laurentium foris murum*. Duo ultima verba desunt in Kalend. Rom., et in duobus Theod., necnon in tit. hom. 24, in Evang., hodie habitæ.

gandiorum continuationem. Per Christum Dominum nostrum.

Te igitur, *Sicut in pascha.*

^a *Benedictio.* — Dominus Deus noster vos perducit ad arborem vitæ qui eruit de lacu miseræ. Amen. Ipse vobis aperiat januam paradisi, qui confregit portas inferni. Amen. Ipse vos eruit flagello, et in regnum suum perducit confitentes, qui pati dignatus est pro impiis innocens. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. Ab omni nos, quæsumus, Domine, vetustate purgatos, sacramenti tui veneranda perceptio in novam transferat creaturam. Per Dominum nostrum.

Ad Vesperas. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut hujus paschalis festivitatis mirabile sacramentum, et temporalem nobis tranquillitatem tribuat, et vitam conferat sempiternam. Per.

Ad fontes. — Deus, qui nos per paschalia lætificas. Concede propitius ut ea quæ devote agimus, te adjuvante, fideliter teneamus. Per.

Alia. — Tribue, quæsumus omnipotens, Deus, ut illuc tendat Christianæ devotionis affectus, quo tecum est nostra substantia. Per eundem.

b FERIA VI IN ALBIS

Deus qui diversitatem gentium in confessione tui nominis 79 adunasti, da ut renatis fonte baptismatis, una sit fides mentium, et pietas actionum. Per.

Super oblata. — Suscipe, quæsumus, Domine, munera populorum tuorum propitius, confessione tui nominis et baptismo renovati, sempiternam beatitudinem consequantur. Per Dominum nostrum.

Prefatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere. Domine sancte, pater omnipotens, æterne Deus: qui nos per paschale mysterium docuit vetustatem virelinquere, et in novitate spiritus ambulare, a quo perpetuæ mortis superatur acerbitas, et æternæ vitæ fidelibus tribuitur integritas. Per quem majestatem.

Te igitur *sicut in pascha.*

^c *Benedictio.* — Omnipotentis Dei et Domini nostri benedictionibus repleamini, cujus estis sanguine pretioso redempti. Amen. Ejus vos indeficiens repleat gratia, cujus ineffabilis plasmavit potentia, (347) et qui vobis in hoc mundo præstitit conditionem nascendi, ipse in regno æterno tribuat mansionem sine fine vivendi. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum — Exaudi, Domine, preces nostras, ut redemptionis nostræ sacrosancta commercia, et vitæ nobis conferant præsentis auxilium, et gaudia sempiterna, concilient. Per.

^a Benedictionale laudatum Hanc Bened. non exhibet.

^b Unanimi consensu librorum nostrorum, tam excusorum quam manu exaratorum assignatur statio *ad apostolos.*

^c Hujus Bened. ne quidem Benedictionale meminit.

^d Omittitur *ad fontes* in Ed. Vatic. et Gussanvil.

^e Pro statione legitur in Kalend. Rom. in Cod.

Ad vespere. — Deus, qui in nobis ad celebrandum paschale sacramentum liberiores animos præstitisti doce nos et metuere (348) quod irascaris, et amare quod præcipis. Per.

Ad fontes. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut ecclesia tua, et suorum firmitate membrorum, et nova semper fecunditate lætetur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Multiplica, quæsumus, Domine, fidem populi tui, ut cujus per te sumpsit initium, per te consequatur augmentum. Per.

° FERIA VI IN ALBIS.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui paschale sacramentum in reconciliationis humanæ federe contulisti da mentibus nostris, ut quod professione celebramus, imitemur effectu. Per.

Super oblata. — Hostias, quæsumus, Domine, placatus assume, quas et pro renatorum expiatione deferimus, et pro acceleratione cœlestis auxilii. Per.

80 *Prefatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui, secundum promissionis suæ incommutabilem veritatem cœlestis pontifex factus in æternum, (349) solus omnium sacerdotum peccati remissione non eguit, sed (350) potius peccatum mundi idem verus Agnus abstersit. Per quem.

Te igitur *sicut in Pascha.*

^f *Benedictio.* — Benedicat vos de cœlis omnipotens Deus, qui per crucem et sanguinem passionis suæ vos dignatus est redimere in terris. Amen. Ipse vos renovet a vetustate peccati, qui pro vobis dignatus est crucifigi, vosque ad cœlestia suscitet, qui pro vobis inferos penetravit. Amen. Vitam suam Dominus vobis tribuat, qui mortem vestram suscepit, et perdidit. Amen. Quod ipse præstare.

Ad complendum. — Respice, quæsumus, Domine populum tuum, et quem æternis dignatus es renovare mysteriis, a temporalibus culpis dignanter absolvo, Per Dominum nostrum.

Ad vespere. — Deus, per quem nobis et redemptio venit et præstat adoptio, respice in opera misericordiæ, tuæ ut in Christo renatis et æterna tribuatur hæreditas et vera libertas. Per eundem.

Ad fontes. — Adesto, quæsumus Domine, familiæ tuæ, et dignanter impende, ut quibus fidei gratiam contulisti et coronam largiaris æternam. Per Dominum nostrum.

§ SABBATO IN ALBIS

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui fe-

Pamel., etc. : *Ad sanctam mariam ad Martyres.*

^f in nullis librorum nostr. hæc occurrit.

^g Pro statione in Ed. Pamel, legitur : *Ad sanctum Joannem in Lateranis.* abest in *Lateranis* a Cod Reg Suec. et ab utroque Theoder. Kalendarium Rom. tantum habet *Ad Lateranis* in titulo hom. 26. in Evan., *Cum sero esset*, etc. quod hodie legitur juxta Kalend. Rom., habes quoque factam esse in basil. sancti Joan. quæ dicitur Constantiniana.

sta paschalia venerando egimus, per hæc contingere ad gaudia æterna mereamur. Per.

Super oblata. — Concede, quæsumus, Domine, semper nos per hæc mysteria paschalia gratulari, ut continua nostræ reparationis operatio perpetuæ nobis fiat causa lætitiæ. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: per quem supplices exposcimus, ut cujus muneris pignus accepimus, manifesta dona comprehendere valeamus. Et quæ nobis fideliter speranda paschale contulit sacramentum, per Resurrectionis ejus attingere mereamur ineffabile mysterium. Per quem.

Te igitur, sicut in Pascha.

Benedictio.

81 *Ad Complendum.* — Redemptionis nostræ munere vegetati, quæsumus, Domine, ut hoc perpetuæ salutis auxilium fides semper vera (351) perficiat.

Ad Vesperos. — Deus, totius conditor creaturæ, famulos; tuos, quos fonte renovasti baptismatis, quosque gratiæ tuæ plenitudine solidasti, in adoptionis sorte facias dignanter ascribi. Per Dominum nostrum.

Ad fontes. — Deus, qui multiplicas Ecclesiam tuam in sobole renascentium, fac eam gaudere propitius de suorum profectibus filiorum. Per Dominum nostrum.

(352) DOMINICA OCTAVAS PASCHÆ.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui paschalia festa peregrimus, hæc, te largiente, moribus et vita teneamus. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Suscipe munera, quæsumus, Domine, exsultantis Ecclesiæ, et cui causam tantigaudii præstitisti, perpetuum fructum concede lætitiæ.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et te suppliciter obsecrare, ne nos ad illum sinas redire actum cui jure dominatur inimicus, sed in hac potius facias absolute persistere, per quam diabolus exstitit, Filio tuo vincente, captivus. Et ideo cum angelis.

Benedictio. — Deus, cujus Unigenitus discipulis suis januis clausis dignatus est apparere, suæ vos benedictionis dono locupletare et cœlestis vobis regni januas dignetur aperire. Amen. Et qui ab eorum pectoribus attactu sui corporis vulnus amputavit dubietatis, concedat ut per fidem qua eum resurrexisse creditis omnium delictorum maculis careatis. Amen. Et qui cum Thoma Deum et Dominum creditis, et cernuis vocibus invocatis, ab eo et in hoc sæculo a malis omnibus tueri, et in futuro

* Apud Pamelium solum subditur: *Ad sanctum Pancratium.* Nulla statio assignatur in Kalend. Rom. Secundus Theoder. habet: *Ad sanctos Cosmam et Damianum*; quod etiam præfigitur in Cod. Reg. Suec. Orationi ad Vesperos ejusdem Dominicæ.

† Hæc Benedictio nullibi nobis occurrit, præter-

A sanctorum cœtibus ascisci valeatis. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Quæsumus, Domine Deus noster, ut sacrosancta mysteria, quæ pro reparationis nostræ munimine contulisti, et præsens nobis remedium esse facias et futurum. Per.

Alia. — Deus, qui nos fecisti hodierna die paschalia festa celebrare, fac nos quæsumus, in cœlesti regno gaudere. Per.

Ad Vesperos. — Deus, qui nos exsultantibus animis Pascha tuum **82** celebrare tribuisti, fac nos, quæsumus, et temporalibus gaudere subsidiis, et æternitatis affectibus gratulari. Per Dominum nostrum.

(553) ALIÆ ORATIONES PASCHALES.

B Deus, qui credentes in te fonte baptismatis innovasti, hanc renatis in Christo concede custodiam, ut nullo erroris incursu gratiam tuæ benedictionis amittant. Per eundem.

Alia. — Deus, qui ad æternam vitam in Christi Resurrectione nos reparas, erige nos ad consedentem in dextera tua nostræ salutis auctorem, ut qui propter nos judicandus advenit, pro nobis judicaturus adveniat Jesus Christus Filius tuus Dominus noster. Qui tecum vivit et regnat.

Alia. — Deus et reparator innocentiam et amator, dirige ad te tuorum corda servorum, ut de infidelitatis tenebris liberati, nunquam a tuæ veritatis luce discedant. Per Dominum.

C *Alia.* — Deus, qui credentes in te populos gratiæ tuæ largitate multiplicas, respice propitius ad electionem tuam, ut qui sacramento baptismatis sunt renati, regni cœlestis mereantur introitum. Per.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, qui humanam naturam supra primæ originis reparas dignitatem, respice pietatis tuæ ineffabile sacramentum, et quos regenerationis mysterio innovare dignatus es, in his dona tua perpetuæ gratiæ protectione conserva. Per.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, deduc nos ad societatem cœlestium gaudiorum, ut Spiritu sancto renatos regnum tuum facias introire, atque eo perveniat humilitas gregis, quo præcessit celsitudo Pastoris, Qui tecum vivit.

D *Alia.* — Deus, qui pro salute mundi sacrificium paschale fecisti, propitiare supplicationibus nostris, et interpellans pro nobis Pontifex summus, (554) nos per id quod nostri est similis reconciliet, per id quod tibi est æqualis absolvat Jesus Christus Filius tuus.

Alia. — Præsta nobis, omnipotens et misericors Deus, ut in Resurrectione Domini nostri Jesu Christi percipiamus veraciter portionem. Qui tecum vivit.

Alia. — Deus, qui ad æternam vitam in Christi

quam in Codice Grimoldi, quem Pamelius edidit Liturgic., tomo II, ubi tamen, pro *Et qui ab eorum*, legitur: *Ut qui ab eorum*, etc.

^c Apud Pamelium longe plures assignantur Orationes Paschales, et pleræque a nostris diversæ.

Resurrectione nos reparas, imple pietatis tuæ ineffabile sacramentum, ut, cum in Majestate sua Salvator noster advenerit, quos fecisti baptismo regenerari, facias beata immortalitate vestiri. Per eundem.

82 *Alia.* — Deus, humani generis conditor et Redemptor, da, quæsumus, ut reparationis nostræ collata subsidia, te jugiter inspirante, sectemur. Per.

Alia. — Deus, qui renatis ex aqua et Spiritu sancto cælestis regni pandis introitum, auge super famulos tuos gratiam, quam dedisti. ut qui ab omnibus sunt purgati peccatis, nullis priventur promissis. Per,

Alia. — Conserva in nobis, quæsumus, Domine, misericordiam tuam, ut quos ab erroris liberasti caligine, veritatis tuæ firmiter inhærere facias documento. Per Dominum.

Alia. — Solita, quæsumus, Domine, nos pietate custodi, ut qui Unigeniti tui passione sunt redempti, ejus Resurrectione lætentur. Per eundem.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, propensius his diebus tuam misericordiam consequamur, quibus eam plenius, te largiente, cognovimus. Per,

XVIII KAL. MAII. — NATALIS SANCTORUM TIBURTII, VALERIANI * ET MAXIMI.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui sanctorum tuorum Tiburtii, Valeriani et Maximi solennia colimus, eorum etiam virtutes imitemur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hostia hæc, quæsumus, Domine, quam sanctorum tuorum natalitia recensentes offerimus, et vincula nostræ pravitate absolvat, et tuæ nobis misericordiæ dona conciliet. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te in sanctorum martyrum tuorum festivitate laudare, qui semper es mirabilis in tuorum commemoratione sanctorum, et magnæ fidei largiris affectum, et tolerantiam tribuis passionum, et antiqui hostis facis superari machinamentum, quo egregii martyres tui ad capiendam supernorum beatitudinem præmiorum nullis impediuntur retinaculis blandimentorum. Per Christum.

Ad Complendum. — Cælesti munere saginati, quæsumus, Domine Deus noster, ut hæc nobis (355) dona martyrum tuorum intercessia beata sanctificet. Per,

84 IX KAL. MAII. — NATALIS SANCTI GEORGII ^b MARTYRIS.

Deus, qui nos beati Georgii martyris tui meritis et intercessione lætificas, concede propitius ut qui

* Deest *Maximi* in Cod. Reg. Suec. In Kalend. Rom. legitur *Maximiani*. Observat Joan. Fronto, in Kalend. Rom., *Maximi* nomen in Antiphonario quoque omissum.

^b Abest *martyris* a Kalend. Rom. In Cod. Reg. Suec. post *natali. sancti Georgii*, legitur *et sancti Reguli episcopi*.

^c In Kalend. Rom. et in Edit. Pamel., consentientibus Mss. Reg. Suec., duob. Theoder. et Gemet.,

A ejus beneficia poscimus, (356) dona tuæ gratiæ consequamur. Per.

Super oblata. — Munera, Domine, oblata sanctifica, et. intercedente beato Georgio martyre tuo. nos per hæc a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus per Christum Dominum nostrum: pro cujus nominis veneranda confessione, beatus martyr Georgius diversa supplicia sustinuit, et ea devincens, coronam perpetuitatis promeruit. Per quem Majestatem tuam

Ad Complendum. — Beati Georgii martyris tui, Domine, suffragiis exoratus, percepta sacramenti tui nos virtute defende. Per.

VII (357) ^c KAL. MAII. — NATALIS SANCTI MARCI EVANGELISTÆ.

Deus, qui beatum Marcum evangelistam tuum evangelicæ prædicationis gratia sublimasti, tribue, quæsumus, ejus nos semper et eruditione proficere et oratione defendi. Per.

Super oblata. — Beati Marci evangelistæ tui sollemnitate tibi munera deferentes, quæsumus, Domine, ut sicut illum prædicatione evangelica fecit gloriosum, ita nos ejus intercessio et verbo et opere tibi reddat acceptos. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: cujus gratia beatum Marcum in sacerdotium elegit, doctrina ad prædicandum erudiit, potentia ad perseverandum confirmavit, ut per sacerdotalem infulam (358) perveniret ad martyrii palmam; docensque subditos, instruens vivendi exemplo, confirmans patiando, ad te coronandus perveniret, qui persecutorum minas intrepidus superasset. Cujus interventus, nos, quæsumus, a nostris mundet delictis, qui tibi placuit tot donorum prærogativis. Per quem Majestatem.

^d B. R.

Ad Complendum. — Tribuant nobis, quæsumus, Domine, continuum **85** tua sancta præsidium quod beati Marci evangelistæ tui precibus nos ab omnibus semper tueatur adversis. Per.

IV KALENDIS MAII. — NATALIS SANCTI (359) VITALIS ^e MARTYRIS.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut intercedente beato Vitale martyre tuo, et a cunctis adversitatibus liberemur in corpore, et a pravis cogitationibus ^f mundemur in mente. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Accepta sit in conspectu tuo

Litania major, nulla sancti Marci facta mentione, præterquam apud Pamel., ubi intra uncinos includitur: *Officium sancti Marci*, quod significat in antiq. codicibus desiderari.

^d Id est *Benedictionem require*.

^e Abest *martyris* ab Ed. Pamel. et a Kalend. Rom.

^f Pamel., reluctantante Cod. Reg. Suec. et aliis Mss., *liberemur in mente*

Domine, nostra devotio, et ejus nobis fiat supplicatione salutaris, pro cujus solemnitate defertur. Per.

Ad Complendum. — Exsultet, Domine, populus tuus in sancti tui commemoratione Vitalis, et cujus votivo lætatur officio, suffragio relevetur optato. Per.

KALENDIS MAII. — NATALIS ^a SANCTORUM APOSTOLORUM PHILIPPI ET JACOBI.

Deus, qui nos annua apostolorum tuorum Philippi et Jacobi solemnitate lætificas, præsta, quæsumus, ut quorum gaudemus meritis, instruamur exemplis. Per.

Super oblata. — Munera, Domine. quæ pro apostolorum tuorum Philippi et Jacobi solemnitate deferimus, propitius suscipe, et mala omnia, quæ meremur, averte, Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater, omnipotens, æterne Deus: qui Ecclesiam tuam in apostolica soliditate firmasti, de quorum consortio sunt beati Philippus et Jacobus, quorum passionis hodie festa veneramur; poscentes ut sicut eorum doctrinis instruimur, ita exemplis muniamur, et precibus adjuvemur. Per Christum Dominum nostrum.

(360) B. R.

Ad Complendum. — Quæsumus, Domine, salutaribus repleti mysteriis, ut quorum mysteria celebramus, eorum orationibus adjuvemur. Per Dominum.

Super populum. — Beatorum apostolorum Philippi et Jacobi honore continuo, Domine, plebs tua semper exsultet, et his præsulibus gubernetur, quorum ^C et doctrinis gaudet et meritis. Per.

86 V NONAS MAII. — NATALIS SANCTORUM (361) ALEXANDRI, EVENTII ET THEODOLI.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut, qui sanctorum tuorum Alexandri, Eventii, et Theodoli natalitia colimus, a cunctis malis imminentibus eorum intercessionibus liberemur. Per Dominum.

Super oblata. — Super has Hostias, Domine, benedictio copiosa descendat, quæ et sanctificationem nobis clementer operetur, et de martyrum nos solemnitate lætificet. Per.

Ad Complendum. — Pasce nos, Domine, tuorum gaudiis ubique sanctorum, quia nostræ salutis augmenta sunt, quoties illis honor impenditur, in quibus tu mirabilis prædicaris. Per.

EODEM DIE. — (362) ^b INVENTIO SANCTÆ CRUCIS.

Deus, qui in præclara salutiferæ crucis inventionem, (363) passionis tuæ miracula suscitasti, concede, ut vitalis ligni pretio, æternæ vitæ suffragia consequamur. Qui vivis et regnas.

Super populum. — Sacrificium, Domine, quod immolamus, placatus intende, ut ab omni nos exuat bellorum nequitia, et per vexillum sanctæ crucis Fi-

lii tui, ad conterendas potestatis adversæ insidias, nos in tuæ protectionis securitate constituat. Per eundem.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui (364) per passionem crucis mundum redemit, et antiquæ arboris amarissimum gustum crucis medicamine indulcavit; mortemque quæ per lignum vetitum venerat, per ligni tropæum devicit, ut mirabili suæ pietatis dispensatione, qui per ligni gustum a florigera sede dicesse ramus, per crucis lignum ad paradisi gaudia redeamus. Per quem.

^c *Benedictio.* — Benedicat vobis omnipotens Deus, qui per Unigeniti sui Domini nostri Jesu Christi passionem et crucis patibulum genus redemit humanum. Amen. Concedatque vobis ut cum omnibus sanctis, (365) quæ sit ejusdem crucis longitudo, latitudo, sublimitas et profundum, mente devota comprehendere possitis. Amen. Quatenus vosmetipsos abnegando, crucemque gestando, ita in præsentis vitæ stadio Redemptorem nostrum possitis sequi, ut ei inter choros angelorum post obitum mereamini ascisci. Amen. Quod ille præstare, etc.

87 *Ad Complendum.* — Repleti alimonia cælesti, et spiritali poculo recreati, quæsumus, omnipotens Deus, ut ab hoste maligno defendas, quos per lignum sanctæ crucis Filii tui, arma justitiæ pro salute mundi triumphare jussisti. Qui tecum.

Alia. — Deus, qui omnia verbo tuo fecisti, supplices quæsumus ineffabilem clementiam tuam, ut quos per lignum sanctæ crucis Filii tui pio cruore (366) es dignatus redimere, omnibus in te credentibus dira serpentis venena exstinguas, et per gratiam Spiritus sancti poculum salutis semper infundas. Per eundem.

PRIDIE NONAS MAII. — ^d NATALIS (367) SANCTI JOANNIS ANTE PORTAM LATINAM.

Deus, qui conspicias quia nos undique mala nostra perturbant, præsta, quæsumus, ut beati Joannis apostoli tui intercessio gloriosa nos protegat. Per.

Super oblata. — Muneribus nostris, quæsumus, Domine, precibusque ^e susceptis, et cælestibus nos munda mysteriis, et clementer exaudi. Per Dominum.

Ad Complendum. — Refecti, Domine, pane cælesti, ^D ad vitam, quæsumus, nutriamur æternam. Per.

VI IDUS MAII. — NATALIS SANCTORUM (368) GORDIANI ET EPIMACHI.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beatorum Gordiani atque Epimachi solemnita colimus, eorum apud te intercessionibus adjuvemur. Per.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, beatorum martyrum Gordiani atque Epimachi dicatas meritis

^a In Edit. Vatic. et Gussanv., pridie celebratur vigilia sanctorum illorum apostolorum.

^b In Kalend. Rom., et in antiquis Codd., minime exstat hoc festum. Habetur tamen in secundo Theoder. et in Edit. Pamelii, etsi fateatur abesse a suo Cod. Colon.

^c Reperitur in Benedictionali, *In festivitate sanctæ Crucis.*

^d Omittitur hoc festum in Kalend. Rom. Illius officium continetur in Cod. Reg. Suec.

^e Idem Codex habet *conceptis.*

benignus assume, et ad perpetuum nobis tribue provenire subsidium. Per.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut qui cœlestia alimenta percepimus, intercedentibus sanctis tuis Gordiano atque Epimacho, per hæc contra adversa omnia iuvemur. Per.

VI^a IDUS MAII. — NATALIS (369) SANCTI PANCRATII MARTYRIS.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati Pancratii martyris, tui natalitia colimus, a cunctis malis imminentibus **88** ejus intercessionibus liberemur. Per Dominum.

Super oblata. — Munera, quæsumus, Domine, tibi dicata sanctifica, et, intercedente beato Pancratio martyre tuo, per eadem nos placatus intende.

(370) B. R.

Super populum. — Beati Pancratii martyris tui, Domine, intercessionem placatus, præsta, quæsumus, ut quæ temporali celebramus actione, perpetua (371) salutatione capiamus. Per.

III IDUS MAII. — (372) NATALIS ^b SANCTÆ MARIÆ AD MARTYRES.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ad eorum gaudia æterna pertingere, de quorum nos virtute tribuis annua solemnitate gaudere. Per.

Super oblata. — Super has, quæsumus, hostias, Domine, benedictio copiosa descendat, quæ et sanctificationem nobis clementer operetur, et de martyrum nos solemnitate lætificet. Per.

Ad Complendum. — Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis reficis sacramentis, tibi etiam placitis moribus dignanter deservire concedas. Per.

VIII KALENDAS ^c JUNII. — (373) NATALIS SANCTI URBANI PAPÆ.

Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati Urbani martyris tui atque pontificis solemnia colimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine, quæsumus, emundet nostra crimina, et, intercedente beato Urbano martyre tuo, (374) sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet.

Ad Complendum. — Beati Urbani martyris tui atque pontificis, Domine intercessionem placatus, præsta, quæsumus, ut quæ temporali celebramus actione, perpetua salvatione capiamus. Per Dominum nostrum.

^d DOMINICA I POST OCTAVAS PASCHÆ.

Deus, qui in Filii tui humilitate jacentem mundum crexisti, fidelibus tuis perpetuam lætitiā **89** concede, ut quos perpetuæ mortis eripuisti casibus, gaudiis facias sempiternis perfrui. Per.

Super oblata. — Digne nos tuo nomini, quæsumus,

^a In Kalend. Rom. et Ed. Pamel.: *Nat. sanctorum Nerei, et Achillei, et Pancratii*. Solius sancti Pancratii meminit Cod. Reg. Suec. Observandum est in Kalend. Rom. prius annotari festum sanctorum Nerei et Achillei, et postea sancti Pancratii.

^b In sola Edit. Pamel.: *Dedicatio basilicæ sanctæ Mar.*, etc., reluctantante ipso Cod. Reg. Suec.

^c Ante hoc festum. in Ed. Pamel. legitur: *Ascensa Domini, ad sanctum Petrum*. Item: *Dominica post*

^A Domine, famulari salutaris cibus et sacer potus efficiat, ut renovatio conditionis humanæ, quam mysteria continent, in nostris jugiter sensibus offeratur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et immensam bonitatis tuæ pietatem humiliter exorare, ut ignorantiam nostræ mortalitatis attendens, ex tua inspiratione nos facias postulare quod rectum est, et tua clementia tribuas impetrare quod poscimus. Per Christum.

Benedictio. — ^e Benedicat vos omnipotens Deus, qui vos gratuita miseratione creavit, et in resurrectione Unigeniti sui spem vobis resurgendi concessit. Amen. Resuscitet vos de vitiorum sepulcris, qui eum resuscitavit a mortuis. Amen. Ut cum eo sine fine feliciter vivatis, quem resurrexisse a mortuis veraciter creditis. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Paschalia nobis, quæsumus, Domine, remedia dignanter impende, ut terrena desideria respuentes, discamus amare cœlestia. Per.

Super populum. — Familiam tuam, quæsumus, Domine, dextera tua perpetuo circumdet auxilio, ut paschali interveniente solemnitate, ab omni pravitate defensa donis cœlestibus prosequatur. Per.

DOMINICA II POST OCTAVAS PASCHÆ.

Deus qui errantibus, ut in viam possint redire justitiæ, veritatis tuæ lumen ostendis, da cunctis qui Christiana professione censentur, et illa respuere quæ huic inimica sunt nomini, et ea quæ sunt apta sectari. Per.

Super oblata. — Deus, qui solemnitate paschali cœlestia mundo remedia benignus operaris, annua festivitatis hujus dona prosequere: ut observantia temporalis ad vitam nobis proficiat sempiternam. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui de Virgine nasci dignatus, per passionem et mortem a perpetua nos morte liberavit, et resurrectione sua æternam nobis vitam contulit. Per quem.

^f *Benedictio.* — Deus, qui per resurrectionem Unigeniti sui vobis contulit et bonum Redemptionis et decus adoptionis, **90** suæ vobis conferat præmia benedictionis. Amen. Et quo redimente percepistis donum perpetuæ libertatis, eo largiente consortes efficiamini æternæ hæreditatis. Amen. Et cui consurrexistis in baptismo credendo, adjungi mereamini

ascensa. Senique: *Festum sanctæ Potentianæ virg.* Quod etiam exhibet Kalend. Rom., ad diem 19 Maii, sed sub nomine sanctæ Pudencianæ.

^d Hæc Dominica post Pascha vacat, cum cæteris in Ed. Pamel.

^e Hæc Benedictio in Benedictionali Gregorii assignatur: *De Resurrectione*, post Benedictionem octavæ Paschæ.

^f Legitur in Benedictionali post præcedentem.

in cœlesti regione bene vivendo. Amen. Quod ipse A
præstare.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus jam non teneamur obnoxii sententiæ damnationis humanæ, cujus nos vinculis hæc redemptio paschalis absolvit.

Alia. — Fac, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui paschalibus remediis innovati, similitudinem terreni parentis evasimus ad formam cœlestis transferamur auctoris. Qui tecum.

DOMINICA III POST OCTAVAS PASCHÆ.

Deus, qui fidelium mentes unius effleis voluntatis, da populis tuis id amare quod præcipis, id desiderare quod promittis, ut inter mundanas varietates ibi nostra fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia. Per.

Super oblata. — Exuberet, quæsumus, Domine, in B
mentibus nostris paschalis gratia sacramenti, ut donis suis ipse nos dignos efficiat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum, et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens æterne Deus: et (375) tui misericordiam muneris postulare, ut tempora quidus post resurrectionem suam Dominus noster Jesus Christus discipulis suis corporaliter apparuit, sic (376) ipso opitulante pia devotione tractemus, quatenus in his omnium vitiorum sordibus careamus.

(377) *Benedictio.*

Ad Complendum. — Concede, quæsumus, misericors Deus, ut quod paschalis exsequimur iustitutis, salutiferum nobis omni tempore sentiamus. Per C
Dominum nostrum.

Super populum — Gaudeat Domine, plebs fidelis; et cum propriæ recolet salvatonis exordia, et ejus moveatur augmentis. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

DOMINICA IV POST OCTAVAS PASCHÆ.

Deus a quo bona cuncta procedunt largire supplicibus tuis ut cogitemus te inspirante quæ recta sunt, et te gubernante eadem faciamus. Per.

Super Oblata. — Clementiam tuam, Domine suppliciter exoramus, 91 ut paschalis muneris sacramentum, quod fide recolimus, et spe desideramus in-uti perpetua dilectione capiamus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum D
et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens æterne, Deus; et (378) Majestatem tuam indefessis precibus exorare, ut mentes nostras bonis operibus semper informes. Quia sic erimus præciari muneris prompta sinceritate cultores, si, ad meliora jugiter transeuntes (379) Paschale mysterium studeamus habere perpetuum Per Christum.

* Apud Pamel. et in Kalend. Rom. non hic assignatur litan. Quæ vero exhibet Pamel. ad diem 25 Aprilis. ubi indicitur *litania major*, a nostris omnino discrepant. Prior Theoder, hoc loco meminit *litanie mai.*, et fere convenit cum Edit. Pamel. ad diem 25 Aprilis.

PATROL. LXXVIII.

Benedictio,

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus omnipotens Deus, at percipientes Paschali munere veniam peccatorum deinceps peccata vitemus. Per Dominum nostrum.

FERIA II.

In (380), * *Litania Major*, Mentem familiæ tuæ quæsumus, Domine intercedente beato Ill., et munere compunctionis aperi et largitate pietatis exaudi. Per Dominum.

Alia. Deus qui culpas delinquentium districtè feriendo percutis fletus quoque lugentium non recuses ut qui pondus tuæ animadversionis cognovimus, etiam pietatis gratiam sentiamus. Per.

Alia. — Parce, quæsumus, Domine parce populo tuo et nullis jam patiaris adversitatibus (382) fatigari, quos pretioso Filii tui sanguine redemisti. Qui tecum.

Alia. — Deus qui culpas nostras piis verberibus percutis, ut nos a nostris iniquitatibus emundes, da nobis et de verberibus tuo proficere et de tua citius consolatione gaudere. Per Dominum nostrum.

Alia — Adesto Domine supplicationibus nostris, et sperantes in tua misericordia, intercedente beato Petro apostolo tuo, cœlesti protege benignus auxilio Per.

Alia. — Præsta, quæsumus omnipotens Deus, ut ad te toto corde clamantes, intercedente beato Petro apostolo tuo, tuæ pietatis indulgentiam consequamur. Per b .

Ad Missam. — Præsta, quæsumus, omnipotens, C
Deus ut qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra adversa omnia tua semper protectione muniamur. Per Dominum nostrum.

92 *Super oblata.* — Sacrificium nostræ pœnitentis jejunantes, Domine, tibi persolvimus, obsecrantes ut, ejus virtute muniti semper ad cœleste convivium festinemus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te auctorem et sanctificatorem jejunii collaudare, per quod nos liberas a nostrorum debitis peccatorum. Ergo suscipe jejunantium preces; atque ut nos a malis omnibus propitiatus eripias, iniquitates nostras quibus merito affligimur placatus absolve. Per Christum.

c *Benedictio.* — Omnipotens Deus devotionem vestram dignanter intendat, et suæ vobis benedictionis dona concedat. Amen. Indulgeat vobis mala omnia quæ egistis et tribuat veniam quam ab eo deposcitis. Amen. Sicque (384) jejunii vestri et precum vota suscipiat ut a vobis adversa omnia, quæ peccatorum retributione meremini, avertat, et donum in vos Spiritus paracliti infundat. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

b Post hanc Orat. in Edit. Angeli Roccæ, seu Vatic., sequuntur quatuor Orationes quibus præmittitur: *Ad campum.*

c Exstat in *Benedictionali*, et inscribitur: *De jejunio.*

Ad Complendum. — Vota nostra, quæsumus, Domine, pio favore prosequere, ut dum dona tua in tribulatione percipimus de consolatione nostra in tuo amore crescamus. Per Dominum nostrum.

Super populum. Prætende nobis, Domine, misericordiam tuam, ut quæ votis expetimus, conversatione tibi placita consequamur. Per.

FERIA III.

Conserva, quæsumus, Domine, populum tuum, et ab omnibus quas meretur adversitatibus redde securum, ut tranquillitate percepta devota tibi mente deserviat. Per Dominum nostrum.

Alia. Afflictionem familiæ tuæ, quæsumus, Domine intende placatus, ut indulta venia peccatorum de tuis semper beneficiis gloriemur. Per.

Alia. — Ab omnibus nos, quæsumus, Domine peccatis propitiatus absolve, ut, percepta venia peccatorum, liberis tibi mentibus serviamus. Per Dominum.

Alia. — Precibus nostris quæsumus Domine, aurem tuæ pietatis accomoda, et orationes supplicum, occultorum cognitor, benignus exaudi, ut, te largiente, ad vitam perveniant sempiternam. Per.

Alia. — quæsumus omnipotens Deus, ut qui (385) nostris fatigamur **93** offensis et merito nostræ iniquitatis affligimur, pietatis tuæ gratiam consequi mereamur. Per Dominum.

Ad Missam.

Deus, qui nos conspicias in tot perturbationibus non posse subsistere, afflictorum gemitum propitius respice, et mala omnia quæ meremur averte. Per. *Super oblata.* — Offerentium quæsumus, Domine, vota multiplica et omnes (386) veræ credulitatis instrumentis perlustra. Sicque nobis per hoc sacrificium adesto placatus, ut nos et a peccatis et a periculis omnibus miseratus absolvas. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus: et Majestatem tuam suppliciter exorare ut non nos nostræ malitiæ sed indulgentiæ tuæ præveniat semper affectus, qui nos a noxiis voluptatibus indesinenter expediat et a mundanis cladibus dignanter eripiat, Per Christum,

Ad Complendum. Purifica, quæsumus, Domine, tuorum corda filium, ut, a terrena cupiditate mundati et præsentis vitæ periculis exuantur et perpetuis donis firmentur. Per

FERIA IV.

Exaudi Domine, populum tuum tota tibi mente subjectum ut corpore et mente protectus, quod pie credit tua gratia consequatur. Per.

Alia. Subjectum tibi populum quæsumus, Domine propitiatio cælestis amplifcet et tuis semper faciat servire mandatis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Miserere jam quæsumus, Domine, populo

^a In Kalend. Rom. huic festo assignatur vigilia, et postea legitur: *Fer. 5 in Ascensa Dom.* Ibi nulla est

tuo et continuis tribulationibus laborantem celeri propitiatione lætifica, Per Dominum nostrum.

Alia. Auxiliare Domine, quærentibus misericordiam tuam, et da veniam confitentibus, parce supplicibus, ut, qui nostris meritis flagellamur tua miseratione salvemur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui iram tuæ indignationis agnovimus misericordiæ tuæ indulgentiam consequamur. Per.

Ad Missam. — Intende, quæsumus Domine, preces nostras, et qui non operando justitiam correptionem meremur, afflictum in tribulatione, clamantes respirems auditi. Per.

94 *Alia* — Præsta quæsumus, omnipotens Pater ut nostræ mentis intentio quo solemnitatis hodiernæ gloriosus auctor ingressus est semper intendat, et quo fide pergit, conversatione perveniat. Per eundem Dominum nostrum.

Super oblata. — Jejunantium, Domine quæsumus supplicum vota propitius intueri, et munera præsentia sanctificans, perceptione eorum ocula cordis nostri remedio tuæ clarifica pietatis, ut nec opera carnalia, nec fluxa nos teneant, quos institutor jejunii Christus Dominus reparavit. Qui tecum.

Alia. — Sacrificium, Domine, pro Filii tui supplices venerabili quam prævenimus nunc Ascensione deferimus, præsta, quæsumus, ut et nos per ipsum his commerciis sacrosanctis ad cælestia consurgamus. Per eundem Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus: ut quia tui est operis si quod tibi placitum est aut cogitemus, aut agamus, tu nobis semper et intelligendi quæ recta sunt, et exsequendi tribuat facultatem. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Tribue, Domine, quæsumus, ut per hæc sacra quæ sumpsimus illuc tendat nostræ devotionis affectus, quo tecum est nostra substantia. Qui tecum vivit et regnat.

Super populum — Familiæ tuæ, quæsumus Domine, esto protector, et misericordiam tuam concede poscenti, quo tibi semper fiat obediens, et tua dona percipiat. Per.

IN ASCENSA (387) DOMINI

D *Ad Missam.* — (388) Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui hodierna die Unigenitum tuum Redemptorem nostrum ad cælos ascendisse credimus ipsi quoque mente in cælestibus habitemus. Per eundem.

Super Oblata. — Suscipe, Domine, munera, quæ pro Filii tui gloriosa Ascensione deferimus et concede propitius ut a præsentibus periculis liberemur et ad vitam perveniamus æternam. Per eundem.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, per

statio; at in Edit. Pamel. legitur: *Ad sanctum Petrum*, quod abest a Cod. Reg. Suec.

Christum Dominum nostrum: qui post Resurrectionem suam omnibus discipulis suis manifestus apparuit, et ipsis cernentibus est elevatus in cælum, ut **95** nos divinitatis suæ tribueret esse participes. Et cum angelis.

Te igitur, Clementissime Pater, etc.

Communicantes, et diem sacratissimum celebrantes, quo Dominus noster Unigenitus Filius tuus unita sibi fragilitatis nostræ substantiam in gloriæ tuæ dextera collocavit, Sed et memoriam, etc.

Benedictio. — Benedicat vobis Deus, cujus Unigenitus hodierna die cælorum alta penetravit, et vobis ubi ille est ascendendi aditum patefecit. Amen. Concedat propitius ut sicut post Resurrectionem suam discipulis visus est manifestus, ita vobis in iudicium veniens videatur placatus. Amen. Et qui con-

Ad Complendum. — Præsta nobis, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut quæ visibilibus mysteriis sumenda percepimus, invisibili consequamur effectu. Per Dominum nostrum.

Alia. — Tribue, quæsumus, omnipotens Deus, ut munere festivitatis hodiernæ illuc filiorum tuorum dirigatur intentio quoniam in tuo Unigenito tecum est nostra substantia. Qui tecum vivit et regnat.

Alia. — Adesto, Domine, supplicationibus nostris, ut sicut humani generis Salvatorem condescenderis tecum in tua Majestate confidimus, ita usque ad consummationem sæculi manere nobiscum, quemadmodum est pollicitus, sentiamus Jesum Christum Dominum nostrum. Qui tecum.

Alia. — Da, quæsumus, omnipotens, Deus, illic subsequi tuorum membra fidelium, quo caput nostrum principiumque præcessit Jesus Christus Dominus noster. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alia. — Deus, cujus Filius in alta cælorum potenter ascendens, captivitatem nostram sua duxit virtute captivam, tribue, quæsumus, ut (389) dona quæ suis (390) participibus contulit, largiatur et nobis Jesus Christus Filius tuus.

DOMINICA I POST ASCENSIONEM DOMINI.

Omnipotens sempiterne Deus, fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem, et Majestati tuæ sincero corde servire. Per.

Super oblata. — Sacrificia nos, Domine, immaculata purificent, et mentibus nostris supernæ gratiæ dent vigorem. Per.

96 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui generi huamano nascendo subvenit, cum per mortem passionis mundum devicit, per gloriam Resurrectionis vitæ æternæ aditum patefecit, et per suam Ascensionem

ad cælos nobis spem ascendendi donavit. Per quem Majestatem,

a Benedictio. — Benedictionum suarum super vos Dominus imbrem infundat, et charitatis suæ thesauros cælestes vobis aperiat. Amen. Faciat vos Dominus vitæ æternæ participes, et regni cælestis cohæredes. Amen. Dignam in vobis habitationem Spiritus sanctus inveniat, ut ejus gloriosa Majestas placide in vestris cordibus requiescat. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Repleti, Domine, muneribus sacris, quæsumus ut in gratiarum actione semper maneamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, vita fidelium, gloria humilium, et beatitudo justorum, propitius respice supplicum preces, ut animæ quæ promissiones tuas sitiunt de tua semper abundantia repleantur. Per Dominum nostrum.

INCIPIUNT ORATIONES DE PENTECOSTE.

b Die Sabbato (391) ante descensum fontis.

Lectio Libri Genesis. Noe, cum quingentorum esset annorum.

Deus, qui Ecclesiam tuam semper gentium vocatione multiplicas, concede propitius ut quos aqua baptismatis abluis, continua protectione tuearis. Per Dominum.

Lectio Libri Deuteron. Scripsit Moyses.

Canticum: Attende cælum.

Deus, qui nobis per prophetarum ora præcepisti, temporalia relinquere, atque ad æterna festinare da famulis tuis ut quæ a te jussa cognovimus implere cælesti inspiratione valeamus. Per Dominum nostrum.

Lectio Libri Levitici. Cum ingressi fueritis terram, quam ego dabo vobis.

Deus, qui diversitatem omnium gentium in confessione tui nominis adunasti, da nobis et velle et posse quod præcipis, ut populo ad æternitatem vocato una sit fides mentium et pietas actionum. Per.

Lectio Isaïæ prophetæ. Apprehendent septem mulieres.

Canticum: Vineæ.

Deus, incommutabilis virtus et lumen æternum, respice, propitius ad totius Ecclesiæ mirabile sacramentum, et da famulis tuis ut hoc quod devote agimus etiam rectitudine vitæ teneamus. Per Dominum nostrum.

97 *Canticum de Psal. xvi.* Sicut cervus desiderat ad fontes.

Post Tractum. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui solemnitatem doni Spiritus sancti collimus, cælestibus desideriiis accensi, fontem vitæ sitiamus. Per.

Oratio ad Missam post ascensum fontis. — Præsta quæsumus, omnipotens Deus ut charitatis tuæ super

Rom. : *Die Sabbat. in vigilia Pentecostes.*

^a Nullibi hanc Benedictionem invenimus.

^b Apud Pamel. : *In Sabbato Pentecostes, et in Kalend.*

nos splendor effulgeat, et lux tuæ lucis corda eorum qui per gratiam tuam renati sunt sancti Spiritus illustratione confirmet. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus sancti.

Super oblata. — Hostias populi tui, quæsumus, Domine, miseratus intende, et ut tibi reddantur acceptæ, conscientias nostras sancti Spiritus salutaris emundet adventus. Per Dominum, etc., in unitate.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: (393) qui, sacramentum paschale consummans, quibus per Unigeniti tui consortium filios adoptionis esse tribuisti, per Spiritum sanctum largiris dona gratiarum, et sui cohæredibus Redemptoris jam nunc supernæ pignus hæreditatis impendis, ut tanto se certius ad eum confidant esse venturos, quanto se sciunt ab eo redemptos, et sancti Spiritus infusione ditatos. Et ideo cum angelis.

Te igitur, etc.

Communicantes, et (393) diem sacratissimum Pentecostes prævenientes, quo Spiritus sanctus apostolos, plebemque credentium præsentia suæ Majestatis implevit. Sed et memoriam venerantes, etc.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, pro his quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, ut placatus.

Benedictio. — Benedicat vobis omnipotens Deus, ob cujus paracliti Spiritus adventum mentes vestras jejunii observantia præparatis, et præsentem diem solemnibus laudibus honoratis. Amen. Instar modo renatorum infantium talem innocentiam habeatis, ut templum sancti Spiritus ipso tribuente esse possitis. Amen. Atque idem Spiritus sanctus ita vos hodie sua habitatione dignos efficiat, ut cras se vestris mentibus vobiscum perpetim habitaturus infundat, et peracto præsentis vitæ curriculo vos ad cœlestia dona perducatur. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut Spiritus sanctus adveniens Majestatem nobis Filii tui manifestando clarificet. Per eundem, In unitate ejusdem.

98 *Alia.* — Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiæ multiplicatur, et regitur, conserva in nova familiæ tuæ progenie sanctificationis gratiam, quam dedisti, ut corpore et mente renovati, in unitate fidei ferevntes, tibi Domino servire mereantur. Per Dominum nostrum. In unitate ejusdem.

DIE ^b SANCTO PENTECOSTES.

Deus, qui hodierna die corda fidelium sancti Spiritus

^a Exstat in Vigil. Pentecostes in Benedictionali Gregorii.

^b Apud Pamel. pro statione: *Ad sanctum Petrum.*

^c In Benedictionali assignatur etiam pro Pente-

lus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere. Per. In unitate ejusdem.

Super oblata. — Munera, Domine, quæsumus, oblata sanctifica, et corda nostra illustratione sancti Spiritus emunda. Per. In unitate ejusdem.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte. Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui (394) ascendens super omnes cœlos, sedensque ad dexteram tuam, promissum Spiritum sanctum hodierna die in filios adoptionis effudit. Quapropter profusis gaudiis totus in orbe terrarum mundus exsultat. Sed et supernæ virtutes, atque angelicæ potestates hymnum gloriæ tuæ concinunt, sine fine dicentes.

Te igitur, etc.

Communicantes, et diem sacratissimum Pentecostes celebrantes, quo Spiritus sanctus apostolis (395) in igneis linguis apparuit. Sed et memoriam.

Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, pro his quoque, quos regenerare dignatus es ex aqua et Spiritu sancto, tribuens eis remissionem omnium peccatorum, quæsumus, ut placatus.

Benedictio. — Deus, qui hodierna die discipulorum mentes Spiritus paracliti infusione dignatus est illustrare, faciat vos sua benedictione repleti, et ejusdem Spiritus donis exuberare. Amen. Ille ignis, qui super discipulos apparuit, peccatorum vestrorum sordes expurget, et sui luminis infusione corda vestra perlustret. Amen. Quique dignatus est diversitatem linguarum in unius fidei confessione adunare, in eadem vos faciat fide perseverare, et per hanc (396) a spe ad speciem pervenire. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Sancti Spiritus, Domine, corda nostra mundet infusio, et sui roris intima aspersione fecundet. Per Dominum.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, qui Paschale sacramentum quinquaginta dierum voluisti mysterio contineri, presta ut gentium facta dispersio divisione linguarum ad unam confessionem tui nominis, **99** cœlesti munere congregetur. Per Dominum.

Alia. — Deus, qui sacramento festivitatis hodiernæ Ecclesiam tuam in omnigente et natione sanctificas, in totam mundi latitudinem Spiritus tui dona diffunde. Per.

^d FERIA II.

Deus, qui apostolis tuis sanctum dedisti Spiritum, concede plebi tuæ piæ petitionis effectum, ut quibus dedisti fidem, largiaris et pacem. Per.

Super oblata. — Propitius, Domine, quæsumus, hæc dona sanctifica, et, Hostiæ spiritualis oblatione

^d Apud Pamel. et in Kalend. Rom., pro statione legitur: *Ad Vincula.* In utroque Theod.: *Ad sanctum Petrum ad Vincula.*

suscepta, nosmetipsos tibi perface munus æternum. **A** Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : qui promissum Spiritum paraclatum super discipulos misit, qui principio nascentis Ecclesie cunctis gentibus imbuendis, et Deitatis scientiam inderet, et linguarum diversitatem in unius fidei confessione sociaret. Per quem Majestatem tuam supplices exoramus, ut cujus celebramus adventum, ejus multimodæ gratiæ capiamus effectum Per quem Majestatem.

Ad Complendum.— Adesto, Domine, quæsumus, populo tuo, et quem mysteriis cœlestibus imbuisti, ab hostium furore defende. Per.

Alia.— Deus, qui discipulis tuis Spiritum sanctum paraclatum in ignis fervore mittere dignatus es, da populis tuis in unitate fidei esse ferventes, ut in tua semper dilectione permanentes, et in fide inveniantur stabiles, et in opere efficaces. Per Dominum.

FERIA III.

Adsit nobis, Domine, quæsumus, virtus Spiritus sancti, quæ et corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum.

Super oblata.— Purificet nos, quæsumus, Domine, muneris præsentis oblatio, et dignos sacra participatione perficiat. Per Dominum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : qui Spiritus sancti infusione replevit corda fidelium, ut sua admirabili operatione, **100** et sui amoris in eis ignem accenderet, et per diversitatem linguarum gentes in unitate fidei solidaret ; cujus dono petimus, et illecebrosas a nobis excludi voluptates, et spiritales in nobis extrui plantarique virtutes. Per quem Majestatem.

Ad Complendum.— Mentis nostras, quæsumus, Domine, Spiritus sanctus divinis repararet sacramentis, quia ipse est remissio omnium peccatorum. Per Dominum.

FERIA IV. MENSIS IV.

Mentis nostras, quæsumus, Domine, Paracletus, qui a te procedit, illuminet ; et inducat in omnem, **D** sicut tuus promisit Filius, veritatem. Qui tecum vivit et regnat, in unitate ejusdem.

Alia.— Præsta, quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut Spiritus sanctus adveniens templum nos gloriæ suæ, dignanter habitando perficiat. Per.

^a Iisdem in Codicibus statio est ad Sanctam Anastasiam.

^b Ed. Pamel. habet pro stat : Ad sanctam Mariam Maj. et ad sanctum Petrum. Kalend. Rom. tantum : Ad sanctam Mariam. Addunt duo Theod. Majorem.

^c Apud Pamel. statio feriæ hujus est ad sanctum Laur. foris murum. Istud officium Gregorii primi

Super oblata.— Accipe quæsumus, Domine, munus oblatum, et dignanter operare, ut quod mysteriis agimus, piis effectibus celebremus. Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Per quem discipulis Spiritus sanctus in terra datur ob dilectionem proximi, et de cœlo mittitur propter dilectionem tui. Cujus infusio petimus ut in nobis peccatorum sordes exurat, tui amoris ignem nutriat, et nos ad amorem fraternitatis accendat. Per quem Majestatem tuam.

Ad Complendum.— Sumentes, Domine, cœlestia sacramenta, quæsumus clementiam tuam, ut quod temporaliter gerimus æternis gaudiis consequamur. Per.

(397) FERIA V.

Illo nos igne, quæsumus, Domine, Spiritus sanctus inflammet, quem Dominus noster Jesus Christus misit in terram, et voluit vehementer accendi. Qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem.

Super oblata.— Virtute Spiritus sancti, Domine, munera nostra contingere, ut quod solemnitate præsentis tuo nomini dedicavit, et intelligibile nobis faciat et æternum. Per Dominum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per **101** Christum Dominum nostrum. Per quem pietatem tuam suppliciter petimus, ut Spiritus sanctus corda nostra expurget, et sui luminis irradiatione perlustret, ut in eo qui gratiarum largitor est recta sapiamus, et de ejus consolatione in perpetuum gaudeamus. Per quem Majestatem tuam.

Ad Complendum.— Sacris cœlestibus, Domine, sancto Spiritu operante, vitia nostra purgentur, ut muneribus tuis possimus semper aptari. Per Dominum nostrum.

Alia.— Præsta, quæsumus, Domine, ut a nostris mentibus carnales amoveat Spiritus affectus, et spiritalia nobis dona potenter infundat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, Deus, in unitate ejusdem.

FERIA VI. d MENSIS IV.

(398) Da, quæsumus, Ecclesie tuæ, misericors Deus, ut, sancto Spiritu congregata, hostili nullatenus incursione turbetur. Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Sacrificia, Domine, tuis oblata conspectibus ille ignis divinus assumat, qui discipu-

non esse, patet ex Ord. Romano, pag. 83 ; et Alcuino, pag. 69 ; item Micrologo, cap. 50. Neque sane in uno Coloniensium Codicum habebatur, inquit Pamel. Abesse quoque a Cod. Reg. Suec. observamus.

^d Indicitur statio ad Apostolos in Kalend. Rom. consentientibus Edit. Pamel. et Codd. mss.

lorum Christi tui per Spiritum sanctum corda succendit. Per eundem Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et Majestatem tuam suppliciter exorare, ut Spiritus paracletus adveniat, et nos, inhabitando, templum suæ Majestatis efficiat; quod cum Unigenito Filio tuo elementi respectu semper digneris invisere, et tuæ inhabitationis fulgore in perpetuum perlustrare. Per quem Majestatem.

Ad Complendum.— Sumpsimus, Domine, sacri dona mysterii, humiliter deprecantes, ut quæ in tui commemorationem nos facere præcepisti, largiente sancto Spiritu, in nostræ proficiant infirmitatis auxilium. Per Dominum.

Super populum, (399) si in jejunio fuerit.— Da nobis quæsumus, Domine, per gratiam Spiritus sancti, novam tui Paracliti spiritalis observantiæ disciplinam, ut mentes nostras sacro purificante jejunio, cunctis reddantur ejus muneribus aptiores. Per Dominum. In unitate ejusdem.

SABBATO IN * XII LECTIIONIBUS MENSIS IV.

Mentibus nostris, Domine, Spiritum sanctum benignus infunde, cujus et sapientia conditi sumus, et providentia gubernamur. Per Dominum nostrum.

Alia.— Annue misericors Deus, ut qui divina, præcepta **102** violando, a paradisi felicitate decidimus, ad æternæ beatitudinis, duce Sancto Spiritu, redeamus accessum, per tuorum custodiam mandatorum. Per. In unitate ejusdem.

Alia.— Deus, qui ad animarum medelam jejunii devotione castigari corpora præcepisti, concede nobis propitius, et mente et corpore semper tibi esse devotos. Per.

Alia.— Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut salutaribus jejuniis eruditi, ab omnibus etiam vitiis abstinentes, propitiationem tuam facilius impetremus. Per.

Alia.— Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, sic nos ab epulis carnalibus abstinere; ut a vitiis irruentibus pariter jejunemus. Per Dominum nostrum.

Alia ad Missam.— Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per.

Super oblata.— Omnipotens sempiternæ Deus, qui non sacrificiorum ambitione placaris, sed studia piæ devotionis intendis, da familiæ tuæ Spiritum rectum et habere cor mundum, ut fides eorum hæc dona tibi conciliet, et humilitas oblata commendet. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum

* Legitur in Ed. Pamel. et in Kalend. Rom.: *Ad sanctum Petrum.*

b Hæc Benedictio non legitur in aliis Ed.; nequidem in *Benedictionali*. Exstat in 1 *Theoderic.*

c Male in Edit. Vatic. et Gussanvil., *in nocte Pent.* Forte Priores Editores ita legerunt, pro *in oct.*, additione litt. *n.* Apud Pamel. sunt aliæ Orationes. Ad marginem vero hæc habet: *Dominica vacat.* Officii quoque hujus titulus satis indicat Gregorianum non

et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et tuam omnipotentiam devotis precibus implorare, ut nos (400) Spiritus tui lumen infundat, cujus nos sapientia creat, pietas recreat, et providentia gubernat. Qui, cum a tua substantia nullo modo sit diversus, sed tibi et Unigenito tuo consubstantialis et cœternus, diversitate tamen donorum replet tuorum corda fidelium. Et ideo cum angelis.

b *Benedictio.* Benedicat vobis omnipotens Deus, qui cuncta ex nihilo creavit, et vobis in baptismo per Spiritum sanctum remissionem omnium peccatorum tribuit. Amen. Quippe eundem Spiritum sanctum in ignes linguas discipulis suis dedit, ipsius illustratione corda vestra perlustret, atque in suum amorem jugiter accendat. Amen. Quatenus ejus dono a vitiis cunctis emundati, ipsius opitulatione ab omnibus adversitatibus defensi, templum ipsius effici mereamini. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum.— Præbent nobis, Domine, divinum tua sancta fervorem, quo eorum pariter et actu delectemur et fructu. Per.

103 DOMINICA (401) c OCTAVAS PENTECOSTES.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione veræ fidei æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, et in potentia Majestatis adorare Unitatem, quæsumus ut ejusdem fidei firmitate ab omnibus semper muniamur adversis. Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Sanctifica, quæsumus, Domine Deus noster, per Unigeniti tui virtutem, hujus oblationis Hostiam, et cooperante Spiritu sancto, per eam nosmetipsos tibi perfice munus æternum. Per eundem. In unitate ejusdem.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: (402) qui cum Unigenito Filio tuo, et Spiritu sancto unus es Deus, unus es Dominus, non id unius singularitate personæ, sed in unius Trinitate substantiæ. Quod enim de tua gloria, revelante te, credimus hoc de Filio tuo, hoc de Spiritu sancto sine differentie discretione sentimus; ut in confessione veræ sempiternæque Deitatis, et in personis proprietatis, et in essentia Unitas, et in Majestate adoretur æqualitas. Quam laudant angeli.

d *Benedictio.*— Omnipotens Trinitas, unus et verus, Deus, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus, det vobis se desiderare fideliter, agnoscere veraciter, diligere sinceriter. Amen. Æqualitatem atque incommutabilitatem suæ essentiæ ita vestris men-

esse. De octava interim Pentecostes celebranda late tractat Beruo, de Missa, cap. 3. et officium hoc authenticum esse idem probat, cap. 5, ex concordia hujus Orationis cum Antiphona et lectione in hac Dominica præscriptis. Facit ejusdem mentionem micrologus, cap. 59, etc.

d De Benedictioe hac nihil invenio, nisi in 1 *Theoderic.*

tibus infigat, ut ab ea nunquam vos quibuscunque phantasiis aberrare permittat. Amen. Sicque vos in sui fide, spe et charitate perseverare concedat, ut per ea postmodum ad sui manifestationem visionemque interminabilem introducat. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Proficiat nobis ad salutem corporis et animæ, Domine, quæsumus, hujus sacramenti perceptio, et, sempiterna sanctæ Trinitatis ejusdemque individue Unitatis confessio. Per.

Super populum. — Domine Deus, Pater omnipotens, famulos tuæ Majestati subjectos per unicum Filium tuum in virtute sancti Spiritus benedic et protege, ut, ab omni hoste securi, in tua jugiter laude lætemur. Per eundem.

KALENDAS JUNII. — ^a DEDICATIO (403) BASILICÆ SANCTI NICOMEDIS.

Deus, qui nos beati Nicomedis martyris tui **104** meritis et intercessione lætificas, concede propitius, ut, qui ejus beneficia poscimus, dona tuæ gratiæ consequamur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Munera, Domine, oblata sanctifica et, intercedente beato Nicomede martyre tuo, nos per hæc a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per Dominum.

Ad Complendum. — Suppliciter rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis reficis sacramentis intercedente beato Nicomede martyre tuo, tibi etiam placitis moribus dignanter tribuas deservire. Per Dominum.

IV NONAS JUNII. — NATALIS SANCTORUM MARCELLINI ET PETRI ^b.

Deus, qui nos annua beatorum martyrum tuorum Marcellini et Petri solemnitate lætificas, præsta, quæsumus, ut quorum gaudemus meritis, provocemur exemplis. Per.

Super oblata. — Votiva, Domine, munera deferentes, in tuorum Marcellini et Petri martyrum passione tuam magnificentiam veneramus, et per eam nobis imploramus tuæ pietatis auxilium. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: apud quem semper est præclara vita sanctorum, quorum nos pretiosa mors lætificat et tuetur. Quapropter martyrum tuorum Marcellini et Petri gloriosa recensentes natalitia, laudes tibi referimus, et magnificentiam tuam supplices exoramus, ut quorum sumus martyria venerantes, beatitudinis mereamur esse consortes. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Intercedentibus sanctis tuis, Domine, Marcellino et Petro, plebi tuæ præsta sub-

^a Apud Pamel., *dedicatio Nicomedis martyris.*

^b Additur in Kalend. Rom., *via Lavicana.*

^c Hoc officium cum sequenti desideratur in Cod. Reg. Suec. et Calensi. Exstat utrumque in duobus Theod. Prius exhibet Codex Gemet., in quo præter festa in aliis Codd. contenta et a nobis observata, notantur multa alia Anglicanæ Ecclesiæ, ut *sancti Dunstani archiepiscopi, XIV Kalendas Junii; sancti*

A sidium, ut, ab omnibus noxiis expedita, cuncta sibi profutura perficiat. Per Dominum nostrum.

V IDUS JUNII. — (404) NATALIS SANCTORUM ^c PRIMI ET FELICIANI.

Fac nos, Domine, quæsumus, sanctorum tuorum Primi et Feliciani semper festa sectari, quorum suffragiis protectionis tuæ dona capiamus. Per.

Super oblata. — Fiat, Domine, quæsumus Hostia sacranda placabilis **105** pretiosi celebritate martyrii, quæ et peccata nostra purificet, et tuorum tibi vota conciliet famulorum. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut sanctorum tuorum cœlestibus mysteriis celebrata solemnitas, indulgentiam nobis tuæ propitiationis acquirat. Per.

PRIDIE IDUS JUNII. — NATALIS ^d SANCTORUM BASILIDIS, CYRINI, NABORIS ET NAZARII.

Sanctorum Basilidis, Cyrini, Naboris, et Nazarii, quæsumus, Domine, natalitia nobis votiva resplendeant, et (405) quod illis contulit excellentia sempiterna, fructibus nostræ devotionis ad crescat. Per.

Super oblata. — Pro sanctorum Basilidis, Cyrini, Naboris et Nazarii sanguine venerando, Hostias tibi, Domine, solemniter immolamus, tua mirabilia pertractantes, (406) per quam talis est perfecta victoria. Per.

Ad Complendum. — Semper, Domine, sanctorum martyrum Basilidis, Cyrini, Naboris et Nazarii solemnitas celebremus, ut eorum patrocinia jugiter sentiamus, Per.

C XIV KALENDAS JULII. — NATALIS SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut, qui sanctorum Marci et Marcelliani natalitia colimus, a cunctis malis imminentibus eorum ^e intercessione liberemur. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, munera tuorum populorum votiva, et sanctorum Marci et Marcelliani tibi precibus esse grata concede, pro quorum solemnitatibus offeruntur. Per.

Ad Complendum. — Intercessione beatorum martyrum tuorum Marci et Marcelliani, quæsumus, Domine, ut mysticis nos dapibus foveas ac reformes. Per Dominum nostrum.

(407) ^f DENUNTIATIO JEJUNIORUM, PRIMI, QUARTI, SEPTIMI ET DECIMI MENSIS.

Anniversariam, fratres charissimi, jejunii puritatem, qua et corporis acquiritur et animæ sanctitas, nos commonet *III.* mensis instaurata devotio; quarta igitur et sexta feria sollicito convenientes occursum, offeramus Deo spiritale jejunium. Die (408) vero Sabbati, apud beatum Petrum apostolum, cujus nos in-

Augustini episc., VII Kalendas Junii, etc. In eodem Cod. Gemet. habetur festum et officium *sancti Barnabæ apostoli III Idus Junii*, quod nullibi nobis occurrit.

^d Abest a Ms. Calensi.

^e In Cod. Reg. Tuec., *intercessionibus.*

^f Hæc non exstant in nostris Codd. Mss., nec in Pamel. aut Kalend. Rom. sunt inserta.

tercessionibus credimus adjuvandos, sanctas vigiliis Christiana pietate celebremus, ut per hanc institutionem salutiferam **106** peccatorum sordes, quas corporum fragilitate contrahimus, jejuniis et eleemosynis abluamus. auxiliante Domino nostro, Jesu Christo qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum.

Alia. — *III.* Mensis jejunia in hac hebdomada nobis sunt tenenda; ideoque hortamur sanctam fidem vestram, ut quarta, sexta, vel septima feria jejuneamus, quatenus divinis inhærendo mandatis, propitiationem Dei nostri perseverantia debitæ servitutis obtineat, auxiliante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum.

(409) MENSIS IV. FERIA IV.

(410) *Si post Hebdomadam Pentecostes advenerit.*

Oratio ad Missam. — Omnipotens et misericors Deus, apta nos tuæ propitius voluntati, quo, sicut ejus prætereuntes tramitem deviamus, sic integro tenore dirigamur, ad illius semper ordinem recurrentes. Per Dominum nostrum.

Alia. — Da nobis mentem, Domine, quæ tibi sit placita, quia talibus jugiter quidquid est prosperum ministrabis. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Solemnibus jejuniis expiatus tuos nos, Domine, mysterio congruentes, hoc sacro munere, effice, quia tanto nobis salubrius aderis, quanto to id devotius sumpserimus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia post illos lætitiæ dies quos in honore Domini a mortuis resurgentis et in cælos ascendentis exegimus, postque perceptum sancti Spiritus donum, necessario nobis jejunia sancta provisa, sunt, ut pura conversatione viventibus quæ divinitus sunt Ecclesiæ collata permaneant. Per Christum.

Ad Complendum. — Concede, quæsumus, Domine populo tuo veniam peccatorum, ut quod meritis non præsumit, indulgentiæ tuæ celeri largitate percipiat.

FERIA VI.

Ut nobis, Domine, terrenarum frugum tribuas ubertatem, fac mentes nostras cælesti fertilitate, fecundas. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Ut accepta tibi sint, Domine nostra jejunia, præsta nobis, quæsumus, hujus munere sacramenti purificatum tibi pectus offerre. Per Dominum nostrum.

108 *Ad Complendum.* — Annue, quæsumus omnipotens Deus, ut sacramentorum tuorum gesta recolentes, et temporali securitate relevemur, eterudiamur legalibus institutis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Fideli populo, Domine, misericordiam tuam placatus impende, et præsidia corporis copiosa tribue supplicanti. Per Dominum.

SABBATO IN XII LECT. — Præsta, Domine, quæsu-

mus, tales nos fieri tuæ gratiæ largitate, ut bona tua et fiducialiter impetremus, et sine difficultate sumamus, Per.

Alia. — Da nobis, Domine, regnum tuum, justitiamque semper inquirere, ut quibus indigere nos perspicis, clementer facias abundare. Per.

Alia. — Deus, qui nos de præsentibus adjumentis esse vetuisti sollicitos, tribue, quæsumus, ut pie sectantibus, quæ tua sunt, universa nobis salutaria condonentur. Per.

Alia. Deus, qui misericordia tua prævenis non petentes, da nobis affectum Majestatem tuam jugiter deprecandi, ut pietate perpetua supplicibus potiora defendas. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, qui non despicias corde contritos et afflictos miseriis, populum tuum jejunii ad te devotione clementem propitius exaudi, ut quos humiliavit adversitas, attollat reparationis tuæ prosperitas. Per.

(411) POST ^a BENEDICTIONES.

Ad Missam. — Deus, qui tres pueros de camino ignis, non solum illesos, sed etiam tuis laudibus conclamantes liberasti, quæsumus ut nos peccatorum nexibus obvolutos velut de voragine ignis eripias, ut criminum flammis, ope umque carnalium incendia superantes, hymnum tibi debitum jure meritoque reddamus. Per.

Super oblata. — Domine Deus noster, qui in his potius creaturis quas ad fragilitatis nostræ præsidium condidisti tuo quoque nomini munera jussisti dicanda constitui, tribue, quæsumus, ut et vitæ nobis præsentis auxilium, et æternitatis efficiat sacramentum. Per.

Ad Complendum. — Sumptum, quæsumus, Domine, venerabile sacramentum, et præsentis vitæ subsidiis, nos foveat, et æternæ. Per.

108 *Super populum.* — Proficiat, Domine, quæsumus, plebs tibi dicata piæ devotionis affectu, ut, sacris actibus erudita, quanto Majestati tuæ fit gratior, tanto donis potioribus augeatur. Per.

XIII KALENDAS JULII. — NATALIS (412) SANCTORUM GERVASII ET PROTASII.

(413) Sanctorum martyrum nos, Domine, Gervasii et Protasii confessio beata comuniat, et fragilitati nostræ subsidium dignanter exoret. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Concede nobis, omnipotens Deus, ut his muneribus, quæ pro sanctorum martyrum Gervasii et Protasii honore deferimus, et te placeamus exhibitis, et nos vivificemur accepissis. Per.

Ad Complendum. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut mysteriorum virtute sanctorum, et (414) intercessione beatorum Gervasii et Protasii martyrum tuorum, vita nostra (415) fulciatur. Per.

IX KALENDAS JULII. (416) VIGILIA SANCTI JOANNIS BAPTISTÆ.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut familia tua per viam salutis incedat, et beati Joannis Præ-

^a Non legitur in Ed. Vatic. post *Benedictiones*; cætera sunt similia.

curris hortamenta sectando ad eum quem prædixi A
secura perveniat Dominum nostrum.

Super oblata. — Munera Domine, oblata sanctifica, et intercedente beato Joanne Baptista, nos per hæc a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; (417) exhibentes solemne jejunium quo beati Joannis Baptistæ natalitia prævenimus. Cujus genitor, dum eum dubitat nasciturum, sermonis amisit officium, et eo nascente et sermonis usum, et prophetiæ suscepit donum; ejusque genitrix, senio confecta, sterilitate multata, in ejus conceptu non solum sterilitatem amisit, fecunditatem acquisvit, sed etiam spiritum sanctum, quo Matrem Domini salvatoris agnosceret, accepit. Per quem majestatem

Ad complendum. — Beati Joannis Baptistæ, nos Domine præclara comitetur oratio, et quem venturum esse prædixit, poscat nobis favere placatum. Per Dominum nostrum.

(418) IN A PRIMA MISSA DE NOCTE.

Concede, quæsumus omnipotens Deus, ut **109** qui beati Joannis Baptistæ solemnia colimus, ejus apud te intercessione muniamur. Per Dominum.

Super oblata. — Munera, Domine, oblata sanctifica, et intercedente beato Joanne Baptista, nos per hæc a peccatorum nostrorum maculis emunda. Per.

Ad complendum. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui cœlestia alimenta percepimus intercedente beato Joanne Baptista per hæc contra omnia adversa muniamur. Per Dominum.

Super populum. — Præsta, quæsumus, Domine, ut populus tuus ad plenæ devotionis effectum beati Joannis Baptistæ natalitiis præparetur, quem præmisisti Filio tuo parare plebem perfectam, Jesu Christo Domino nostro. Qui.

Alia. — Beati nos, Domine, Joannis oratio, et intelligere Christi tui mysterium postulet, et mereri, Per eundem.

VIII. KALENDAS JULII NATALIS SANCTI JOANNIS BAPTISTÆ

Deus, qui præsentem diem honorabilem nobis in beati Joannis nativitate fecisti, da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis æternæ Per.

Super oblata. — Tua, Domine, innumeribus altaria cumulamus, illius nobis per hæc opem adesse poscentes, et nativitatem honore debito celebrantes, qui Salvatorem mundi et cecinit ad futurum, et ad esse monstravit, Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere,

^a In Ms. Calensi. : viii Kalend. Julii natal. sancti Joannis Baptistæ : in prima missa Concede, et. Consentant Cod. Reg. Suec., Gemet., Theod. At in vet. Sacram. Gall. unica tantum hoc die exstat Missa in sancti Joannis Baptistæ. Sed postea habetur Missa in Joann. passione.

Domine sancte Pater omnipotens, æterne Deus, et in Die festivitatis hodiernæ, qua beatus Joannes, exortus est, tam magnificentiam collaudare, qui vocem matris Domini nondum editus sensit, et adhuc clausus utero adventum salutis humanæ prophetica exultatione significavit. (420) Qui et genitricis sterilitatem conceptus abstulit, et patris linguam natus absolvit, solus que omnium prophetarum Redemptorem mundi, quem prænuntiavit, ostendit. Et ut sacræ purificationis effectum aquarum natura conciperet, sanctificandis Jordanis fluentis ipsum baptismo baptismatis lavit Auctorem. Et ideo cum angelis.

^c *Benedictio.* — Benedicat vobis omnipotens Deus, beati Joannis Baptistæ intercessione, cujus hodie natalitia celebratis, consedatque ut cujus solemnia colitis patrocinia sentiatis. Amen. Illius obtentu ab omnibus adversis tueamini, et bonis omnibus perfruamini, qui adventum redemptoris mundi necdum natus **110** cognovit, matris sterilitatem nascendo abstulit, patris linguam natus absolvit. Amen. Quatenus ipsius Agni, quem ille digito ostendit, cujus immolatione estis redempti, ita virtutum lanis vestiri, et innocentiam valeatis imitari, ut ei in æternæ patriæ felicitate possitis adjungi. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Sumat Ecclesia tua, Deus, beati Joannis Baptistæ generatione lætitiā, per quem suæ regenerationis cognovit Auctorem, Dominum nostrum, Qui tecum vivit,

^d *Ad Matulinos.* — Omnipotens, et misericors Deus, qui beatum Joannem Baptistam tua providentia destinasti ut perfectam plebem Christo Domino præpararet, da, quæsumus, ut familia tua hujus intercessione præconis, et a peccatis omnibus exuatur, et ad eum quem propheta vit pervenire mereatur Dominum.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, da cordibus nostris illam tuarum rectitudinem semitarum quam beati Joannis Baptistæ in deserto vox clamantis edocuit. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, qui conspicias quia nos unalique mala nostra contriant, per Præcursores gaudii corda nostra letifica. Per Dominum nostrum.

Alia. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, intra sanctæ Ecclesiæ tuæ uterum constitutos, eo nos Spiritu ab iniquitate nostra justificari, quo beatum Joannem intra viscera materua docuisti. Per dominum nostrum Jesum.

Alia. — Deus, qui nos annua beati Joannis Baptistæ solemnia frequentare concedis, præsta, quæsumus, ut et devotis eadem mentibus celebremus, et ejus patrocinio promerente, plene capiamus securitatis augmentum. Per.

^b Eadem pene legitur in Sacram. Galli.

^c In Benedictionali exstat, nec non apud Grimoldum a Pamelio editum.

^d Forte legendum *ad Vesperos*, ut legitur in Edit. Vatic.

VI KALENDAS JULII. — NATALIS SANCTORUM JOANNIS ET PAULI.

Quæsumus omnipotens Deus, ut nos geminata lætitia hodiernæ festivitatis excipiat, quæ de beatorum Joannis et Pauli glorificatione procedit, quos eadem fides et passio vere fecit esse germanos. Per.

Super oblata. Hostias altaribus tuis, Domine, placationis imponimus, potentiam tuam in sanctorum tuorum passionibus honorando, et per eos nobis implorando veniam peccatorum. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, **111** Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : pro cuius amore gloriosi martyres Joannes et Paulus martyrium non sunt cunctati subire; quos in nascendi lege junxit germanitas, in gremio matris Ecclesiæ fidei unitas in passionis acerbitate ferenda unius amoris societas Per quem nos petimus eorum precibus adjuvari, quorum festa noscimus venerari. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — Sumpsimus, Domine, sanctorum tuorum Joannis et Pauli solemnia celebrantes cœlestia sacramenta presta quæsumus ut quod temporaliter gerimus æternis gaudiis consequamur. Per Christum Dominum.

IV KALENDAS JULII. — (421) NATALIS SANCTI LEONIS PAPÆ.

Deus, qui beatum Leonem pontificem sanctorum tuorum meritis cœquasti, concede propitius ut qui commemorationis ejus festa percolimus, vitæ quoque imitemur exempla. Per Dominum.

Super oblata. — Annue nobis, Domine, ut (422) animæ famuli^a tui Leonis hæc prosit oblatio, quam immolando totius mundi tribuisti relaxari delicta. Per Dominum nostrum.

Ad complendum. — Deus, qui animæ famuli tui Leonis æternæ beatitudinis præmia contulisti, concede propitius, ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur, ejus apud te precibus sublevemur. Per.

EODEM DIE. — (423) VIGILIA SANCTI PETRI ET PAULI

(424) *Quando apostolicus duas Missas celebrat una die. inter eas (425) non lavat os, nisi post officium; sed absque intervallo, finita priore, incipitur altera*

Deus qui, nobis apostolorum beatorum Petri et Pauli nativitas gloriosa præire concedis, tribue, quæsumus, eorum nos semper et beneficiis præveniri, et orationibus adjuvari. Per Dominum nostrum.

Super oblata — Munera Domine tuæ glorificationis offerimus quæ tibi pro nostris grata jejuniis san-

^a Apud Pamelium sic mutata est hæc Oratio : *Ut intercessione famuli tui Leonis hæc nobis prosit oblatio.* Fatetur tamen non consentire mss. Cod. huic mutationi. Favere tamen videtur secundus Theod., ubi legitur : *Ut intercedente Beato Leone,* etc.

^b Loco hujus Orationis, legitur in Edit. Pamel., consentientibus Mss. Reg. Suec. et Gemet. : *Præsta qu. omnip. D. ut nullis nos permittas perturbationibus concuti, quos in apost. confessionis petra solidasti. in*

ctorum apostolorum, quæsumus, deprecatio quorum solemnia prævenimus efficiat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, **112** Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : apud quem cum beatorum apostolorum continua festivitas triumphique cœlestis perpetua et æterna sit celebritas, nobis tamen eorum festa annuis recursibus tribuis frequentare, ut et illorum passionis sit veneratio ex nostra devotione, et nobis auxilium proveniat de eorum sanctissima intercessione. Per.

Ad complendum. — Sumptis Domine, remediis sempiternis, tuorum mudentur corda fidelium, ut apostolici Petri et Pauli natalis insignia, quæ corporalibus officiis exsequuntur, pia cordis intelligentia comprehendant. Per.

Super populum. — Deus, qui ligandi solvendique licentiam tuis apostolis contulisti, da, quæsumus, ut, per ipsos æternis vitis expediti, liberi possimus cœlestibus interesse mysteriis. Per eundem Dominum.

Ad Vesperos. — Apostolicis nos, Domine, quæsumus beatorum Petri et Pauli attolle præsidia, ut quanto fragiliores sumus tanto validioribus auxiliis foveamur. Per.

Ad Matutinos. — Deus, qui Ecclesiam tuam apostoli tui Petri fide et nomine consecrasti, quique beatum illi Paulum ad prædicandum gentibus gloriam tuam sociare dignatus es, concede ut omnes qui ad apostolorum tuorum solemnia convenerunt spiritali remuneratione ditentur.

III KALENDAS JULII. — NATALI EJUSDEM^d PETRI ET PAULI.

Ad Missam. — Deus, qui hodiernam diem apostolorum tuorum Petri et Pauli martyrio consecrasti, da Ecclesiæ tuæ eorum in omnibus sequi præceptum, per quos religionis sumpsit exordium. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hostias, Domine, quas nomini tuo sacrandas offerimus, apostolica prosequatur oratio, per quam nos expiari tribuas et defendi. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et te suppliciter exorare, ut gregem tuum pastor æterne, non deseras sed per beatos apostolos tuos continua protectione custodias, ut iisdem rectoribus gubernentur quos operis tui vicarios eidem contulisti præesse pastores. Et ideo cum angelis et archangelis.

113^e Benedictio. — Benedicat vobis omnino- tens Deus, qui vos beati Petri saluberrima confes-

Kalend. Rom. habes ; *Translatio corporis beati Leonis* Utrum Leonis II, aut alterius, consule notas Joan. Frontonis ad hunc locum.

^c In Kal, legitur : *Ad vigilias in nocte.*

^d In vet. Sacram. Gal. : *Missæ in natal Petri et Pauli,* postquam legitur *Missæ sancti Sigismundi regis.*

^e Hanc exhibet Benedictionale.

sione in ecclesiasticæ fidei fundavit soliditate. Amen. Et quos beati Pauli sanctissima instruxit prædicatione, sua tueatur gratissima defensione. Amen. Quatenus Petrus clave, Paulus sermone, utrique intercessione ad illam nos certent patriam introducere, ad quam illi, alter cruce, alter gladio, hodierna die pervenere. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Quos cœlesti, Domine, alimento satiasti, apostolicis intercessionibus ab omni adversitate custodi. Per.

Super populum. — Familiam tuam, quæsumus, Domine, propitius intueri, et apostolicis defende præsidiiis, ut eorum precibus gubernetur, quibus nititur, te constituente, principibus. Per.

Alia. — Deus, qui apostolo tuo Petro, collatis clavibus regni cœlestis, ligandi atque solvendi (428) pontificium tradidisti, concede ut intercessionis ejus auxilio, a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Per Dominum.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, qui Ecclesiam tuam apostolica soliditate fundatam ab infernarum eruis terrore portarum, præsta ut, in tua veritate persistens, nulla recipiat consortia perfidorum. Per.

Alia. — Exaudi nos, Deus, salutaris noster, et apostolorum tuorum nos tuere præsidiiis, quorum donasti fideles esse doctrinis. Per.

Alia. — Esto, Domine, plebi tuæ sanctificator, et custos, ut apostolicis munita præsidiiis, et conversatione tibi placeat, et secunda deserviat. Per.

PRIDIE KALENDAS JULII. — (429) NATALIS SANCTI PAULI.

Deus, qui multitudinem gentium beati Pauli apostoli prædicatione docuisti, da nobis, quæsumus, ut cujus natalitia colimus, ejus apud te patrocina sentiamus. Per.

Super oblata. — Ecclesiæ tuæ, quæsumus, Domine, preces et Hostias apostolica commendet oratio, ut quod pro illorum gloria celebramus, nobis prosit ad veniam. Per.

(430) *Præfatio* ^a et benedictio, quæ est superius.

Ad Complendum. — Perceptis, Domine, sacramentis beatis apostolis intervenientibus **114** deprecamur, ut quæ pro illorum celebrata sunt gloria, nobis proficiant ad medelam. Per Dominum nostrum.

^a Idem legitur in Edit. Vatic. et Gussanvil., quod significat superius in festo sanctorum apost. Petri et Pauli exstare benedictionem, quæ minime tamen ibi reperitur.

^b In Kalend. Rom. : *Septem fratrum Apii et Salariz.* At censet et Joan. Fronto legendum *via Appia et Salaria.* Septem fratrum nomina exhibet Pamelius, at contra vet. Mss. fidem. Post hoc festum, in Codd. Gemet. et duobus Theoder. legitur : *Translatio corporis vel natale sancti Benedicti abb.* cujus officium, ut est in utroque Theoder. hic exhibemus.

Oratio. — Omnipotens sempiterne Deus, qui per gloriosa exempla humilitatis triumphum nobis ostendisti æternum, da, quæsumus, ut viam tibi placitæ obedientiæ, quam venerabilis Pater illæsus antecederat Benedictus, nos præclaris ejus meritis imitari sine errore subsequamur. Per.

Secreta. — Sacris altaribus, Domine, Hostias su-

Super populum. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut nullis nos permittas perturbationibus concuti, quos in apostolicæ confessionis petra solidasti. Per.

VI NONAS JULII. — NATALIS SANCTORUM PROCESSI ET MARTINIANI.

Deus, qui nos sanctorum tuorum Processi et Martiniani confessionibus gloriosis circumdas et protegis, da nobis, et eorum imitatione proficere, et intercessione gaudere. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, preces et munera, quæ ut tuo sint digna conspectui, sanctorum tuorum precibus adjuvemur. Per Dominum.

Ad Complendum. — Corporis sacri, et pretiosi sanguinis repleti libamine, quæsumus, Domine, Deus noster, ut quod pia devotione gerimus, certa redemptione capiamus. Per.

PRIDIE NONAS JULII. — (431) OCTAVA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

Deus, cujus dextera beatum Petrum ambulantes in fluctibus, ne mergeretur, erexit, et coapostolum ejus Paulum tertio naufragantem de profundo pelagi liberavit, exaudi nos propitius, et concede ut amhorum meritis, æternitatis gloriam consequamur. Per Dominum.

Super oblata. — Hostias, quæsumus, Domine, suscipe placatus oblatas, quæ meritis apostolorum tuorum Petri et Pauli, te sanctificante, nobis efficiantur salutares. Per.

Ad Complendum. — Beatorum apostolorum tuorum, Domine, Petri et Pauli desiderata solemniter recensentes, præsta, quæsumus, ut eorum supplicationibus muniamur, quorum regimur principatu. Per.

Super populum. — Protege, Domine, populum tuum, et apostolorum tuorum patrocinio confidentem perpetua defensione conserva.

115 VI IDUS JULII. — NATALIS (432) SEPTEM ^b FRATRUM.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui gloriosos martyres fortes in sua confessione cognovimus, pios apud te in nostra intercessione sentiamus. Per.

Super oblata. — Sacrificiis præsentibus, Domine, quæsumus, intende placatus, et, intercedentibus san-

perpositas sanctus Benedictus, quæsumus, in salutem nobis provenire deoscat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et gloriam tuam profusis precibus exorare ; ut qui beati confessoris tui Benedicti veneramus festa, te opitulante, ejus sanctitatis imitari valeamus exempla. Et cujus meritis nequaquam possumus cœquari, ejus precibus mereamur adjuvari. Per Christum.

Ad Complendum. — Protegat nos, Domine, cum tui perceptione sacramenti beatus Benedictus abbas pro nobis intercedendo, ut et conversationis ejus experiamur insignia, et intercessionis ipsius percipiamus suffragia. Per.

Alia. — Intercessio nos, quæsumus, Domine, beati Benedicti abbatis commendet, ut quod nostris meritis non valemus, ejus patrocinio assequamur. Per.

ctis tuis, devotioni nostræ proficiant, et salutem. **A** da famulis tuis suorum veniam peccatorum ut sanctorum tuorum intercedentibus meritis ab omnibus mereamur adversitatibus liberari. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: donari nobis suppliciter exorantes, ut sicut sancti tui mundum in tua virtute vicerunt, ita nos a mundanis erroribus postulent expediri. Per Christum Dominum.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut illius salutaris capiamus effectum, cujus per hæc mysteria pignus accepimus. Per Dominum nostrum.

VIII KALENDAS AUGUSTI. — (433) NATALIS SANCTI JACOBI APOSTOLI.

Esto, Domine, propitius plebi tuæ, sanctificator **B** et custos, ut apostoli tui Jacobi munita præsiidiis, et conversatione tibi placeat, et secunda deserviat. Per.

Super oblata. — Oblationes populi tui, Domine, quæsumus, beati apostoli tui Jacobi passio beata conciliet, et quæ nostris apta non sunt meritis, fiant tibi placita ejus deprecatione. Per.

Præfatio. — Vere dignum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia licet nobis semper salutem operetur divini celebratio sacramenti, propensius tamen nobis confidimus profuturam, si beati apostoli tui Jacobi intercessionibus adjuvemur. Per Christum.

Ad Complendum. — Beati apostoli tui Jacobi, cujus hodie festivitate **116** corpore et sanguine Filii **C** tui nos refecisti, quæsumus, Domine, intercessione adjuva, pro cujus solemnitate percipimus tua dona, lætantes. Per eundem.

Super populum. — Solemnitatis apostolicæ multiplicatione gaudentes clementiam tuam deprecamur, omnipotens, Deus, ut tribuas jugiter nos eorum et confessione benedici, et patrocinii confoveri. Per Dominum.

IV ^a KALENDAS AUGUSTI. — NATALIS (434) SANCTI FELICIS.

Infirmi-
tatem nostram respice, omnipotens Deus, et (435) quos pondus propriæ actionis gravat, beati felicitatis martiris tui atque pontificis intercessio gloriosa nos protegat. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, pro commemoratione sancti Felicis offerimus, quem a tui corporis unitate nulla tentatio separavit. Per.

Ad Complendum. — Spiritum nobis, Domine, tuæ charitatis infunde, ut quos uno pane cœlesti satiasti, intercedente beato Felice martyre tuo, tua facias pietate cordes. Per.

III KALENDAS AUGUSTI. — NATALIS SANCTORUM ABDON ET SENNEN.

Deus, qui sanctis tuis Abdon et Sennen ad hanc gloriam veniendi copiosum munus gratiæ contulisti,

^a A te hoc festum in Codd. Theoder. et Gemet. occurrunt festa sanctæ Praxedis, et sancti Apollinaris, sanctorum vero Nicasii et Sociorum mart. in

da famulis tuis suorum veniam peccatorum ut sanctorum tuorum intercedentibus meritis ab omnibus mereamur adversitatibus liberari. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, pro sanctorum martyrum Abdon et Sennen passione deferimus, qui dum finiuntur in terris, facti sunt cœlesti luce perpetui, humiliter postulantes ut eorum semper meritis muniamur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et **117** te laudare mirabilem Dominum in sanctis tuis, quos ante constitutionem mundi in æternam tibi gloriam præparasti, ut per eos huic mundo veritatis tuæ lumen ostenderes, quos ita spiritu veritatis armasti, ut formidinem mortis per infirmitatem carnis evincerent. De quorum collegio sunt martyres tui Abdon, (436) et Sennes, qui in Ecclesiæ tuæ prato sicut rosæ et lilia floruerunt, quos Unigeniti tui sanguis in prælio confessionis, roseo colore perfudit et ob præmium passionis niveo liliorum splendore vestivit. Per quem Majestatem.

Ad Complendum. — Populum tuum, Domine, perpetua munitione defende, nec difficulter, quod pie et juste postulat consequatur, cui sanctorum tuorum merita suffragantur. Per.

KALENDIS AUGUSTI. — AD SANCTUM PETRUM AD VINCULA.

Deus, qui beatum Petrum apostolum a vinculis absolutum illæsum abire fecisti, nostrorum, quæsumus, absolute vincula peccatorum, et omnia mala a nobis propitiatus exclude. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, Hostiam redemptionis humanæ, interveniente beato Petro apostolo, et salutem nobis mentis et corporis operare placatus. Per.

Ad Complendum. — Corporis sacri et pretiosi sanguinis replet libamine, quæsumus, Domine Deus noster, ut quod pia devotione ^b gerimus, intercedente beato Petro apostolo tuo, certa redemptione capiamus.

IV NONAS AUGUSTI. — NATALIS SANCTI STEPHANI EPISCOPI ET MARTYRIS.

Deus, qui nos beati Stephani martiris tui atque pontificis annua solemnitate lætificas, concede propitius ut cujus natalitia colimus, de ejusdem etiam protectione gaudeamus. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, dicata sanctifica; et intercedente beato Stephano martyre tuo atque pontifice, per eadem nos placatus intende. Per Dominum.

Ad Complendum. — Hæc nos communio, Domine, purget a crimine; et intercedente beato Stephano martyre tuo atque pontifice cœlestis remedii faciat esse consortes. Per.

utroque Theoder. et sancti Pantaleonis in Gemet.

^b In Cod. Reg. Suec., gerimus, certa redemptione capiamus. Per, etc. In Ed. Pamel. alia est oratio.

VIII IDUS AUGUSTI — * NATALIS SANCTI SIXTI EPISCOPI.

Deus, qui conspicias, quia ex nulla nostra virtute **118** subsistimus, concede propitius, ut intercessione beati Sixti martyris tui atque pontificis, contra omnia adversa muniamur. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, munera propitiatus oblata, quæ majestati tuæ beatus Sixtus sacerdos commendet et martyr. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et in die festivitatis hodiernæ, qua beatus Sixtus pariter sacerdos et martyr devotum tibi sanguinem exultanter effudit, qui ad eandem gloriam promerendam doctrinæ suæ filios incitavit, et quos erudiebat hortatu præveniebat exemplo. Per Christum.

(439) *Præfatio uvæ.* — Intra quorum nos consortium, non æstimator meriti, sed veniæ, quæsumus, largitor admitte. Per Christum.

(440) *Benedictio uvæ.* — Benedic, Domine, et hos fructus novos uvæ, quos tu, Domine, rore cæli, et inundantia pluviarum, et temporum serenitate atque tranquillitate, ad maturitatem perducere dignatus es, et dedisti eos ad usus nostros, cum gratiarum actione percipi, in nomine Domini nostri Jesu Christi. Per quem hæc omnia.

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus, Domine Deus noster, ut cujus nobis festivitate votiva sunt sacramenta, ejus salutaria nobis intercessione reddantur.

EODEM ^b DIE. — NATALIS SANCTORUM FELICISSIMI ET AGAPITI.

Deus, qui nos concedis sanctorum martyrum tuorum Felicissimi et Agapiti natalitia colere, da nobis in æterna lætitia de eorum societate gaudere. Per.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, nostræ devotionis offerimus, quo et pro tuorum tibi grata sint honore justorum et nobis salutaria, te miserante, reddantur. Per Dominum.

Ad Complendum. — Præsta nobis, Domine, quæsumus, intercedentibus sanctis tuis Felicissimo et Agapito, ut quæ ore contingimus pura mente capiamus. Per.

VI IDUS AUGUSTI. — NATALIS SANCTI CYRIACI.

Deus, qui nos annua beati Cyriaci martyris tui **119** solemnitate lætificas, concede propitius ut cujus natalitia colimus, virtutem quoque passionis imitemur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Suscipe, Domine, sacrificium plactionis et laudis, quod nos, interveniente sancto tuo Cyriaco, et perdurat ad veniam, et in perpetua gratiarum constituat actione. Per.

Ad Complendum. — Quæsumus, Domine, Deus noster, ut interveniente beato Cyriaco martyre tuo,

* Ex tractatu 27 sancti Aug. in Joan. constat tunc sancti Sixti festum eadem die fuisse celebratum.

^b In Kalend. Rom.: Die 5 mensis Aug. natal. sancti Sixti. Felicissimi et Agapiti. Sanctus Sixtus idem est qui supra. In Cod. Reg. Suec. natale sancti Xisti notatur quoque, non die sexta, sed quinta.

A sacrosancta mysteria, quæ sumpsimus, actu subsequamur et sensu. Per.

V IDUS AUGUSTI. — VIGILIA SANCTI LAURENTII.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris; et intercessione beati Laurentii martyris tui, perpetuam nobis misericordiam impende. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hostias, Domine, quas tibi offerimus, propitius suscipe; et intercedente beato Laurentio martyre tuo, vincula peccatorum nostrorum absolve. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et devotis mentibus natale beati martyris tui Laurentii prævenire, qui levita simul martyrque venerandus, et proprio claruit gloriosus officio, et memorandæ passionis refulsit martyrio. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Da, quæsumus, Deus noster ut sicut beati Laurentii martyris tui commemoratione, temporali gratulamur officio, ita perpetuo lætemur aspectu. Per.

Alia. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut triumphum beati Laurentii martyris tui, quem despectis ignibus consummavit in terris, perpetua cælorum luce conspicuum, digno fervore fidei veneremur. Per Dominum nostrum.

Ad Matutinos. — Deus, mundi Creator et rector, qui hunc diem in beati levitæ tui Laurentii martyrio consecrasti, concede propitius ut omnes qui martyrii ejus merita veneramur, intercessionibus ejus, ab æternis gehennæ incendiis liberemur. Per.

IN (442) ^c PRIMA MISSA DE NOCTE. — Excita, Domine, in ecclesia tua Spiritum cui beatus Laurentius levita servivit, ut eodem nos **120** replente studeamus amare quod amavit et opere exercere quod docuit. Per.

Super oblata. — Sacrificium tibi, Domine, quæsumus, beati Laurentii precatio sancta conciliet, ut cujus honore solemniter exhibetur, meritis efficiatur acceptum. Per.

Ad Complendum. — Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos donis cœlestibus satiasti, intercedente beato Laurentio martyre tuo, perpetua protectione custodias. Per.

IV IDUS AUGUSTI. — NATALIS SANCTI LAURENTII.

Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus, vitiorum nostrorum flammam extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Accipe, quæsumus, Domine, munera dignanter oblata; et beati Laurentii suffragan-

hujus mensis.

^c Edit. Pamel. habet, *im primo mane*. Kalend. Rom., *ad prima Missa*, cæteris omissis. Postea: *Die SS. ad Missa publica natal. sancti Laurent.* Pro quo legitur apud Pamel.: *In die ad Missam*; ubi Codex Reg. Suec.: *Item alia Missa.*

tibus meritis ad nostræ salutis auxilium provenire **A** concede. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et præcipue (444) in die solemnitate hodiernæ, qua beatus Laurentius hostia sancta viva tibi placens (445) oblatus est ; qui, igne accensus tui amoris, constanter ignem sustinuit passionis, et per immanitatem tormentorum pervenit ad societatem civium supernorum. Per Christum Dominum.

Ad Complendum. — Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut quos donis cœlestibus satiasti, intercedente beato Laurentio martyre tuo, perpetua protectione custodias. Per.

Super populum. — Deus, cujus charitatis ardore **B** beatus Laurentius edaces incendii flammæ, contempto persecutore, devicit, concede ut omnes qui martyrii ejus merita veneramur protectionis tuæ auxilio muniamur. Per.

Alia. — Sancti Laurentii nos, Domine, sancta precatio tueatur, et quod nostra conscientia non meretur, ejus nobis qui tibi placuit oratione donetur. Per.

Alia. — Adsit nobis, Domine, quæsumus, sancti Laurentii martyris tui in tua glorificatione benedictio, cujus nobis est hodie facta suffragium in tua virtute confessio. Per Dominum nostrum.

Alia. — Præsta, quæsumus, Domine, ut semper nos **121** beati Laurentii lætificent (446) votiva martyria, quæ semper esse non desinunt admiranda. Per.

III IDUS AUGUSTI. — (447) NATALIS SANCTI TIBURTII ^a MARTYRIS.

Beati Tiburtii nos, Domine, foveant continuata præsidia, quia non desinis propitius intueri quos talibus auxiliis concesseris adjuvari. Per.

Super oblata. — Adesto, Domine precibus populi tui, adesto muneribus, ut quæ sacris sunt oblata mysteriis, tuorum tibi placeant intercessionem sanctorum. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui dum beati Tiburtii merita gloriosa veneramur, (448) auxilium nobis tuæ protectionis adfore deprecamur, (449) quoniam credimus nos per eorum intercessionem qui tibi placere peccatorum nostrorum veniam impetrare. Per Christum.

Ad Complendum. — Sumpsimus, Domine, pignus redemptionis æternæ : sit nobis, quæsumus, interveniente beato Tiburtio martyre tuo, (450) vitæ præsentis auxilium pariter et futuræ. Per.

^a In Kalend. Rom. additur : *Die SS.*, hoc est, supra scripta : *Natal. sanctæ Susannæ*. Die vero seq. legito : *Die 12 Mens. Aug. Natal. sancti Eupli*.

^b In Calensi, *presbyteri*. Ita quoque legitur in Edit. Pamel., sed *presbyteri* desideratur in Cod. Reg. Suec.

^c Censet Pamelius hoc officium et sequens non esse sancti Gregorii, licet Gregorio esse vetustiora,

IDUS AUGUSTI. — (451) NATALIS SANCTI HIPPOLYTI MARTYRIS.

Sancti martyris tui Hippolyti, Domine, quæsumus, veneranda festivitas salutaris auxilii nobis præstet augmentum. Per.

Super oblata. — Respice, Domine, munera populi tui, sanctorum festivitate votiva, et tuæ testificatio veritatis nobis proficiat ad salutem. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et (352) tuam clementiam votis supplicibus implorare, ut beati Hippolyti intercessio peccatorum nostrorum nobis oblineat veniam, qui per tormenta passionis æternam pervenit ad gloriam. Per Christum.

Ad Complendum. — Sacramentorum tuorum, Domine, communio sumpta nos salvet, et intercedente beato Hippolyto martyre tuo, in tuæ veritatis luce confirmet. Per.

XIX KALENDAS SEPTEMBRIS. — NATALIS SANCTI EUSEBII ^b CONFESSORIS.

Deus, qui nos beati Eusebii confessoris tui annua solemnitate **122** lætificas, concede propitius ut cujus natalitia colimus, per ejus ad te exempla gradiamur. Per.

Super oblata. — Laudis tuæ, Domine, immolamus Hostias in tuorum commemoratione sanctorum quibus nos et præsentibus exui malis confidimus et **C** futuris. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et clementiam tuam pronis mentibus implorare, ut per beati Eusebii confessoris tui intercessionem, saluti feram in nostris mentibus firmes devotionem. Concedasque ut sicut te solum credimus Auctorem, et veneramur Salvatorem, sic in perpetuum ejus interventu habeamus adiutorem. Per Christum.

Ad Complendum. — Sancti Eusebii natalitia celebrantes, supplices te, Domine, deprecamur, ut hoc idem nobis semper indulgentiæ causa sit et salutis. Per.

EODEM DIE. (454) ^c VIGILIA ASSUMPTIONIS SANCTÆ MARIE.

Deus, qui virginalem aulam beatæ Mariæ, in qua habitares, eligere dignatus est, da quæsumus, ut sua nos defensione munitos jucundos (455) faciat suæ interesse festivitati. Qui vivis et regnas.

Super oblata. — Magna est Domine, apud clementiam tuam Dei Genitricis oratio, quam idcirco de

verisimile ipsi videatur. Sane exstant in Cod. Reg. Suec., in utroque Theod., in Geinel., etc., etiam sub *Assumptionis* titulo. Notatur hoc modo in Kalend. Rom. : *Die 15 mens. Aug. Solemnia de Pausatione sanctæ Mariæ*. Ubi quoque assignatur *Evang. intravit Jesus in quoddam castell*. Consule doctissimi Joan. Frontonis notas ad hunc locum.

præsenti sæculo transtulisti ut pro peccatis nostris **A** apud te fiducialiter intercedat. Per eundem Dominum.

Ad Complendum. — Cælesti munere satiatos, omnipotens Deus, tua nos protectione custodi, et castimonie pacem mentibus nostris atque corporibus intercedente beata Maria, propitiatus indulge, ut veniente sponso Filio tuo Unigenito, accensis lampadibus, ejus digne præstolemur occursum. Qui vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti.

Alia. — Concede, misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium, ut qui sanctæ Dei Genitricis requiem celebramus, intercessionis ejus auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per eundem.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus ad beatæ Mariæ semper virginis gaudia æterna per- **B** tingere de cujus nos veneranda Assumptione tribuis annua solemnitate gaudere. Per.

123 XVIII KALENDAS SEPTEMBRIS. — (456)

ASSUMPTIO SANCTÆ MARIÆ VIRGINIS.

(437) Veneranda nobis, Domine, hujus est diei festivitas in qua sancta Dei Genetrix mortem subiit temporalem nec tamen mortis nexibus deprimi potuit quæ Filium tuum Dominum nostrum de se genuit incarnatum Qui tecum vivit et regnat Deus,

Ad Missam. — Famulorum tuorum Domine delictis ignosce, et qui placere te actibus nostris non valemus, Genitricis Filii tui Domini nostri interces- sione salvemur. Qui tecum vivit.

Super oblata. — Subveniat Domine, plebi tuæ, Dei Genitricis oratio quam et si pro conditione car- **C** nis migrasse cognoscimus in cælesti gloria apud te pro nobis orare sentiamus. Per eundem Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et te in veneratione sacrarum virginum exsultanti- bus animis laudare, benedicere predicare :

(458) Inter quas intemerata Dei Genetrix virgo Maria, cujus Assumptionis diem celebramus, glo- riosa effulsit : Quæ et Unigenitum tuum sancti Spi- ritus obumbratione concepit et virginitatis gloria permanente huic mundo lumen æternum effudit Je- sum Christum Dominum nostrum Per quem

Benedictio. — (459) Deus, qui per beatæ Mariæ **D** virginis partum genus humanum dignatus est redimere, sua vos dignetur benedictione locupletare. Amen. Ejusque semper et ubique patrocinia sentia- tis, ex cujus intemerato utero auctorem vitæ susci- pere meruistis Amen. Et qui ad ejus celebrandum festivitatem hodierna die devotis mentibus convenistis, spiritalium gaudiorum et æternorum præmio- rum vobiscum munera reportetis. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

^a Benedictio hæc in Benedictionali continetur.

^b Deest *martyris*, in Cod. Reg. Sueciæ. Sed in prima Oratione legitur.

^c Hoc festam omittitur in Kalend. Rom., in Ca- lensei et in Cod. Reg. Suec. Exstat in Gemet., ubi

Ad Complendum. — Mensæ cælestis participes effecti, imploramus clementiam tuam Domine Deus noster, ut qui festa Dei Genitricis colimus a malis imminentibus ejus intercessionibus liberemur. Per eundem.

Alia. — Porrigere nobis, Domine, dexteram tuam, et per intercessionem beatæ et gloriosæ semperque virginis Genitricis Mariæ auxilium nobis supernæ virtutis impende. Per eundem.

XV KALENDAS SEPTEMBRIS. — NATALIS SANCTI AGAPITI ^b MARTYRIS.

(460) Sancti martyris tui Agapiti merita nos. Do- mine, **124** pretiosa tueantur, in quibus, tuæ Ma- jestatis opera prædicantes, et præsens capiamus ad- jutorium et futurum. Per.

Super oblata — Suscipe, Domine, munera, quæ in ejus tibi solemnitate deferimus cujus nos confi- dimus patrocinio liberari. Per Dominum.

Ad Complendum. — Protegat, quæsumus Domine populum tuum et participatio cælestis indulta con- vivii et deprecatio collata sanctorum. Per Dominum nostrum.

XI KALENDAS SEPTEMBRIS. — NATALIS SANCTI TIMO- THEI MARTYRIS.

Auxilium tuum nobis, Domine, quæsumus, placatus impende et intercedente beato Timotheo mar- tyre tuo dexteram super nos tuæ propitiationis ex- tende. Per.

Super oblata. — Accepta tibi sit, Domine sacra- tæ plebis oblatio pro tuorum honore sanctorum, quorum se meritis percepisse de tribulatione co- gnoscit auxilium. Per Dominum.

Ad complendum. — Divini muneris largitate sa- tiati, quæsumus, Domine Deus noster, ut interce- dente beato Timotheo martyre tuo, ejus semper participatione vivamus. Per.

IX KALENDAS SEPTEMBRIS. — (462) NATALIS SANCTI ^c BARTHOLOMÆI APOSTOLI.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui hujus diei venerandam sanctamque lætitiâ beati apostoli tui Bartholomæi festivitatem tribuisti, da Ecclesiæ tuæ quæsumus, et amare quod credidit et prædicare quod docuit Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Beati apostoli tui Bartholomæi **D** cujus solemnia recensemus quæsumus, Domine, au- xilio tua beneficia capiamus, pro quo tibi Hostias laudis offerimus.

Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus ; qui Ecclesiam tuam sempiterna pietate (463) non deseris sed per beatos apostolos tuos jugiter erudis, et sine fine custodis. Per Christum Dominum no- strum.

Ad Complendum. — Sumpsimus Domine pignus salutis æternæ, celebrantes beati Bartholomæi apo- eodem die prius legitur : *Nat. sancti Audoeni episco- pi* sc. Rothomagensis, vi Kalendas Septembris in utroque Theod. et in Gemet. assignatur : *Nat. san- cti Rufi martyris.*

stoli tui votiva solemnna, et perpetua merita venerantes. Per Dominum nostrum.

125 *Super populum.* — Protege, Domine, populum tuum, et apostolorum tuorum patrocinio confidentem perpetua defensione conserva. Per.

V KALENDAS SEPTEMBRIS. — NATALIS SANCTI AUGUSTINI * EPISCOPI.

Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus, et quibus fiduciam sperandæ pietatis indulges, intercedente beato Augustino confessore tuo atque pontifice, consuetæ misericordiæ tribue benignus effectum. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Sancti confessoris tui Augustini nobis, Domine pia non desit oratio quæ et munera nostra conciliet, et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui beatum (464) Augustinum confessorem tuum, et scientiæ documentis replesti et virtutum ornamentis ditasti; quem ita multimodo genere pietatis imbusti ut ipse tibi, et ara, et sacrificium et sacerdos esset, et templum. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. Ut nobis, Domine, tua sacrificia dent salutem, beatus confessor tuus Augustinus, et pontifex, quæsumus precator accedat. Per Dominum nostrum.

EODEM DIE — NATALIS SANCTI HERMETIS MARTYRIS.

Intercessio, Domine, (465) Hermetis martyris tui, et tuam nobis non desinat placare justitiam et nostrum tibi devotum jugiter efficere famulatum. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Munera, Domine, nostra, quæsumus, propitiatus assume, et, ut digne tuis famulemur altaribus, sancti tui nos Hermetis intercessione custodi. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quoniam fiducia laudis tibi immolamus Hostias, (466) quas sancti Hermetis martyris tui precibus tibi esse petimus acceptas. Per Christum.

Ad Complendum. — Repleti, Domine, benedictione cælesti, quæsumus clementiam tuam, ut intercedente beato Hermete martyre tuo, quæ humiliter gerimus, salubriter sentiamus. Per.

126 IV KALENDAS SEPTEMBRIS. — NATALIS SANCTÆ SABINÆ.

(467) Exaudi nos, Deus, salutaris noster, ut sicut sanctæ Sabinæ festivitate gaudemus, ita piæ devotionis erudiamur effectu. Per.

Super oblata. — Gratanter, Domine, ad munera, dicanda concurrimus, quæ nomini tuo pro solemnitate sanctæ martyris tuæ Sabinæ suppliciter immolamus. Per Dominum nostrum.

* Nihil quæque legitur de sancto Augustino in erædictis Codicibus Calensi et Reg. Suec., sed exstat ejus natale in Mss. Gem. et Theod. post festum sancti Hermetis.

Ad Complendum. — Purificet nos, Domine Deus, et divini perceptio sacramenti, et gloriosa deprecatio sanctæ Sabinæ. Per.

EODEM DIE. — ^b DECOLLATIO SANCTI JOANNIS BAPTISTÆ.

Sancti Joannis Baptistæ et martyris tui, Domine, quæsumus, veneranda festivitas, salutaris auxilii nobis præstet effectum. Per.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, pro sancti martyris tui Joannis Baptistæ passione deferimus, qui dum finitur in terris, factus est cælesti sede perpetuus, quæsumus, et ejus obtentu nobis proficiant ad salutem. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui ^B præcursorem Filii tui tanto munere ditasti, ut pro veritatis præconio capite plecteretur, et qui Christum aqua baptizaverat, ab (468) ipso in spiritu baptizatus, pro eodem proprio sanguine tingeretur. Præco quippe veritatis, quæ Christus est, Herodem a fratribus thalaminis prohibendo, carceris obscuritate detruditur, ubi solus divinitatis tuæ lumine (469) frueretur. Deinde (470) capitalem sententiam subiit, et ad inferna Dominum præcursurus descendit. Et quem in mundo digito demonstravit, ad inferos pretiosa morte præcessit. Et ideo cum angelis.

^c *Benedictio.* — Deus, qui nos beati Joannis Baptistæ concedit solemnna frequentare, tribuat vobis et eadem devotis mentibus celebrare, et suæ benedictionis dona percipere. Amen. Et qui pro legis ejus præconio carceralibus est retrusus in tenebris, intercessione sua a tenebrosorum operum vos liberet incentivis. Amen. Et qui pro veritate, quæ Deus est, caput non est cunctatus amittere, suo interventu ad caput nostrum, quod Christus est, vos faciat pervenire. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Conferat nobis, Domine, sancti Joannis utrumque **127** solemnitas, ut et magnifica sacramenta, quæ sumpsimus digne venerationem, et nobis salutaria sentiamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Perpetuis nos, Domine, sancti Joannis Baptistæ tuere præsidiiis; et quanto fragiliores sumus, tanto magis necessariis attolle suffragiis. Per.

III KALENDAS SEPTEMBRIS. — NATALIS SANCTORUM FELICIS ET ADAUCTI.

^D Majestatem tuam, Domine, supplices deprecamur, ut sicut jugiter sanctorum tuorum commemoratione lætificas, ita semper supplicatione defendas. Per.

Super oblata. — Hostias, Domine, tuæ plebis intende, et quas in honore sanctorum tuorum devota mente celebrat, proficere sibi sentiat ad salutem. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Repleti, Domine, muneribus sacris, quæsumus, ut, intercedentibus sanctis tuis,

^b De Hoc festo fit die seq. Kalend. Rom.

^c Extat in *Benedict. in festo sancti Joannis de Martyrio.*

in gratiarum tuarum semper actione maneamus. Per
VI IDUS SEPTEMBRIS.—^a NATALIS SANCTÆ MARIÆ VIR-
GINIS.

Orationes ad Matutinos.— Adesto nobis, omni-
potens Deus, beatæ Mariæ festa repetentibus, quam
hodiernæ festivitatis prolatam exortu ineffabili mu-
nere sublevasti. Per.

Ad (471) Processionem.— Supplicationem servo-
rum tuorum, Deus miserator, exaudi, ut qui in nati-
vitate Dei Genitricis et virginis congregamur, ejus
intercessionibus a te de instantibus periculis eruamur.
Per eundem Dominum nostrum.

Ad Missam.— Famulis tuis, Domine, cœlestis
gratiæ munus impartire, ut quibus beatæ Mariæ vir-
ginis partus exstitit salutis exordium, nativitatis ejus
votiva solemnitas pacis tribuat incrementum. Per.

Super oblata.— Unigeniti tui, Domine, nobis
succurrat humanitas, ut qui natus de virgine matris
integritatem non minuit, sed sacravit, in nativitatis
ejus solemnibus, a nostris nos piaculis exuens, obla-
tionem nostram tibi faciat acceptam. Qui tecum
vivit.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, **128** nos tibi semper et ubique gratias
agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne
Deus : et præcipue pro meritis beatæ Dei Genitricis,
et perpetuæ virginis Mariæ, gratia plenæ, tuam om-
nipotentiam laudare, benedicere et prædicare. Per
quem.

Ad Complendum.— Sumpsimus, Domine, celebri-
tatis annuæ votiva sacramenta : præsta, quæsumus,
intercedente beata semper virgine Maria, ut et tem-
poralis nobis vitæ remedia præbeant et æternæ. Per.

Super populum.— Adjuvet nos, quæsumus, Do-
mine, sanctæ Mariæ intercessio veneranda, cujus
etiam diem, quo felix ejus est inchoata nativitas, ce-
lebramus. Per.

EODEM DIE.— (472) NATALIS ^b SANCTI ADRIANI MAR-
TYRIS.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui
beati Adriani martyris tui natalitia colimus, a cunctis
malis imminentibus ejus intercessionibus liberemur.
Per.

Super oblata.— Munera, quæsumus, Domine,
tibi dicata sanctifica, et intercedente beato Adriano
martyre tuo, per eadem nos placatus intende. Per.

Ad Complendum.— Beati Adriani martyris tui, **D**
Domine, intercessione placatus, præsta, quæsumus,

^a Idem sentit Grimoldus abbas de hoc quod supra
de officio Assumptionis Mariæ adnotavimus. Vetus-
tum tamen esse patet ex Ord. Rom., pag. 84, ubi
etiam stationis ad sanctum Adrianum fit mentio, ad
quam prima hæc Collecta pertinet, Missæ autem ad
sanctam Mariam. Facit hujus Orationis et Coll. men-
tionem Radulphus Tungr., cap. 13 et 23, ubi insti-
tutam fuisse hoc die a divo Gregorio litaniam scribit
a sancto Adriano ad Sanctam Mariam majorem.
PAMELIUS. Hoc tamen festum et officium habetur in
Cod. Reg. Suec. et in al., necnon in Kalend. Rom.,
ubi assignatur ad diem 9 Septembris, ut præscribitur
Evang. *Exurgens Maria abiit in montana.*

^b Abest a Ms. Cal.

ut quæ temporaliter gerimus perpetua salvatione
capiamus. Per c.

III IDUS SEPTEMBRIS.— NAT. SANCTORUM (473) PROTI ET
HYACINTHI.

Beati Proti nos, Domine, et Hyacinthi foveat pre-
tiosa confessio, et pia jugiter intercessio tueatur.
Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Pro sanctorum tuorum Proti et
Hyacinthi munera tibi, Domine, commemoratione
quæ debemus exsolvimus : præsta, quæsumus, ut
remedium nobis perpetuæ salutis operentur. Per.

Ad Complendum.— Ut perpetua nos, Domine, tua
sancta purificent, beati Proti et Hyacinthi, quæsumus,
imploret oratio. Per.

XVIII KALENDAS OCTOBRIS.— (474) EXALTATIO SANCTÆ
CRUCIS.

B (476) Deus, qui Unigeniti tui Domini nostri pre-
tioso sanguine humanum genus redimere dignatus
es, concede propitius ut qui ad adorandam vivificam
ejus crucem **129** adveniunt, a peccatorum suorum
nexibus liberentur. Per eundem.

Super oblata.— (476) Devotas, Domine, humilita-
tis nostræ preces, et Hostias misericordiæ tuæ præ-
cedat auxilium, et salutem, quam per Adam in para-
disi ligno clauserat temerata præsumptio, ligni rur-
sum fides aperiat. Per.

*Præfationem, quæ est in Inventione sanctæ crucis
require in v Nonas Maii.*

Ad Complendum.— (477) Jesu Christi Domini no-
stri corpore et sanguine saginati, per quem crucis est
sanctificatum vexillum, quæsumus, Domine Deus
C noster, ut sicut adorare meruimus, ita perennitatis
ejus gloriæ salutari potiamur effectu. Per Dominum
nostrum.

Super populum.— Adesto familiæ tuæ, quæsu-
mus, clemens et misericors Deus, ut in adversis et
prosperis ejus preces exaudias, et nefas adversa-
riorum per auxilium sanctæ crucis digneris con-
terere, ut portum salutis tuæ valeat apprehendere.
Per.

EODEM DIE.— NATALIS (478) SANCTORUM CORNELII ET
^d CYPRIANI.

(479) Beatorum martyrum, pariterque pontifi-
cum, Cornelii et Cypriani nos, quæsumus, Domine,
festa tueantur, et eorum commendet oratio vene-
randa. Per.

Super oblata.— Plebis tuæ, Domine, munera
benignus intende, quæ Majestati tuæ, pro sanctorum

^c Post festum sancti Adriani sequitur : v *Idus
Septembris, nat. sancti Gorgonii mart.*, in Edit. Vati-
c., faventibus Mss. Theod. et Gemet. De illo vero
silent. Edit. Pamel., Kalendar. Rom. et Cod. Reg.
Suec.

^d Celeberrimi natalis sancti Cypriani meminit Cas-
siodorus, Variar. lib. viii, epist. 33, et ipse Grego-
rius, lib. ii, indict. 10. epist. 32. In Kalendario
Rom., sex hebdomadæ quæ festum hoc sequuntur ab
illo nomen accipiunt, quod celebritatis et solemnita-
tis insigne est argumentum. Apud Pamelium, fa-
vente Cod. Reg. Suec., festum sancti Cypriani præ-
mittitur solemnitati Exalt. sanctæ crucis, quæ eodem
die occurrit,

martyrum tuorum Cornelii et Cypriani solemnitatibus sunt dicata. Per.

Præfatio.— Nere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: (480) tuamque in sanctorum tuorum Cornelii simul et Cypriani festivitate prædicare virtutem, quos diversis terrarum partibus, greges sacros divino pane pascentes, una fide, eademque die pari nominis tui confessione coronasti. Per Christum.

Ad Complendum.— Quæsumus, Domine, salutaribus repleti mysteriis, ut quorum solemnia celebramus orationibus adjuvemur. Per.

XVII KALENDAS OCTOBRIS. — NATALIS SANCTI NICOMEDIS MARTYRIS.

Adesto, Domine, populo tuo, ut beati Nicomedis martyris tui merita præclara (481) suscipiens, **130** ad impetrandam misericordiam tuam semper ejus patrocinii adjuvemur. Per.

Super oblata.— Suscipe, Domine, munera propitius oblata, quæ Majestati tuæ beati Nicomedis martyris commendat oratio. Per.

Ad Complendum.— Purificent nos, Domine, sacramenta quæ sumpsimus, et intercedente beato Nicomede martyre tuo, a cunctis efficiant vitiis absolutos. Per.

XVI KALENDAS OCTOBRIS. — NATALIS SANCTÆ EUPHEMIÆ MARTYRIS.

Omnipotens sempiterne Deus, qui infirma mundi eligis, ut fortia quæque confundas, concede propitius ut qui beatæ Euphemie martyris tuæ solemnia colimus ejus apud te patrocinia sentiamus. Per.

Super oblata.— Præsta, quæsumus, Domine Deus noster, ut sicut in tuo conspectu mors est pretiosa sanctorum, ita eorum merita venerantium accepta tibi reddatur oblatio. Per.

Ad Complendum.— Sanctificet nos, Domine, quæsumus, tui perceptio sacramenti, et intercessio beatæ martyris, tuæ Euphemie tibi reddat acceptos. Per.

EODEM DIE. — NATALIS SANCTORUM LUCIÆ ET GEMINIANI.

Præsta, Domine, precibus nostris cum exultatione proventum, ut quorum diem passionis annua devotione recolimus, etiam fidei constantiam subsequamur, Per.

Super oblata.— Vota populi tui, Domine, propitius intende, ut quorum nos tribuis solemnia celebrare, facias gaudere suffragiis. Per.

Ad Complendum.— Exaudi, Domine, preces nostras, ut sanctorum tuorum, quorum festa solemniter celebramus, continuis foveamur auxiliis. Per.

^a Non meminit sancti Geminiani Kalend. Rom. Ejus autem nomen consignatur in Codd. Mss. etiam antiquissimis, quales sunt Cod. Reg. Suec. et hi quos Pamelius consuluit.

^b De hac Vigilia siletur in Edit. Pamelii et Kalend. Rom., antiquisque Codd. Imo in Cod. Reg. Suec. et in Ms. Calensi nullum de sancto Matthæo exstat officium. In Edit. Pamelii reperitur, sed intra

A XI KALENDAS OCTOBRIS. — ^b VIGILIA SANCTI MATTHÆI EVANGELISTÆ.

Da nobis, omnipotens Deus, ut beati Matthæi apostoli tui et evangelistæ, quam prævenimus veneranda solemnitas, et devotionem nobis augeat et saluter. Per Dominum nostrum.

Super oblata.— (482) Apostolici reverentia culminis offerentes tibi **131** sacra mysteria, Domine, quæsumus ut beati Matthæi evangelistæ suffragiis, cujus natalitia præimus, (483) hic plebs tua semper et sua vota depromat, et desiderata percipiat. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum.— Beati Matthæi evangelistæ, quæsumus, Domine, supplicatione placatus, et veniam nobis tribue, et remedia sempiterna concede. Per Dominum nostrum.

Alia.— Sit, Domine, beatus Matthæus evangelista nostræ fragilitatis adjutor, ut pro nobis tibi supplicans copiosius audiatur. Per.

XI KALENDAS OCTOBRIS. — NATALIS SANCTI MATTHÆI APOSTOLI, ET EVANGELISTÆ.

Beati Matthæi evangelistæ, Domine, precibus adjuvemur, ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur. Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Supplicationibus apostolicis beati Matthæi evangelistæ, quæsumus, Domine, Ecclesiæ, tuæ commendetur oblatio, cujus magnificis prædicationibus eruditur. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui Ecclesiam tuam in tuis fidelibus ubique pollentem apostolicis facis constare doctrinis; præsta, quæsumus, ut per quos initium divinæ cognitionis accepit, per eos usque in finem sæculi capiat (484) regni cælestis augmentum, Per Christum.

Ad Complendum.— Perceptis, Domine, sacramentis, beato Matthæo apostolo tuo et evangelista interveniente, deprecamur ut quæ pro ejus celebrata sunt gloria nobis proficiant ad medelam. Per.

Alia.— (485) Præsta, quæsumus, omnipotens Deus ut qui jugiter apostolica defensione munimur, nec succumbamus vitiis, nec opprimamur adversis. Per Dominum nostrum.

D MENSE VII. FERIA C IV.

Misericordie tuæ remediis, quæsumus, Domine, fragilitas nostra subsistat, ut quæ sua conditione atteritur, tua clementia reparetur. Per.

Alia.— Præsta, quæsumus, Domine, familie supplicanti, ut dum a cibis corporalibus se abstinere, a vitiis mente jejuneat. Per.

uncinos conclusum. Habetur in utroque Theod. et in Gemet.

^c Apud Pamel., in Ms. Calensi et in Kal. Rom., statio assignatur ad sanctam Mariam; addit. Pamel. Majorem. Apud eundem, consentiente Cod. Reg. Suec., prius annotatur Dominica, cujus statio indicitur ad sanctum Petrum.

132 *Super oblata.* — Deus fidelis, qui fidelia A promissa confirmas, dum vocatae gentes ex fide justificas, tu cognitionem nobis individuae tribue Trinitatis, ut pacifici conversemur inter filios unitatis, quo, istius sanctae confessionis sacrificio potenter oblato, visitationem tuam jugiter mereamur ex alto. Per.

Præfatio. Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui nos ideo, collectis terræ fructibus, per abstinentiam tibi gratias agere voluisti, ut ex ipso devotionis genere nosceremus, non hæc od exuberantiam corporalem, sed ad fragilitatis sustentationem nos percipisse, ut quod ex his parcius sumeremus egentium proficeret alimentis, et salutaris castigatio mortalitatis insolentiam mitigaret, et pietas largitoris nos tuæ benignitati commendatos efficeret, si que donis uteremur transitoriis, ut disceremus inihiare perpetuis. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. Sumentes, Domine, dona cœlestia suppliciter deprecamur ut quæ sedula servitute, donante te, gerimus, dignis sensibus tuo munere capiamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Quæsumus, omnipotens Deus, preces nostras respice, et tuæ super nos viscera pietatis impende, ut qui ex nostra culpa affligimur ex tua pietate misericorditer liberemur. Per.

• FERIA VI.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut, observationes sacras annua devotione recolentes, et corpore tibi placeamus et mente. Per.

Super oblata. — Accepta tibi sint, Domine, quæsumus, nostri dona jejunii, quæ expiando nos tua gratia dignos efficiant, et ad sempiterna promissa perducant. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus ; qui justo pioque moderamine, et pro peccatis flagella irrogas, et post flagella veniam propitiatus condonas, et peccatorum vitam potius volens quam mortem, non eos ad interitum condemnas, sed ut corrigantur miseratus exspectas. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut de perceptis muneribus gratias exhibentes, beneficia potiora sumamus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

133 ^b SABBATO IN XII LECTIO.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui per continentiam salutarem, et corporibus mederis et mentibus Majestatem tuam supplices exoramus, ut pia jeju-

^a Feriæ hujus statio est *ad apostolos* juxta Kalend. Rom., edit. Pamel. et Codd. Mss.

^b Ex iisdem libris statio est *ad sanctum Petrum*.

^c Hanc benedictionem nullibi reperimus excusam, ne in ipso quidem benedictionali.

^d Hæc laudantur a Gratiano, de consecrat., dist. 1, cap. 34, *Species* ; necnon a Lanfranco, Guit-

nantium deprecatione placatus, et præsentia nobis subsidia præbeas et futura. Per.

Alia. — Da nobis, quæsumus, omnipotens Deus, ut jejunando tua gratia satiemur, et abstinendo cunctis efficiamur hostibus fortiores. Per Dominum nostrum.

Alia. — Tuere, quæsumus, Domine, familiam tuam, et salutis æternæ remedia quæ te aspirante requirimus, te largiente consequamur. Per. Dominum nostrum.

Alia. — Tribue, quæsumus, Domine, fidelibus tuis ut et jejuniis convenienter aptentur, et suscepta solemniter castigatio corporalis ad fructum nostrorum transeat animarum. Per Dominum nostrum.

Alia. — Ut nos, Domine, tribuis solempne tibi deferre jejunium, sic nobis, quæsumus, indulgentiæ præsta subsidium. Per.

Alia. — (486) Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine, quæsumus et vincula nostræ iniquitatis absolvat, et tuæ nobis misericordiæ dona conciliet. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, et tibi sanctificare jejunium, quod nos ob ædificationem animarum et castigationem corporum servare docuisti, quia (487) restrictis corporibus, animæ saginantur, in qui homo noster affligitur exterior, dilatatur interior. Memento, quæsumus, Domine, jejuniorum nostrorum et misericordiarum, tuarum quas peccatoribus pie semper jejunantibus contulisti, et præsta ut, non solum a cibis, sed a peccatis omnibus abstinentes, devotionis tibi jejunio placeamus Per Christum Dominum.

^c *Benedictio.* — Deus fons indulgentiæ suscipiat propitius litationem abstinentiæ vestræ. Amen. Impleat corda vestra suarum delectationibus Hostiarum et det vobis posse suis parare pœceptis. Amen. Ut quod non potestis carnali ex infirmitate perficere, ipsius gratiæ ubertate **134** mereamini adimplere. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — ^d Perficiant in nobis, Domine, quæsumus, tua sacramenta quod continent, ut nunc specie gerimus rerum veritate capiamus. Per.

Super Populum. — Gaudeat, Domine, quæsumus, plebs tua beneficiis impetratis, et cui fiduciam sperandæ pietatis indulges, optatæ misericordiæ præsta benignus effectum. Per Dominum nostrum.

V KALENDAS OCTOBRIS. — NATALIS ^e SANCTORUM COSMÆ ET DAMIANI.

Adesto, Domine, martyrum deprecationes sancto mundo et aliis qui adversus Berengarium decertarunt.

^e Ante hoc festum in Kalend. Rom. legitur : *Die 11 m. Septembris, sancti Eustochii*, sed legendum *Eustachii* censet Joan. Fronto. In nullis Mss. nostrorum habetur.

rum, et quos pati pro tuo nomine voluisti, fac tuis fidelibus suffragari. Per.

Super oblata. — Anticipa nos misericordia sua priusquam zelus iræ desæviat, misericors Deus, et hæc dona sanctifica, ut, adjuti patrociniis beatorum, quorum propter te sanguis effusus est, propitiationem tuam cum peccatorum venia consequamur. Per.

Ad Complendum. — Sit nobis, Domine, sacramenti tui certa Salvatio, quæ beatorum martyrum tuorum Cosmæ et Damiani meritis imploratur. Per.

III KALENDAS OCTOBRIS. — DEDICATIO * BASILICÆ
SANCTI MICHAELIS

Deus, qui miro ordine angelorum ministeria, hominumque dispensas, concede propitius ut quibus tibi ministrantibus in cælo semper assistitur, ab his in terra nostra vita muniatur.

Super oblata. — Hostias tibi Domine, laudis offerimus, suppliciter deprecantes ut easdem, angelico pro nobis interveniente suffragio, et placatus accipias, et ad salutem nostram provenire concedas Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: sancti Michaelis archangeli merita prædicantes; quamvis enim nobis sit omnis angelica veneranda sublimatas, quæ in Majestatis tuæ consistit conspectu, illa tamen est propensius honoranda quæ in ejus ordinis dignitate cælestis militiæ meruit principatum. Per Christum Dominum nostrum.

Benedictio. — Deus, qui ad salutem nostram angelorum suorum utitur ministerio, eorum vos munimine communi **132** (488) custodiat custodia. Amen. Det vobis mentium puritatem, et jugem corporum castitatem, qui eorum electis omnibus repro-misit æqualitatem. Amen. Quique illis certissimam suæ permansionis tribuit fiduciam, ipse vos fidei, spei, charitatisque perseverabili virtute confirmet, atque ad eorum beatitudinis societatem perducatur. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. Beati archangeli tui Michaelis intercessionem suffulti, supplices, te Domine, deprecamur, ut quos honore prosequimur, contingamus et mente. Per Dominum.

Super populum. — (489) Adesto plebi tuæ, misericors Deus, et, ut gratiæ tuæ beneficia potiora percipiat, beati Michaelis archangeli fac supplicem deprecationibus sublevari. Per Dominum nostrum
NONIS OCTOBRIS. — NATALIS SANCTI (490) MARCI PAPÆ

Exaudi, Domine, quæsumus, preces nostras, et interveniente beato Marco confessore tuo atque pontifice, supplicationes nostras placatus intende. Per Dominum nostrum.

* In Kalend. Rom.: *Dedicatio ecclesiæ archangeli.* In Ms. Kalens; *sancti angeli.* In vet. Sacramentario Galic. exstat *Missa in honore sancti Michael.*, ab hac longe discrepans. in cujus Præfatione seu Contestatione dedicationis fit mentio.

b Benedictionem hanc nesciunt alii libri nostri.

Super oblata. — Benedictio tua, Domine, Iarga descendat, quæ munera nostra, deprecante sancto Marco confessore tuo atque pontifice, tibi reddat accepta, et nobis sacramentum redemptionis efficiat. Per Dominum nostrum.

Ad complendum. — Da, quæsumus, Domine, fidelibus populis sanctorum tuorum semper veneratione lætari, et eorum perpetua supplicatione muniri. Per Dominum.

PRIDIE IDUS OCTOBRIS. — NATALIS SANCTI CALISTI PAPÆ.

Deus, qui nos conspicias ex nostra infirmitate deficere, ad amorem tuum nos misericorditer per sanctorum tuorum exempla restaura. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Mystica nobis, Domine, prosit oblatio, quæ nos et a reatibus nostris expediat. et perpetua servatione confirmet. Per.

Ad complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut reatum nostrum munera sacrata purificent, et recte vivendi nobis operentur effectum. Per Dominum nostrum.

XV KALENDAS NOVEMBRIS. — C NATALIS SANCTI
LUCÆ EVANLISTÆ

Interveniatur pro nobis, Domine, quæsumus, **136** sanctus tuus Lucas evangelista, qui crucis mortificationem jugiter in suo corpore pro tui nominis honore portavit. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Donis nos cælestibus, da, quæsumus, Domine, libera mente servire, ut munera quæ deferimus, interveniente beato evangelista tuo Luca et medelam nobis operentur et gloriam. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, pater omnipotens, æterne Deus; et te in tuorum sanctorum meritis gloriosis collaudare, benedicere et prædicare, qui eos dimicantes contra antiqui serpentis, machinamenta, et proprii corporis blandimenta, inexpugnabili virtute, Rex gloriæ, roborasti. Ex quibus beatus Lucas evangelista tuus, (491) assumpto scuto fidei, et galea salutis, et gladio Spiritus sancti, et viriliter contra vitiorum incentiva pugnavit, et evangelicæ nobis dulcedinis fluentia (492) manavit. Unde petimus immensam, Domine, pietatem tuam, ut qui eum tot meritorum donasti prærogativis, nos ejus et informes exemplis, et adjuves meritis. Per Christum.

Benedictionem require, in natali (Vide notam 508).

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus omnipotens æterne Deus, ut quod de sancto altari tuo accepimus precibus beati evangelistæ tui Lucæ sanctificet animas nostras, per quod tuti esse possimus Per.

c In Cod. Reg. Suec. post officium de sancto Calixto omnia ommittuntur usque ad Kalendas Novembris, in quibus non omnium sanctorum festivitas, sed solum sancti Cæsarii natale celebratur. Codex Calensis nescit festa sancti Lucæ, sanctorum Simonis et Judæ, et sancti Thomæ.

VI KALENDAS NOVEMBRIS — VIGILIA APOSTOLORUM
SIMONIS ET JUDÆ.

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut sicut apostolorum tuorum Simonis et Judæ gloria natalitia prævenimus, sic ad tua beneficia promerenda majestatem tuam pro nobis ipsi præveniant.

Super oblata. — Muneribus nostris, Domine, apostolorum Simonis et Judæ festa præcedimus, humiliter postulantes ut quæ conscientie nostræ præpediuntur obstaculis illorum meritis grata reddantur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, quia tu es mirabilis in omnibus sanctis tuis, quos et nominis tui confessione præclaros, et suscepta pro te fecisti passione gloriosos. Unde sicut illi jejunando orandoque certaverunt, ut hanc possent obtinere victoriam, ita nos (493) eorum exemplis informemur ut ad celebranda præsentia festa idonei inveniamur, et ad æterna percipienda eorum interventu digni judicemur. Per Christum.

Ad complendum. — Sumpto, Domine, sacramento, suppliciter deprecamur **137** ut, intercedentibus beatis apostolis, quod temporaliter gerimus, ad vitam capiamus æternam. Per.

Ad Vesperos. — Omnipotens sempiternus Deus, mundi Creator et rector, qui beatos apostolos nominis tui gloria sublimasti, exaudi, quæsumus, Domine, populum tuum cum sanctorum tuorum tibi patrociniis supplicentem, ut nobis et pacis donum tribuas, et continuatum proficiat ad fidei et charitatis augmentum. Per Dominum nostrum.

V KALENDAS NOVEMBRI. — NATALIS SANCTORUM APOSTOLORUM SIMONIS ET JUDÆ

Deus, qui nos per beatos apostolos tuos ad agnitionem tui nominis venire tribuisti, da nobis gloriam sempiternam proficiendo celebrare, et celebrando proficere. Per.

Super oblata. — Gloriam, Domine, sanctorum apostolorum perpetuam venerantes, quæsumus ut eam, sacris mysteriis expiati, dignius celebremus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: te in tuorum apostolorum glorificantes honore, qui et illis tribuisti beatitudinem sempiternam, et infirmitati nostræ talia præstitisti suffragia, per (494) quæ tua possimus adipisci subsidia, et prevenire ad præmia repromissa. Per Christum.

Benedictionem R. Q. (Id est *Require quæ supra.*)

Ad Complendum. — Perceptis, Domine, sacramentis, suppliciter te rogamus, ut, intercedentibus bea-

^a Exstat in Codicibus nostris et in Mss. Reg. Suec. qui solemnitate omnium sanctorum minime meminit.

^b Miramur hic annotatum a Pamaelio (quod etiam

in Edit. Gussanvil. legitur) hujus diei officium in omnibus reperiri Mss. Certe de ipso siletur in Cod. Reg. Suec., in duobus aliis a Menardo hic indicatis, et in Kalend. Rom.

tis apostolis tuis, quæ pro illorum veneranda gerimus passione, nobis proficiant ad medelam. Per.

Alia. — Exaudi nos, Deus salutaris noster, et apostolorum tuorum nos tuere præsidii, quorum donasti fideles esse doctrinis. Per.

PRIDIE KALENDAS NOVEMBRIS. — VIGILIA OMNIUM
SANCTORUM.

Domine Deus noster, multiplica super nos gratiam tuam, et quorum prævenimus gloriosa solemniam, tribue subsequi in sancta professione lætiti-
am. Per.

Super oblata. — Altare tuum, Domine Deus, muneribus cumulamus oblati: da, quæsumus, ut ad salutem nostram omnium sanctorum tuorum preces proficiant, quorum solemniam ventura præcurrimus. Per.

Ad Complendum. — Sacramentis, Domine, et gaudiis optata celebritate **138** expletis, quæsumus ut eorum precibus adjuvemur, quorum recordationibus exhibentur. Per.

Super populum. — Erudi, quæsumus, Domine, populum tuum spiritalibus instrumentis, et quorum præstare solemniam prævenire, fac eorum et consideratione devotum et defensione securum. Per.

(495) KALENDAS NOVEMBRIS. — NATALIS ^a SANCTI CÆSARII
MARTYRIS.

(496) Deus, qui nos beati martyris tui Cæsarii annua solemnitate lætificas, concede propitiùs ut cujus natalitia colimus, etiam actiones imitemur. Per.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, beati Cæsarii martyris tui dicatas meritis benignus assume, et ad perpetuum nobis tribue provenire subsidium. Per.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut qui cœlestia alimenta percepimus, intercedente beato Cæsario martyre tuo per hæc contra omnia adversa muniamur. Per Dominum.

EODEM DIE. — (497) NATALIS ^b OMNIUM SANCTORUM

Omnipotens sempiternus Deus, qui nos omnium sanctorum merita sub una tribuiti celebritate venerari, quæsumus ut desideratam nobis tuæ propitiationis abundantiam, multiplicatis intercessionibus, largiaris. Per.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, nostræ devotionis offerimus, quæ et pro cunctorum tibi grata sint honore sanctorum, et nobis salutaria, te miserante, reddantur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et clementiam tuam suppliciter obsecrare, ut cum exsultantibus sanctis in cœlestis regni cubilibus gaudia nostra subjungas. Et quos virtutis imitatione non

in Edit. Gussanvil. legitur) hujus diei officium in omnibus reperiri Mss. Certe de ipso siletur in Cod. Reg. Suec., in duobus aliis a Menardo hic indicatis, et in Kalend. Rom.

possumus sequi, debitæ venerationis contingamus **A 140** III IDUS NOVEMBRIS. — NATALIS SANCTI MENNÆ MARTYRIS.

Benedictio. — Sanctorum suorum meritis vos Dominus faciat benedici, et contra adversa omnia eorum intercessione muniri. Amen. Eorum efficiant suffragia felices, quorum festivitatis diem celebratis ovantes. Amen. Quo eorum imitantes exempla, ad cœlestia possitis pervenire promissa. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Sanctorum omnium gloriosa confessio, Deus, **139** tribue nobis, quæsumus, ut, per hæc sancta quæ sumpsimus, tuorum admisti conciliis, misericordiæ tuæ dapibus saginemur. Per.

Alia. — Da, quæsumus, Domine, fidelibus populis omnium sanctorum semper veneratione lætari, et eorum perpetua supplicatione muniri. Per.

(498) *Quatuor Coronatorum nomina hæc sunt: Severus, Severianus, Victorinus, et Carpophorus, (499) quorum dies natalis per incuriam neglectus minime reperiri poterat; ideo statutum est ut in eorum ecclesia, horum quinque sanctorum, qui in missa recitantur, natalis celebretur, ut cum istis eorum quoque memoria pariter fiat.*

V: IDUS NOVEMBRIS. — NATALIS SANCTORUM QUATUOR CORONATORUM.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui gloriosos martyres, (500) Claudium, Nicostratum, (501) Symphonianum, Castorium atque Simplicium, fortes in suo confessione cognovimus, pios apud te in nostra intercessione sentiamus. Per.

Super oblata. — Benedictio tua, Domine, larga descendat, quæ et munera nostra, deprecantibus sanctis tuis, tibi reddat accepta, et nobis sacramentum redemptionis efficiat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: celebrantes sanctorum natalitia Coronatorum: quia dum tui nominis per eos gloriam frequentamus, in nostræ fidei augmento succrescimus. Per Christum.

Ad Complendum. — Cœlestibus relecti sacramentis gaudiis, supplices te, Domine, deprecamur ut, quorum gloriamur triumphis, protegatur auxiliis. Per.

V: IDUS NOVEMBRIS. — NATALIS SANCTI THEODORI MARTYRIS.

Deus, qui nos beati Theodori martyris tui confessione gloriosa circumdas et protegis, præsta nobis ejus imitatione proficere, et oratione fulciri. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, fidelium preces cum oblationibus Hostiarum, et, intercedente beato Theodoro martyre tuo, per hæc piæ devotionis officia ad cœlestem gloriam transeamus. Per.

Ad Complendum. — Præsta nobis, Domine, quæsumus, intercedente beato Theodoro martyre tuo ut quæ ore contigimus, pura mente capiamus. Per.

^a In Theod. sancti Martini festum ponitur ante nat. sancti Mennæ, et vigilia soterani prævenitur.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui beati Mennæ martyris tui natalitia colimus, intercessione ejus in tui nominis amore robaremur. Per.

Super oblata. — Beati Mennæ martyris tui, Domine, solemnities recensentes, quæsumus ut ejus auxilio tua beneficia capiamus, pro quo tibi Hostias laudis offerimus. Per.

Ad Complendum. Benedictio tua, Deus, impleat corda fidelium, talesque perficiat, qui et martyrum honorificent passiones, et remedia salutis æternæ, eisdem patrocinantibus, assequantur. Per.

EODEM DIE. — NATALIS ^a SANCTI MARTINI CONFESSORIS

B Deus, qui conspicias quia ex nulla nostra virtute subsistimus, concede propitius ut intercessione beati Martini confessoris tui atque pontificis contra omnia adversa muniamur. Per Dominum nostrum.

Super oblata — Beati Martini pontificis, quæsumus, Domine, nobis pia non desit oratio, quæ et munera nostra conciliet, et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; cujus (502) munere beatus Martinus confessor pariter et sacerdos, et honorum operum incrementis excrevit, et variis virtutum donis exuberavit, et miraculis coruscavit: qui, quod verbis docuit, operum exhibitione complevit, et documento simul et exemplo subditis ad cœlestia regna pergendi ductum præbuit. Unde tuam clementiam petimus ut ejus, qui tibi placuit, exemplis ad bene agendum informemur, meritis muniamur, intercessionibus adjuvemur, qualiter ad cœleste regnum, illo interveniente, te opitulante, pervenire mereamur. Per Christum.

Ad Complendum. — Tua, Domine, sancta sumentes, suppliciter deprecamur, ut quorum veneramur confessionem, præsidia sentiamus. Per.

Super populum. — Exaudi, Domine, populum tuum tota tibi mente subiectum, et beati Martini pontificis supplicatione custodi, ut, corpore et corde protectus, quod pie credit appetat, et quod juste sperat obtineat. Per.

D X KALENDAS DECEMBRIS. — ^b NATALIS SANCTÆ CECILIÆ.

Deus, qui nos annua beatæ Cæcilie martyris tuæ solemnitate **141** lætificas, da ut quam veneramur officio, etiam piæ conversationis sequamur exemplo. Per.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine, placationis et laudis quæsumus ut, interveniente beata Cæcilia martyre tua, nos tua propitiatione dignos semper efficiat. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,

^b Ex priori Theod. hoc festum cum vigilia celebratur.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui in infirmitate virtutem perficis, et humani generis inimicum non solum per viros, sed etiam per feminas vincis ; cujus munere beata Cæcilia, et in virginitatis proposito, et in confessione fidei roborata est, ut nec ætatis lubrico ab intentione muraretur, nec blandimentis carnalibus demulceretur, nec sexus fragilitate deterreretur, nec tormentorum immanitate vinceretur, sed servando corporis ac mentis integritatem, cum virginitatis et martyrii palma æternam mereretur adipisci beatitudinem. Per Christum.

Ad Complendum. — Sic nos, Domine, gratia tua, quæsumus, semper exerceat, ut et divinis instauret nostra corda mysteriis, et sanctæ Cæciliæ martyris tuæ commemoratione lætificet. Per Dominum nostrum.

IX KALENDAS DECEMBRIS. — NATALIS SANCTI CLEMENTIS.

Omnipotens sempiterne Deus, qui in omnium sanctorum tuorum es virtute mirabilis, da nobis in beati Clementis annua solemnitate lætari, qui Filii tui martyr et pontifex quod ministerio gessit testimonio comprobavit, et quod prædicavit ore confirmavit exemplo. Per.

Super ablata. — Sacrificium tibi, Domine, laudis offerimus, pro sancti celebritate Clementis, ut propitiationem tuam, quam nostris operibus non mere-mur, piis suffragatoris intercessionibus assequamur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et in hac die, quam beati Clementis passio consecravit, et nobis venerabilem exhibuit : qui apostolica prædicatione imbutus, doctrinis cælestibus educatus, successionis dignitate conspicuus, et martyr insignis et sacerdos refulsit egregius. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Da, quæsumus, Domine Deus noster, ut sicut tuorum commemoratione sanctorum temporali gratulamur officio, ita perpetuo lætemur aspectu. Per.

EODEM DIE. — NATALIS SANCTÆ FELICITATIS.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut **142** beatæ Felicitatis martyris tuæ solemnia recensentes D meritis ipsius protegatur et precibus. Per.

Super oblata. — Suscipe vota tuorum, Domine, famulorum, et oblatum tibi pro commemoratione beatæ Felicitatis pacifici libaminis sacrificium propitiatus intende. Per.

Ad Complendum. — Supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut, intervenientibus sanctis tuis, et tua in nobis dona multiplices, et tempora nostra disponas. Per.

VIII KALENDAS DECEMBRIS. — NATALIS SANCTI CHRYSOGONI MARTYRIS.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, ut, qui ex iniquitate nostra reos nos esse cognoscimus,

A beati Chrysogoni martyris tui intercessione liberemur. Per.

Super oblata. — Oblatis, quæsumus, Domine, placare muneribus, et, intercedente beato Chrysogono martyre tuo, a cunctis nos defende periculis. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui nos assiduorum martyrum passionibus consolaris, et eorum sanguinem triumphalem, quem pro professione nominis tui infidelibus præbuere fundendum ad tuorum facis auxilium transire fidelium.

Ad Complendum. — Tui, Domine, perceptiones sacramenti, et a nostris mundemur occultis, et ab hostium liberemur insidiis. Per.

B III (503) KALENDAS DECEMBRIS. — NATALIS SANCTI SATURNINI MARTYRIS.

Deus, qui nos beati Saturnini martyris tui concedis natalitio perfrui, ejus nos tribue meritis adjuvari. Per.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, dicata sanctifica ; et, intercedente beato Saturnino martyre tuo, per eadem nos placatus intende. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Sanctificet nos, Domine, quæsumus, tui perceptio sacramenti, et intercessione sanctorum tibi reddat acceptos. Per.

EODEM DIE. — VIGILIA SANCTI ANDRÆ.

C Quæsumus, omnipotens Deus, ut beatus Andreas apostolus tuum nobis imploret auxilium, ut, a nostris reatibus absoluti, a cunctis etiam periculis exuamur. Per Dominum nostrum.

143 *Super oblata.* — (504) Sacrandum tibi, Domine, munus offerimus, quo, beati Andree solemnia recolentes, purificationem quoque nostris mentibus imploramus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et (505) Majestatem tuam suppliciter exorare ; ut qui beati Andree apostoli festum solemnibus jejuniis et devotis prævenimus officiis, illius apud Majestatem tuam, et adjuvemur meritis, et instruamur exemplis. Per Christum.

Ad Complendum. — Perceptis, Domine, sacramentis, suppliciter exoramus, ut, intercedente beato Andrea apostolo tuo, quæ pro illius veneranda gerimus passione, nobis proficiant ad medelam. Per.

Alia. — Tuere, nos, misericors Deus, et Andree apostoti tui, cujus natalitia prævenimus, semper gubernare præsidiiis. Per Dominum nostrum.

Ad Vesperos. — Adjuvet Ecclesiam tuam tibi, Domine, supplicando, beatus Andreas apostolus, et pius interventor efficiatur, qui tui nominis exstitit prædicator. Per Dominum.

Ad Matutinos. — Deus, qui es sanctorum tuorum splendor mirabilis, qui hunc diem beati Andree martyrio consecrasti, da Ecclesiæ tuæ de ejus nata-

litio semper gaudere, ut apud misericordiam tuam A exemplis ejus protegatur et meritis. Per.

PRIDIE KALENDAS DECEMBRIS. — NATALE ^a SANCTI ANDREÆ.

Majestatem tuam supplices, Domine, exoramus, ut sicut Ecclesiæ tuæ beatus Andreas apostolus existit prædicator et rector, ita apud te sit pro nobis perpetuus intercessor. Per.

Super oblata. — Sacrificium nostrum tibi, Domine, quæsumus, beati Andreæ precatio sancta conciliet, ut cujus honore solemniter exhibetur meritis efficiatur acceptum. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : (506) quoniam adest nobis dies magnifici votiva mysterii qua venerandus Andreas apostolus germanum se gloriosi apostoli tui Petri tam prædicatione Christi tui quam conversatione monstravit, ut id ^b quod libera prædicaverat voce (507) nec pendens **144** taceret in cruce, Auctoremque vitæ perennis tam in hac vita sequi quam id mortis genere meruit imitari, ut cujus præcepto terrena in semetipso crucifixerat desideria, ejus exemplo ipse patibulo figeretur. Utrique igitur germani piscatores, ambo cruce elevantur ad cælum, ut quos in hujus vitæ cursu gratia tua tot vinculis pietatis obstrinxerat, hos immarcescibilis in regno cælorum neceret corona. Et quibus erat una causa certaminis, una retributio esset et præmii. Per quem Majestatem tuam.

Benedictionem require, (508) in natali.

Ad Complendum. — Sumpsimus, Domine, divina mysteria, beati Andreæ festività lætantes, quæ sicut tuis sanctis ad gloriam, ita nobis, quæsumus, ad veniam prodesse perficias. Per Dominum.

Ad Vesperos. — Da nobis, quæsumus, Domine Deus noster, beati apostoli tui Andreæ intercessionibus sublevari, ut (509) per quos Ecclesiæ tuæ superni muneris rudimenta donasti, per eos subsidia perpetuæ salutis impendas. Per Dominum nostrum.

Alia. — Exaudi, Domine, populum tuum cum sancti apostoli tui Andreæ patrocinio supplicansem, ut tuo semper auxilio secunda tibi possit devotione servire. Per.

IBIDUS DECEMBRIS. — NATALIS SANCTÆ LUCIÆ VIRGINIS.

Exaudi nos, Deus salutaris noster, ut sicut de

^a In Kalend. Rom. præscribitur Evangel. *Ambulans Jesus juxta mare*, in quod homilia 5 sancti Gregorii legitur habita.

^b Ex his corroborantur acta sancti Andreæ probaturque non ita recentem fuisse eorum publicationem.

^c Nihil habetur de sancto Thoma in Codice Reg. Suec., in Calensi, et in Kalend. Rom., ubi assignantur post festum sanctæ Lucie *quatuor Dominicæ ante Natale Domini*. Apud Pamelium, consentiente Ms. Calensi, legitur : *De adventu Domini Dominica 1, et consequenter Dominica 2, etc.* Post Sabbatum in *duodecim lectionibus* seu quatuor temp. apud Pamelium inseritur officium de sancto Thoma, sed intra uncinos comprehenditur. De Dominicis Adventus infra habetur officium in Ed. Angeli Rocce et in altera Hugonis Menardi, quam sequitur.

beatæ Lucie festività gaudemus, ita piæ devotionis erudiamur effectu. Per.

Super oblata. — Quæsumus, virtutum cælestium Deus, ut sacrificia pro sanctæ tuæ Lucie solemnitate delata desiderium nos temporale doceant habere contemptum, et ambire dona faciant cælestium gaudiorum. Per.

Ad Complendum. — Læti, Domine, sumpsimus sacramenta cælestia, quæ, intercedente pro nobis beata Lucia martyre tua, ad vitam nobis proficiant sempiternam. Per Dominum.

Alia. — Intercessio nos, Domine, quæsumus, sanctæ Lucie martyris tuæ votiva confoveat, ut ejus sacrata natalitia e temporaliter frequentemus, et conspiciamus æterna. Per Dominum nostrum.

XII KALENDAS JANUARI. — NATALIS ^c SANCTI THOMÆ APOSTOLI.

Da nobis, quæsumus, Domine, beati apostoli tui Thomæ solemnitatibus gloriari, ut ejus semper **145** et patrocinii sublevemur, et fidem congrua devotione sectemur. Per.

Super oblata. — Debitum, Domine, nostræ reddimus servitutis, suppliciter exorantes, ut suffragiis beati Thomæ apostoli in nobis tua munera tuearis, cujus honorando confessionem, laudis tibi hostias immolamus. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui Ecclesiam tuam in apostolicis tribuisti consistere fundamentis, de quorum collegio beati Thomæ apostoli tui solemnia celebrantes, tua, Domine, præconia non taceamus. Per Dominum nostrum.

R. Q. Bened. in natali.

Ad Complendum. — Conserva, Domine, populum tuum, et quem sanctorum tuorum præsiis non desinis adjuvare, perpetui tribus gaudere remediis. Per.

Super populum. — Da, quæsumus, Domine, populo tuo, Spiritum veritatis et pacis, et, intercedente beato Thoma apostolo tuo, et te tota mente cognoscat, et quæ tibi sunt placita toto corde sectetur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

(510) INCIPIT ^d ORDO AD ECCLESIAM DEDICANDAM.

Primitus enim antequam pontifex introsat ecclesiam, (1511) illuminentur XII candelæ per circuitum ecclesiæ:

^d De ecclésiæ dedicatione non agunt hoc loco Mss. nostri, sed alibi fusissime, maxime Gemet., ubi etiam describitur totum officium nocturnum de dedicatione, assignatis duodecim Psalmis cum singulis Antiphonis ex præscripto reg. sancti Benedicti. Psalmi autem non sumuntur de feria, sed ex diversarum feriarum Psalmis delecti sunt. Unde liquet quomodo tunc intelligeretur quod pecernitur cap. 14 reg. sancti Benedicti : *In sanctorum festivitàibus, vel omnibus solemnitatibus, sicut diximus Dominico die agendum, ita agatur, excepto quod Psalmi aut Antiphonæ vel lectiones ad ipsum diem pertinentes dicantur.* In Edit. Pamel. contractius est officium in dedicatione, omninoque diversum. Pauciora adhuc habet Codex Reg. Suec. At uterque Theod. longe plura et longiora. In his legitur benedictio *ad signum ecclesiæ*, quod appel-

et induant se vestimentis sacris. Et cum venerint ad ostium ecclesie, percutiat pontifex ter superliminare de (512) cambutta sua, dicens ante portam Antiphonam (513) Tollite portas principes vestras. Et canant ipsum psalmum totum ante ostium, (514) et aperto ostio intrantes dicant, Pax huic domui. Deinde incipiat clericus litaniam. Et cum venerint sacerdotes, (515) vel levitæ ante altare, prosternant se (516) super stramenta cum pontifice usque dum dicatur Agnus Dei. Ut autem surrexerint ab oratione, non dicat pontifex Dominus vobiscum, sed Oremus tantum. Et Diaconus dicat Flectamus genua : postquam oraverint, dicat Levate. Et sequitur Oratio.

Magnificare, Domine Deus noster, in sanctis tuis et in hoc templo ædificationis tuæ appare, ut qui omnia in filiis adoptionis operaris, ipse semper in tua hæreditate lauderis. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum.

(517) Deinde incipiat pontifex de sinistro angulo ab Oriente scribens per pavimentum cum cambutta sua, (518) A, B, C, usque in dextrum angulum Occidentis ; incipiens iterum similiter a dextro angulo **146** Orientis, A, B, C, scribit usque in sinistrum angulum Occidentis Basilicæ.

Deinde (519) veniens ante altare dicat : Deus in adiutorium meum intende, Domine, ad adjuvandum me festina. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen, (520) absque, Alleluia. Deinde (521) sequitur exorcismus aquæ.

(522) Discede, immunde spiritus, ab omnibus quibus fides nostra usura est religiosi officii (523) sacramentis. Nec præendas culpam criminis, qui agnoscis potentiam Salvatoris. Non est meriti confidentia, sed præcepti, licet ipsa potestas ministerii dignitas sit ministri. Te igitur per communem Deum, aquæ creatura, convenio, ut, conservato motu sensibilitatis, intelligens subisci servitio, quo placere Deo nitimur, non recuses. Omnem a te communionem dæmonum, omne collegium iniquitatis expurges. Totam phantasmatis labem capax dominicæ protectionis extermines, ut, gratia sanctificationis indepta, tuo nostroque pariter Creatori debito famulatu deserviens, omnem spirituum pravorum nequitiam quocunque loco fueris aspersa dejicias, et sanctæ copiam benedictionis infundas. Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Deinde dicat hanc orationem.

(524) Sanctificare per verbum Dei, unda cælestis, sanctificare, aqua Christi calcata vestigiis. Quæ montibus pressa non clauderis, quæ scopulis illisa non frangeris, quæ terris diffusa non deficiis. Tu sustines aridam, portas montium pondera, nec dimergis. Tu cælorum vertice contineris, circumfusa per totum lavas omnia, nec lavaris. Tu fugientibus populis He-

bitur vasculum ad invitandos filios Ecclesie præparatum ; et ut ubicunque sonuerit ejus tinnibulum, longe recedat virtus inimicorum. Infra, signum quod benedicitur appellatur tinnibulum. Similia non habentur

A bræorum in (525) molem durata constringeris, tu rursus salsis resoluta vorticibus Nili accolas perdis, et hostilem globum freto sæviante persequeris. Una eademque es salus fidelibus, et ultio criminosis. Te per Moysen percussa rupes evomuit, nec abdita cauitibus latere potuisti, cum Majestatis imperio jussa prodires. Tu gestata nubibus imbre jucundo arva fecundas.

(526) Per te aridis æstu corporibus dulcis ad gratiam, salutaris ad vitam potus infunditur. Tu intimis scaturiens venis, aut spiritum inclusa vitalem, aut succum fertilem præstas, ne, siccatis examinata visceribus, solemnes neget terra proventus. Per te initium, per te finis exultat, vel potius ex Deo tuum est, ut terminum nesciamus. At tu, Domine omnipotens Deus, cujus virtutum non nescii, dum aquarum merita promimus, operis insignia prædicamus, benedictionis auctor, salutis origo, te supplices deprecamur et quæsumus, ut imbrem gratiæ tuæ super hanc domum cum abundantia tuæ benedictionis infundas, bona omnia largiaris, prospera tribuas, adversa repellas. Malorum fautorem dæmonem destruas, angelum lucis amicum, bonorum provisorem defensorumque constituas. Domum in tuo nomine cæptam, te adjutore, perfectam benedictio tua in longum mansura confirmet. Tuum hæc fundamenta præsidium, culmina **147** tegumentum, ostia introitum, penetralia mereantur accessum. Sit per lustrationem vultus tui utilitas hominum, stabilitas parietum ; sit positus crux invicta liminibus ; utrique postes gratiæ tuæ inscriptione signentur, ac per multitudinem propitiationis tuæ visitoribus domus hujus sit pax cum abundantia, sobrietas cum modestia, redundantia cum misericordia. Inquietudo omnis et calamitas longe recedat, inopia, pestis, morbus, languor, incursusque malorum spirituum tua semper visitatione discedat. Et ita fusa in hoc loco nostræ supplicationis oratio extensos ejus terminos et atria circumjecta percurrat ; sicque per cunctos angulos ac recessus data benedictio hujus gurgitis purificatione perlabatur, ut semper hic lætitia quietis, gratia hospitalitatis, abundantia frugis, reverentia religionis, copia sit salutis. Et ubi invocatur sanctum tuum nomen, bonorum succedat copia, malorum tentamenta procul effugiant. Et mereamur angelum pacis, castitatis, et veritatis, qui nos semper ab omnibus malis custodiat protegat atque defendat. Per Dominum.

Benedictio aquæ.— (527) Domine Deus, Pater omnipotens, statutor et conditor omnium elementorum, qui per Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum elementum hoc aquæ in salutem humani generis esse voluisti, te supplices deprecamur, ut, exauditis orationibus nostris, eam tuæ pietatis respectu sanctifices ; atque ita omnium spirituum immundorum ab ea recedat incursio, et ubicunque fuerit in nomine tuo aspersa, gratia tuæ benedictionis

in Benedictione signi quam ex Cod. Gemet. noster Edmundus Martene suis Antiquis Ecclesie Ritibus inseruit tom. III, lib. II, pag. 269.

adveniat, et mala omnia, te propitiante, procul recedant. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum.

* *Exorcismus salis.* — (528) Exorcizo te, creatura salis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, qui te per Eliseum in aqua mitti jussit, ut sanarentur aquæ steriles; (529) qui divina oris sui voce ait discipulis suis: Vos estis sal terræ; et (530) per apostolum suum Vas electionis: Sermo vester sale sit conditus. Ideoque efficere sal exorcizatum, ut sis in remissionem peccatorum, et sanitatem mentium, in protectionem animæ, atque corporis, in confirmationem salutis, ad expellendas et excludendas omnes dæmonum tentationes, in nomine Dei Patris omnipotentis, et Jesu Christi, Filii ejus, et Spiritus sancti viventis in sæcula sæculorum.

Benedictio salis. — Virtutis tuæ invictam fortitudinem deprecamur, Domine sancte. Pater omnipotens, æternæ Deus, qui inter omnia necessaria quæ per Jesum Christum Dominum nostrum procreari jussisti, non minimam gratiam conferre dignatus es salis, ut ex illo possint universa condiri quæ omnibus ad escam per eundem tuum Filium Dominum nostrum procreasti. Ideoque te supplices exoramus, ut hoc sal digneris aspicere, quatenus ex Majestatis tuæ virtute contra omnes spiritus immundos valorem possit accipere. Expellat ab omni loco, ubi tua fuerit invocatione aspersum, quidquid potest esse pestiferum, ut exhibeat plenum salutis effectum. Deterreat omnes præstigias inimici, et omnia monstruorum generalongius faciat effugari. (531) Gravedines omnes **148** phantasiasque compescat, et per signum crucis Filii tui Domini nostri Jesu Christi tutelam fidelissimam desiderantibus præstet. Qui tecum vivit et regnat Deus.

(532) *Et miscetur sal et cinis; faciensque ter inde crucem super ipsam aquam, dicat hanc Orationem.*

Oremus. — (533) Æternæ omnipotens Deus, qui nobis a te conditam creaturam aquam in fide distinxisti, ut liquorem simplicem ad lavacrum, salsam soliditatem præberes ad condimentum, quatenus et sordida possent abluï, et fatua imbui, quo et noxa tolleretur originalis, et corrigeretur error ad viam salutis, te officii nostri functione immeriti deprecamur ut hæc salis et aquæ in tuo nomine facta permistio clementiæ tuæ sanctificetur obtutu. Quodque mysteria-liter baptismo commodum, culpæ (534) traduci inimicum, sapientiæ aptum, errori præstas adversum, sancti Spiritus tui sanctitate reddas sanctificatum; nec ullo contagio reddatur immundum quod tua fieri credimus majestate beatum. Sed ita per te præbeat plenum sanctificationis effectum, ut ubicunque invocato nomine tuo fuerit manu emissum, vel quolibet modo assumptum, expulsis et explosis omnibus insidiis contrariæ potestatis, et cuncta dæmonum machinamenta ex eodem loco fugata deficient, et sanctorum

* Hic exorcismus cum Benedictio seq. legitur in vet. *salis sparsum faciendum.*

A angelorum custodia semper inibi mansura consistat Per.

Deinde miscetur vinum cum aqua, et dicit hanc Orationem.

Oremus. — (535) Creator et conservator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, tu, Domine, (536) permittite Spiritum sanctum tuum super vinum hoc aqua mistum, ut (537) armata virtute cœlestis defensionis ad consecrationem hujus ecclesiæ vel altaris proficiant. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

(538) *Inde facit crucem de digito suo cum ipsa aqua in dextra parte, (539) per quatuor cornua altaris Inde veniens ante altare (540) cum hyssopo aspergit ipsum altare septem vicibus canendo Antiphonam Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor, (541) cum ipso Psalmo. Et vadit in circuitu altaris spargendo. Deinde in dextra parte per parietes ecclesiæ, (542) usque dum veniens ante altare, spargit iterum desuper in circuitu altaris (543) vel ecclesiæ, canendo Antiphonam Exsurget Deus, cum ipso Psalmo: usque dum veniens iterum ante altare aspergit desuper, et in circuitu ecclesiæ (544) canendo Antiphonam Sanctificavit Dominus tabernaculum suum, quia hæc est: Psalmum Deus Deus noster, et, Ecce nunc. Et mittit ex ministris aut clericis duos vel tres (545) qui extrinsecus ecclesiæ parietes una voce psallant. Interim ipse pontifex vadit de ipso altari spargendo per medium ecclesiæ in longum et latum. (546) faciendo crucem super pavementum vum Antiphona Domus mea domus orationis vocabitur, cum Versu, Narrabo nomen tuum fratribus meis. Item Versus, Domine dilexi, cum Gloria: et veniens in medio ecclesiæ dicit Oremus. Et dicit diaconus: Flectamus genua, postea dicit: Levate. Et dicit Orationem.*

(547) Deus, qui loca nomini tuo dicata sanctificas, effunde desuper hanc sanctificationis domum gratiam tuam, **149** ut ab omnibus hic invocantibus et auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Iterum dicit: Oremus, et diaconus: Flectamus genua; postea dicit: Levate. (548) Et sequitur oratio

D Deus sanctificationum, omnipotens dominator, cujus pietas sine fine sentitur; Deus, qui cœlestia simul et terrestria moderaris, servans misericordiam tuam populo tuo ambulanti ante conspectum gloriæ tuæ; exaudi preces servorum tuorum, ut sint oculi tui aperti super domum istam die ac nocte. Hancque basilicam, in honore sancti Ill. sacris mysteriis institutam, clementissimus dedica, miseratus illustra, proprio splendore clarifica. Omnemque hominem venientem adorare in loco hoc placatus admitte, propitius dignare respicere, et propter nomen tuum magnum, et manum tuam fortem et brachium excelsum in habitaculo hoc supplicantes libens protege, dignanter exaudi, æterna defensione conserva, ut semper felices, semper tua religione lætantes con-

Sacram. Gallic. præmittiturque: *Exorcismus ad*

stanter in sanctæ trinitatis fide catholica perseverent. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem.

(549) *Ipsa expleta, incipit Antiphonam* Introibo ad altare Dei mei, ipsam canendo, cum ipso Psalmo. *Valit ante altare*, (550) *et fundit quod remansit de ipsa aqua ad basim altaris. Et exergitur altare de linteo*; (551) *postea offert incensum, et mittit oleum super altare*, (552) *in medio crucem faciens, et super quatuor angulos cum Antiphona canendo* Erexit Jacob, cum Psalmo (553) *Fundamenta ejus*; (554) *et unguit cum manu suo ipsum lapidem, semper incensum in circuitu ipsius altaris alio sacerdote faciente. Post*, (555) *expleto Psalmo, mittit iterum oleum similiter sicut prius canendo Antiphonam* (556) *Mane surgens Jacob, cum Psalmo* Bonum est confiteri Domino. *Ipsa expleto* (557) *mittit chrismum similiter canendo Antiphonam* Ecce odor Filii mei, cum Psalmo *Lauda, Jerusalem, Dominum, Item Antiphonam* Unxit te Dominus. *Psalum* Eructavit cor meum. *Deinde in circuitu ecclesiæ per parietes* (558) *dextro in dextro faciens crucem cum pollice de ipso chrismate cum Antiphona* Sanctificavit Dominus, *Psalum* Magnus Dominus, *et Ecce nunc. Item dicit Antiphonam* Lapidetiosi *Psalum* *Lauda, Jerusalem.* (559) *Inde faciens crucem incensi super altare dicit: Oremus*

Diaconus, ut supra. Et dicit Orationem super altare Dei Patris omnipotentis misericordiam, dilectissimi fratres, deprecemur, ut hoc altare sacrificiis spiritualibus consecrandum vocis nostræ exoratus officio præsentis benedictione sanctificet, ut in eo semper oblationes famulorum suorum studio suæ devotionis impositas benedicere et sanctificare dignetur, et spiritali placatus incenso præcanti familiæ suæ promptus exauditor assistat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum qui ventrus. Iterum dicit Oremus Diaconus Ut supra.

Sequitur Benedictio. — Deus omnipotens, in cujus honore altare hoc (560) sub invocatione tui nominis digni consecramus, clemens et propitius preces nostræ humilitatis exaudi, et præsta ut in hac mensa sint tibi libamina **150** accepta, sint grata, sint pingua, Spiritus sancti tui semper rore perfusa, ut omni tempore in hoc loco supplicantis tibi familie tue anxietates relevet, ægritudines cures, præces exaudias, voto suscipias, desiderata confirmes, postulata concedas. Per Dominum.

Deinde dicit Antiphonam Confirma hoc Deus, cum Gloria.

(581) *Deinde, tenentibus subdiaconis vel acolythis linteamina, vel omnia ornamenta ecclesiæ seu vasa sacra quæcunque ad cultum Dei et ecclesiæ pertinere videntur, benedicite ea pontifex.*

Benedictio (562) *ad linteamina, vel ad omnia in usum basilicæ.* — (563) Omnipotens et misericors Deus, qui ab initio utilia et necessaria hominibus creasti templaque manu hominum facta nomini san-

cto tuo licari tueque habitationis loca vocari voluisti quique per famulum tuum Moysen vestimenta pontificalia et sacerdotalia; seu Leyitica, et alia quæque diversi generis ornamenta ad cultum et decorem tabernaculi et altaris tui fieri decrevisti; exaudi propitius preces nostras et omnia et diversarum specierum ornamenta, in usum tuæ hujus basilicæ vel altaris ad honorem et gloriam tuam præparata (564) purificare et sanctificare benedicere et consecrare per nostræ humilitatis servitutem digneris, ut et divinis cultibus sacrisque ministeriis apta existant, et his confectioni corpori et sanguinis Jesu Chrisii Filii tui Domini nostri dignis pareatur famulatibus. Qui tecum vivit et regnat.

Alia. — (563) Omnipotens sempiternus Deus, a quo omnia immunda purgantur et in quo omnia purgata clarescunt, supplices famuli tui tuam omnipotentiam invocamus, ut ab hoc vase, vel vestimento quæ tibi offerunt famuli tui Ill., omnis spiritus immundus confusus longe discedat, et per fidei benedictionem huic sancto alteri tuo sint perfecta, et utilia ad opus ministerii tui, te juvante sanctificata permaneant. Per Dominum nostrum.

(566)^a *Benedictio super munus quod quis ecclesiæ offert.* Deus, cujus verbo et potentia facta sunt omnia, cujus dono percipimus quæ ad vitæ redemptum possidemus te supplices nixis precibus exoramus ut de sede Majestatis tuæ huic oblationi fidelium sanctificator accedas. Suscipe de manu famulorum tuorum Ill. munus oblatum, quod a tua clementi benedictum in hujus sanctuarii tui usum maneat consecratum. **C** Sint hæc in conspectu tuo libenter accepta, sicut quondam Abel alumni tui, vel Melchisedech munera tibi placuerunt oblata. Et quia ob honorem tui amoris ecclesiam tuam summis nituntur decorare obsequiis, tu eis, Domine, magna pro parvis recompensa ut, devotionem eorum accipiens, peccata dimittas, fide eos repleas, indulgentia foveas, misericordia protegas, adversa destruas, prospera concedas. Habeant in hoc sæculo bonæ actionis documentum, charitatis studium, sancti amoris effectum et in futuro cum sanctis angelis adispicantur perpetuum regnum. Per Dominum.

151 *Alia.* — Exaudi nos, Domine, quæsumus, ut hæc linteamina, aliaque indumenta, necnon et vasa sancto altari tuo atque ecclesiæ tuæ cunctoque **D** sacri ministerii usui præparata, benedicere et sanctificare digneris. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Ad (566) *consecrandam patenam.* — (568) Consecramus et sanctificamus hanc patenam, ^b ad confiendum in ea corpus Domini nostri Jesu Christi patientis crucem pro salute nostra omnium, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat per cuncta sæcula sæculorum. Amen.

(569) *inde faciens signum crucis de oleo sancto super patenam, dicit.*

^a Hæc benedictio iisdem pene verbis legitur in vet. Sacram. Gall.

^b In duobus Theod. : *Ad confringendum in ea corpus, etc.*

Consecrare et sanctificare digneris, Domine, patenam hanc per istam unctionem et nostram benedictionem, in Christo Jesu Domino nostro, qui vivis, etc.

(570) *Benedictio patenæ.*— Domine, Deus omnipotens, qui per Moysen famulum tuum tabernaculi tui altare, et vasa omnia divino cultui mancipasti clementiam tuam supplices deprecamur, ut hoc vas aptum cultibus tuis, dignumque altaribus reddas, sanctificatum in nomine tuo, corporis tui pretiosum ferculum deputetur. Qui vivis in regnas cum Patre in unitate Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

(571) *Ad a calicem benedicendum.*— Oremus, dilectissimi fratres, ut Dominus Deus noster calicem in usum sui ministerii consecrandum cœlestis gratiæ inspiratione sanctificet, et ad humanam benedictionem plenitudinem divini favoris accommodet. Per Dominum.

Item alia.— Oremus. Dignare, Domine, calicem istum in usum ministerii tui, (572) pia famuli tui Ill. devotione formatum, ea sanctificatione perfundere qua Melchisedech famuli tui sacratum calicem perfudisti. Et quod arte, vel metallo effici non potest altaribus tuis dignum, fiat tua benedictione pretiosum Per.

Item b alia.— (573) Deus, qui Moysi famulo tuo in Horeb monte servenda populo tuo præcepta disponens templum sanctum tuum qualiter ædificaret instituisti, sacra quoque vasa quæ inferri altari tuo deberent ad instar vasorum cœlestium docuisti, precamur ut hunc calicem, in quo celebraturi sumus sacrosancta mysteria emissionem sancti spiritus tui cœlesti benedictione sanctifices, gratumque et acceptabilem habeas, atque benedicas, ac digne sociatum vasculis tuis et acceptabilem deferat famulatum, et digne tuis mysteriis consecretur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

(574) *Deinde vadunt ad eum locum in quo reliquiæ præterita nocte cum vigiliis fuerunt, et elevent eas.*

152 Oratio quando eleventur reliquiæ

Oremus. — (575) Aufer a nobis, quæsumus, Domine, iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Dominum.

Alia.— Fac nos Domine, sanctorum tuorum specialiter dicata membra contingere, quorum cupimus patrocinia incessanter habere. Per Dominum.

Finita hac oratione elevent eas cum feretro, et cum magno honore cantando has Antiphonas: (576) *Ambulate, sancti Dei, Antiphonam Dei Jerusalem, Antiphonam.* Ecce populus, *Antiphonam* cum jucunditate, (577) *cum crucibus, et thuribus, et candelabris multis que luminariis. Et veniant ad basilicam in qua deponendæ sunt et mox ut intro pedem intulerint, dicat hanc Orationem:*

^b Hæc Oratio cum duabus sequentibus legitur in utroque Theod.

^b In vet. Sacram, Gallic. hæc Oratio nonnullis immutatis, adhibetur ad benedictionem calicis et patenæ et turris simul. Turris hujus usus erat ad sacrum ministerium deferendum. Ipsum Christi corpus in

A *Oremus.*— (578) Domum tuam, quæsumus Domine clementer ingredi, et in tuorum tibi cordibus fidelium perpetuam constitue mansionem, ut cuius ædificatione subsistit, hujus fiat habitatione præclara. Per Dominum.

Alia.— Oremus. Deus, qui sacrandorum tibi auctor es munerum, effunde super hanc orationis domum benedictionem tuam, ut ab omnibus hic invocantibus nomen tuum defensionis tuæ auxilium sentiatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium.

Deinde pergant ad altare, ubi condendæ sunt et (579) *extenso velo inter eos et populum, et recondat pontifex propria manu ipsas reliquias* (580) *in loco altaris. canendo Antiphonam* Exultabunt sancti in gloria. (581) *cum Psalmo* Laudate Dominum de cœlis. *Item Antiphonam* Cantate Domino canticum novum *Psalmum ipsum. Item Antiphonam* sub altare Dei sedes accepistis. *Psalmum* Laudate Dominum in sanctis ejus. *Finis hoc dicat hanc orationem.*

Oremus. — Deus, qui ex omni coaptatione sanctorum æternum tibi condidisti habitaculum da ædificationi tuæ incrementa cœlestia, ut quorum hic reliquias pio amore complectimur eorum semper meritis adjuvemur. Per Dominum.

(582) *Post hæc vestiatur altare* (583) *cum Antiphona* In vel mento alarum tuarum, *Psalmum* Deus, Deus meus ad te luce vigilo. *Et dicatur hæc Oratio:*

C Oremus. — Descendat, quæsumus, Domine, Deus noster, Spiritus Sanctus tuus super hoc altare, qui et populi tui dona sanctificet, et sumentium corda dignanter emundet. Per Dominum.

Inde (584) *revertatur pontifex in sacrarium cum ordinibus suis, et induant se vestimentis aliis solemnibus. Interim ornetur ecclesia, accendantur luminaria multa; et incipiat cantor Antiphonam ad introitum:* Terribilis est locus iste, *Et procedat* 153 *pontifex de sacrario cum ordinibus suis, sicut consuetudo est in festivitibus.* (585) *Celebretur ibi solemniter missa more solito ordine suo, cum Gloria in excelsis Deo.* (586) *Tota vero hebdomada Missæ publicæ in ecclesia fient.*

D *Orationes ad missas in dedicatione ecclesiæ.*— Deus qui invisibiliter omnia continet, et tamen pro salute generis humani signa tuæ potentie visibiliter ostendis templum hoc majestate tuæ in habitationis illustra, ut omnes quicumque huc deprecaturi convenierint, ex quacunque ad te tribulatione clamaverint, consolationis tuæ beneficia consequantur. Per Dominum.

Super oblata.— Omnipotens sempiternus Deus altare nomini tuo dicatum cœlestis virtutis benedictione sanctifica, et omnibus in te sperantibus auxilii

turre gestare solitum docet Mabill. in liturgia Gallic. et in commentario in Ordinem Rom., § 20, cujus sententia confirmatur ex gregorio Turon., l. de Gloria Mart., ca. 86 *Acceptaque turre, diaconus in qua mysterium dominici corporis habebatur.*

tui munus ostende, ut hic sacramentorum virtus, et A
votorum obtineatur effectus. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et
salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : per
quem te supplices deprecamur, ut altare hoc sanctis
usibus præparatum cœlesti dedicatione sanctifices.
Et sicut Melchisedech sacerdotis præcipui oblationem
dignatione mirabili suscepisti, ita imposita huic
novo altari munera semper accepta ferre digneris, ut
populus qui hanc Ecclesiæ domum sanctam conve-
nerit, per hæc libamina cœlesti sanctificatione sal-
vatus, animarum quoque suarum salutem perpetuam
consequatur. Per quem Majestatem.

Item Præfatio. — Vere dignum et justum est,
æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias B
agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne
Deus : qui cum ubique sis totus, et cum universa
tua Majestate contineas, sacrari tamen tibi loca tuis
mysteriis apta voluisti, ut ipsæ orationum domus
supplicum mentes ad invocationem tui nominis inci-
tarent. Effunde, quæsumus, super hunc locum gra-
tiam tuam, et omnibus et te invocantibus auxilii tui
munus ostende, ut hic sacramentorum virtus omnium
fidelium corda confirmet. Per eundem Dominum.

* *Benedictio.* — Benedicat et custodiat vos omni-
potens Dominus; domumque hanc sui muneris præ-
sentia illustrare, atque suæ pietatis oculos super eam
die ac nocte dignetur aperire. Amen. Concedatque
propitius ut omnes qui ad dedicationem hujus basi-
licæ devote convenistis, intercedente beato Ill. et
cæteris sanctis suis, quorum reliquiæ hic pio vene-
rantur amore vobiscum, hinc veniam peccatorum
vestrorum reportare valeatis. Amen. Quatenus eorum
interventu ipsi templum sancti Spiritus, in quo sanc-
ta Deus Trinitas jugiter habitare dignetur, effici-
mini, et post hujus vitæ labentis excursus ad gaudia
æterna feliciter pervenire mereamini. Amen. Quod
ipse præstare dignetur.

154 *Ad Complendum.* — Quæsumus, omnipotens
Deus, ut in hoc loco, quem nomini tuo indigni dica-
vimus, cunctis petentibus aures tuæ pietatis accom-
modes. Per.

Alia. — Sanctorum tuorum, Domine, precibus
confidentes, quæsumus, ut per ea quæ sumpsimus
æterna remedia capiamus. Per.

Super oblata. — Copiosa beneficia, quæsumus, D
Domine, Christianus populus assequatur, ut qui in ho-
norem sanctorum tuorum sacrandis tibi liminibus de-
votus occurrit, et vitæ subsidia præsentis accipiat, et
gratiam sempiternæ redemptionis inveniat. Per.

Alia. — Dona, Domine, virtutem populo tuo, et ef-
fice nos templum Spiritus sancti, ut tibi de corde
puro holocaustum acceptabile præparemus. Per.

(587) IN ANNIVERSARIO DEDICATIONIS BASILICÆ.

Deus, qui nobis per singulos annos hujus sancti
templi tui consecrationis reparas diem, et sacris sem-
per mysteriis representas incolumes, exaudi preces

* *Benedictionem hanc non habet Benedictionale,*

populi tui, et præsta ut quisquis hoc templum bene-
ficia petiturus ingreditur cuncta se impetrasse læte-
tur. Per Dominum.

Super oblata. — Annue, quæsumus, Domine, pre-
cibus nostris, ut quicumque intra templi hujus, cujus
anniversarium dedicationis diem celebramus, ambi-
tum continemur, plena tibi atque perfecta corporis
et animæ devotione placeamus, ut, dum hæc præsen-
tia vota reddimus, ad æterna præmia te adjuvante
pervenire mereamur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum, est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et
pro annua devotione tabernaculi hujus honorem tibi
debitum referre, per Christum Dominum nostrum,
cujus virtus magna, pietas copiosa. Respice, quæsu-
mus, de cælo, et vide, et visita domum istam, ut si
quis in ea nomini tuo supplicaverit, libenter exau-
dias, et satisfaciens libenter ignoscas. Hic tibi
sacerdotes tui sacrificium laudis offerrant, hic fidelis
populus vota persolvat, hic peccatorum onera depo-
nantur, hic fides sancta stabiliatur, hic pietas abso-
luta redeat, hic iniquitas emendata discebat. Inve-
niat apud te, Domine, locum veniæ, quicumque satis-
faciens huc confugerit, et conscio dolore victus altaria
tua rivis suarum eluerit lacrimarum. Hic, si quando
populus tuus tristis mæstusque convenit, acquiesce
rogari, et rogatus indulge petentibus. Per quem.

Ad Complendum. — Multiplica, Domine, quæsumus,
per hæc sancta, quæ sumpsimus, veritatem tuam in
manibus nostris, ut te in templo sancto jugiter ado-
remus. et in conspectu tuo cum sanctis angelis glo-
riemur. Per.

155 *Super oblata.* — Deus, qui Ecclesiam tuam
Unigeniti tui sponsam vocare dignatus es, utque ha-
beret gratiam per fidei devotionem, haberet etiam ex
nomine pietatem, da ut omnis hæc plebs nomini tuo
serviens hujus vocabuli consortio digna esse mereat-
ur. Et Ecclesia tua in templo, cujus anniversarius
dedicationis dies celebrantur, tibi collecta, te timeat,
te diligat, te sequatur, ut dum jugiter, per ejus vesti-
gia graditur, ad cœlestia promissa, ipso ducente,
pervenire mereatur. Qui tecum.

(588) IN VIGILIA APOSTOLORUM.

Concede nobis, quæsumus, omnipotens Deus, ven-
turam apostoli tui Ill. solemnitate congruo præve-
nire honore, et venientem digna celebrare devotione,
Per.

Super oblata. — Accepta tibi sit, Domine, nostræ
devotionis oblatio, et ad apostolicam puriores faciat
nos venire festivitatem.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et
salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et
venientem natalem beati apostoli tui Ill. debita ser-
vitate prævenire, suppliciter obsecrantes ut ipsum
nos apud tuam clementiam sentiamus habere patro-

num, quem; tua gratia largiente, meruimus æternæ salutis suscipere ministrum. Per Christum.

Ad Complendum.—Præsta nobis, æterne largitor, ejus ubique protegi oratione cujus natalitia per hæc sancta, quæ sumpsimus, votivo prævenimus obsequio. Per.

Ad Vesperos.— Sancti tui nos, quæsumus, Domine, Ill. apostoli solemnitas, quam prævenimus, tueatur, quia tanto fiducialius tuo nomini supplicamus, quanto frequentius apostolorum intercessionibus confoveamur. Per Dominum nostrum.

Alia.— Deus, tuorum gloria justorum, præsta, quæsumus, ut sancti tui Ill., cujus diem passionis celebrando prævenimus, sentiamus auxilium. Per.

Ad Matutinos.— Deus, qui es omnium sanctorum tuorum splendor mirabilis, quique hunc diem beati apostoli tui Ill. martyrio consecrasti, da Ecclesiæ tuæ de natalitio tantæ festivitatis lætari, ut, quæ apostolorum tuorum prædicatione floruit, eorum exemplis muniatur et intercessionibus adjuvetur. Per Dominum *.

MISSA IN VIGILIA UNIUS MARTYRIS.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut nostra devotio, quæ natalitia beati Ill. (589) martyris antecedit, patrocinia nobis ejus accumulet. Per.

156 *Super oblata.*— Magnifica, Domine, beati Ill. solemnitas recensemus, quæ, promptis cordibus ambientes, oblati muneribus et suscipimus et præimus. Per Dominum nostrum.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et gloriosi Ill. martyris pia certamina præcurrendo, cujus honorabilis annua recursione solemnitas, et perpetua semper et nova est, quia et in conspectu tuæ Majestatis permanet mors tuorum pretiosa justorum et (590) restaurantur incrementa lætitiæ, cum fecilitatis æternæ recoluntur exordia. Per Christum.

Ad Complendum.— Sancta tua, Domine, in beati Ill. martyris (591) preiosa passione, quam præimus nos refoveant, quibus et jugiter satiamur, et semper desideramus expleri. Per Dominum.

Super populum.— Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui sancti martyris tui Ill. solemnitas præimus, ejus etiam virtutes imitemur. Per.

Ad Vesperos.— Deus, qui nobis beati Ill. martyris tui natalitia gloriosa præire concedis, tribue, quæsumus, ejus nos semper et beneficiis præveniri, et orationibus adjuvari. Per.

Alia.— Deus, qui nos beati martyris tui Ill. concedis natalitia prævenire, ejus nos tribue meritis adjuvari. Per.

Ad Matutinos.— Omnipotens sempiternus Deus, fortitudo certantium, et martyrum palma, solemnitatem hodiernæ diei propitius intueri, et Ecclesiam tuam continua facie celebritate lætari, ut quod meritis

* Nulla hic Missa de communi apostolorum legitur sicut infra de communi martyrum, fortasse quod omnes apostoli Missam haberent propriam.

non præsumit, intercessione beati martyris tui Ill. assequi mereatur. Per Dominum nostrum.

Alia.— Deus, mundi Creator et rector, qui hunc diem in beati Ill. martyrio consecrasti, concede propitius, ut omnes qui martyrii ejus merita venerantur intercessionibus ejus, ab æternis gehennæ incendiis liberentur. Per.

MISSA IN NATALI UNIUS MARTYRIS.

(592) *Votivos,* Domine, quæsumus, beati martyris tui Ill. natalis nos semper excipiat, qui et jucunditatem nobis suæ glorificationis infundat, et tibi nos reddat acceptos. Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Præsentia munera, quæsumus, Domine, ita serena pietate intueri, ut sancti Spiritus perfundantur benedictione, et in nostris cordibus eam dilectionem **157** validius infundant, per quam sanctus martyr Ill. omnia corporis tormenta devicit. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte. Pater omnipotens, æterne Deus: et in præsentis festivitatis sancti martyris tui Ill. tibi confitendo laudis Hostias immolare; tuamque immensam pietatem implorare, ut sicut illi dedisti cælestis palmam triumphi, sic, eo suffragante, nobis emendationem ac veniam concedas peccati; ut in te exultemus in misericordia, in quo ille lætatur in gloria. Per Christum.

Item alia Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te in omnium martyrum triumphis laudare. Quoniam tuis donis atque muneribus beati martyris tui Ill. passionem hodierna solemnitate veneramur, qui pro confessione Jesu Christi Filii tui Domini nostri diversa supplicia sustinuit, et, eadem vincens, coronam perpetuitatis promeruit. Per quem.

(593) *Item alia Præfatio.*— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: cujus gratia beatum Ill. in sacerdotium elegit, doctrina ad prædicandum erudiit, potentia ad perseverandum confirmavit, ut per sacerdotalem infulam perveniret ad martyrii palmam. Docensque subditos, instruens vivendi exemplo, confirmans patiando, ad te coronandus perveniret, qui persecutorum minas intrepidus superasset. Cujus interventus nos, quæsumus, a nostris, mundet delictis. qui tibi placuit tot donorum prærogativis. Per quem Majestatem.

Benedictio.— Beati martyris sui Ill. intercessione vos Dominus benedicat, et ab omni malo defendat. Amen. Extendat in vos dexteram suæ propitiationis, qui eum suscepit per supplicia passionis. Amen. Quo ejus in cælo mereamini habere consortium, cujus devotis mentibus id terra celebratis

b Legitur in Benedictionali, ubi assignatur, in natalitate unius martyris.

triumphum. Amen. Quod ipse præstare dignetur, A
cujus regnum.

Ad Complendum. — Sumpsimus, Domine, sancti
Ill. martyris solemnitate cœlestia sacramenta, cujus
suffragiis, quæsumus, largiaris ut quod temporaliter
gerimus, æternis gaudiis consequamur. Per.

Super populum. — Fac, quæsumus, Domine Deus
noster, intercedente beato martyre tuo *Ill.*, populum
tuum in tua devotione gaudere, quia perpetua est et
plena felicitas, si bonorum omnium serviamus Au-
ctori. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Alia Orationes. — Sancti *Ill.* martyris tui, Do-
mine, nos oratio sancta conciliet, quæ sacris virtuti-
bus veneranda refulget. Per Dominum nostrum.

158 *Alia.* — Beati martyris tui *Ill.* quæsumus
Domine, precibus adjuvemur, et ejus digne solemnia
celebrantes tuo nomini fac nos semper esse devo-
tos. Per.

Alia. — Beati martyris tui *Ill.*, quæsumus, Do-
mine, nos patrocinium collatum non deserat, quod
fragilitatem nostram et precibus tueatur et meritis.
Per.

Alia. — Deus, qui sanctam nobis hujus diei so-
lemnitate pro commemoratione beati martyris tui
Ill. fecisti, adesto familiæ tuæ precibus, et da ut
cujus hodie festa celebramus, ejus meritis et inter-
cessionibus adjuvemur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Plebs tua, Domine, sancti martyris tui
Ill. te glorificatione magnificet, et eodem semper
precante, te mereamur habere rectorem. Per Domi-
num nostrum.

MISSA (594) IN VIGILIA PLURIMORUM MARTYRUM.

Beatorum martyrum *Ill.* et *Ill.* natalitia vene-
randa, quæsumus, Domine, Ecclesia tua devota sus-
cipiat, et fiat magnæ glorificationis amore devotior.
Per.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine, quæsumus,
emundet nostra delicta, et ad venturam festivitatem
tantorum martyrum tuorum *Ill.* celebrandam
subditorum sibi corpora mentesque sanctificet. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus :
misericordiæ dator, et totius bonitatis auctor, qui
jejuniis, orationibus et eleemosynis, peccatorum
remedia et virtutum omnium tribuis incrementa; te
humili devotione precamur ut qui sanctus tuis *Ill.*,
quorum festa prævenimus, martyrii dedisti coro-
nam, intercessionibus eorum ad hæc agenda nobis
tribuas indefessam efficaciam. Per Christum.

Ad Complendum. — Pasce nos, Domine, tuorum
gaudiis ubique sanctorum, quia nostræ salutis au-
gmenta sunt, quoties illis honor impenditur, in qui-
bus tu mirabilis prædicaris. Per.

Super populum. — Protege, Domine, plebem
tuam, et quam martyrum tuorum *Ill.* assidua tri-
buisi festivitate devotam, tibi semper placitam fieri
precibus concede justorum. Per.

^a In Vatic. et Gussanv. Edit. legitur *sanctorum*.

Alia. — Sint tibi, Domine, quæsumus, nostri mu-
nera grata jejunii, quia tunc eadem in sanctorum
Ill. digna commemoratione deferimus, si et actus
illorum pariter subsequamur. Per.

159 *Alia.* — Præsta, quæsumus, omnipotens
Deus, ut populus tuus ad plenæ devotionis affectum
beatorum martyrum *Ill.* natalitiis præparetur, et eo-
rum patrocinio promerente, plenæ capiat securitatis
augmentum. Per Dominum.

Alia. — Deus, qui nos annua beatorum martyrum
tuorum *Ill.* solemnia frequentare concedis, præsta,
quæsumus, ut et devotis eadem mentibus celebremus,
et eorum intercessionibus adjuvemur. Per Do-
minum nostrum.

Ad Matutinos. — Deus, qui hodiernam diem san-
ctorum tuorum *Ill.* martyrio consecrasti, da nobis
salutem mentis et corporis, ut et illorum passioni
sit veneratio ex nostra devotione, et nobis auxilium
proveniat de eorum sanctissima intercessione. Per.

IN NATALI PLURIMORUM MARTYRUM.

Omnipotens sempiternæ Deus, qui per gloriosi
bella certaminis ad immortales triumphos martyres
extulisti, da cordibus nostris dignam pro eorum
commemoratione lætitiā, ut quorum memoriam
pio amore amplectimur, eorum precibus adjuvemur.

Super oblata. — Munera tibi, Domine, nostræ de-
votionis offerimus, quæ et pro tuorum tibi grata sint
honore justorum, et nobis salutaria te miserante,
reddantur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus :
qui sanctorum martyrum tuorum pia certamina ad
copiosam perducis victoriam, atque perpetuum eis
largiris triumphum, ut Ecclesiæ tuæ semper sint in
exemplum; præsta nobis, quæsumus, ut per eorum
intercessionem, quorum festa celebramus, pietatis
tuæ munera capiamus. Per Christum.

Benedictio. — ^b Benedicat vobis Dominus beato-
rum martyrum suorum *Ill.* suffragiis, et liberet ab
adversitatibus cunctis. Amen. Commendet vos eo-
rum intercessio gloriosa, quorum in conspectu ejus
est mors pretiosa. Amen. Ut sicut illi per diversa
genera tormentorum cœlestis regni sunt sortiti hæ-
reditatem, ita vos eorum mereamini consortium per
bonorum operum exhibitionem. Amen. Quod ipse
præstare dignetur.

Ad Complendum. — Præsta, nobis, Domine, quæ-
sumus, ut quæ pro martyrum tuorum *Ill.* beata pas-
sione peregrimus, ipsorum nobis fiant intercessione
salutaria, in quorum natalitiis sunt exsultanter im-
pleta. Per Dominum nostrum.

Alia. — Omnipotens sempiternæ Deus, qui in san-
ctorum tuorum cordibus flammam tuæ dilectionis
accendis, **160** da mentibus nostris eandem fidei et
charitatis virtutem, ut quorum gaudemus triumphis,
proficiamus exemplis. Per.

Alia. — Ad defensionem fidelium, Domine, quæ-

^b In Benedictionalis ubi hæc leguntur, *benedicat vos*,

sumus, dexteram tuæ Majestatis extende, et, ut perpetua pietatis tuæ protectione muniantur, intercessio pro his non desit martyrum continuata sanctorum. Per.

Alia. — Omnipotens et misericors Deus, fidelium lumen animarum, adesto votis solemnitate hodiernæ, et Ecclesiæ tuæ gaudis de beatorum martyrum *Ill.* gloria conceptis benignas aspira, ut et corda nostra passione ipsorum (593) igniantur, et apud misericordiam tuam eorum juvemur meritis, quorum gaudemus exemplis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut sanctorum martyrum tuorum, quorum celebramus victorias, participemus et præmiis. Per Dominum nostrum.

IN VIGILIA UNUS (596) CONFESSORIS.

Concede nobis, quæsumus, omnipotens Deus, venturam beati confessoris tui *Ill.* solemnitatem congrua prævenire honore, et venientem digna celebrare devotione. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Accepta tibi sit, Domine, nostræ devotionis oblatio, et ad sancti confessoris tui *Ill.* puriores faciat nos venire festivitatem. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et Majestatem tuam suppliciter exorare, ut qui beati *Ill.* confessoris tui festum solemnibus jejuniis et devotis prævenimus officiis, illius apud Majestatem tuam et adjuvemur meritis, et instruemur exemplis. Per.

Ad Complendum. — Beati confessoris tui *Ill.*, Domine, suffragiis exoratus, percepta nos sacramenti tui virtute defende. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Benedictionis tuæ, Domine, gratiam, intercedente sancto confessore tuo *Ill.*, suscipiamus, ut cujus præveniendo gloriam celebramus, ejus supplicando auxilium sentiamus. Per Dominum nostrum.

Ad Vesperos. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut ad meliorem vitam sancti confessoris tui *Ill.* exempla nos provocent, quatenus cujus solemnia prævenimus, etiam actus imitemur, et intercessionibus adjuvemur. Per.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut sicut **161** confessoris tui *Ill.* gloriosa natalitia prævenimus, sic ad tua beneficia promerenda Majestatem tuam pro nobis ipse præveniat. Per.

Ad Matutinos. — Adesto, Domine, populo tuo, ut beati confessoris tui *Ill.* merita præclara suscipiens, ad impetrandam misericordiam tuam semper ejus patrocinii adjuvetur et meritis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Absolve, quæsumus, Domine, tuorum delicta populorum, et a peccatorum nexibus, quæ pro nostra fragilitate contraximus, intercedente beato confessore tuo *Ill.*, liberemur. Per Dominum nostrum.

MISSA IN NATALI UNUS CONFESSORIS.

Misericordiam tuam, quæsumus, Domine nobis, interveniente beato confessore tuo *Ill.*, clementer impende, et nobis peccatoribus ipsius propitiare suffragiis. Per.

Super oblata. — Propitiare, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, et interveniente pro nobis sancto *Ill.* confessore tuo, his sacramentis cælestibus servientes, ab omni culpa liberos esse concede, ut purificante nos gratia tua, iisdem quibus famulamur mysteriis emundemur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et in hac die, quam transitu sacro beati confessoris tui *Ill.* consecrasti ; quæsumus ergo clementiam tuam, ut des nobis illam sequi doctrinam quam ille et verbo docuit, et opere complevit, quatenus nos adjuvari apud misericordiam tuam et exemplis ejus sentiamus et meritis. Per Christum Dominum nostrum.

Alia Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et te in sanctorum tuorum virtute laudare, quibus pro meritis suis beatitudinis præmia contulisti. Quoniam semper in manu tua sunt, et non tanget illos tormentum mortis, quos, te custodiente, beatitudinis sinus intercludit, ubi perpetua semper exultatione lætantur, ubi etiam beatus confessor *Ill.* sociatus exultat. Petimus ergo ut memor sit miseriarum nostrarum, et de tua misericordia nobis impetret beatitudinis suæ consortium. Per Christum.

Benedictio. — Omnipotens Deus det vobis copiam benedictionis, qui beatum *Ill.* sibi ascivit virtute confessionis. Amen. Et qui illum fecit coruscare miraculis, vos exornet bonorum operum incrementis. Amen. Quo ejus et exemplis eruditi, et intercessionem muniti, cujus depositionis diem celebratis, illi possitis in cælesti regione adjungi. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

162 *Ad Complendum.* — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut, de perceptis muneribus gratias exhibentes, intercedente beato confessore tuo *Ill.*, beneficia potiora sumamus. Per.

Super populum. — Aures pietatis tuæ, quæsumus, Domine, precibus nostris inclina, ut qui peccatorum nostrarum flagellis percutimur, intercedente beato confessore tuo *Ill.*, miserationis tuæ gratia liberemur. Per.

Alia. — Sancti confessoris tui *Ill.* nos quæsumus, Domine, tuere præsidii, ut ejus semper intercessionibus adjuvemur. Per.

Alia. — Adesto, quæsumus, Domine, precibus nostris, quas in sancti confessoris tui *Ill.* commemoratione deferimus, ut qui nostræ justitiæ fiduciam non habemus, ejus qui tibi placuit precibus adjuvemur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Exultemus, quæsumus, Domine, Deus

noster in solemnitate beati confessoris tui *Ill.*, ut ejus sacra natalitia celebrantes, ad impetrandam misericordiam tuam semper ejus patrocinii adjuvemur. Per.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, cui cuncta famulantur elementa, exaudi propitius, intercedente pro nobis confessore tuo *Ill.*, orationem nostram, et tribue nobis misericordiam tuam; et quæcunque præcipis ut agamus, ipse adjuva ut implere possimus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Sancti confessoris tui *Ill.* tribue nos, Domine, supplicationibus foveri, ut ejus depositionem annuo celebramus obsequio, ejus apud te intercessionibus et meritis adjuvemur. Per.

MISSA IN VIGILIA PLURIMORUM CONFESSORUM.

Beatorum confessorum tuorum, Domine, *Ill.* natalitia præeuntes, supplices te rogamus, ut quos cælesti gloria sublimasti, tuis adesse concedas fidelibus. Per.

Super oblata. — Sacrificium, Domine, quod pro beatis confessoribus tuis *Ill.* offert nostra devotio, eorum meritis augeat nobis, te donante, suffragium, Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte Pater omnipotens, æterne Deus: sanctorum tuorum *Ill.* solemnitatem prævenientes, concede propitius, ut qui donis tuis ita extiterunt gloriosi, apud te nostris existant nominibus idonei interventores. Per Christum.

163 *Ad Complendum.* — Quæsumus, Domine, salutaribus repleti mysteriis, ut quorum solemnitatem præimus, eorum orationibus adjuvemur. Per.

Super populum. — Conserva, quæsumus, Domine, familiam tuam, et benedictionum tuarum propitius ubertate purifica, ut per intercessionem beatarum confessorum tuorum *Ill.* et eruditionibus tuis semper multiplicetur, et donis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Propitiare, misericors Deus, supplicationibus nostris, et populum tuum pervigili protectione custodi, ut qui beatorum confessorum tuorum *Ill.* solemnità prævenimus, tribuas nobis ex eorum imitatione prospera mundi despiciere, et nulla ejus adversa formidare. Per.

Alia. — Deus, qui beatos confessores tuos *Ill.* sanctorum tuorum meritis cœquasti, da nobis in eorum celebritate gaudere, ut quorum commemorationem agimus, eorum imitatione proficiamus, et intercessionibus sublevemur. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

IN NATALI PLURIMORUM CONFESSORUM.

Præsta, Domine, quæsumus, ut sicut sanctorum tuorum *Ill.* nos natalitia celebranda non deserunt, ita jugiter suffragiis comitentur. Per.

Super oblata. — Munera, Domine plebis tuæ, quæsumus, beatorum confessorum tuorum *Ill.* fiant grata suffragiis, et pro quorum triumphis tuo nomini offe-

runtur, ipsorum digna perficiantur et meritis. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et Majestatem tuam supplici devotione exorare, ut beatorum confessorum tuorum *Ill.*, quorum hodie festa celebramus, obtentu mereamur tuum oblinere auxilium. Per Christum.

Alia Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te in tuorum honore sanctorum *Ill.* glorificare, qui et illis pro certaminis constantia beatitudinem tribuisti sempiternam, et infirmitati nostræ talia præstitisti suffragia, quæ pro eorum meritis possis audire dignanter. Per Christum.

^a *Benedictio.* — Sanctorum suorum confessorum *Ill.* meritis vos Dominus faciat benedici, et contra adversa omnia eorum intercessione muniri. Amen. Eorum efficiat suffragio felices, quorum festivitatis diem celebratis ovantes. Amen. Quo eorum imitantes exempla, ad cœlestia pervenire possitis promissa. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

164 *Ad Complendum.* — Et natalitiis sanctorum, Domine, et sacramenti munere vegetati, quæsumus ut bonis quibus per tuam gratiam nunc fovemur perfuamur æternis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Adesto, Domine, precibus populi tui cum sanctorum *Ill.* patrocinio supplicantis, ut quod propria fiducia non præsumit suffragantium meritis consequatur. Per.

Alia. — Magnificantes, Domine, misericordiam tuam suppliciter exoramus ut qui nos sanctorum tuorum frequentibus facis natalitiis interesse, perpetuis tribuas interesse consortiis. Per.

Alia. — Da nobis, omnipotens Deus, in sanctorum tuorum te semper commemoratione laudare, quia refovere curabis quos in honore tuo perseverare concedis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Sanctorum tuorum *Ill.*, Domine, suffragiis imploramus, ut a cunctis liberemur offensis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Exaudi nos, omnipotens et misericors Deus, et sanctorum tuorum nos ubique tuere præsidiiis. Per.

Alia. — Tribue, quæsumus, Domine, sanctos tuos jugiter orare pro nobis; et semper eos clementer digneris audire. Per Dominum nostrum.

Alia. — Sancti tui, quæsumus, Domine, jugiter nobis a te et veniam postulent, et profectum. Per.

IN VIGILIA VIRGINUM.

Sanctæ martyris tuæ *Ill.*, Domine, supplicationibus tribue nos foveri, ut ejus venerabilem solemnitàtem prævenimus obsequio, ejus intercessionibus commendemur et meritis. Per Christum.

Super oblata. — Muneribus nostris, Domine,

^a *Isdem verbis habetur in Benedictionali pro nativitate plurimorum confessorum,*

sanctæ *Ill.* martyris tuæ festa præcedimus, præsta A quæsumus ut quæ peccatorum nostrorum præpediuntur obstaculis illius meritis reddantur accepta. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te beatæ *Ill.* natalitia præveniando, laudare, prædicare et benedicere, quam tanto munere sublimasti, ut ei conferres et virginitatis coronam et martyrii palmam. Cujus interventus nos, quæsumus, a nostris mundet delictis, et supernorum civium faciat ascisci consortiis. Per Christum.

165 *Alia Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te, beatæ *Ill.* natalitia præveniando, laudare, prædicare et benedicere, quam tanto munere sublimasti, ut ei conferres virginitatis coronam, et martyrii palmam; sicque virtute fidei et decore pudicitiae polleret, ut ad cœlestia regna virgo pariter et martyr intraret. Per Christum.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut quorum nos tribuis communicare memoriis, eorum facias veraciter imitatores. Per.

IN NATALI VIRGINUM.

Deus, qui inter cætera potentiae tuæ miracula etiam in sexu fragili victoriam martyrii contulisti, concede propitius ut cujus natalitia colimus, per ejus ad te exempla gradiamur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — In sanctæ virginis *Ill.* festivitate pretiosa, tua, Domine, mirabilia prædicantes, munera votiva deferimus; præsta, quæsumus, ut sicut ejus tibi grata sunt merita, sic nostræ servitutis accepta reddantur officia. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Quem beata virgo pariter et martyr *Ill.* et diligendo timuit, et timendo dilexit; illique conjuncta est moriendo, cui se consecraverat caste vivendo; et pro eo temporalem studuit sustinere pœnam, ut ab eo perciperet gloriam sempiternam. Quæ, dum duplicem vult sumere palmam in sacri certaminis agone, et de corporis integritate, et de fidei puritate, laboriosius duxit longa antiqui hostis sustinere tentamenta, quam vitam præsentem cito amittere per tormenta. Quoniam cum in martyrio proponantur ea quæ terreant, in carnis vero delectamentis ea quæ mulceant, molestius sustinetur hostis occultus, quam superatur infestus. Cum ergo in utroque tui sit muneris quod vicit, quia nihil valet humana fragilitas, nisi tua hanc adjuvet pietas, pro nobis, quæsumus, tuam pietatem exoret, quæ a te accepit ut vinceret. Et quæ Unigeniti tui intrare meruit thalamum, intercessione sua inter

mundi hujus adversa nobis præstet auxilium. Per quem Majestatem tuam.

Alia Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: cujus charitatis ardore ista, et omnes sanctæ virgines, a beata Maria exemplum virginitatis accipientes, præsentis sæculi voluptates ac delicias contempserunt. Quoniam tuo dono actum est (597) ut postquam Virgo de Virgine prodiit, sexus fragilis esset fortis, et (378) in quo **166** fuit peccandi facilitas, esset vincendi felicitas. Antiquusque hostis, qui per antiquam virginem genus humanum se vicisse gloriabatur, per sanctas nunc virgines, sequaces potius Mariæ quam Evæ, vincatur. Et in eo major ei confusio crescat, quod de eo etiam sexus fragilis jam triumphat. Quapropter immensam pietatem tuam humiliter exposcimus, ut per earum intercessionem, quæ et sexum vicerunt et sæculum, tibi que placuerunt et virginitatis decore, et passionis vigore, nos mereamur et invisibilem hostem superare, et Unigenito tuo Domino nostro adhærere. Per quem Majestatem.

Benedictio. — Benedicat vobis Dominus qui beatæ virgini *Ill.* concessit et decorem virginitatis et gloriam passionis. Amen. Et cujus opitulatione illa meruit et sexus fragilitatem et persequentium rabiem devincere, vos possitis et vestrorum corporum illecebras et antiqui hostis machinamenta superare. Amen. Quo sicut illa sexu fragili virile nisa est certamen adire, et post certamen de hostibus triumphare, ita vos in hac mortalitate viventes valeatis et antiquum hostem devincere, et ad regna cœlestia pervenire. Amen. Quod ipse præstare.

Alia Benedictio. — Omnipotens Dominus, intercedentibus sanctis virginibus suis *Ill.*, vos dignetur benedicere, qui de antiquo hoste non solum per viros, verum etiam per feminas voluit triumphare. Amen. Et qui illis voluit centesimi fructus donum decore virginitatis et agone martyrii conferre, vos dignetur et vitiorum squaloribus expurgare, et virtutum lampadibus exornare. Amen. Quatenus virtutum oleo ita pectorum vestrorum lampades possint repleri, ut cum eis cœlestis sponsi thalamum valeatis ingredi. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum et imperium.

Ad Complendum. — Auxilientur nobis, Domine, sumpta mysteria, et, intercedente beata *Ill.* martyre tua, sempiterna protectione confirmet. Per Dominum nostrum.

Alia. — Indulgentiam nobis, Domine, beata *Ill.* martyr impleret, quæ tibi semper grata exstitit, et merito castitatis, et tuæ professione virtutis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

(599) *Alia Missa.* — Deus, qui nos hodie sanctæ virginis *Ill.* annua solemnitate lætificas, concede

^a Hæc Bened. assignatur in Benedictionali pro nativitate virginum.

unius virginis, et sequens in nativitate plurim. virginum.

propitius ut ejus adjuvemur meritis, cujus castitatis irradiamur exemplis. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Grata sit, tibi Domine, hæc oblatio plebis tuæ, quam tibi offerimus in honorem sanctæ *Ill.* virginis, ut cunctis proficiat ad salutem, Per.

Ad Complendum. — Adjuvent nos, quæsumus, Domine, et hæc mysteria sancta, quæsumpsimus, et beatæ *Ill.* virginis intercessio veneranda. Per.

167 *Benedictio vestium virginis, (600) vel viduæ.* — Deus, æternorum honorum fidelissime promissor, et certissime, persolutor, qui vestimentum salutare et indumentum æternæ jucunditatis tuis fidelibus promisisti, clementiam tuam suppliciter exoramus, ut hæc indumenta humilitatem cordis et contemptum mundi significantia, quibus famula tua *Ill.* sancto visibiliter est informanda proposito, propitius benedicas, et beatæ castitatis habitum quem te inspirante suscepit, te protegente custodiat; et quam vestibus venerandæ professionis induis temporaliter, beata facias immortalitate vestiri. Per Dominum nostrum.

Item alia. — Deus, bonarum virtutum dator, et omnium benedictionem largus infusor, exaudi preces nostras, et hanc vestem, qua famula tua *Ill.* pro conservandæ castitatis signo se adoperiendam exposcit, benedicens et sanctificare digneris. Per Dominum.

Benedictio vestis virginis. — Exaudi omnipotens, Deus, preces nostras, et hanc vestem, qua famula tua *Ill.* se adoperiendam exposcit, uberrimæ benedictionis imbre perfunde, sicut perfudisti oras vestimentorum Aaron benedictione profluente a capite in barbam unguenti. Et sicut benedixisti vestes omnium religiosorum tibi per omnia placentium, ita eam benedicere dignare ac præsta, elementissime Pater, ut supradictæ famulæ tuæ hæc sit vestis salubris protectio, hæc cognitio religionis, hæc initium sanctitatis, hæc contra omnia tela inimici robusta defensio, ut centesimi muneris opulentia perseveranti continentia ditetur. Per Dominum nostrum,

(601) *Benedictio virginis ab (602) episcopo dicenda, (603) quæ fit in Epiphania, (604) vel secunda feria paschæ, aut (605) quando apostolorum natalitia celebrantur; et (606) vestimenta nigra forinsecus gestant.*

Respice, Domine, propitius super hanc famulam tuam *Ill.*, ut sanctæ virginitatis propositum, quod te inspirante suscipit, te gubernante custodiat. Per.

Consecratio. — Deus, castorum corporum benignus inhabitator, et incorruptarum amator animarum qui humanam substantiam in primis hominibus diabolica fraude vitiatam, ita in Verbo tuo, per quem omnia facta sunt, reparas, ut eam non solum ad primæ originis innocentiam revoces, sed etiam ad experientiam (607) quorundam honorum, quæ in (608) novo sæculo sunt habenda, perducas, et ob-

* In vet. Sacram. Gall. exstat ordo ad consecrandas monachas, et ad velandam virg. Sequitur Bene-

A strictos adhuc conditione mortalium jam ad similitudinem provehas angelorum; respice super hanc famulam tuam *Ill.* (609) quæ tibi devotionem suam offert, a quo et ipsa idem (610) votum assumpsit. Sit in ea, Domine, per donum Spiritus tui, prudens modestia, sapiens benignitas, gravis lenitas, casta libertas; ferveat in charitate, et nihil extra te diligat, laudabiliterque vivat, et laudari non appetat, te timeat, tibi amore serviat; tu ei honor, tu gaudium, tu in mœrore solatium, 168 tu in ambiguitate consilium, tu in injuria defensio, in tribulatione patientia, in pauperitate abundantia, (611) in jejuniis, in infirmitate sis medicina: per te, quem diligere super omnia appetit, quod est professa custodiat, ut et hostem antiquum devincat, et vitiorum squalores expurget; (612) quatenus centesimi fructus dono virginitatis decorari, virtutumque lampadibus exornari, et electarum virginum tuarum consortio, te donante, mereatur uniri. Per eundem.

MISSA IN CONSECRATIONE VIRGINIS.

Da, quæsumus, Domine, famulæ tuæ *Ill.*, quam virginitatis honore dignatus es decorare, inchoati operis consummatum effectum, et, ut perfectam tibi offerat plenitudinem, initia sua perducere mereatur ad finem. Per.

Super oblata. — Oblatis hostiis, Domine, quæsumus, præsentis famulæ tuæ *Ill.* perseverantiam perpetuæ virginitatis accomoda, ut a pertis januis, summi Regis in adventu, regnum cœlestis cum lætitia meatur intrare. Per.

C *Ad Complendum.* — Respice, Domine, famulæ tuæ *Ill.* debitam servitatem, ut inter humanæ fragilitatis incerta nullis adversitatibus opprimatur, quæ de tua protectione confidit. Per.

Oratio ad abbatissam faciendum. — Exaudi, Domine, preces nostras, et super hanc famulam tuam *Ill.* Spiritum tuæ benedictionis emitte, ut, cœlesti munere dilata, et tuæ gratiam possit Majestatis acquirere, et bene vivendi aliis exemplum præbere. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Oratio (613) ad ancillas Dei velandas. — Famulas tuas, Domine, tuæ custodia muniat pietatis, ut virginitatis sanctæ propositum, quod te inspirante susceperunt, te protegente illæsum custodiant. Per Dominum.

D (614) *Oratio ad abbatem faciendum.* — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, et famulum tuum *Ill.* quem ad regimen animarum elegimus, gratiæ tuæ dono proseguere, ut, te largiente, cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per Dominum.

^b (615) HEBDOMADA II POST PENTECOSTEN.

Deus, in te sperantium fortitudo, adesto propitius invocationibus nostris; et quia sine te nihil potest mortalis infirmitas, præsta auxilium gratiæ tuæ ut in sequendis mandatis tuis et voluntate tibi et actione placeamus. Per.

dictio abbatissæ, et super viduam veste mutandam.

^b In Edit. Pamel. nihil de Dominicis post Pentecostem.

169 *Super oblata.*— Oblationem nostram, quæsumus, Domine, misericorditer acceptare et sanctificare digneris, ut ejus sanctificatione nobis salus proveniat, et defensio sempiterna. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui Ecclesiæ tuæ filios sicut non cessas erudire, ita non desinis adjuvare, ut scientiam, te miserante, recta faciendi, et possibilitatem capiant exsequendi. Per Christum.

^a *Benedictio.*— Benedicat vobis Dominus, et custodiat vos. Amen. Illuminet faciem suam super vos, et misereatur vestri. Amen. Convertat vultum suum ad vos, et donet vobis pacem. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cujus regnum et imperium sine fine permanet, per omnia sæcula sæculorum. Amen. Benedictio Dei Patris et Filii et Spiritus sancti, et pax Domini sit semper vobiscum. Et cum spiritu tuo.

Ad Complendum.— Tantis, Domine, repleti muneribus, quæsumus ut et salutaria dona capiamus, et a tua nunquam laude cessemus. Per.

Super populum.— Fideles tuos, Domine, benedictio desiderata confirmet, quæ eos et a tua voluntate faciat nunquam discrepare, et tuis semper indulgeat beneficiis gratulari. Per eundem Dominum nostrum.

HEBDOMADA III POST PENTECOSTEN.

Sancti nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum, quia nunquam tua gubernatione destituis, quos in soliditate tuæ dilectionis instituis. Per Dominum.

Super oblata.— Oblatio nos, Domine, tuo nomini dicanda purificet, et de die in diem ad cœlestis vitæ transferat actionem. Per.

Præfatio.— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: per quem Majestatem tuam suppliciter exoramus, ut ab Ecclesia tua quidquid est noxium tu repellas, et quod eidem salutare est largiaris; nosque contra superbos spiritus humilitatem tribuas rationabilem custodire, cum gratiam tuam clementer nobis impendis; nec humani incertos consilii derelinquas, sed tua, quæ falli non potest, gubernatione disponas. Per quem.

^b *Benedictio.*— Propitietur Dominus cunctis iniquitatibus vestris, **170** et sanet omnes languares vestros. Amen. Redimat de interitu animam vestram, et satiet in bonis desiderium vestrum. Amen. Aufe-

costen occurrit. Sed, post officium dedicationis eccl. sequitur: *In natali papæ In ordinatione presbyteri. Ad sponsam benedicendam. Orationes pro peccatis, etc.* Sic etiam legitur in Cod. Reg. Sueciæ, ex quo multa Editionis Pamelianæ errata emendari possunt, ut pag. 384, in Oratione ad capillaturum: *Ad novam tondensi gratiam vocare dignatus es, pro Ad comam tondensi, etc.* uti exhibet hic Codex ms. Omittuntur quoque Dominicæ post Pentecosten in Kalend. Rom. Earum Missæ assignantur eodem ordine in duobus

A rat a vobis cor lapideum, et det vobis cor carneum. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum.— Sumptis muneribus, Domine, quæsumus, ut cum frequentatione mysterii crescat nostræ salutis effectus. Per Dominum.

Super populum.— Deus, qui te in rectis ac sinceris manere pectoribus asseris, pro nobis tua gratia tales existere, in quibus habitare digneris. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

HEBDOMADA IV POST PENTECOSTEN.

Deprecationem nostram, quæsumus, Domine, benignus exaudi, et quibus supplicandi præstas affectum, tribue defensionis auxilium. Per Dominum.

Super oblata.— Munera, Domine, oblata sanctifica, ut tui nobis Unigeniti corpus et sanguis fiant. Per Dominum.

^B *Præfatio.*— Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: cujus hoc mirificum opus ac salutare mysterium fuit ut perditum dudum atque prostratum de diabolo et mortis aculeo ad hanc gloriam vocaremur, qua nunc genus electum sacerdotiumque regale, populus acquisitionis et gens sancta vocaremur. Agentes igitur indefessas gratias sanctamque munificentiam tuam prædicantes, Majestati tuæ hæc sacra deferimus, quæ nobis ipse salutis nostræ autor Christus instituit. Per quem Majestatem tuam.

^c *Benedictio.*— Benedicat vobis Dominus nostri oris alloquio, et cor vestrum sinceri amoris copulet nexu perpetuo. Amen. Floreatis rerum præsentium copiis, justitia acquisitis, gaudeatis perenniter fructibus sincerissimæ charitatis, Amen. Tribuat vobis Dominus dona perennia, ut (614) post tempora feliciter dilatata percipiatis gaudia sempiterna. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum.— Sacris muneribus, Domine perceptis, quæsumus ut nos eorum virtute, et a vitiis omnibus expies, et donis tuæ gratiæ jugiter repleas. Per Dominum nostrum.

Super populum.— Tempora nostra, quæsumus, Domine, pio favore proseguere, et quibus cursum tribuis largiorem, præsta continuum benignus auxilium. Per Dominum nostrum.

171 HEBDOMADA V POST PENTECOSTEN.

D Protector in te sperantium, Deus sine quo nihil est validum, nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, ut, te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna, Per Dominum nostrum.

Super oblata.— Respice, Domine, munera sup-

Theoderic. ac in nostris Editis. In Codice vero Gemet. reperiuntur immediate post octavam Pentecostes.

^a Legitur in Benedictio. inscribiturque: *Benedictio quotidianis diebus*

^b Benedictioem hanc nullibi legi.

^c Hæc quoque aliis ex Codicibus minime nota. De cæteris quæ sequuntur eadem dicta sunt, nisi aliter rem se habere moneamus.

placantis Ecclesiæ, et salutis credentium perpetua A
sanctificatione sumenda concede. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare nos tibi semper, et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus :
et omnipotentiam tuam jugiter implorare, ut nobis
et præsentis vitæ subsidium, et æterne tribuas præ-
mium sempiternum. Quo sic mutabilia dona capiamus,
ut per hæc ad incommutabilia dona pervenire
valeamus ; sic temporalis lætitiæ tempora transeant,
ut eis gaudia sempiterna succedant. Per Christum
Dominum nostrum.

Benedictio. — Emundet Dominus conscientias ve-
stras ab omni malitia, et repleat sanctificatione per-
petua. Amen. Vota vestra clementer intendat, et
peccata omnia propitiatus indulgeat. Amen. Quæ piæ B
optatis miseratus attribuat, ac quæ pavescitis, pius
propugnator procul repellat. Amen. Quod ipse præ-
stare dignetur.

Ad complendum. — Sancta tua nos, Domine, sum-
pta vivificent, et misericordiæ sempiternæ præpa-
parent expiatis. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Respice, Domine, propiti-
us plebem tuam, et toto tibi corde subjectam præsi-
diis invictæ pietatis attolle. Per Dominum.

HEBDOMADA VI POST PENTECOSTEN

Da nobis, quæsumus, Domine, ut et mundi cursus
pacifice nobis tuo ordine dirigatur, et Ecclesia tua
tranquilla devotione lætetur. Per Dominum.

Super oblata. — Ascendant, quæsumus, Domine,
preces humilitatis nostræ in conspectu clementiæ C
tuæ ; et descendat super hæc oblata virtus tuæ divi-
nitatis, quam nostris quoque purificandis mentibus
largiaris. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus :
Majestatem tuam suppliciter deprecantes, ut opem
tuam 172 petentibus dignanter impendas, et de-
siderantibus benignus tribuas profutura. Per Chri-
stum Dominum.

* *Benedictio.* — Omnipotens Deus sua vos clemen-
tia benedicat, et sensum vobis sapientiæ salutaris
infundat. Amen. Catholicæ fidei vos documentis
enutriet, et in sanctis operibus perseverabiles red-
dat. Amen. Gressus vestro ab errore convertat, et
viam vobis pacis et charitatis ostendat. Amen. quod D
ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Mystera nos, Domine, sancta
purificent, et suo munere tueantur. Per.

Super populum. — Exaudi nos, Deus salutaris
noster, et dies nostros in tua pace dispone, ut a
cunctis perturbationibus liberati, tranquilla tibi ser-
vitate famulemur.

HEBDOMADA VII POST PENTECOSTEN.

Deus, qui diligentibus te bona invisibilia præpa-
rasti, infunde cordibus nostris tui amoris affectum
ut te in omnibus, et super omnia diligentes, pro-

missiones tuas, quæ omne desiderium superant
consequamur. Per.

Super oblata. — Propitiare, Domine, supplicatio-
nibus nostris, et has oblationes famulorum famula-
rumque tuarum benignus assume, ut quod singuli
obtulerunt ad honorem nominis tui, cunctis proficiat
ad salutem. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias age-
re, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus,
per Christum Dominum nostrum, verum æternum-
quæ pontificem, et (617) solum sine peccati macula
sacerdotem, cujus sanguine fidelium corda mundan-
tur, cujus institutione placationis tibi hostias non
solum pro delictis populi, sed etiam pro nostris
offensionibus immolamus ; tuam poscentes clemen-
tiam ut omne peccatum quod carnis fragilitate con-
traximus, ipso summo pro nobis Antistite interve-
niente, solvatur. Per quem.

Benedictio. — Amoveat a vobis Dominus totius
macula simultatis, et imbuat vobis munera puræ
dilectionis. Amen. Subjuget in vobis reluctationem
carnis et sanguinis, et opem conferat perpetuæ
castitatis. Amen. Idque vos in præsentis sæculo di-
ligere faciat, quod a cœlestis paradisi hæreditate
non dividat. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad complendum. — Quos cœlesti, Domine, dono
satiasti, præsta, quæsumus, ut a nostris mundemur
occultis, et ab hostium liberemur insidiis. Per.

173 *Super populum.* — Protegat, Domine, quæ-
sumus, tua dextera populum supplicantem, et ut præ-
sentem vitam sub tua gubernatione transcurrens,
mereatur invenire perpetuam. Per Dominum no-
strum.

HEBDOMADA VIII POST PENTECOSTEN.

Deus virtutum, (618) cujus et totum quod est
optimum, insere pectoribus nostris amorem tui no-
minis, et præsta in nobis religionis augmentum, ut
quæ sunt bona nutrias, ac pietatis studio quæ sunt
nutrita custodias. Per.

Super oblata. — Propitiare, Domine, supplicatio-
nibus nostris et has populi tui oblationes benignus
assume, et, ut nullius sit irritum votum, et nullius
vacua postulatio, præsta, quæsumus, ut quod fide-
liter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum
et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et
tibi votere contriti sacrificium cordis, (619) tibi litare
humiliati victimam pectoris, a quo omne bonum su-
mimus, omnem jucunditatem haurimus. Precamur
itaque ut tibi conscientia nostra famuletur, et, ut in
te de die in diem meliorata proficiat, tuæ gratiæ in-
temerata subdatur. Nostris nos, quæsumus, Domine,
evacua malis, tuisque reple per omnia bonis, ut,
percepta gratia, quam nostra non exigunt merita,
cunctis adversitatibus liberati, et in bonis omnibus

Exstat in Benedict. Post Benedictionem quotidianis diebus.

confirmati supernis civibus mereamur conjungi. **A** Per Christum.

a Benedictio. Inclinet Dominus aurem suam ad preces vestre humilitatis, et det vobis gratiam sue benedictionis, et premium sempiternæ salutis. Amen. Semper et ubique Dominum propitium habeatis, et in ejus laudibus exsultetis. Amen. Omnium peccatorum vestrorum vincula solvat, et ad gloriam sempiternam pervenire vos faciat. Amen. Quod ipse præstare.

Ad complendum. — Repleti, Domine, muneribus tuis, quæsumus ut eorum et mundemur effectum, et muniamur auxilio. Per eundem.

Super populum. — Da nobis, quæsumus, Domine, ut in tua gratia veraciter confidentes, et quæ digna sunt postulemus, et jugiter postulata sumamus. **B**

HEBDOMADA IX POST PENTECOSTEN.

Deus, cujus providentia in sui dispositione non fallitur, te supplices exoramus, ut noxia cuncta submoveas, et omnia nobis profutura concedas. Per.

174 *Super oblata.* — Deus, qui legalium differentias hostiarum unius sacrificii perfectione (620) sanxisti accipe sacrificium a devotis tibi famulis, et pari benedictione sicut munera Abel, sanctifica. ut (621) quod singuli obtulerunt, ad majestatis tuæ honorem, cunctis proficial ad salutem. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et tuam misericordiam totis nisibus exorare, ne pro **C** nostra nos iniquitate condemnes, sed pro tua pietate in via recta semper disponas; nec, sicut meremur, delinquentibus irascaris, sed fragilitati nostræ invicta bonitate subvenias. Per Christum.

Benedictio. — Sanctificet vos Domini gratia, et ab omni malo custodiat. Amen. Arceat a vobis omne quod malum est, et spiritus vestros corporaque purificet. Amen. Alliget vos sibi vinculo charitatis, et pax ejus abundet in cordibus vestris. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Tua nos, Domine, medicinalis operatio, et a nostris perversitatibus clementer expediat, et ad ea quæ sunt recta perducatur. Per.

Super populum. — Plebis tuæ, quæsumus, Domine, ad te semper corda converte, ut quam tantis facis patrociniis adjuvari, perpetuis non desinas gubernare præsiidiis. **D** Per.

HEBDOMADA IX POST PENTECOSTEN.

Lagire nobis, Domine, quæsumus, semper (622) spiritum cogitandi quæ recta sunt, propitius et agendum ut qui sine te esse non possumus, secundum te vivere valeamus. Per.

Super oblata. — Suscipe munera, quæsumus, Domine, quæ de tua largitate deferimus, ut hæc sacrosancta mysteria, gratiæ tuæ operante virtute, et præ-

a Habetur in benedictionali versus finem.

b In Benedictionali locum habet, inter illas quæ de

sentis itæ nos conversatione sanctificent, et ad gaudia sempiterna perducant. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et tuam misericordiam exorare, ut te annuente valeamus quæ mala sunt declinare et quæ bona sunt consequenter evplere; et quia nos fecisti ad tua sacramenta pertinere, tu clementer in nobis eorum munus operare. Per Christum.

b Benedictio. — Multiplicet in vobis Dominus copiam suæ benedictionis, et confirmet vos in spe regni cælestis. Amen. Actus vestros corrigat, vitam emendet **175** mores componat, et vos ad cælestis paradisi hæreditatem perducatur. Amen. Talique intentione repleti valeatis, qua ei in perpetuum placeatis. Quod ipse præstare.

Ad complendum. — Sumptis, Domine, tuæ institutionis muneribus, quæsumus ut nos eorum et munditia purges, et potenti virtute defendas. Per Dominum.

Super populum. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut, viam tuam devota mente currentes, (624) subripiendum delictorum laqueos evadamus. Per Dominum nostrum.

HEBDOMADA XI POST PENTECOSTEN

Præsta quæsumus, omnipotens et misericors Deus, ut inter hujus vitæ caligines, nec ignorantia fallente mergamur, nec præcipiti studeamus voluntate peccare, sed quibus fiduciam sperandæ pietatis indulget optatæ misericordiæ præstat benignus effectum. **C** Per.

Super oblata. — Concede nobis hæc, quæsumus, Domine, digne frequentare mysteria, qua quoties hujus hostiæ commemoratio celebratur, (625) opus nostræ redemptionis exercetur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; et tibi debitam servitutem, per ministerii hujus inpletionem persolvere quia non solum peccantibus veniam tribuis, sed etiam præmia petentibus impertiris. Et quod perpeti malis operibus promeremur, magnifica pietate depellis, ut nos ad tuæ reverentiæ cultum, et (626) terrore cogas et amore perducas. Per Christum.

Benedictio. — Deus, qui est vita mortalium, salusque peccatorum, auferat a vobis omnes maculas delictorum. Amen. Induat vos decore virtutum, sanctificet mentes, purificet voluntates et donet vobis sanctorum consortium angelorum, ut probabiles fide et opere immaculati perveniatis ad æternam gaudiorum cælestium hæreditatem. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Tui nobis, Domine, communio sacramenti, et purificationem conferat, et tribuat unitatem. Per.

communi leguntur.

Super populum. — Conserva, quæsumus, Domine, A tuorum corda fidelium, et gratiæ tuæ virtute corroborata, ut et in tua sint supplicatione devoti, et mutua dilectione sinceri. Per Dominum nostrum.

HEBDOMADA XII POST PENTECOSTEN.

Deus, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime, **176** et miserando manifestas, multiplica super nos misericordiam tuam, ut, ad tua promissa currentes, cælestium bonorum facias esse consortes. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Tibi, Domine, sacrificia dicata reddantur, quæ sic ad honorem nominis tui deferenda tribuisti, ut eadem remedia fieri nostra præstares. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, B Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: cujus primum tuæ pietatis indicium est, si tibi nos facias toto corde subjectos, et spiritum nobis tantæ devotionis infundas, ut propitius largiaris consequenter auxilium. Per Christum.

Benedictio. — Devotionem vestram Dominus dignanter intendat, et suæ vobis benedictionis dona concedat. Amen. Talique vos in præsentis sæculo subsidio muniat, ut paradisi vos in futuro habitatores efficiat. Amen. Sicque corda vestra sacrificando benedicat, et benedicendo sanctificet, ut vobiscum, imo in vobis eum habitare delectet. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Quæsumus, Domine Deus noster, ut quos divinis reparare non desinis sacramentis, tuis non destituas benignis auxiliis. Per. C

Super populum. — Fideles tuos, Domine, quæsumus, corpore pariter et mente purifica, ut, tua inspiratione compuncti, noxias delectationes vitare prævaleant, atque, ut earum non capiantur illecebris, tua semper suavitate nascantur. Per.

HEBDOMADA XIII POST PENTECOSTEN.

Omnipotens sempiterne Deus, qui abundantia pietatis tuæ et merita supplicum excedis et vota effunde super nos misericordiam tuam, ut dimittas quæ conscientia metuit, et adjicias quod oratio non præsumit. Per.

Super oblata. — Respice, Domine, quæsumus, nostram propitius servitutem, ut quod offerimus sit tibi munus acceptum, sit nostræ fragilitatis subsidium. Per. D

Præfatio. Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui nos castigando sanas, et refovendo benignus erudis, dum magis vis salvos esse correctos quam perire dejectos. Per Christum Dominum nostrum.

Benedictio. — Gratia sua vos Dominus locupletet, et cælesti benedictione multiplicet. Amen. Ab omni vos adversitate **177** defendat, et pia semper miseratione custodiat. Amen. Petitiones vestras placatus

intendat, et culparum omnium vobis veniam clementer attribuat. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Sentiamus, Domine, quæsumus, tui perceptione sacramenti subsidium mentis et corporis, ut in utroque salvati, cælestis remedii plenitudine gloriemur. Per.

Super populum. — Tuere, Domine, populum tuum, et salutaribus præsiidiis semper adjutum beneficiis a tolle continuis et mentis et corporis. Per.

HEBDOMADA XIV POST PENTECOSTEN.

Omnipotens sempiterne Deus, per quem cœpit esse quod non erat, et (627) factum est visibile quod latebat, stultitiam nostri cordis emunda, et quæ in nobis sunt vitiorum secreta purifica, ut possimus tibi Domino pura mente servire. Per Dominum.

Super oblata. — Offerimus tibi, Domine, Hostiam placationis et laudis, humiliter implorantes, ut et eam placabili pietate respicias, et offerentium preces clementi largitate exaudias. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia tu in nostra semper faciens infirmitate virtutem, (628) Ecclesiam tuam inter adversa crescere tribuisti, ut cum putaretur oppressa, tunc potius prævaleret exaltata, dum simul et experientiam fidei declarat afflictio, et victoriosissima semper perseveret, te adjuvante, devotio. Per Christum.

Benedictio. — Det vobis Dominus munus suæ benedictionis, et repleat vos spiritu veritatis et pacis. Amen. Quatenus sic per viam salutis devota mente curratis ut subrepentium delictorum laqueos salubriter evadatis. Amen. Sicque efficiamini in ejus supplicatione devoti, et in mutua dilectione sinceri, ut ad cæleste regnum pervenire possitis securi. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Vivificet nos, quæsumus, Domine, hujus participatio sancta mysterii, et pariter nobis expiationem tribuat et munimen. Per.

Super populum. — Omnipotens et misericors Deus, de cujus munere venit ut tibi a fidelibus tuis digne et laudabiliter serviatur, tribue, quæsumus, nobis ut ad promissiones tuas sine offensione curramus. Per.

HEBDOMADA XV POST PENTECOSTEN.

Omnipotens sempiterne Deus, da nobis fidei, **178** spei et charitatis augmentum, et ut mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis. Per.

Super oblata. — Propitiare, Domine, populo tuo, propitiare muneribus, ut hac oblatione placatus et indulgentiam nobis tribuas et postulata concedas. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui nos de donis bonorum temporalium ad percep-

^a Exhibetur in Benedictionali inter communes, seu nulli diei addictas.

tionem provehis æternorum, et hæc tribuis et illa largiris, ut et mansuris jam incipiamus inseri, et prætereuntibus non teneri. Tuum est enim quod vivimus quia licet peccati vulnere natura nostra sit vitata, tui tamen est operis ut terreni generati ad cœlestia renascamur. Per Christum.

Benedictio. — Benedictio vos Domini comitetur ubique, sibi que semper faciat adhærere. Amen. Ipse vos sua benedictione salvificet, qui dignatus est plasmare potenter Amen. Atque ita vos præstet feliciter vivere, ut cœlestis beatitudinis efficiat cohæredes. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Cœlestibus, Domine, donis satiatis, quæsumus ut et voluntate pie recte que vivendi et virtute atque efficacia perficiendi nos jugiter donare digneris. Per Dominum.

Super populum. — Conserva, quæsumus, Domine populum tuum; et quem salutaribus præsiidiis non desinis adjuvare, perpetuis tribue gaudere beneficiis et mentis et corporis. Per Dominum nostrum.

HEBDOMADA XVI POST PENTECOSTEN.

Custodi, Domine, quæsumus Ecclesiam tuam propitiatione perpetua, et quia sine te labitur humana mortalitas, tuis semper auxiliis et abstrahatur a noxiis et ad salutaria dirigatur. Per Dominum.

Super oblata. — Hostiam sacrificii singularis tibi Domine, deferentes petimus, ut ejus virtute nos et a peccatis emacules, et tua sanctificatione dignos efficias. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui æternitate sacerdotii sui omnes tibi servientes sanctificat sacerdotes quoniam mortali carne circumdati, ita quotidianis peccatorum remissionibus indigemus. ut non solum pro populo, sed etiam pro nobis ejusdem te Pontificis sanguis exoret. Per quem.

179^a *Benedictio.* — Concedat vobis omnipotens Deus munus suæ benedictionis, qui vestræ est consocius infirmitatis. Amen. Et (629) qui vobis tribuit supplicandi affectum, tribuat consolationis auxilium. Amen. Ut ab eo et præsentis et futuræ vitæ subsidium capiatis, cujus vos bonitate creatos esse creditis. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Præsta nobis, misericors Deus ut placationem tuam promptis mentibus exoremus, et, per sacramenta quæ sumpsimus peccatorum veniam consequentes, a noxiis liberemur incursibus, Per Dominum nostrum.

Super populum. — Propitiare, Domine, populo tue, et ab omnibus illum absolve peccatis, ut quod nostris offensionibus promeremur, tua indulgentia repellatur. Per.

HEBDOMADA XVII POST PENTECOSTEN.

Ecclesiam tuam, Domine, miseratio continuata mundet et muniat, et quia sine te non potest salva

consistere, tuo semper (630) munere gubernetur. Per Dominum.

Super oblata. — Tua nos, Domine, sacramenta custodiant et contra diabolicos tueantur semper incursus Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et te incessanter precari, ut qui te auctore subsistimus, te dispensante dirigamur. Non (631) nostris sensibus relinquamur, sed ad tuæ reducti semper tramitem veritatis, hæc studeamus exercere quæ præcipis, ut possimus dona precipere quæ promittis. Per Christum.

Benedictio. — Omnipotens Deus peccatorum vestrorum maculas purget, et sua vos benedictione illustret. Amen. Repleat vos spiritualium donis virtutum, et perseverare faciat in bonis propositum vestrum. Amen. Sicque humilitatem vestram benignus accipiet, ut suæ vos pietatis remuneratione locupletet. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Mentis nostras et corpora possideat, Domine, quæsumus, doni cœlestis operatio (632) ut non noster sensus in nobis, sed jugiter ejus præveniat effectus. Per Dominum.

Super populum. — Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et nihil de sua conscientia præsumentibus ineffabili miseratione succurre, ut quod non habet fiducia meritorum, tua conferat largitas invicta donorum. Per.

180 HEBDOMADA XVIII POST PENTECOSTEN.

Absolve, quæsumus, Domine, tuorum delicta populorum, et a peccatorum nostrorum nexibus, quæ pro nostra fragilitate contraximus, tua benignitate liberemur. Per.

Super oblata. — Pro nostræ servitutis augmento sacrificium tibi laudis offerentes, quæsumus, Domine (633) ut quod immeritis contulisti, propitius exsequaris. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: quia, cum laude nostra non egeas, grata tibi tamen est tuorum devotio famulorum; nec te augent nostra præconia, sed nobis proficiunt ad salutem. Quoniam sicut fontem vitæ præterire causa moriendi est, sic eodem jugiter redundare, effectus est sine fine vivendi. Per Christum.

Benedictio. — Omnipotens Deus cœlesti vos protectione circumdet, et suæ benedictionis dono locupletet. Amen. Concedatque vobis, ut qui in sola spe gratiæ cœlestis innitimini, cœlesti etiam protectione muniamini. Amen. Quatenus et in præsentis sæculo mortalis vitæ solatia capiatis, et sempiternæ gaudia comprehendere valeatis. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Salutaris Hostiæ participatione recreati, quæsumus, omnipotens Deus, ut ejus po-

^a Exstat in Benedictionali, scilicet in serie benedictionum de communi seu quotidianarum.

tentia singulari nos ipsos tibi holocaustum facias **A** sempiternum. Per.

Super populum. — Da, quæsumus, Domine, populo tuo et mentem qua tibi devotus existat, et intellectum quo justa deponat, et propitiationem tuam, qua pie desiderantibus profutura perficias. Per.

HEBDOMADA XIX POST PENTECOSTEN.

Omnipotens sempiterne Deus, misericordiam tuam ostende supplicibus, ut qui de (634) meritorum qualitate diffidimus, non iudicium tuum, sed indulgentiam sentiamus. Per Dominum.

Super oblata. — Hujus te, Domine, muneris oblatione placemus, et perpetuæ vitæ participes hujus operatione reddamur. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : qui vicit diabolum **181** et mundum, hominemque paradiso restituit, et vitæ janas credentibus patefecit. Per quem.

Benedictio. — Omnipotens Deus dexteræ suæ perpetuo vos circumdet auxilio, et benedictionum suarum repleat dono. Amen. Ab omni vos pravitate defendat, et donis cœlestibus exuberare concedat. Amen. Quo corpore mundati ac mente, talem et exhibeatis servitutem, per quam suam consequi valeatis propitiationem. Amen. Quod ipse.

Ad Complendum. — Cœlestis mensæ, quæsumus, Domine, sacrosancta libatio corda nostra purget semper et pascat. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Adesto, Domine, populis tuis in tua protectione fidentibus, et tuæ se dexteræ suppliciter inclinantes perpetua defensione conserva. Per.

HEBDOMADA XX POST PENTECOSTEN.

Fac nos, Domine, quæsumus, tibi prompta voluntate subjectos, et ad supplicandum tibi nostras semper excita voluntates. Per.

Super oblata. — Munda nos, Domine, sacrificii præsentis effectu, et perfice miseratus in nobis ut ejus mereamur esse participes. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et tuam Majestatem humiliter implorare, ut Jesus Christus Filius tuus Dominus noster sua nos gratia protegat et conservet ; et, quia sine ipso nihil recte valemus efficere, ipsius munere capiamus ut tibi semper placere possimus. Per quem Majestatem.

Benedictio. — Purificet omnipotens Deus vestrorum cordium arcana, et benedictionis suæ vobis tribuat incrementa. Amen. Ab omnibus vitæ præsentis periculis exuamini, et virtutum spiritalium ornamentis induamini. Amen. Quo illius adjutorio fulti sic ei serviatis in terris, ut ei conjungi valeatis in cœlis. Amen. Quod ipse.

^a Est in Benedict. loco jam designato.

^b Hæc Benedictio præcedenti subjicitur in Benedictionali.

Ad Complendum. — Purifica, Domine, quæsumus, mentes nostras benignus, et renova cœlestibus sacramentis, ut consequenter et corporum præsens pariter et futurum capiamus auxilium. Per.

Super populum. — Respice propitius, Domine, ad debitam tibi populi servitutem, ut inter humanæ fragilitatis incerta nullis adversitatibus opprimatur, qui de tua protectione confidit. Per Dominum nostrum.

182 HEBDOMADA XXI POST PENTECOSTEN.

Da, quæsumus, Domine, populo tuo diabolica vitare contagia et te solum Dominum puro corde sectari. Per.

Super oblata. — Majestatem tuam, Domine, suppliciter deprecamur, ut hæc sancta, quæ (635) gerimus, et præteritis nos delictis exuant et futuris. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et suppliciter te exorare, ut sic nos bonis tuis instruas sempiternis, ut temporalibus quoque consolari digneris ; sic præsentibus refovere, ut ad gaudia nos mansura perducas. Per Christum.

Benedictio. — Omnipotens Deus c universa a vobis adversa excludat, et suæ super vos benedictionis dona propitiatus infundat. Amen. Corda vestra efficiat sacris intenta doctrinis, quo possint repleti beneficiis sempiternis. Amen. Quatenus et exsequenda intelligentes et intellecta exsequentes, et inter adversa mundi inveniamini (636) indemnes, et beatorum spirituum efficiamini cohæredes. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Sacrificium, quod tuæ, Domine Deus, obtulimus pietati, nobis ad veniam nostrorum proficiat peccatorum, et tuæ miserationis semper tribuat solatium, Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Super populum. — Benedictionem tuam, Domine, populus fidelis accipiat ; qua, corpore salvatus ac mente, et gratam tibi semper exhibeat servitutem, et propitiationis tuæ beneficia semper inveniat. Per Dominum nostrum.

HEBDOMADA XXII POST PENTECOSTEN.

Dirigat corda nostra, Domine, quæsumus, tuæ miserationis operatio, quia tibi sine te placere non possumus. Per Dominum.

Super oblata. — Deus, qui nos per hujus (637) sacrificii veneranda commercia unius summæque divinitatis participes efficis, præsta, quæsumus, ut et tuam cognoscamus veritatem, et eam dignis mentibus ac moribus assequamur. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui propterea jure punis errantes, et clementer refoves **183** castigatos, ut nos a malis operibus abs-

^c In Ed. deest *universa*, quod addidimus ex Ms. et ex Benedictionali.

trahas, et ad bona faciendā convertas, qui non vis invenire quod damnes, sed esse potius quod coronas. Qui cum pro nostris meritis jugiter mereamur affigi, tu tamen iudicium ad correctionem temperas, non perpetuam exerces ad pœnam. Juste enim corrigis, et clementer ignoscis in utroque verax, in utroque misericors. Qui nos ea lege disponis, ut coercendo in æternum perire non sinas, et parcendo spatium tribuas corrigendi. Qui ideo malis præsentibus nos flagellas, ut ad bona futura perducas; ideo bonis temporalibus consolaris, ut de sempiternis facias certiores. Quo te et in prosperis et in adversis pia semper confessione laudemus. Per Christum Dominum nostrum.

^a *Benedictio.* — Omnipotens Deus dies vestros in sua pace disponat, et suæ vobis benedictionis dona concedat. Amen. Ab omnibus vos perturbationibus liberet, et mentes vestras suæ pacis tranquillitate consolidet. Amen. Quatenus spei, fidei et charitatis gemmis ornati, et præsentem vitam transigatis illæsi, et ad æternam perveniatis securi. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Gratias tibi referimus, Domine, sacro munere vegetati, tuam misericordiam deprecantes, ut dignos nos ejus participatione perficias. Per Dominum.

Super populum. — Familiæ tuæ, quæsumus, Domine, esto protector, et misericordiam tuam concede poscenti, qua tibi semper fiat obediens, et tua dona percipiat. Per.

HEBDOMADA XXIII POST PENTECOSTEN.

Omnipotens et misericors Deus, universa nobis adversantia propitiatus excludet, ut, mente et corpore pariter expediti, quæ tua sunt liberis mentibus exsequamur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, sic nos sacris muneribus tuam veniam promereri, ut nostros corrigamus excessus; sic fatentibus relaxare delictum, ut coerceamus in suis parvitatibus obstinatos. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: et clementiam tuam suppliciter exorare, ut Filius tuus Jesus Christus Dominus noster, qui se usque in finem sæculi suis promisit fidelibus adfuturum, (638) et præsentiae corporalis mysteriis non deserat quos redemit, et Majestatis suæ beneficiis non relinquat. Per quem Majestatem.

Benedictio. — Benedictionis Domini gratia vos semper protegat, et ab omni malo defendat. Amen. Mundet vos **185** ab omni crimine peccatorum, et sibimet placere faciat in æternum. Amen. Ubique vobis Dominus placatus occurrat, et suæ benedictionis opem dignanter attribuat. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Tua nos, Domine, medicina-

^a In Benedictionali est ultima.

^b In Calensi assignantur tantum Dominicæ xxiv post

lis operatio, et a nostris perversitatibus clementer expediat, et tuis faciat semper inhærere mandatis. Per.

Super populum. — Familiam tuam, quæsumus, Domine, dextera tua perpetuo circumdet auxilio, ut, ab omni pravitate defensa, donis cœlestibus prosequatur. Per Dominum nostrum.

HEBDOMADA XXIV POST PENTECOSTEN.

Largire, quæsumus, Domine, fidelibus tuis indulgentiam placatus et pacem, ut pariter ab omnibus mudentur offensis, et securatibi mente deserviant. Per.

Super oblata. — Cœlestem nobis præbeant hæc mysteria, quæsumus, Domine, medicinam, et vitia nostri cordis expurgent. Per Dominum nostrum.

^B *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: Majestatem tuam suppliciter deprecantes, ut, expulsis azymis vetustatis, illius Agni cibo satiemur et poculo qui et nostram imaginem reparavit, et suam nobis gratiam repromisit, Jesus Christus Filius tuus.

Benedictio. — Omnipotens Dominus adaperiat cor vestrum in lege sua, et humiliet animas vestras ad capiendā mandata cœlestia. Amen. Quidquid vobis pro salute animarum vestrarum os mortalitatis nostræ enarret, acceptum vobis pietas divina efficiat. Amen. Ut, divinis sermonibus animati cum eis qui pro vobis invigilant, ad æternam beatitudinem mereamini pervenire illæsi. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

^C *Ad Complendum.* — Sacrificium salutis nostræ tibi offerentes, quæsumus, Domine Deus noster, ut concedas nobis purificatis mentibus semper tuæ pietatis celebrare mysterium. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Da salutem, Domine, quæsumus, populo tuo mentis et corporis, et perpetuis consolationibus tuorum reple corda fidelium, ut, tua protectione relevati, et pia tibi devotione complacent, et tua semper beneficia consequantur. Per Dominum nostrum.

185 ^b HEBDOMADA XXV POST PENTECOSTEN.

Deus, qui nos regendo conservas, parcendo justificas, et a temporali tribulatione nos eripe, et gaudia nobis æterna largire. Per Dominum nostrum.

^D *Super oblata.* — Suscipe, Domine, propitiatus hostias, quibus et te placari voluisti, et nobis salutem potenti pietate restitui. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: per quem sanctum et benedictum nomen Majestatis tuæ ubique veneratur, adoratur, prædicatur et colitur, qui est origo salutis, via virtutis, et tuæ propitiatio pietatis. Per quem.

Pentecost.; in Gemet. xxv post octavas Pentecost.; in priori Theod. xxv post Pentecost., in altero xxvi.

(639) *Req. Ben.*

Ad Complendum. — Immortalitatis alimoniam consecuti, quæsumus, Domine, ut quod ore percepimus, mente sectemur. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Familiam tuam, quæsumus, Domine, continua pietate custodi, ut a cunctis adversitatibus te protegente sit libera, et in bonis actibus tuo nomini sit devota. Per Dominum.

HEBDOMADA XXVI POST PENTECOSTEN.

Deus, refugium nostrum et virtus, adesto piis Ecclesiæ tuæ precibus auctor ipse pietatis, et præsta ut quod fideliter petimus efficaciter consequamur. Per.

Super oblata. — Da, misericors Deus, ut hæc salutaris oblatio et a propriis nos reatibus indesinenter expediat, et ab omnibus tueatur adversis. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : et tibi debitas laudes pio honore deferre, et mirabilium tuorum inenarrabilia præconia devotæ mentis veneratione celebrare. Teque ineffabilem, atque invisibilem Deum laudare, benedicere, adorare. Per Christum Dominum nostrum.

Req. Ben.

Ad Complendum. — Cælesti lumine, quæsumus, Domine, semper et ubique nos præveni, ut mysterium, cujus nos **186** participes esse voluisti, et puro cernamus intuitu, et digno percipiamus affectu. Per.

Super populum. — Protector in te sperantium, Deus, salva populum tuum, ut a peccatis liber, et ab hoste securus, ut tua semper gratia perseveret. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

HEBDOMADA XXVII POST PENTECOSTEN.

Excita, Domine, quæsumus, tuorum fidelium voluntates, ut divini operis fructum propensius exsequentes, pietatis tuæ remedia majora percipiant. Per Dominum.

Super oblata. — Propitius esto, Domine, supplicationibus nostris, et, populi tui oblationibus precibusque susceptis, omnium nostrum ad te corda converte, ut, a terrenis cupiditatibus liberi, ad cælestia desideria transeamus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : cujus est operis quod conditi sumus, muneris quod vivimus, pietatis quod tua erga nos dona cognoscimus. Quamvis enim natura nostra peccati vitiata sit vulnere, a terrenis tamen ad cælestia provehitur tuo inenarrabili munere. Per Christum.

Req. Ben.

Ad Complendum. — Concede nobis, Domine, quæsumus, ut quidquid in nostra mente vitiosum est,

* In Kalendario Rom. quatuor tantum hebdomadæ assignantur ante Natalem Domini, et totidem

A sacramenti quod sumpsimus medicatione curetur. Per.

Super populum. — Excita, Domine, tuorum corda fidelium, ut sacris intenta doctrinis, et intelligant quod sequantur, et sequendo fideliter apprehendant. Per Dominum nostrum.

(640) * HEBDOMADA V ANTE NATALEM DOMINI.

(641) Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, et quod Ecclesiæ tuæ promisisti, usque in finem sæculi clementer operare. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus. Per omnia.

Super oblata. — Sacrificium tibi, Domine celebrandum placatus intende, quod et nos a vitiis nostræ conditionis emundet et tuo nomini reddat acceptos. Per.

B *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, **187** per Christum Dominum nostrum : cujus (642) primi adventus mysterium ita nos facias dignis laudibus et officiis celebrare, præsentemque vitam inculpabilem ducere, ut secundum valeamus interriti expectare. Per quem Majestatem.

Benedictio. — Concedat vobis Dominus præmium sinceræ charitatis, ut cum omnibus semper in pace vivatis. Amen. Inimicorum omnium insidias superetis, et præsentem vitam sincerissime peragatis. Amen. Sitis etiam a reatu conscientie liberi, ut nihil metuatis in die judicii postfuturi. Quod ipse.

C *Ad Complendum.* — Animæ nostræ, quæsumus, omnipotens Deus, hoc potiantur desiderio, ut a tuo Spiritu inflammentur, ut, sicut lampades, divino munere satiati, ante conspectum venientis Christi Filii tui velut clara lumina fulgeamus. Per eundem.

Super populum. — Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui de adventu Unigeniti Filii tui secundum carnem lætantur ; in secundo, cum venerit in Majestate sua, præmium æternæ vitæ percipiant. Per.

HEBDOMADA IV ANTE NATALEM DOMINI.

Excita, quæsumus, Domine, potentiam tuam et veni, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis te mereamur protegente eripi, te liberante salvari. Qui vivis et regnas.

Super oblata. — Intende, quæsumus, Domine, sacrificium singulare, ut, hujus participatione mysterii, quæ speranda credimus expectata sumamus. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte. Pater omnipotens, æterne Deus. (643) cui proprium est et singulare quod bonus es, et nulla unquam a te es commutatione diversus. Propitiare, quæsumus, supplicationibus nostris, et Ecclesiæ tuæ misericordiam tuam quam deprecatur ostende, manifestans plebi tuæ, Unigeniti tui et

in Ms. Calensi nec plures invenio in Gemet. ac Theod.

incarnationis mysterium, et adventus admirabile sacramentum; ut in universitate nationum (644) constet esse perfectum, (645) quod vatum oraculis fuit ante promissum, (646) percipiantque dignitatem adoptionis quos exornat confessio veritatis Per quem.

Benedictio. — Omnipotens Deus, cujus Unigeniti adventum, et præteritum creditis, et futurum expectatis, ejusdem adventus vos illustratione sanctificet, et sua benedictione locupletet. Amen. In præsentis vitæ stadio vos ab omni adversitate defendat, et se vobis in iudicio placabilem ostendat. Amen. Quo, a cunctis contagiis peccatorum liberati, illius tremendi examinis diem expectetis interriti. Amen. Quod ipse.

188 *Ad Complendum.* — Suscipiamus, Domine misericordiam tuam in medio templi tui, et reparationis nostræ ventura solemnia congruis honoribus præcedamus. Per.

Super populum. — Da, quæsumus, Domine, populo tuo Spiritum veritatis et pacis, ut et te per adventum Unigeniti tui tota mente cognoscat, et quæ tibi sunt placita, toto corde sectetur. Per eundem Dominum nostrum.

HEBDOMADA III ANTE NATALEM DOMINI.

Excita, Domine, corda nostra ad præparandas Unigeniti tui vias, ut per ejus adventum purificatis tibi mentibus servire mereamur. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Super oblata. — Placare, Domine, quæsumus, humilitatis nostræ precibus et hostiis, et ubi nulla suppetunt suffragia meritorum, tuæ nobis indulgentiæ succurre præsiidiis. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: qui (647) tuo inenarrabili manere præstitisti ut natura humana ad similitudinem tui condita, dissimilis per peccatum et mortem effecta, nequaquam in æterna damnatione periret; sed unde peccatum mortem contraxerat, inde vitam tua pietas immensa repararet, et (648) antiquæ virginis facinus nova et intemerata virgo Maria piaret. Quæ ab angelo salutata, a Spiritu sancto obumbrata, illum gignere meruit, qui cuncta nasci suo nutu concessit: quæ mirabatur et corporis integritatem, et conceptus fecunditatem, gaudebatque suum paritura parentem, Jesum Christum Dominum nostrum. Per quem.

Benedictio. — (649) Deus, cujus adventus incarnationis præteritus creditur, et iudicii venturus expectatur, vos, antequam veniat, expiet ab omni contagione delicti. Amen. Prius in vobis diluat omne quod illa futura examinatione puniturus est, ut cum justum advenerit iudex, non in vobis inveniat quod condemnet. Amen. Quo veniente non incurritis supplicium æternum, sed remuneremini donariis sempiternis. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

* In Kalend. Rom. statio *ad sanctam Mariam* Evangelium *Missus est*, ut etiam hodie legitur. Ea-

Ad Complendum. — Repleti cibo spiritualis alimonie, supplices te, Domine, deprecamur, ut hujus participatione mysterii doceas nos terrena despiciere, et amare cœlestia. Per Dominum nostrum.

Super populum. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, cunctæ familiæ tuæ hanc voluntatem, Christo Filio tuo Domino nostro venienti, in operibus justis aptos occurrere, ut ejus dexteræ sociati, regnum mereantur possidere cœleste. Per eundem Dominum nostrum.

189 HEBDOMADA II ANTE NATALEM DOMINI.

Aurem tuam, quæsumus, Domine, precibus nostris accomoda, et mentis nostræ tenebras gratia tuæ visitationis illustra. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Devotionis nostræ tibi, quæsumus, Domine, Hostia jugiter immoletur, quæ et sacri peragat instituta mysterii, et salutare tuum nobis mirabiliter operetur. Per eundem Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: cujus incarnatione salus facta est mundi, et passione redemptio procurata est hominis procreati. Ipse nos, quæsumus, ad æternum perducatur præmium, qui redemit de tenebris infernorum, justificetque in adventu secundo, qui nos redemit in primo; quatenus illius nos a malis omnibus defendat sublimitas, cujus nos ad vitam erexit humilitas. Per quem Majestatem tuam.

Benedictio. — Omnipotens Deus vos placato vultu respiciat, et in vos donum suæ benedictionis infundat. Amen. Et qui vos incarnatione Unigeniti sui fecit solemnes, a cunctis præsentis et futuræ vitæ adversitatibus reddat indemnes. Amen. Ut qui de adventu Redemptoris nostri secundum carnem devota mente lætamini, in secundo, cum in majestate venerit, præmiis æternæ vitæ ditemini. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

Ad Complendum. — Imploramus, Domine, clementiam tuam, ut hæc divina subsidia a vitiis expiatis ad festa ventura nos præparent. Per.

MENSIS X^a FERIA IV.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut redemptionis nostræ ventura solemnitas, et præsentis nobis vitæ subsidia conferat, et æternæ beatitudinis præmia largiatur. Per Dominum.

Alia. — Festina quæsumus, Domine, ne tardaveris, et auxilium nobis supernæ virtutis impende, ut adventus tui consolationibus sublevantur qui in tua pietate confidunt. Qui vivis et regnas.

Super oblata. — Grata tibi sint, Domine, munera quibus mysteria celebrantur nostræ libertatis et vitæ Per Dominum nostrum Jesum Christum.

190 *Præfatio.* — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum: qui ab antiquis pa-

dem est statio in Calens.

tribus expectatus, ab angelo nuntiatus, a Virgine conceptus, in fine sæculorum hominibus est præsentatus. Qui, appropinquante Nativitatis suæ festo, ita, quæsumus, sit nobis placatus, qualiter tecum, et cum Spiritu sancto ad nos veniat nobiscum perpetim permansurus. Per quem.

Ad complendum. — Conservent nos, quæsumus, Domine, munera tua, et per adventum Unigeniti tui tribuant nobis vitam æternam. Qui tecum.

Super populum. — Gratiae tuæ, quæsumus, Domine, supplicibus tuis tribue largitatem, ut mandata tua, te opitulante, sectantes, consolationem præsentis vitæ percipiant et futuræ. Per Dominum.

* PERIA VI.

Excita, quæsumus, Domine, potentiam tuam et veni, ut hi qui in tua pietate confidunt, ab omni citius adversitate liberentur. Qui vivis et regnas.

Super oblata. — Præsta, Domine, quæsumus, ut dicato muneri congruentem nostræ devotionis offeramus effectum. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui sanctificator et institutor es abstinentiæ, cujus nullus finis, nullusque est numerus, effunde, quæsumus, super nos, in diebus jejuniorum nostrorum, Spiritum gratiæ salutaris, et ab omnibus nos perturbationibus sæculi hujus tua defensione conserva, ut qui Unigeniti tui celebramus adventum, continuum ejus sentiamus auxilium. Per quem majestatem tuam.

Ad complendum. — Prosint nobis, Domine, sumpta mysteria, pariterque nos et a peccatis exuant, et præsiidiis tuæ propitiationis attollant. Per Dominum nostrum.

▷ SABBATO IN XII LECT. MENSIS

Deus, qui conspicias quia ex nostra privitate affligimur, concede propitius ut ex tua visitatione consolemur. Per.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut quia sub peccati jugo ex vetustate servitute deprimimur, expectata Unigeniti Filii tui nova nativitate liberemur. Qui tecum vivit et regnat Deus.

191 *Alia.* — Indignos nos, quæsumus Domine famulos tuos, quos actionis propriæ culpa contristat, Unigeniti Filii tui adventu lætifica. Qui tecum.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut Filii tui ventura solemnitas, et præsentis nobis vitæ remedia conferat, et præmia æterna concedat Per eundem.

Alia. — Preces populi tui, quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui juste pro peccatis nostris affligimur, pietatis tuæ visitatione consolemur. Per Dominum.

(650) *Alia ad Missam.* — Deus, qui tribus pueris mitigasti flammam ignium, concede propitius ut nos

* Ex eodem Calendario et Cod. Cal. statio. fit ad apostolos. Hujus feriæ Evangel. assignatur *Exsurgens Maria abiit in mont*

b In Calend. Rom. statio indicitur ad sanctum Pe-

famulos tuos non exurat flamma vitiorum. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Ecclesiæ tuæ, Domine, munera sanctifica, et concede ut per hæc veneranda mysteria pane cœlesti refici mereamur. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : qui non solum peccata dimittis, sed ipsos etiam justificas peccatores, et reis non tantum peccata relaxas, sed dona largiris et præmia : cujus nos pietatem supplices exoramus, ut qui jejuniis et votis solemnibus nativitatem Unigeniti tui prevenimus, illius dono et præsentis vitæ perturbationibus careamus, et æterna munera capiamus. Per quem majestatem tuam.

Ad complendum. — Quæsumus, Domine Deus noster, ut sacrosancta mysteria, quæ pro reparationis nostræ munimine contulisti, et præsens nobis remedium esse facias et futurum. Per.

(651) DOMINICA I ANTE NATALEM DOMINI.

Excita, Domine, potentiam tuam et veni, et magna nobis virtute securre, ut per auxilium gratiæ tuæ quod nostra peccata præpediunt, indulgentia tuæ propitiationis acceleres. Qui vivis et regnas, cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti, Deus. Per omnia.

Super oblata. — Hæc tibi, Domine, oblata benignus sanctificanda assume libamina, ut eorum perceptione expiemur a crimine, et adventus Filii tui gloriam mereamur interriti præstolari. Per eundem Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum : quem Joannes præcessit nascendo, et in desertis eremi prædicando, et in fluentis Jordanis baptizando, et ad inferna descendendo : cujus venerandæ nativitatis proxime ventura solemnitate ita nos, quæsumus, tibi placitos reddat, ut cum fructu honorum operum ad regna cœlestia introducat ut parando in cordibus nostris viam Domino, fructusque dignos pœnitentiæ faciendo, per prædicationem Joannis obemperemus monitis nostri Salvatoris. Sicque perveniamus per filium sterilis ad Filium Virginis, per Joannem hominem magnum ad eundem Dominum nostrum hominem Deum, qui sicut venit ad nos redimendum occultus, ita justificet cum ad judicandum venerit manifestus. Per quem.

Benedictio. — Deus, qui vos et prioris adventus gratia reparavit, et in secundo daturum se vobis regnum cum sanctis angelis repromisit, adventus sui vos illustratione sanctificet. Amen. Vincula vestra dissolvat, antequam veniat, ut, liberati a vinculis peccatorum, interriti tremendum ejus expectetis adventum. Amen. Et quem venisse in terris pro ve-

trum. Præscribitur legendum Evang. Anno 15 imperii Tiberi. Hom. 20 sancti Gregorii in Hanc Evangelii lectionem dicitur habita in basilica sancti Joan. Bapt. In Cal. post hoc Sabb. legitur ; *Domin. vacat.*

stra salute creditis, venturumque ad iudicium sustinetis, ejus adventus gloriam impavidi mereamini contueri, Amen. Quod ipse præstare dignetur

Ad coplendum. — Tribue nobis, Domine, celestis mensæ virtute satiatis, et desiderare quæ recta sunt, et desiderata percipere. Per.

Super populum. — Adjuva, Domine, fragilitatem plebis tuæ, ut ad votivum magnæ festivitatis effectum, et corporaliter gubernata recurrat, et ad perpetuam gloriam devota mente perveniat. Per.

(652) ^a *Orationes de adventu Domini quotidianis diebus.*

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut magnæ festivitatis ventura solemnia prospero celebremus effectum; pariterque reddamur et intenti celestibus disciplinis, et de nostris temporibus lætiores. Per.

Alia. — Conscientias nostras, quæsumus, Domine, visitando purifica, ut veniens Jesus Christus Filius tuus Dominus noster, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum.

Alia. — Prope esto, Domine, omnibus expectantibus te in veritate, ut in adventu Filii tui Domini nostri placitis tibi actibus presentemur. Per eundem. Dominum nostrum.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus hanc gratiam plebi tuæ, adventum Unigeniti tui cum **193** summa vigilantia expectare, ut, sicut ipse auctor nostræ salutis docuit, velut fulgentes lampadas in ejus occursum nostras animas præparemus. Per.

Alia. — Mentis nostras, quæsumus, Domine, lumine tuæ visitationis illustra, ut esse, te largiente mereamur et inter prospera humiles et inter adversa securi. Per Dominum.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, Filii tui ventura solemnitas et presentis vitæ nobis remedia conferat, et præmia æterna concedat. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alia. — Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut quia sub peccati jugo ex vetusta servitute deprimimur, expectata Unigeniti Filii tui nova nativitate liberemur. Qui tecum.

Alia. — Quæsumus, omnipotens Deus preces nostras respice, et tuæ super nos viscera pietatis impende, ut qui ex nostra culpa affligimur, Salvatore nostro adveniente, respiremus. Qui tecum vivit.

Alia. — Voci nostræ, quæsumus, Domine, aures tuæ pietatis accommoda, et cordis nostri tenebras lumine tuæ visitationis illustra. Qui vivis.

Alia. — Porrige nobis, Domine dexteram tuæ venerationis, et veni, et peccata nostra propitiatus solve. Qui vivis et regnas.

Alia. — Porrige nobis, Domine, dexteram tuæ venerationis, et veni, et peccata nostra propitiatus absolve. qui vivis et regnas.

Alia. — Festinantes, omnipotens Deus, in occur-

^a In Edit. Vatic. et Gussanvil., Oratio.

^b In Edit. Pamel. sunt etiam Orationes multæ pro peccatis, sed a nostris prorsus discrepantes, paucis exceptis. Etsi vero Codes Reg. S, P; ame.

sum Filii tui Domini nostri tua impediunt opera actus terreni, sed celestis Sapientiæ eruditio faciat nos ejus esse consortes. Qui tecum.

Alia. — Præsta, quæsumus omnipotens Deus, ut quia pro peccatis nostris meremur affligi, per adventum Filii tui a cunctis adversitatibus liberemur. Per.

Alia. — Deus, qui nostra nos conspicias semper infirmitate destitui, adventus Filii tui nos visitatione custodi. Qui tecum vivit et regnat.

Alia. — Adesto, quæsumus omnipotens Deus atque in cunctis actionibus nostris et aspirando nos præveni, et adjuvando custodi. Qui vivis.

Alia. — Præveniat nos, quæsumus, omnipotens Deus, tua gratis semper et subsequatur, ut per adventum Unigeniti tui, quem summocordis desiderio **194** sustinemus, et presentis vitæ subsidia et futuræ etiam consequamur. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alia. — Deus, qui conspicias quia in tua pietate confidimus, concede propitius ut per adventum Unigeniti tui de celesti semper protectione gaudeamus. Qui tecum vivit et regnat Deus.

Alia. — Subveniat nobis Domine, misericordia tua, ut ab imminentibus peccatorum nostrorum periculis, te mereamur veniente salvari. Qui vivis et regnas.

Alia. — Excita, Domine, potentiam tuam, et veni, ut tua propitiatione salvemur. Qui vivis.

Alia. — Festina, ne tardaveris, Domine Deus noster, et a diabolico furore nos potenter libera. Qui vivis.

C *Alia.* — Exsultemus, quæsumus, Domine, Deus, noster, omnes recti corde in unitate fidei congregati, ut veniente Salvatore nostro Filio tuo, immaculati occurramus illi in ejus sanctorum comitatu. Qui tecum.

Alia. — Fac nos, quæsumus, Domine, mala nostra toto corde respicere, ut veniente Filio tuo Domino nostro, bona ejus capere valeamus. Qui tecum vivit.

Alia. — Præcinge, quæsumus, Domine Deus noster, lumbos mentis nostræ divina tua virtute potenter, ut, veniente Domino nostro Jesu Christo Filio tuo, digni inveniamur æternæ vitæ convivio, et vota celestium dignitatum ab ipso percipere mereamur. Qui tecum vivit et regnat.

D *Alia.* — Fac nos, quæsumus, Domine Deus noster, pervigiles atque sollicitos adventum expectare Christi Filii tui Domini nostri, ut dum venerit pulsans, non dormientes peccatis, sed vigilantes, et in suis inveniat laudibus exsultantes. Qui tecum vivit et regnat Deus.

^b *Incipiunt (653) Orationes pro peccatis.*

Succurre, quæsumus, Domine, populo supplicanti, et opem tuam tribue benignus infirmis, ut sincera

Editis plerumque assentiatur, non pausa tamen sunt in quibus variæ sunt diversæque lectiones. Sic in Orat. 6, pag. 373, ubi legitur: *liberis tibi mentibus serviamus*, legendum ex Cod. ms. *de tuis semper be-*

tibi mente devoti, et præsentis vitæ remediis gaudeant, et futuræ. Per Christum.

Alia. — Deus, qui juste irasceris, et clementer ignoscis afflicti populi lacrymas respice; et iram tuæ indignationis, quam juste meremur, propitiatus averte. Per Dominum.

195 *Alia.* — Quæsumus, omnipotens Deus, ut qui nostris fatigamur offensis et merito nostræ iniquitatis affligimur, pietatis tuæ gratiam consequi mereamur. Per.

Alia. — Deus, cui proprium est misereri semper, et parcere, suscipe deprecationem nostram, et quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis absolvat. Per Dominum nostrum.

Alia. — Da nobis, quæsumus, Domine, de tribulatione lætitiā, ut, qui diu pro nostris peccatis affligimur, intercedente beato Ill. martyre tuo, in tua misericordia respiremus. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Alia. — Clamantium ad te, quæsumus, Domine, preces dignanter exaudi, ut sicut Ninivitis in afflictione positus pepercisti, ita et nobis in præsentī tribulatione succurras. Per.

Alia. — Tribulationem nostram, quæsumus, Domine, propitiatus respice, et iram tuæ indignationis, quam uste meremur, propitiatus averte. Per Dominum.

Alia. — Deus, qui peccantium animas non vis perire, sed culpas, contine, quam meremur, iram, et quam precamur super nos effunde clementiam, ut de mœrore gaudium tuæ misericordiæ consequi mereamur. Per.

Alia. — Quæsumus, omnipotens Deus, afflicti populi lacrymas respice, et iram tuæ indignationis averte, ut qui reatum nostræ infirmitatis agnoscimus, tua consolatione liberemur. Per.

Alia. — Deus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris, preces populi supplicantis propitiatus respice, et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte. Per Dominum.

Alia. Parce, Domine, parce populo tuo, ut dignis flagellationibus castigatus, in tua miseratione respiret. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Alia. — Deus, refugium, pauperum, spes humilium, salusque miserorum supplicationes populi tui clementer exaudi, ut quos justitia verberum fecit afflictos, abundantia remediorum faciat consolatos. Per.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui **196** offensam nostram per flagella cognosci-

neficiis gloriemur Orat. 8, eadem pag. ubi Ed. habet *diurnis calamit.*, melius legitur in Ms. *diuturnis cal.* Pag. 174, l. 18, ut *de merito gaudium tuæ misericordiæ*, etc., ubi ex Cod. laudato restituendum ut *de mœrore gaudium*, etc. Hæc pauca observavimus, ut pariam fieret in Edit. Pamel. ex Codice Reg. S. cujus penes nos variantes lectiones habemus, multa posse corrigi. In Ms. Cal. hoc quoque loco exhibentur Orationes *pro peccatis, matutinales, quotidianæ* etc., necnon in aliis Mss. nostris.

* In Ed. Pamel., *orationes quotidianis diebus.* At in

A mus, tuæ consolationis gratiam sentiamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Ne despicias, omnipotens Deus, populum tuum in afflictione clamantem, sed propter gloriam nominis tui tribulatis succurre placatus. Per.

Alia. — Exaudi, Domine, gemitum populi tui; nec plus apud te valeat offensio delinquentium, quam misericordia tua indulta fletibus supplicantium. Per Dominum nostrum.

Alia. — Omnipotens Deus, misericordiam tuam nobis placatus impende, ut qui te contemnendo culpam incurrimus, confitendo veniam consequamur. Per.

Alia. — Moveat pietatem tuam, quæsumus, Domine, subjectæ tibi plebis affectus; et misericordiam tuam supplicatio fidelis obtineat. Per.

B *Alia.* — Averte, quæsumus, Domine, iram tuam propitiatus a nobis, et facinora nostra, quibus indignationem tuam provocamus, expelle. Per Dominum.

Alia. — Memor esto, quæsumus, Domine, fragilitatis humanæ, et qui juste verberas peccatores, parce propitiatus afflicti. Per.

Alia. — Aures tuæ pietatis, quæsumus, Domine, precibus nostris inclina, ut qui peccatorum nostrorum flagellis percutimur, miserationis tuæ gratia liberemur. Per.

(654) * *Incipiunt Orationes quotidianæ.*

Vox clamatis Ecclesiæ ad aures, Domine, quæsumus, tuæ pietatis ascendat, ut, percepta venia peccatorum, te fiat operante devota, te protegente secura. Per Dominum nostrum.

C *Alia.* — Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et exorabilis tuis esto supplicibus, ut concessa venia, quam precamur, perpetuo misericordiæ tuæ munere gloriemur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Nostris, Domine, quæsumus, propitiare temporibus, ut tuo munere dirigatur, et Romana securitas, et devotio Christiana. Per Dominum nostrum.

Alia. — Dies nostros, quæsumus, Domine, placatus intende; pariterque nos et a peccatis absolve propitiatus, et a cunctis eripe benignus adversis. Per.

197 *Alia.* — Quæsumus, omnipotens Deus, ne nos tua misericordia derelinquat, quæ et errores nostros semper amoveat, et noxia cuncta depellat. Per.

D *Alia.* — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut inter innumeros vitæ præsentis errores tuo semper moderamine dirigamur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Perpetua, quæsumus Domine, pace cu-

Cod. Reg. S. titulus est idem ac in Ed. Menard., licet in cæteris fere cum Ed. Pamel. consentiat. Ex eo tamen multa quæ hac in Edit. deficient restitui possunt. Sic pag. 370, lin. antepenuit., legitur: *et cui sperandæ pietatis indulges.* At supplendum ex Ms. *cui pœnitentiam sp. piet.* In Edit. Angeli Roccæ, quæ Vaticanis typis excusa est, ac sæpe alibi recusa, novissime vero cura Petri Gussanv. hæc longa Oratio-
num quotidianarum, vespertinalium, matutinalium, etc., series reperitur, paucis duntaxat exceptis,

stodi, quos in te sperare donasti. Per Dominum nostrum.

Alia. — Adesto nobis, misericors Deus, et tuæ pietatis nobis propitius dona concede. Per.

Alia. — Rege nostras, Domine, propitius voluntates, ut nec propriis iniquitatibus implicentur, nec subdantur alienis. Per Dominum nostrum.

Alia. — Comprime, Domine, quæsumus, noxios semper incursus, et salutarem temporibus nostris propitius da quietem. Per.

Alia. — Ab omnibus nos defende, quæsumus, Domine, semper adversis, et continuis tuere præsiidiis. Per Dominum.

Alia. — Da, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui infirmitatis nostræ conscii de tua virtute confidimus, sub tua semper pietate gaudeamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Fac nos, quæsumus, Domine Deus noster, in tua devotione gaudere, quia perpetua est, et plena felicitas, si bonorum omnium serviamus Auctori. Per.

Alia. — Omnipotens sempiternus Deus, fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem et Majestati tuæ sincero corde servire. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, a quo cuncta bona procedunt, largire supplicibus ut cogitemus, te inspirante, quæ recta sunt, et, te gubernante, eadem faciamus. Per.

Alia. — Vox nostra te, Domine, semper deprecatur, et ad aures tuæ pietatis ascendat. Per Dominum.

Alia. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut liberis tibi mentibus serviamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Ut tuam, Domine, misericordiam consequamur, fac nos tibi toto corde esse devotos. Per.

198 *Alia.* — Suscipe, Domine, preces nostras, et clamantium ad te pia corda propitius intende. Per.

Alia. — Cunctas, Domine, semper a nobis iniquitates repelle, ut ad viam salutis æternæ secure curramus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Redemptor noster, aspice, Deus, et tibi nos jugiter servire concede. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, cæli terræque dominator, auxilium nobis tuæ defensionis benignus impende. Per.

Alia. — Præsta, quæsumus, misericors Deus, ut tibi placita mente serviamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Purificet nos indulgentia tua, Deus, et ab omni semper iniquitate custodiat. Per.

Alia. — Adesto nobis, misericors Deus, et tua circa nos propitiatus dona custodi. Per.

Alia. — A cunctis iniquitatibus nostris exue nos, Domine, et in tua fac pace gaudere. Per.

Alia. — Vincula, Domine, quæsumus, humanæ pravitate abrumpe, ut ad confitendum nomen tuum libera mente curramus. Per.

Alia. — Tua nos, Domine, quæsumus, gratia benedicat, et ad vitam perducat æternam. Per Dominum nostrum.

Alia. — Vide, Domine, infirmitates nostras, et celeri nobis pietate succurre. Per Dominum nostrum.

Alia. — Fac nos, Domine, quæsumus, mala nostra

A toto corde respuere, ut bona tua capere valeamus. Per.

Alia. — Esto nobis propitius, Deus, ut tua nos misericordia subsequatur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Præveniat nos, quæsumus, Domine, misericordia tua, et voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per.

Alia. Celeri nobis, quæsumus, Domine, pietate succurre, ut devotio supplicantium ad gratiarum transeat actionem. Per.

Alia. — Delicta nostra, Domine, quibus adversa dominantur, **199** absterge et tua nos ubique miseratione custodi. Per.

Alia. — Absolve, Domine, quæsumus, nostrorum vincula peccatorum, et quidquid pro eis meremur **B** averte. Per.

Alia. — Ascendant ad te, Domine, preces nostræ, et ab Ecclesia tua cunctam repelle nequitiam. Per.

Alia. — Clamantes ad te, Deus, dignanter exaudi: ut nos de profundo iniquitatis eripias, et ad gaudia æterna perducas. Per.

Alia. — Concede nobis, quæsumus, Domine, veniam delictorum, et eos qui te impugnare moluntur expugna. Per.

Alia. — Tua nos, Domine, quæsumus, gratia semper et præveniat, et sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentos. Per.

Alia. Respice nos, misericors Deus, et nomini tuo perfice veraciter obsequentes. Per.

Alia. — Tuere nos, superne moderator, et fragilitatem nostram tuis defende præsiidiis. Per.

Alia. — Ut a nostris excessibus, Domine, temperemus, tua nos præcepta concede jugiter operari. Per.

Alia. — Aufer a nobis, quæsumus, nostras, Domine, pravitates, ut non indignationem tuam, sed indulgentiam sentiamus. Per.

Alia. — Ut cunctis nos, Domine, foveas adjumentis, tuis apta propitius disciplinis. Per.

Alia. — Oculi nostri ad te, Domine, semper intendant, ut auxilium tuum et misericordiam sentiamus. Per.

Alia. — Peccata nostra, quæsumus, Domine, memor humanæ conditionis absolve, et quidquid eorum retributione meremur averte. Per.

Alia. — Porrigere nobis, Deus, dexteram tuam, et auxilium nobis supernæ virtutis. Per.

Alia. — Exaudi nos, Domine Deus noster, et Ecclesiam tuam inter mundi turbines fluctuantem clementi gubernatione moderare. Per.

200 *Alia.* — Intende, Domine, quæsumus, supplices tuos, et pariter nobis indulgentiam tribue benignus et gaudium. Per.

Alia. — Respice nos, omnipotens et misericors Deus, et ab omnibus tribulationibus propitiatus absolve. Per.

Alia. — Iniquitates nostras ne respicias, Deus, sed sola nobis misericordia tua prosit indignis. Per.

Alia. — Fac nos, Domine Deus noster, tuis obedire

mandatis, quia tunc nobis prospera cuncta provenient, si te totius vitæ sequamur auctorem. Per.

* Orationes (653) aliæ vespertinales.

Omnipotens sempiterne Deus, vespere, et mane, et meridie, Majestatem tuam suppliciter deprecamur, ut, expulsis de cordibus nostris peccatorum tenebris, ad veram lucem, quæ Christus est, nos facias pervenire. Per.

Alia. — Vespertinæ laudis officia persolventes, clementiam tuam, Domine, humili prece deprecamur, ut nocturni insidiatoris fraudes, te protegente, vincamus. Per.

Alia. — Propitiare, Domine, vespertinis supplicationibus nostris, et fac nos sine ullo reatu matutinis tibi laudibus præsentari. Per.

Alia. — Exaudi, Domine, famulos tuos vespertina nomini tuo vota reddentes, et quos persingula diei momenta servasti, per noctis quietem custodire dignare. Per.

(656) Orationes ad crucem.

Quæsumus, Domine Deus noster, ut per vexillum sanctæ crucis Filii tui, ad conteras adversariorum insidias, nos in tuæ protectionis securitate constituas. Per eundem.

Alia. — Supplices clementiam tuam, quæsumus, omnipotens Deus, ut ab hoste maligno defendas quos per lignum sanctæ crucis Filii tui arma justitiæ pro salute mundi triumphare jussisti. Per eundem Dominum.

Alia. — Deus, qui pro nobis Filium tuum crucis patibulum subire voluisti, ut inimici a nobis expelleres potestatem, concede nobis famulis tuis ut, antiqui hostis insidias tanti virtute mysterii superantes, sincerissima tibi perpetuo mente famulemur. Per eundem Dominum.

201 *Alia.* — Deus, cujus Filius per trophæum crucis mundum redimeredignatus est, concede propitius ut qui de redemptione lætamur æternis gaudiis perfrui mereamur. Per eundem Dominum.

Alia. — Deus, qui per sanguinem crucis Domini nostri Jesu Christi Filii tui dedisti pacem hominibus, et cælestium collegium angelorum, da nobis et tuæ pacis ubertate repleri, et angelicæ societatis unitate lætari. Per eundem Dominum.

* (657) Orationes ad Completorium.

Oriatur in nobis, Domine, nascentibus tenebris, aurora justitiæ, ut, peractodie, tibi suppliciter gratias agentes, etiam mane dignanter respicias vota solventes. Per.

Alia. — Gratias tibi agimus, Domine, custoditi per diem, grates tibi exolvimus custodiendi per noctem: repræsentata nos, quæsumus, Domine, matutinis horis incolumes, ut nos omni tempore habeas laudatores. Per Dominum nostrum.

Alia. — Illumina, quæsumus, Domine, tenebras

* In Edit. Pamel. præcedunt Orat. Matutinales, et quidem longe plures quam hic, peneque diversæ. In vet. Sacram. Gall. leguntur tantum duæ ex his Orat.

nostras, et totius noctis insidias tu repelle propitius. Per.

Alia. — Quæsumus, Domine Deus noster, diei molestias, noctis quiete sustenta, ut, necessaria temporum vicissitudine succedente, nostra reficiatur infirmitas. Per.

Alia. — Adesta, Domine, precibus nostris, et die noctuque nos protege, ut quibuslibet alternationibus temporum tua semper incommutabilitate firmemur. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, qui illuminas noctem, et lucem post tenebras facis, concede nobis ut hanc noctem sine impedimento Satanæ transeamus, atque matutinis horis ad altare tuum recurrentes, tibi Deo gratias referamus. Per,

B *Alia.* — Tuus est dies, Domine, et tua est nox, concede nobis ut hanc noctem, etc., *ut in superiori.*

Alia. — Tuus est dies, Domine, et tua est nox: concede solem justitiæ permanere in cordibus nostris, ad repellendas tenebras cogitationum iniquarum. Per.

(658) Incipiunt Orationes matutinales.

Illumina, Domine, quæsumus, in te corda credentium, ut tuo semper munimine, et tuo auxilio protegatur. Per.

Alia. — Tua nos, Domine, veritas semper illuminet, et ab omni pravitate defendat. Per Dominum.

202 *Alia.* — Salva nos, omnipotens Deus, et lucem nobis concede perpetuam. Per Dominum nostrum.

Alia. — Exaudi nos, misericors Deus, et mentibus nostris gratiæ tuæ lumen ostende. Per.

Alia. — Matutina supplicam vota, Domine, propitius intueri, et occulta cordis nostri remedio tuæ clarifica pietatis, ut desideria tenebrosa non teneant, quos lux cælestis gratiæ reparavit. Per.

Alia. — Emitte, quæsumus, Domine, lucem tuam cordibus nostris, ut mandatorum tuorum lege percepta, in via tua ambulantes, nihil patiamur erroris. Per.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, apud quem nihil obscurum est, nihil tenebrosum, emittelucem tuam cordibus nostris, etc., *ut in superiori.*

Alia. — Deus, qui vigilantes in laudibus tuis cælesti mercede remuneras, tenebras de cordibus nostris auferre digneris, ut splendore luminis tui semper gaudeamus. Per.

Alia. — Exsurgentes de cubilibus nostris, auxilium gratiæ tuæ matutinis, Domine, precibus imploramus, ut, discussis tenebris vitiorum, ambulare mereamur in luce virtutum. Per.

Alia. — Te lucem veram, et lucis auctorem, Domine, deprecamur, ut digneris a nobis tenebras depellere vitiorum, et clarificare nos luce virtutum. Per.

Alia. — Auge in nobis, Domine, quæsumus, fidem

tionibus, sc. prima, *Omnipotens, etc., et 3, Propitiare etc.*

tuam, et Spiritus sancti lucem in nobis semper accende. Per.

Alia. — Deus, qui tenebras ignorantiae verbi tui luce depellis, auge in cordibus nostris virtutem fidei, quam dedisti, ut ignis, quem gratia tua fecit accendi, nullis tentationibus possit extinguere. Per.

Alia. — Auribus percipe, Domine, quæsumus, verba oris nostri, clamoremque matutinum pius scrutator intellige, ut orandi ad te nobis sit fida devotio, tuaque donetur nobis diluculo contemplatio, et peccatorum omnium exoptata remissio. Per.

Alia. — Veritas tua, quæsumus, Domine, luceat in cordibus nostris, et omnis falsitas inimici destruat. Per Dominum nostrum.

Alia. — Sensibus nostris, quæsumus, Domine, lumen sanctum tuum benignus infunde, ut tibi semper **203** simus devoti, cujus sapientia creati sumus, et providentia gubernamur, Per.

Item (659) ad Matutinas lucescente die.

Deus, qui diem discernis a nocte, actus nostros a tenebrarum distingue caligine, ut super quæ sancta sunt meditates, in tua jugiter luce vivamus. Per Dominum nostrum.

Alia. — Gratias tibi agimus, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui nos de transacto noctis spatio ad matutinas horas perducere dignatus es: quæsumus ut donec nobis diem hunc sine peccato transire, quatenus ad vesperum et semper tibi Deo gratias referamus. Per.

Alia. — Gratias agimus inenarrabili pietati tuæ, omnipotens Deus, qui nos depulsa noctis caligine ad diei hujus principium perduxisti, et, abjecta ignorantiae cæcitate, ad cultum tui nominis atque scientiam revocasti: illabere sensibus nostris, omnipotens Pater, ut in præceptorum tuorum lumine gradientes, te ducem sequamur et principem. Per.

Alia. — Deus, qui nos ad principium hujus diei pervenire fecisti, da nobis hunc diem sine peccato transire, ut, in nullo a tuis semitis declinemus; sed ad tuam justitiam faciendam nostra semper procedant eloquia. Per.

Ad primam. — Dirigere dignare, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, hodie corda et corpora nostra in opera mandatorum tuorum, ut in hac die ad nullum declinemus peccatum, sed semper quæ sancta sunt meditemur, atque opere compleamus, et tuo ubique auxilio muniamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat Deus in unitate ejusdem Spiritus.

Missa pro peccatis.

Exaudi, quæsumus, Domine, supplicum preces, et contentium tibi parce peccatis, ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Adesto, nobis quæsumus, Domine, et preces nostras benignus exaudi, ut quod fiducia non habet meritorum, placatio obtineat Hostiarum. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et

salutare; nos tibi semper et ubique gratias agere; Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, suppliciter implorantes, ut nos ab omnibus peccatis clementer eripias, et a cunctis protegas benignus inimicis. Per Christum.

Intra actionem. — Hanc igitur oblationem, Domine, quam tibi offerimus pro peccatis atque offensionibus nostris, ut omnium delictorum nostrorum remissionem consequi mereamur, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas.

204 *Ad Complendum.* — Præsta nobis, æterne Salvator, ut percipientes hoc munere veniam peccatorum, deinceps peccata vitemus. Per Dominum.

Alia. — Sancta tua nos, Domine, quæsumus, a peccatis exuant, et cælestis vitæ vigore confirmant. Per.

Orationes tempore belli.

Omnipotens et misericors Deus, a bellorum nos, quæsumus, turbine fac quietos, quia bona nobis cuncta præstabis, si pacem dederis et mentis et corporis. Per.

Alia. — Omnipotens Deus, Christiani nominis inimicos virtute, quæsumus, tuæ comprime Majestatis, ut populus tuus et fidei integritate lætetur, et temporum tranquillitate semper exsultet. Per.

Missa in tempore belli.

Deus regnorum omnium regumque dominator, qui nos et percutiendo sanas, et ignoscendo conservas, præstare nobis misericordiam tuam, ut tranquillitate pacis, tua potestate firmata, ad remedia correctionis utamur. Per.

Alia. — Deus, cujus regnum est omnium sæculorum, supplicationes nostras clementer exaudi, et Christianorum regnum tibi subditum protege, ut in tua virtute fidentes, et tibi placeant, et super omnia regna præcellant. Per.

Item alia. — Deus, qui conteris bella, et impugnatores in te sperantium potentia tuæ defensionis expugnas, auxiliare implorantibus misericordiam tuam, ut, omnium gentium feritate compressa, indefessa te gratiarum actione laudemus. Per.

Super oblata. — Sacrificium, Domine, quod immolamus intende, ut ab omni nos exuat bellorum nequitia, et in tuæ protectionis securitate constituat. Per Dominum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus; te toto corde prostrati suppliciter exorantes, ut et præteritorum nobis concedas veniam delictorum, et ab omni mortalitatis incursu continua nos miseratione protegas. Quia tunc defensionem tuam non diffidimus ad futuram, cum a nobis ea quibus te offendimus dignanter expuleris. Per Christum.

Ad Complendum. — Sacrosancti corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi refectione vegetati, supplices te rogamus, omnipotens Deus, ut hoc remedio singulari ab omnium peccatorum nos conta-

gione purifices. et a periculorum munias incursione A
cunctorum. Per eundem.

205 *Alia.* — Protector noster aspice, Deus, et
ab hostium nos defende periculis, ut, omni pertur-
batione submota, liberis tibi mentibus serviamus.
Per Dominum.

Item alia Missa.

Hostium nostrorum, quæsumus, Domine, elide
superbiam, et dexteræ tuæ virtute prosterne, Per.

Super oblata. — Hujus, Domine, quæsumus, vir-
tute mysterii, et a nostris mundemuro occultis, et ab
inimicorum liberemur insidiis. Per.

Præfatio. — Vere dignum est justum est, æquum
et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere
Domine sancte, Pater omnipotens æterne Deus; qui
subjectas tibi glorificas potestates, suscipe, quæsumus, B
propitius preces nostras, et vires adde princi-
pibus nostris, ut qui se dextera tua expetunt protegi,
nulla possint adversitate superari; fidelem quoque
populum tuum potentiæ tuæ muniat invicta defensio
ut pio semper tibi devotus affectu, et ab infestis libe-
retur inimicis, et in tua jujiter gratia perseveret.
Per Christum.

Ad complendum. — Vivificet nos, quæsumus, Do-
mine, participatio tui sancta mysterii, et pariter no-
bis expiationis tribuat et munimen. Per Dominum
nostrum.

Item alia Missa.

Deus, qui providentia tua cœlestia simul et terrena
moderaris, propitiare, Christianorum rebus et regi-
bus, ut omnis hostium fortitudo, te pro nobis pro- C
pugnante, frangatur. Per Dominum.

Alia. — Deus, servientium fortitudo regnorum.
propitius Christianorum adesto semper principibus
ut quorum tibi subjecta est humilitas, eorum ubique
excellentiore sit potestas. Per.

Super oblata. — Propitiare, Domine, precibus et
Hostiis famulorum tuorum, et propter nomen tuum
Christiani nominis defende rectores, ut salus servien-
tium tibi principum pax tuorum possit esse populo-
rum.

Præfatio. — Vere dignum est justum est, æquum
et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere,
Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus,
subcujus potestatis arbitrio omnium regnorum conti-
netur potestas te humiliter deprecamur ut princi-
pibus nostris propitius adesse digneris ut tua ex- D
petunt protectione defendi, omnibus sint hostibus
fortiores. Per Christum.

Ad Complendum. — Protege, Domine, famulos,
tuos subsidiis pacis et corporis, et spiritualibus enu-
triens eos alimentis a cunctis hostibus redde securos.
Per.

Missa pro pace.

Deus, o quo sancta desideria recta consilia et
justa sunt opera, 206 da servis tuis illam quam
mundus non potest dare pacem, ut et corda nostra
mandatis tuis dedita, et hostium sublata formidine
supera sicut tua protectione tranquilla. Per.

Alia. — Deus conditor mundi, sub cujus arbitrio
sæculorum ordo decurritur, adesto invocationibus
nostris, et tranquillitatem pacis præsentibus concede
temporibus, ut in laudibus misericordiæ tuæ inces-
sabili exultatione lætemur. Per.

Super oblata. — Deus, qui credentes in te popu-
los nullis sinis concuti terroribus, dignare preces et
Hostias dicatæ tibi plebis suscipere, ut pax tua pie-
tate concessa Christianorum fines ab omni hoste fa-
ciat esse securos. Per Dominum.

Ad Complendum. — Deus auctor pacis et amator,
quem nosse vivere, cui servire regnare est, protege
ab omnibus impugnationibus supplices tuos, ut qui
in defensione tua fidimus, nullius hostilitatis arma
timeamus. Per.

Alia. — Deus, qui misericordiæ tuæ potentis au-
xilium, et prospera tribuis, et adversa depellis, uni-
versa obstacula quæ servis tuis adversantur expugna
ut, remoto terrore bellorum, et libertas segura, et
religio sit quieta. Per.

Missa pro quacunquetribulatione.

Deus infinitæ misericordiæ, et bonitatis immensæ
propitiare iniquitatibus nostris, et omnibus anima-
rum nostrarum medere languoribus, ut, peccatorum
nostrorum remissione percepta, semper in tua bene-
dictione lætemur. Per.

Super oblata. — Tuere nos, Domine, divinis pro-
pitius sacramentis, et, ut his congrue famulemur,
eorum præsta potenter effectum. Per eundem.

Benedictio. — Deus, mœstorum solatium, tribula-
torum refugium, suo vos brachio foveat, et ab im-
minentibus periculis illæsos et iseratus efficiat. Amen.
Dexteræ suæ vos omnipotentis clypeo muniat, et
muro suæ inexpugnabili fortitudinis ab instanti tri-
bulatione circumteget. Amen. Iram suæ animadver-
sionis a vobis propitiatus avertat, et, portum vobis
salutis indulgens, in suæ vos protectionis interritos
securitate constituat. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Muniat, quæsumus, Domine
fideles tuos sumpti vivificatio sacramenti, et a vitiis
omnibus expeditos in sancta faciat esse devotione
currentes. Per.

Item alia missa.

Deus, sub cujus oculis omne cor trepidat, et om-
nes conscientie pavescunt, propitiare omnium dolo-
ribus gementium, et cunctorum medere vulneribus,
ut sicut nemo nostrum liber a culpa est, ita nemo
sit alienus a venia. Per.

207 *Alia.* — Omnipotens sempiternæ Deus, qui
timore sentiris, dilectione coleris, confessione placaris,
misericordiam tuam effunde supplicibus, ut qui
de meritorum qualitate diffidimus, non iudicium tuum
sed indulgentiam sentiamus. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, propitiatus
Hostias quibus et placari voluisti, et nobis salutem
patientia pietatis tuæ restitui. Per.

Ad Complendum. — Quos munere cœlestis reficis
Domine, Divino tuere præsidio, ut, tuis mysteriis per-
fruentes, nullis subdamur adversis. Per.

Item alia missa.

Deus humilium consolator, et fidelium fortitudo propitius esto supplicibus, et da ut humana fragilitas, quæ per se proclivis est ad labem, per te semper reparetur ad veniam. Per.

Alia. — Suscipe, misericors Domine, supplicum preces et secundum multitudinem indulgentiarum tuarum ab omnibus nos absolve peccatis, ut ad omnia pietatis opera, te parcente, reparemur; et quos venia feceris innocentes, auxilio facias efficaces.

Super oblata. — Hæc Hostia, Domine, quæsumus, et ab occultis Ecclesiam tuam reatibus semper expediat, et manifestis convenienter expurget. Per.

Ad Complendum. — Purificent nos, Domine, sacramenta quæ sumpsimus, et a cunctis efficiant vitiis absolutos. Per.

Item alia Missa.

Quæsumus clementiam tuam, omnipotens Deus, ut ubi nulla fiducia suppetit actionum, gratia tua copiosa resplendeat, et cum delicta remittit indignis, et cum beneficia præstat immeritis. Per Dominum.

Alia. — Misericors et miserator Domine, qui nos parcendo sustentas, et ignoscendo sanctificas, dona veniam peccatis nostris, et sacramentis cælestibus servientes ab omni culpa liberos esse concede. Per Dominum.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, placationis offerimus, ut et delicta nostra miseratus absolvas, et nutantia corda tu dirigas. Per Dominum.

Ad Complendum. — Suppliceste rogamus, omnipotens Deus, ut quos tuis reficis sacramentis, tibi placitis moribus dignanter informes. Per Dominum **C**

Oratio tempore (quod absit) mortalitatis

Ecclesiæ tuæ, quæsumus, omnipotens Deus, placatus intende conventum: et misericordia tua nos potius quam ira præveniat, quia si iniquitates nostras observare volueris, nulla poterit creatura subsistere; sed admirabili pietate, qua nos fecisti, ignosce peccantibus, ut opera manuum tuarum non facias interire. Per.

Alia. — Exaudi, Domine, preces nostras, et ne velis cum servis tuis adire iudicium, quia sicut in nobis nulla justitia reperitur, de qua præsumere valeamus, ita te fontem pietatis agnoscimus, a quo et a peccatis nostris nos absolvi, et a necessitatibus liberari confidimus. Per Dominum.

Super oblata. — Per Hæc, quæsumus, veniat, Domine, sacramenta nostræ redemptionis effectus, qui nos et ab humanis retrahat semper excessibus, et ad salutaria cuncta perducatur. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Hujus operatio nos, Domine, sacramenti, quæsumus, purificet semper et muniat. Per.

Item alia Missa

Deus, cujus misericordia cælestium quoque virtutum indigent potestates, et in cujus conspectu nullus est hominum absque sorde, et pœna peccati, delicti populi, quæsumus, averte propitiatus, ut quos propriæ conscientie reatus accusa bonitatis tuæ patien-

A tia faciat veniam promereri. Per Dominum nostrum.

Alia. — Deus, cujus tanta est excellentia pietatis, ut, uno peccatore converso, maximum gaudium facias in cælis haberi, respice in exiguum populi portionem ut, omni depulsa vexatione, hæreditas tua et numero augeatur, et devotione proficiat. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Protegat nos, Domine, quæsumus, Hostia salutaris, et quæ ad honorem nominis tui immolatur, nobis prosit ad veniam. Per.

Ad Complendum. — Sancta tua, nos, Domine, sumpta vivificent, et misericordiæ sempiternæ præparent expiatos. Per Dominum.

Item alia Missa.

B Exaudi, Domine, quæsumus, populum tuum de tua misericordia malorum suorum veniam supplicentem, et quia potens es dimittere peccata, supplicia quæ nostris meremur operibus potentia tuæ pietatis averte. Per.

Alia. — Iram tuam, quæsumus, Domine, a populo tuo miseratus averte, quam nostris quidem meremur operibus, sed humana fragilitate sustinere non possumus, illa nos itaque contine pietate, quam præstare soles indignis. Per.

Super oblata. — Concede nobis, Domine, quæsumus, ut hæc Hostia salutaris, et nostrorum fiat purgatio peccatorum, et tuæ propitiatio potestatis. Per.

209 *Ad Complendum.* — Plebem nomini tuo subditam, Domine, propitius intueri, et ei tuas consolationes jugiter per cælestem gratiam dignanter operari. Per Dominum.

Item alia Missa.

Deus, qui non mortem, sed pœnitentiam desideras peccatorum, populum tuum, quæsumus, ad te converte propitius, ut dum tibi devotus exstiterit, iracundiæ tuæ ab eo flagella amoveas. Per.

Alia. — Populum tuum, quæsumus, omnipotens Deus, ab ira ad te confugientem paternam recipere pietate, ut qui tuæ Majestatis flagella formidant, de tua mereantur venia gratulari. Per.

Super oblata. — Subveniat nobis, Domine, quæsumus, sacrificii præsentis operatio, quæ nos et ab erroribus universis potenter absolvat, et a totius eripiat perditionis incursu. Per Dominum.

Ad Complendum. — Tuerere nos, Domine, quæsumus, tua sancta sumentes, et ab omni propitius iniquitate defende. Per.

Alia. Exaudi nos, Domine Deus noster, et, intercedente beato martyre tuo *Ill.*, populum tuum et ab iracundiæ tuæ terroribus libera, et misericordiæ tuæ fac largitate securum. Per Dominum nostrum.

Orationes ad pluviam postulandam.

Terram tuam, Domine, quam videmus nostris iniquitatibus tabescentem, cælestibus aquis infunde; atque irriga beneficiis gratiæ sempiternæ. Per Dominum.

Alia. — Da nobis, Domine, quæsumus, pluviam, salutarem, et aridam terræ faciem fluentis cælestibus dignanter infunde. Per Dominum nostrum.

Alia. — Omnipotens sempiterne Deus, qui salvos omnes, et neminem vis perire, aperi fontem benignitatis tuæ, et terram aridam aquis fluenti cœlestis dignanter infunde. Per.

Alia. — Delicta nostra, Domine, nos ipsi cognoscimus, ut ipsius terræ fœditas monstrat transgressionis excessus; tu autem, piissime Pater, qui cœlum clausisti contumacibus et ingratis, reseratum humilibus et contritis concede deprecantibus subsidia pluviarum, et largire mœrentibus abundantiam. Per Dominum.

Alia. — In afflictione maxima constitutis consolationem tribue, fons largissimæ pietatis: descendat, quæsumus, pluvia salutaris, ut omnia quæ sub cœlo sunt irrigentur ab aquis; pace servos tuos imbribus consuetis, quos ad laudem tuæ creare dignatus es Majestatis. Per.

210 *Alia.* — Omnipotens Deus, qui solus aquas emittis e cœlis, dona servis tuis beneficium pluvie salutaris, ut quod facinore nostro suspenditur, tuo jam gratuito munere prorogetur. Per.

Missa ad pluviam postulandam.

Deus, in quo vivimus, movemur et sumus, pluviam nobis tribue congruentem, ut, præsentibus subsidiis sufficienter adjuti, sempiterna fiducialius appetamus. Per.

Alia. — Delicta fragilitatis nostræ, Domine, quæsumus, miseratus absolve, et aquarum subsidia præbe cœlestium, quibus terrena conditio vegetata subsistat. Per.

Super oblata. — Oblatis, Domine, placare muneribus, et opportunum nobis tribue pluvie sufficientis auxilium. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Tuere nos, quæsumus, Domine, tua sancta sumentes, et ab omnibus propitius absolve peccatis. Per Dominum.

Item alia Missa.

Omnipotens sempiterne Deus, cujus munere elementa omnia recreantur, reminiscere miserationum tuarum, et salutiferos imbres humano generi concede propitius, quatenus fecunditatis tuæ alimoniis omnis terra lætetur. Per.

Super oblata. — Placare, Domine, muneribus semper acceptis, et diuturnam tempera diffusis imbribus siccitatem. Per Dominum nostrum.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: obsecrantes misericordiam tuam, ut squalentes agri fecundis imbribus irrigentur quibus pariter æstivi mitigentur ardores, et sævientium morborum restinguatur accensio, ac salus hominibus, jumentisque proveniat; atque ut hæc, te largiente,

* Cum nullæ hic aut alibi habeantur Orationes contra terræ motum, visum est nobis appendicis loco attexere collectam a sanctissimo D. N. Clemente papa XI, elegantissime compositam, cum, ineunte an. 1703, Italiæ pars maxima Romaque ipsa terræ motibus quateretur ac ruinis fœdaretur.

mereamur, peccata, quæ nobis adversantur, relaxa; qui pluis super justos et injustos, etiam nostris offensionibus relaxatis. expectata nubium munera largiaris, quibus et salus nobis, et alimenta præstentur. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Precibus populi tui, quæsumus, Domine, placatus aspira, ut veniam tribuas humanis excessibus, et opem miseris benignus impendas. Per Dominum nostrum.

Orationes ad poscendam serenitatem.

Domine Deus, qui in ministerio aquarum salutis tuæ nobis sacramenta sanxisti, exaudi orationem populi tui, et jube terrores inundantium cessare pluviarum, flagellumque hujus elementi ad effectum tui converte mysterii, ut qui se regenerantibus aquis gaudent renatos, gaudent his castigantibus esse correctos. Per.

Alia. — Quæsumus, omnipotens Deus, clementiam tuam, ut inundantiam corceas imbrium, et hilaritatem tui vultus nobis impertiri digneris. Per Dominum.

Missa ad poscendam serenitatem.

Ad te nos, Domine, clamantes exaudi, et aeris serenitatem nobis tribue supplicantibus, ut qui pro peccatis nostris juste affligimur, misericordia tua præveniente, clementiam sentiamus. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Præveniat nos, quæsumus, Domine, tua gratia semper, et subsequatur, et has oblationes, quas pro peccatis nostris nomini tuo consecrandas deferimus, benignus assume, ut per intercessionem sanctorum tuorum cunctis nobis proficiant ad salutem. Per.

Ad Complendum. — Plebs tua, Domine, capiat sacræ benedictionis augmentum, et copiosis beneficiorum tuorum sublevetur auxiliis, quæ tantis intercessionem deprecationibus adjuvatur. Per.

Oratio ad repellendam tempestatem.

Deus, qui omnium rerum tibi servientium naturam per ipsos motus aeris ad cultum tuæ Majestatis instituis, tranquillitatem nobis misericordie tuæ remotis largire terroribus, ut cujus iram expavimus clementiam sentiamus. Per.

Oratio contra fulgura.

Omnipotens sempiterne Deus, parce metuentibus, et propitiare supplicibus, ut post noxios ignes nubium et vim procellarum, in materiam transeat laudis comminatio potestatis. Per.

Alia. — Deus, cujus imperio nihil non verbo regitur, nihil non oratione mutatur, parce metuentibus, propitiare supplicibus, ut post noxios ignes nubium, et turbines procellarum, in materiam transeat laudis comminatio potestatis. Per Dominum nostrum.

Collecta tempore terræ motus.

Oratio. — Omnipotens sempiterne Deus, qui respicis terram et facis eam tremere, parce metuentibus, propitiare supplicibus, ut cujus iram terræ fundamenta concutientem expavimus, clementiam con-

Oratio pro fratribus in via dirigendis.

Deus, qui diligentibus te misericordiam tuam semper impendis, et a servientibus tibi nulla es regione longinquus, dirige viam famuli tui *Ill.* in voluntate tua, ut te protectore, et te præduce, **212** per justitiæ semitam sine offensione gradiatur. Per Dominum.

Alia. — Exaudi, Domine, preces nostras, et iter famuli tui *Ill.* propitius comitare, eique misericordiam tuam, sicut ubique es, ita ubique largire, quatenus, ab omnibus adversitatibus tua opitulatione defensus, justorum desideriorum potiatur effectibus et tibi gratiarum referat actionem. Per.

Alia. — Deus, qui ad vitam ducis, et confidentes in te paterna protectione custodis, quæsumus ut præsentī famulo tuo a nobis egredienti angelicum tribuas comitatum, ut, ejus auxilio protectus, nullius mali concutiatur formidine, nullo comprimatur adversitatis angore, nullis irruentis inimici molester insidiis; sed, spatiis necessarii itineris prospero gressu peractis, propriisque locis feliciter restitutus universos reperiat sospites, ac debitas exsolvat tuo nomini gratias. Per Dominum.

Missa pro iter agentibus.

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et viam famuli tui *Ill.* in salutis tuæ prosperitate dispone, ut inter omnes viæ et vitæ hujus varietates tuo semper protegatur auxilio. Per Dominum.

Super oblata. — Propitiare, quæsumus, Domine, supplicationibus nostris, et oblationes has quas tibi offerimus pro famulo tuo *Ill.* benignus assume, ut viam illius et precedente gratia tua dirigas, et subsequente comitari digneris, ut de actu atque incolumitate ejus secundum misericordiæ tuæ præsidia gaudeamus. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus: a quo deviare mori, coram quo ambulare vivere est. Qui fideles tuos in tua via deducis, et miseratione gratissima in veritatem inducis; qui Abraham, Isaac et Jacob in præsentis viæ et vitæ curriculo, custos, dux et comes esse voluisti, et famulo tuo Tobie angelum prævium præparasti; cujus immensam misericordiam humillimis precibus imploramus, ut iter famuli tui *Ill.* cum suis in prosperitate dirigere, eumque inter viæ et vitæ hujus varietates digneris custodire, quatenus, angelorum tuorum præsidio fultus intercessione quoque sanctorum tuorum munitus, a cunctis adversitatibus tua miseratione defensus, protectionis et reversionis suæ felicitate potitus, et compos reddatur justorum votorum, et de suorum lætetur remissione peccatorum. Per Christum.

tritones ejus sanantem jugiter sentianus. Per Dominum.

Secræta. — Deus, qui fundasti terram super stabilitatem suam, suscipe oblationes et preces populi tui ac tremens terræ periculis penitus amotis, divinæ tuæ iracundiæ terrores in humanæ salutis remedia converte, ut qui de terra sunt, et in terram revertentur, gaudeant se fieri sancta conversione cœlestes. Per Dominum.

A 213 *Benedictio.* — Dirigat iter vestrum Dominus in beneplacito suo vobisque inseparabiliter benignissimus custos inhæreat. Amen. Ducem vobis archangelum Raphaellem adhibeat, et omnem a vobis incommoditatem contrarietatemque propitiatus amoveat. Amen. Desideriorum vestrorum pia vota clementer impleat, ut et hic bona consequi, et ad æternam beatitudinem pervenire feliciter mereamini. Amen. Quod ipse præstare.

Ad Complendum. — Deus infinitæ misericordiæ et Majestatis immensæ, quem nec spatia locorum, nec intervalla temporum ab his quos tueris disjungunt, adesto famulo tuo *Ill.* in te ubique fidenti, et per omnem quam iturus est viam dux ei et comes esse dignare; nihil illi adversitatis noceat, nihil difficultatis obsistat; cuncta ei salubria, cuncta sint prospera; et, sub ope dexteræ tuæ, quidquid justo expecterit desiderio, deleri consequatur effectu. Per.

Orationes ad (660) clericum faciendum.

Oremus, dilectissimi fratres, Dominum nostrum Jesum Christum pro hoc famulo suo *Ill.*, qui ad deponendam comam capitis sui pro ejus amore festinat, ut donet ei Spiritum sanctum, qui habitum religionis in eo perpetuum conservet, et a mundi impedimento, vel sæculari desiderio cor ejus defendat, ut sicut immutatur in vultu, ita manus dextera ejus ei virtutis tribuat incrementa, et ab omni cæcitate spiritali oculos ejus aperiat, et lumen ei æternæ gloriæ concedat, Qui vivit cum Deo Patre in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

C *Item alia.* — Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hunc famulum tuum benedicere dignare, cui in tuo sancto nomine habitum sacræ religionis imponimus, ut, te largiente, et devotus in Ecclesia persistere, et vitam persipere mereatur æternam. Per Dominum.

Dum tondes eum dicis Antiphonam Tu es, Domine qui restitues mihi hæreditatem meam. *Vers.* Dominus pars hæreditatis meæ, *et Gloria. Item alia Antiphona,* Hæc est generatio, *et Gloria Item alia Antiphona,* Hic accipiet benedictionem.

Oratio post tonsionem. — Præsta, omnipotens Deus, huic famulo tuo *Ill.* cujus hodie capitis comam pro divino amore deposuimus, ut in tua dilectione perpetuo maneat et eum sine macula in sempiternum custodias. Per Dominum.

Orationes et preces super (661) pœnitentem a confitentem peccata sua more solito.

(662) Exaudi, Domine, preces nostras, et tibi confitentium parce peccatis, ut quos conscientie rea-

Postcommunio. — Tuere nos, Domine, quæsumus, tua sancta sumentes, et terram, quam vidimus nostris iniuriatibus trementem, superno munere firma, ut mortalium corda cognoscant a te indignante talia flagella prodire et te miserante cessare. Per Dominum.

^a Multæ confessionis formulæ a nobis olim collectæ legi possunt in tract. Gallico *de Confess.* II parte, cap. 12, 14, 19. Magnam vero fuisse olim li-

tus accusat, indulgentia tuæ miserationis absolvat. **A** Per Dominum.

214 *Alia.* — (665) Præveniat hunc famulum tuum, quæsumus, Domine, misericordia tua, ut omnes iniquitates ejus celeri indulgentia deleantur. Per.

Alia. — (664) Adesto, Domine, supplicationibus nostris, nec sit ab hoc famulo tuo clementiæ tuæ longinqua misratio. Sana vulnera, ejusque remitte peccata, ut, nullis a te iniquitatibus separatus, tibi Domino semper valeat adhærere. Per.

Alia. — (665) Domine Deus noster, (666) qui offensione nostra non vinceris, (667) sed satisfactione placaris, respice, quæsumus, ad hunc famulum qui se tibi peccasse graviter confitetur. Tuum est ablu-
B tionem criminum dare, et veniam præstare peccantibus, qui dixisti pœnitentiam te malle peccatorum quam mortem. Concede ergo, Domine, hoc (668) ut tibi pœnitentiæ excubias celebret, et correctis actibus suis, conferri sibi a te sempiterna gaudia gratuletur. Per.

Alia. — (669) Precor, Domine, (670) clementiam tuæ Majestatis ac nominis. ut huius famulo tuo peccata et facinora sua confitenti veniam dare, et præteritorum criminum debita relaxare digneris, qui humeris filii tui ovem perditam reduxisti (671) ad caulas; (672) qui publicani precibus vel confessione placatus es. Tu etiam, Domine, et huic famulo tuo placare, tu ejus præcibus benignus (673) assiste, ut, in confessione flebili (674) permanens, clementiam tuam celeriter exoret, et, (675) sanctis altaribus restitutus, spei rursus æternæ et cœlesti gloriæ (676) reformetur. Per eundem Dominum nostrum.

(677) *Orationes ad reconciliandum pœnitentem.*

(678) Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et me, qui etiam misericordia tua primus indigeo, clementer exaudi: et quem non electione meriti, sed dono gratiæ tuæ constituisti operis hujus ministrum, da fiduciam tui muneris exsequendi, et ipse in nostro ministerio quæ tuæ pietatis est operare. Per Dominum.

Alia. — (679) Præsta, quæsumus, Domine, huic famulo tuo dignum pœnitentiæ fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ a cujus integritate deviarat peccando, admissorum reddatur innoxius veniam consequendo. Per Dominum nostrum.

Item Alia. — Deus, humani generis benignissime conditor, et misericordissime reformator, qui hominem invidia diaboli ab æternitate dejectum unici Filii tui sanguine redemisti, vivifica hunc famulum, quem tibi nullatenus mori desideras, et qui non derelinquis devium, assume correctum. Moveant pie-

brorum pœnitentialium copiam, quibus et confessionis et absolutionis sacerdotalis ritus docerentur, probavimus præsertim cap. 24. Quamplurimos autem Ordines ad dandam pœnitentiam reconciliandosque pœnitentes, a nostro D. Edmundo Martene collectos libro de Antiquis Ecclesiæ ritibus, secunda parte, cap. 6, articulo 7, consulere licet si libeat.

* Eadem Missa legitur in Ed. Pamel., consentiente Cod. Reg. S., ubi mendosa non est Edit. lec-

tatem tuam, quæsumus, Domine, hujus famuli tui lacrymosa suspiria. Tu ejus medere vulneribus, **215** tu jacenti manum porrige salutarem, ne Ecclesia tua aliqua sui corporis portione vastetur, ne grex tuus detrimentum sustineat, ne de familiæ tuæ damno inimicus exsultet, ne renatum lavacro salutari mors secunda possideat. Tibi ergo, Domine, supplices preces, tibi fletum cordis effundimus. tu parce confitenti, ut sic in hac mortalitate peccata sua, te adjuvante, defleat, qualiter in tremendi judicii die sententiam damnationis æternæ evadat; et nesciat quod terret in tenebris, quod stridet in flammis, atque, ab erroris via ad iter reversus justitiæ, nequaquam ultra vulneribus saucietur, sed integrum sitei atque perpetuum, et quod gratia tua contulit, et quod misericordia reformavit. Per eundem Dominum nostrum Jesum.

Missa (680) * pro episcopo defuncto.

Da nobis, Domine, ut animam famuli tui *Ill.* episcopi, quam de sæculi educis laborioso certamine, sanctorum tuorum cœtui tribuas esse consortem. Per.

Super oblata. — Annue nobis, Domine, ut animæ famuli tui *Ill.* episcopi hæc prosit oblatio, quam immolando, totius mundi tribuisti relaxari delicta. Per Dominum nostrum.

Infra actionem. — Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus pro commemoratione depositionis animæ famuli tui *Ill.* episcopi, quæsumus, Domine, ut placatus accipias: et quem in corpore constitutum sedis apostolicæ gubernaculo præesse voluisti, in electorum tuorum numero constitue sacerdotum; diesque nostros.

Super diptycha. — Memento etiam, Domine, famulorum tuorum. *Ill.*, qui nos præcesserunt, et dormiunt in somno pacis.

(681) *Item post lectionem.* — Istis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus, locum refrigerii, lucis et pacis indulgentiam deprecamur. Per Christum

Ad Complendum. — His sacrificiis, quæsumus, omnipotens Deus, purgata anima famuli tui *Ill.* episcopi ad indulgentiam et refrigerium sempiternum pervenire mereatur.

Item Missa pro episcopo defuncto.

D Deus, qui inter apostolicos sacerdotes famulum tuum *Ill.* episcopum censeris fecisti, præsta, quæsumus, ut quorum vicem gerebat ad horam in terris, eorum perpetuo consortio lætetur in cœlis. Per.

Super oblata. — Hæc oblatio, Domine, quæsumus, animam famuli tui *Ill.* episcopi omnibus vitiis hu-

tio, quod sane sæpe contingit. Sic in Orat. quæ sequitur, legitur apud Pamel. *educens*, pro *educis*, vel *eduxisti*, ut habet Cod. Reg. S. Supra, in Orat. ultima *ad mor. animalium*, ubi legitur, *ut sine quibus non habetur hum. conditio*, deficiente sensu, scriptum est optime quidem: *ut sine quibus non alitur hum.*, etc. In veteri Sacram. Gal. exstat una Missa in depositione sacerdotis, et altera pro defunctis quibuslibet.

manæ conditionis absolvat, quæ totius mundi tulit etiam immolata peccatum. Per.

216 Præfatio. — Ver dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : devotis clementiam tuam mentibus obsecrantes, ut animam *Ill.* episcopi in electorum tibi met pontificum numero jubeas consistere gaudentem, ut qui hic pro tuo eis supplex deserviebat altari, gloriosa illic cum eis tua gratuletur et laude. Per Christum Dominum nostrum.

Infra actionem. — Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, quam tibi offerimus pro commemoratione animæ famuli tui *Ill.* episcopi, quæsumus, Domine placatus accipias, et cum præsulibus apostolicæ dignitatis, quorum est secutus officium, habere tribuas sempiternæ beatitudinis portionem, atque inter summi pastoris efficias præcipua membra censeris; diesque nostros.

Ad Complendum. — Da veniam, Domine, quæsumus, per hæc sancta, mysteria, animæ famuli tui *Ill.* episcopi, ut occursu non terreatur malo, sed tuo protegatur auxilio. Per.

Alia. Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut anima famuli tui *Ill.* episcopi, quam in hoc sæculo commorantem sacris muneribus decorasti, cælesti sede gloriosa exultet. Per Dominum.

Item alia pro episcopo defuncto.

Suscipe, Domine, quæsumus, preces nostras pro anima famuli tui *Ill.* episcopi, ut in pontificum tibi met placitorum perpetua sede lætetur. Per.

Super oblata. — Offerimus, Domine, hostias placationis, et laudis, ut perpetuæ misericordiæ largitate, animam famuli tui *Ill.* episcopi in lucis æternæ facias regione gaudere.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : ineffabilem tuæ clementiæ potentiam suppliciter exorantes, ut famulus tuus *Ill.*, beatorum tabernaculis constitutus, evasisse carnales gloriatur angustias, diemque judicii cum voto gratulationis expectet. Per Christum Dominum nostrum.

Infra actionem. — Hanc igitur oblationem, quam tibi offerimus pro anima famuli tui *Ill.* episcopi, quæsumus, Domine, ut placatus accipias; et quem tuis altaribus servire tribuisti, ad beatorum pertinere jubeas consortia sacerdotum; diesque nostros.

Ad Complendum. — Quæsumus, omnipotens Deus, ut animam famuli **217** tui *Ill.* episcopi in congregatione justorum æternæ beatitudinis jubeas esse consortem. Per Dominum nostrum.

Alia Missa pro episcopo defuncto.

Deus, qui inter apostolicos sacerdotes famulum tuum *Ill.* sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta, quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per.

Super oblata. — Suscipe, Domine, quæsumus, pro anima famuli tui *Ill.* sacerdotis, quas efferimus ho-

stias, ut pontificale cui donasti meritum, dones et præmium. Per Dominum.

Ad Complendum. — Preces nostras, quæsumus, Domine, quas in famuli tui *Ill.* episcopi depositione deferimus, propitiatus exaudi, ut qui nomini tuo ministerium fidele dependit, perpetua sanctorum societate lætetur. Per Dominum.

Missa pro episcopo defuncto.

Deus, qui inter apostolicos sacerdotes famulum tuum *Ill.* pontificali fecisti dignitate vigere, præsta, quæsumus, ut eorum et perpetuo aggregetur consortio. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hæc oblatio, Domine Deus, animam famuli tui *Ill.* ab omnibus vitiis humanæ conditionis absolvat, quæ totius mundi tollit etiam immolata peccatum. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus : devotis clementiam tuam mentibus obsecrantes, ut animam famuli tui *Ill.* in electorum tibi met pontificum numero gaudeas consistere gaudentem, ut qui tuo pro eis supplex deserviebat altari, gloriosa illic cum eis gratuletur laude. Per Christum Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Deus, cujus misericordiæ non est numerus, suscipe pro animæ famuli tui *Ill.* sacerdotis preces nostras, et lucis ei lætitiæque regionem in sanctorum tuorum societate concede. Per Dominum nostrum.

Missa pro sacerdote defuncto.

Præsta, quæsumus, Domine, ut anima famuli et sacerdotis tui *Ill.* quam in hoc sæculo commorantem sacris muneribus decorasti, cælesti sede gloriosa semper exultet. Per Dominum.

Super oblata. — Suscipe, Domine, quæsumus, hostias pro anima famuli et sacerdotis tui *Ill.*, ut cui pontificale donasti præmium, dones et meritum. Per Dominum.

218 *Ad Complendum.* — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut animam famuli et sacerdotis tui *Ill.* in congregatione justorum æternæ beatitudinis jubeas esse consortem. Per Dominum.

Missa unius defuncti.

Omnipotens sempiternæ Deus, cui nunquam sine spe misericordiæ supplicatur, propitiare animæ famuli tui *Ill.*, ut qui de hac vita in tui nominis confessione discessit, sanctorum tuorum numero eum facias aggregari. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Propitiare, quæsumus, Domine, animæ famuli tui *Ill.*, pro qua tibi hostias placationis offerimus; et quia in hac luce in fide mansit catholica, post hanc vitam ejus retributio condonetur. Per Dominum nostrum.

Ad Complendum. — Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut animam famuli tui *Ill.* ab angelis lucis susceptam in præparata habitacula deduci facias beatorum. Per Dominum.

Missa ^a *in die depositionis defuncti, (682) sive tertio, A septimo trigesimoque.*

Adesto, Domine, quæsumus, pro anima famuli tui *Ill.*, cujus in depositione sua officium commemorationis impendimus, ut si aliqua ei sæcularis macula inhæsit, aut vitium mundiale infecit, dono tuæ pietatis indulgeas, et extergas. Per Dominum nostrum.

Alia. — Quæsumus, Domine, famulo tuo *Ill.*, cujus tertium, *vel* septimum *sive* trigesimum obitus sui diem commemoramus, sanctorum tuorum atque electorum largire consortium, et rorem ei misericordiæ tuæ perennem infunde. Per.

Super oblata. — Adesto, Domine, supplicationibus nostris; et hanc oblationem, quam tibi offerimus ob diem depositionis tertium, *vel* septimum, *sive* trigesimum, pro anima famuli *Ill.*, placatus ac benignus assume.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, per Christum Dominum nostrum. Per quem salus mundi, per quem vita hominum, per quem resurrectio mortuorum. Per ipsum te, Domine, suppliciter deprecamur, ut animæ famuli tui *Ill.*, cujus diem depositionis tertium *vel* septimum, *sive* trigesimum celebramus, indulgentiam largiri digneris perpetuam, atque contagiis mortalitatis exutam in æternæ salvationis partem restituas. Per quem Majestatem.

219 *Ad Complendum.* — Omnipotens sempiternus Deus collocare dignare corpus et animam famuli tui *Ill.*, cujus diem depositionis tertium, *aut* septimum, *vel* trigesimum, celebramus, in sinibus Abrahamæ, Isaac et Jacob, ut cum dies agnitionis tuæ venerit, inter sanctos et electos tuos eum resuscitari præcipias. Per Dominum nostrum.

Missa in anniversario unius defuncti.

Præsta, Domine, quæsumus, ut anima famuli tui *Ill.*, cujus anniversarium depositionis diem celebramus, his purgata sacrificiis, indulgentiam pariter et requiem capiat sempiternam. Per Dominum.

Super oblata. — Propitiare, Domine, supplicationibus nostris pro anima et spiritu famuli tui *Ill.*, cujus hodie annua dies agitur, pro qua tibi offerimus sacrificium laudis, ut eam sanctorum tuorum consortio sociare digneris. Per Dominum.

Ad Complendum. — Suscipe, Domine, preces nostras, pro anima famuli tui *Ill.*, ut si quæ ei maculæ de terrenis contagiis adhæserunt, remissionis tuæ remedio deleantur.

Missa plurimorum defunctorum.

Propitiare, quæsumus, Domine, animabus famulorum famularumque tuarum *Ill. et Ill.* misericordia

^a Hæc fere habent duo Theod. quoad titulum, at diversæ omnino sunt Orationes et Præfatio.

^b Eadem leguntur deinceps in Edit. Vatic. et Gussanvil. Qui plura de hoc argumento voluerit, consulat nostrum Edm. Martene de Antiquis Eccl. Ritibus. cap. 8, de Ritibus ad sacramentum ordinis spectantibus, art. 11, ubi exhibet 23 ordines ex libris mss.

sempiterna, ut, mortalibus nexibus expeditas lux eas æterna possideat. Per.

Super oblata. — Hostias tibi, Domine, humili placatione deferimus, ut animæ famulorum famularumque tuarum per hæc placationis officia tuam misericordiam consequantur. Per.

Ad Complendam. — Inveniant, quæsumus, Domine, animæ famulorum famularumque tuarum *Ill. et Ill.*, omniumque in Christo quiescentium, lucis æternæ consortium, qui in hac luce post te consecuti sunt sacramentum. Per.

685) ^b INCIPIIT ORDO (684) AD SACROS ORDINES BENEDECENDOS.

(685) *Majores gradus ante Evangelium, minores vero post Communionem dantur; et (686) minores quidem Dominicis diebus, si necesse est, (687) majores vero in Sabbatis duodecim lectionum per quatuor tempora tantummodo.*

Ordinatio ostiarii.

(688) *Ostiarius cum ordinatur, postquam (689) ab archidiacono instructus fuerit qualiter in domo Dei 220 debeat conversari, ad suggestionem archidiaconi (690) tradat ei episcopus claves ecclesiæ, dicens: Sic age, quasi redditurus Deo rationem pro his rebus quæ istis clavibus recluduntur. (691) Et tradat ei diaconus ostium ecclesiæ.*

Præfatio ostiarii. — (692) Deum Patrem omnipotentem suppliciter deprecemur, ut hunc famulum suum *Ill.* benedicere dignetur, quem in officium ostiarii eligere dignatus est, ut sit ei fidelissima cura in diebus ac noctibus, (693) ad distinctionem horarum certarum ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

(694) *Benedictio ejusdem.* — Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris hunc famulum tuum, *Ill.* ostiarium, ut inter janitores Ecclesiæ (695) paret obsequia, et inter electos tuos partem tuæ mereatur habere mercedis. Per Dominum nostrum.

Ordinatio lectoris.

(696) *Lector cum ordinatur, faciat (697) de illo verbum episcopus ad plebem, indicans ejus fidem ac vitam, atque ingentum; post hæc, spectante plebe, (698) tradat ei Codicem, de (699) quo lecturus sit, dicens:*

(700) Accipe, et esto verbi Dei relator, habiturus, si fideliter et utiliter impleveris officium, partem cum his qui verbum Dei ministraverunt; eligunt te fratres tui ut sis lector in domo Dei tui, et agnoscas officium tuum, et impleas illud; potens est enim Deus ut augeat tibi gratiam.

potissimum excerptos, quibus docetur quomodo Ecclesiæ ministri ordinentur apud Latinos, Græcos, Maronitas, Syros Nestorianos, Syros Jacobitas, et Eutychianos, ac Cophtas.

^c Pene hæc omnia exstant in primo Theod., ubi mutilus non est; legitur tamen in plurali; *Ordo lectorum, exorcistarum, etc.*

Benedictio lectoris. — (701) Domine sancte, Pater A omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris famulum tuum hunc in officium lectoris, ut assiduitate lectionum, (702) distinctus atque (703) ordinatus, et agenda dicat, et dicta opere compleat, et in utroque sanctæ Ecclesiæ consulat. Per Dominum.

Ordinatio exorcistæ.

(704) *Exorcista, cum (705) ordinatur, accipiat de manu episcopi libellum, in quo scripti sunt exorcismi, dicente sibi episcopo :*

(706) Accipe, et commenda memoriæ, et (707) habeto potestatem imponendi manum super energumenum, sive baptizatum, sive catechumenum.

(708) *Præfatio exorcistæ.* — (709) Deum Patrem omnipotentem supplices deprecemur, ut hunc famulum suum *Ill.* benedicere dignetur in officium exorcistæ : ut sit spiritalis imperator ad abjiciendos dæmones de corporibus obsessis, cum omni nequitia eorum multiformi, adjuvante Domino nostro Jesu Christo. Qui cum eo vivit et regnat Deus in unitate Spiritus sancti.

221 *Benedictio exorcistæ.* — (710) Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris hunc famulum tuum *Ill.* in officium exorcistæ, et ad impositionem manuum et oris officium eum eligere digneris, ut imperium habeat (711) spirituum immundorum coercendorum, et (712) probabilis sit medicus Ecclesiæ, (713) gratiæ curationum virtute confirmatus. Per Dominum.

Ordinatio acolythi.

(714) *Acolythus, cum ordinatur, (715) primum ab episcopo doceatur qualiter in officio suo agere debeat: sed (716) ab archidiacono accipiat ceroferarium cum cereo, ut sciat se ad (717) accendenda ecclesiæ luminaria mancipari, (718) ita sibi dicente :*

(719) Accipite hoc gestatorium luminis, ut per illud valeatis adversariorum tenebras effugare, et verissimum lumen, quod illuminat omnem hominem venientem in mundum. fideliter invenire.

(720) Accipiat et urceolum vacuum (721) ad fundendum (722) vinum in Eucharistia corporis.

Benedictio acolythi. — (723) Omnipotens sempiternus Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti, benedicere dignare hunc famulum tuum, quem in acolythi officium consecramus, poscentes tuam clementiam, ut ejus mentem et lumine scientiæ illustres, et pietatis tuæ rore irriges, ut ita perceptum ministerium peragat, qualiter ad æternam remunerationem pervenire mereatur. Per eundem Dominum nostrum.

(724) *Ordinatio subdiaconi.*

Capitulum sancti Gregorii. — (725) Sicut qui in vi-

* Ita legit Hugo Menardus, ut ex ejus nota liquet In Editis tamen Vatic. et Gussanv. legitur *admovendus*; quam lectionem confirmant epistolæ sancti Gregorii sive excusæ, sive manu descriptæ. Adde quod Menardi Editionis lectioni vix ullus aptari

tatus renuit, quæsitus refugit, sacris est altaribus (726) * removendus, sic qui ultro ambit, vel importunum se ingerit, est procul dubio repellendus; nam qui nititur ad altiora conscendere, quid agit, nisi ut crescendo decrescat? Cur non perpendit quia benedictio illi in maledictum convertitur, qui ad hoc ut fiat hæreticus promovetur?

(727) *Subdiaconus cum ordinatur, quia manus impositionem non accipit, (728) patenam de manu episcopi accipiat vacuum, et calicem vacuum : de manu archidiaconi accipiat (729) urceolum cum (730) aqua manili, ac (731) manutergium. Exhibeatur in conspectu episcopi patena et calix vacuus, et dicat episcopus :*

(732) Vide, cujus ministerium tibi traditur; et ideo si usque nunc fuisti tardus ad Ecclesiam, a modo debes esse assiduus; si usque nunc somnolentus, a modo vigil; si usque nunc ebriosus, a modo sobrius; si usque nunc inhonestus, a modo castus. Oblationes quæ veniunt in altare panes propositionis appellantur. De ipsis oblationibus tantum debet in altari poni quantum populo possit sufficere, **222** ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallæ vero (733) quæ sunt in substratorio, in alio vase debent lavari, in (734) alio corporales pallæ. Ubi pallæ corporales lavatæ fuerunt, nullum linteamen ibidem aliud debet lavari; ipsa aqua in baptisterio debet vergi. Ideo, te admoneo, ut talem te exhibe, ut Deo placere possis.

Et tradat ei calicem et patenam.

Ordinatio subdiaconi. — (735) Oremus Deum ac Dominum nostrum, ut super servum suum *Ill.*, quem ad subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat benedictionem et gratiam suam, ut in conspectu suo fideliter serviens, prædestinata sanctis præmia consequatur, auxiliante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat Deus.

Benedictio subdiaconi. — (736) Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere digneris famulum tuum hunc, quem ad subdiaconatus officium eligere dignatus es, uti eum sacrario tuo sancto strenuum sollicitumque cælesti militiæ instituas, et sanctus altaribus fideliter subministret, et requiescat super eum Spiritus sapientiæ et intellectus, Spiritus consilii et fortitudinis, Spiritus scientiæ et pietatis. Repleas eum Spiritu timoris tui, et eum ministerio divino confirmes, ut obediens facto, atque dicto parens, tuam gratiam consequatur. Per Dominum nostrum, etc., in unitate ejusdem.

(737) *Ordo b qualiter in Romana Ecclesia diaconi et presbyteri ordinandi sunt.*

Mensis primi, quarti, septimi et decimi, Sabbatorum die in duodecim lect., ad sanctum Petrum, ubi Missæ celebrantur, postquam Antiphonam ad Introitum

possit sensus.

b In primo Theod. hæc omnia omittuntur, usque ad: *Oremus dilectissimi*, etc., col. seq., cui præmittitur *Orationes ad ordinandos diaconos*. Eodem ritu cætera pro ordin. presbyteri et episcopi habentur

dixerint, data Oratione, venit archidiaconus, et offert eum qui ordinandus est pontifici, ita dicens:

Postulat sancta mater Ecclesia catholica, ut hunc præsentem subdiaconem ad onus diaconii, vel diaconum ad onus presbyterii ordinetis.

Interrogat episcopus: Scis illum dignum esse? Respondet offerens:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor ipsum dignum esse ad hujus onus officii.

Et tunc annuntiat pontifex populo, dicens:

Auxiliante Domino Deo et Salvatore nostro Jesu Christo.

Iterum dicit: — Auxiliante Domino Deo et Salvatore nostro Jesu Christo, eligimus in ordinem diaconii, sive presbyterii Ill. subdiaconum, sive diaconum de (738) titulo Ill. Ill., presbyterum (739) de titulo Ill. Si (740) quis autem habet aliquid contra hos viros, pro Deo et propter Deum cum fiducia exeat, et dicat. Verumtamen memor sit conditionis suæ.

Et post modicum intervallum mox (741) incipiunt omnes Kyrie eleison, cum lilani. Hac expleta ascendunt ipsi electi ad sedem pontificis, et benedicit eos ad quod vocati sunt, et decedentes stant in ordine suo, benedictione percepta. 223 Diaconus cum ordinatur, (742) solus episcopus, qui eum benedicit, manum super caput illius ponat, quia non ad sacerdotium, sed ad ministerium consecratur. Ad ordinandum diaconum et presbyterum, prima Oratio dicitur legendo. Et sequitur Oratio. Et non dicitur, Vere dignum, in consecratione.

Oratio. — Oremus (743), dilectissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum quem in sacrum ordinem dignatur assumere, benedictionis suæ gratiam clementer effundat, eique donum consecrationis indulgeat, per quod eum ad præmia æterna perducatur, auxiliante Domino nostro Jesu Christo. Qui cum eo vivit et regnat.

Oremus. — (744) Exaudi, Domine, preces nostras, et super hunc famulum tuum Spiritum tuæ benedictionis emitte, ut cælesti munere ditatus, et tuæ gratiam possit Majestatis acquirere, et bene vivendi aliis exemplum præbere. Per Dominum, etc., in unitate ejusdem.

Consecratio. — (745) Adesto, quæsumus, omnipotens Deus, (746) honorum dator, ordinum distributor, officiorumque dispositor. Qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponens per verbum, Virtutem, Sapientiamque tuam Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, sempiterna providentia præparas, et singulis quibusque temporibus aptanda dispensas. Cujus corpus, Ecclesiam tuam cælestium gratiarum varietate distinctam, suorumque connexam discretionem membrorum, per legem mirabilem totius compagis unitam in augmentum templi tui, crescere, dilatarique largiris, sacri ministerii servitum trinis gradibus ministrorum nomini tuo militare constituens. Electis ab initio Levi filiis, qui, in mysticis operationibus domus tuæ fidelibus

A excubiis permanentes, hæreditatem benedictionis æternæ sorte perpetua possiderent. Super hunc quoque famulum tuum, quæsumus, Domine, placatus intende, quem tuis sacrariis servituum in officium diaconi suppliciter dedicamus. Et nos quidem, tanquam homines divini sensus et summæ rationis ignari, hujus vitam, quantum possumus, æstimamus. Te autem, Domine, ea quæ nobis sunt ignota non transeunt, te occulta non fallunt. Tu cognitor secretorum, tu scrutator es cordium, tu ejus vitam cælesti poteris examinare judicio, quo semper prævalet, et admissa purgare, et (747) ea quæ sunt agenda concedere. Emitte in eum, Domine, quæsumus, Spiritum sanctum, quo in opus ministerii fideliter exsequendi septiformis gratiæ tuæ munere roboretur. Abundet in eo totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentie puritas, et spiritalis observatio disciplinæ; in moribus ejus præcepta tua fulgeant, ut suæ castitatis exemplo imitationem sancta plebs acquirat; et bonum conscientie testimonium proferens, in Christo firmus, et stabilis perseveret; dignisque successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereatur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum.

(748) *Quando stolam eum induis, sic dices.*

B Per hoc signum vobis diaconatus officium humiliter 224 imponimus, ut firmamentum mensæ divinæ tanquam sustentacula columnarum esse possitis, et præcones regis cælestis irreprehensibiliter existere mereamini.

C (749) *Presbyter cum ordinatur, episcopo eum benedicente, et manum super caput ejus tenente, etiam omnes presbyteri: qui præsentibus sunt, manus suas juxta manum episcopi super caput illius teneant.*

Orratio ad presbyteros ordinandos.

(750) *Oremus, dilectissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad presbyterii munus elegit, cælestia dona multiplicet et quæ ejus dignatione suscipit, ipsius exsequatur auxilio, auxiliante Domino nostro Jesu Christo.*

Oremus. — (751) Exaudi nos, quæsumus, Domine Deus noster, et super hunc famulum tuum benedictionem sancti Spiritus, et gratiæ sacerdotalis effunde virtutem, ut quem tuæ pietatis aspectibus offerimus consecrandum, perpetua muneris tui largitate consequaris. Per Dominum.

D (752) *Consecratio. — (753) Domine sancte, Pater omnipotens, æternæ Deus, (754) honorum auctor, et distributor omnium dignitatum, per quem proficiunt universa, per quem cuncta firmantur, amplificatis semper in melius naturæ rationalis incrementis per ordinem congrua ratione dispositum. Unde et sacerdotales praevidus atque officia Levitarum, sacramentis mysticis instituta creverunt, ut cum (755) pontifices summos regendis populis præfeci-sses, ad earum societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros et secundæ dignitatis eligeres. Sic in eremo per septuaginta virorum prudentium mentes Moysi spiritum propagasti, quibus ille adjutoribus*

usus in populo innumeras multitudines facile gubernavit. Sic in Eleazaro et Ithamar filiis Aaron paternæ plenitudinis abundantiam transfudisti, ut ad hostias salutare et frequentioris officii sacramenta ministerium sufficeret sacerdotum. Hac providentia, Domine, apostolis Filii tui, doctores fidei, comites addidisti, quibus illi orbem totum secundis prædicatoribus impleverunt. Quapropter infirmitati quoque nostræ, Domine, hæc adjumenta largire, quia quanto magis fragiliores sumus, tanto his pluribus indigemus. Da, quæsumus, omnipotens Pater, in hunc famulum tuum presbyterii dignitatem, innova in visceribus ejus Spiritum sanctitatis; et acceptum a te, Deus, secundi meriti, munus obtineat, censuramque morum exemplo suæ conversationis insinuet. Sit probus cooperatus ordinis nostri, et luceat in eo totius forma justitiæ, ut bonam rationem dispensationis sibi creditæ redditurus, æternæ beatitudinis præmia consequatur. Per eundem Dominum.

(756) *Hic vestit ei casulam.* — Benedictio Patris, et Filii, et Spiritus sancti descendat super te, ut sis benedictus in ordine sacerdotali, et offeras placabiles Hostias pro peccatis atque offensionibus populi omnipotenti Deo. Cui est honor et gloria in sæcula sæculorum.

225 *Consecratio manus.* — (757) Consecrentur manus istæ quæsumus, Domine, et sanctificentur per istam unctionem et nostram benedictionem, ut quæcunque benedixerint, benedicta sint, et quæcunque sanctificaverint sanctificentur. Per.

(758) *Episcopus cum ordinatur, duo* (759) *episcopi ponant et teneant Evangeliorum codicem super caput ejus; et uno super eum fundente benedictionem.* (768) *reliqui omnes episcopi, qui adsunt,* (761) *manibus suis caput ejus tangant.*

(762) *Oratio ad ordinandos episcopos.*

Oremus, dilectissimi nobis, ut his viris (764) ad utilitatem Ecclesiæ providendam electis benignitas omnipotens Dei gratiæ suæ tribuat largitatem. Per Dominum nostrum.

Benedictio episcoporum. — (765) Adesto supplicationibus nostris, omnipotens Deus, et quod humilitatis nostræ gerendum est ministerio, tuæ virtutis impleatur effectus. Per.

Alia. — (766) Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et inclinato super hunc famulum tuum cornu gratiæ sacerdotalis, benedictionis tuæ in eo effunde virtutem. Per.

b Consecratio. — (767) Deus honorum omnium, (768) Deus omnium dignitatum quæ gloriæ tuæ sacratis famulantur ordinibus, Deus qui, Moysen famulum tuum secreti familiaris affatu inter cætera cælestis documenta culturæ de habitu quoque indumenti sacerdotalis instituens, electum Aaron mystico amictu vestiri inter sacra jussisti, ut intelligentiæ

^a In Ed. Vatic. et aliis, hic ante Orat. ad ord. episc. ponitur: *Examinatio in ordinatione episcopi ante litaniam faciendam.* Nimirum qui ordinandus est episcopus de fidei articulis interrogatur.

A sensum de exemplis priorum caperet secutura posteritas, nec eruditio doctrinæ tuæ illi deesset ætati: cum et apud veteres reverentiam ipsa significationum species obtineret, et apud nos certiora essent experimenta rerum quam ænigmata figurarum; illius namque sacerdotii anterioris habitus nostræ mentis ornatus est, et (769) pontificalem gloriam non jam nobis honor commendat vestium, sed splendor animarum, (770) quia et illa quæ tunc carnalibus blandiebantur obtulibus, ea potius quæ in ipsis erant intelligenda posebant; et idcirco huic famulo tuo, quem (771) ad summi sacerdotii ministerium elegisti, hanc, quæsumus, Domine, gratiam largiaris, ut (772) quidquid illa velamina in fulgore auri, in nitore gemmarum, in multimodo operis varietate signabant, hoc in ejus moribus actibusque clarescat. (773) *Hic accipis chrisma.* Comple, Domine, in sacerdote tuo mysterii tui summam, et ornamentis totius glorificationis instructum (774) cælestis unguenti flore sanctifica. (775) *Hic fundis in caput ejus.* Hoc, Domine, copiose in ejus caput + influat, hoc, in oris subjecta + decurrat, hoc in totius corporis extrema descendat, ut tui Spiritus virtus, et interiora ejus repleat. et exteriora circumtegat. Abundet in eo constantia fidei, puritas dilectionis (776) sinceritas pacis; (777) tribuas ei, **226** Domine, cathedram episcopalem ad regendam Ecclesiam tuam, et plebem universam. Sis ei auctoritas, sis ei firmitas, sis ei potestas. Multiplies super eum benedictionem et gratiam tuam, ut ad exorandam semper misericordiam tuam, tuo munere semper idoneus, tua gratia possit esse devotus. Per.

(778) *Si papa c ordinatus est, hæc addi debent in loco ubi scriptum est:*

Et idcirco huic famulo tuo, quem apostolicæ sedis præsullem (779) et primatem omnium qui in orbe terrarum sunt sacerdotum ac universalis Ecclesiæ tuæ doctorem dedisti, et ad summi sacerdotii ministerium elegisti, hanc, quæsumus, Domine, gratiam largiaris.

Super oblata. — Hæc hostia, Domine, quæsumus, emundet nostra delicta, et (780) sacrificium celebrandum subditorum tibi corpora mentesque sanctificet. Per Dominum nostrum.

D *Infra actionem.* — (781) Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed et cunctæ familiæ tuæ, quam tibi offerimus, etiam pro famulo tuo *Ill.*, quem ad episcopatus ordinem promoveri dignatus es, quæsumus, Domine, ut placatus accipias, et propitius in eo tua dona custodias, ut quod divino munere consecutus est, divinis effectibus exsequatur; diesque nostros, etc.

Ad Complendum. — (782) Hæc nos communio Domine, purget a crimine, et cælesti remedii faciat

^b Ante consecrationem istam referuntur in laudatis Edit. orationes. *ad annulum dandum*, et *ad baculum* (sc. pastoralem) *dandum.*

^c Ipsa Ed. Rom., seu Vaticana, mantissa ista caret.

esse consortes. Per Dominum nostrum Jesum Christum.

Oratio in (783) natali papæ

Deus, qui licet sis magnus in magnis, mirabilia tamen gloriosus operaris in minimis, concede mihi indigno famulo tuo, sacris convenienter servire mysteriis, atque in omnibus tua misericordia protegat quem conscientie reatus accusat. Per.

Alia. — Deus, qui populis tuis indulgentia consulis, et amore dominaris, da Spiritum sapientie quibus dedisti regimen discipline, ut de profectu sanctarum ovium fiant gaudia æterna pastorum. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Hostiam tibi, Domine, laudis exsolvo, suppliciter implorans, ut quod immerito mihi contulisti, intercedente beato Petro apostolo tuo, propitius exsequaris. Per.

Præfatio. — Vere dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut quia in manu tua dies nostri vitæ consistit, sicut honorem nobis indignis largiris ministerii, sic quoque tribuas rationabilis obsequii propitius incrementum. Et tua dona in nobis custodias, ut **227** ejus suffragiis apud te semper reddar acceptus, cujus me vice hodie Ecclesie tue præesse voluisti. Per Christum.

Ad Complendum. — Corporis sacri et pretiosi sanguinis repleti libamine, quæsumus, Domine Deus noster, ut gratie tue munus, quod nobis immeritis contulisti, intercedente beato Petro apostolo tuo, propitius muniendo custodias. Per Dominum nostrum.

Missa propria (784) in die ordinationis suæ.

Deus, qui non propriis suffragantibus meritis, sed sola ineffabilis gratie largitate, me familie tue præesse jussisti, tribue tibi digne persolvere ministerium sacerdotalis officii, et ecclesiasticis convenienter servire ministeriis, plebemque commissam te in omnibus protegente, gubernare concede. Per.

Alia. — Deus, mundi Creator et rector, ad humilitatis meæ preces placatus intende, et me famulum tuum, quem nullis suffragantibus meritis, sed immensa largitate clementie tue cælestibus mysteriis servire tribuisti, dignum sacris altaribus fac ministrum, ut quod mea celebrandum voce depromitur, tua sanctificatione firmetur. Per Dominum nostrum.

Super oblata. — Ad gloriam, Domine, tui nominis, annua festa repetentes sacerdotalis exordii, Hostiam tibi laudis offerimus, suppliciter exorantes, ut cujus ministerii vice tibi servimus immeriti, suffragiis ejus reddamur accepti. Per.

Infra actionem. — Hanc igitur oblationem, quam tibi offero ego tuus famulus et sacerdos ob diem, in quo me dignatus es ministerio sacro constituere sa-

cerdotem, obsecro, Domine, placatus suscipiat, Majestatem tuam supplex exorans ut in me quod largiri dignatus es, propitius custodire digneris. Per.

Benedictio. — Omnipotens Deus, qui in populo suo ministerio utitur sacerdotum, conferat vobis sue propitiationis et benedictionis donum. Amen. Quique me indignum nullis existentibus meritis, sed gratuita sua pietate huic Ecclesie præesse voluit, suffragiis sanctorum suorum me ab omnibus vinculis peccatorum absolvat, sanctisque suis altaribus strenuum dignumque ministrum efficiat. Amen. Quatenus, per exempla sanctorum sacerdotum qui in hac sede et in hoc ministerio ei placuerunt gradientes, gregemque commissum secundum suam voluntatem, eo opitulante, regentes, ab omnium pastorum Pastore Christo Domino præmia sanctis promissa una cum subditis percipere et in electorum numero mereamur adjungi. Amen. Quod ipse præstare dignetur.

228 *Ad Complendum.* — Repleantur consolationibus tuis, Domine, quæsumus, tuorum corda fidelium, pariterque etiam et de Ecclesie præsule, et de suorum votorum plenitudine gratiarum referant actionem. Per.

Orationes pro adeptæ dignitate.

Deus, cui omnis potestas et dignitas famulatur, da famulo tuo *Ill.* prosperum sue dignitatis effectum, in qua te semper timeat, tibi que jugiter placere contendat. Per Dominum.

Alia. — Omnium, Domine, fons bonorum justorumque provectum, tribue, quæsumus, *Ill.* famulo tuo adeptam bene gerere dignitatem, et a te sibi præstitam bonis operibus comprobare. Per Dominum nostrum.

(785) *b Oratio ad abbatem faciendum.*

Quæsumus, omnipotens Deus, famulum tuum *Ill.*, quem ad regimen animarum elegimus, gratie tue dono proseguere, ut te largiente cum ipsa tibi nostra electione placeamus. Per.

(786) *c INCIPIUNT APOLOGIÆ.*

(787) Impellit ministrandi officium (788) Hostia salutaris populi pro delicto, terret conscientia indebiti sacerdotii pro reatu. Si a me omnium sacerdotum (789) peripsema sacrificium offeratur, pollutæ conscientie crimen augetur. Si tantæ Majestati universæ carnis judici non offertur, negligentie reatus ascribitur. Inter hæc tuæ, omnipotens, libramen pietatis imploro, cujus ultionis diem accusante conscientia pertimesco. (790) Ne indignum, quæso, misericordia tua judices, quem a tempore penitentiae non excludis. (791) Suspende securim, donec cultor vineæ admoveat cophinum stercoris infructuosæ, arboris ad radicem. Parce mihi, Domine clementissime, penitenti, qui David post lapsum clementer ad veniam revocasti; qui Petri misericors

^a In Benedictionali legitur alia pro anniversario consecrationis episcopi.

^b Abest ab aliis Editis.

^c Hæc apologia cum sequenti in Ed. Vatic. et Gussanvil. continetur. In vet. Miss. Gallic. alia reperitur apologia, licet quoad sensum vix discrepet.

amare flentis lacrymas respexisti, qui latronem in crucis patibulo tanti facinoris reum divina gratia illustrasti, cui mox obtinuit confessio (792) perspicue Dei Filium, fides præmium, pœna veniam, lamenta gaudia sempiterna, (793) dum confessor in cruce, possessor exsistit paradisi post crucem. Sed quia verba veniæ tuæ pietatis indigent, quæ indigni sacerdotis opera non commendant, saltem astantium vota suscipe, ut et mihi suis apud te precibus veniam, et eorum meritis sacrificia nostrorum vulnerum salubriter nobis conferant medicinam, (794) ut quia omnipotens pro omnibus factus es hostia pro peccatis, adsis nobis sanctificatio in sacrificio pro delictis, Christe, Salvator mundi, qui cum æterno Patre una cum Spiritu sancto, vivis et regnas Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

Item apologia. — (795) Ante oculos tuos, Domine, reus conscientie testis assisto: rogare vix (796) audeo quod impetrare **229** non mereor. Tu (797) enim scis, Domine, omnia quæ aguntur in nobis. (798) Erubescimus confiteri quod (799) per nos non timemus (800) admittere. Verbis tibi tantum obsequimur, corde mentimur, et quod velle nos dicimus, nolle nostris actibus approbamus. (801) Parce, Domine, confitentibus ignosce. Peccavimus, miserere, te rogamus. Et quia in sacramentis tuis meus sensus (802) infirmus est, præsta, quæsumus, (803) ut qui ex nobis duricordis verba non suscipis, (804) per te nobis veniam largiaris. (805) Per Dominum.

Item apologia. — (806) Conscientia quidem trepidi, omnipotens Deus, ad altare tuum accedimus, sed fiduciam de tuæ pietatis misericordia retinemus. Et licet ad celebranda sacrificia semper inveniamur indigni, (807) sed si recedimus, veremur de inobedientia condemnari. Pro (808) qua te dignare nos pietate paterna placito vultu respicere, et cordis nostri interiora purgare. (809) Et si nos pondere peccatorum nostrorum ac reatu constringimur, nostrarum tamen precum obtentu tibi sint, quæsumus, Domine, in omnibus placita mysteria consecranda. Per.

Item apologia. — (810) Ignosce, Domine, ignosce, (811) quod dum rogare compellor, dum per immunda labia nomen sanctum tuum assumo, et (812) cum pudendorum actuum secreta confiteor, (813) non habeo apud te nec verba sine crimine. Tu enim conscientie meæ vulnera et (814) cogitationum mearum occulta nosti, et immunditias meas tu solus agnoscis. Miserere mihi, Domine, miserere mihi, ignosce mysterii tui secreta tractanti, nec indignum misericordia tua iudices quem pro aliis rogare permittis, et in quo testimonium boni operis non agnoscis officium saltem dispensationis creditæ non recuses. Per (815) Dominum nostrum.

Item alia. — (816) Rogo te, Deus Sabaoth altissime, pater sancte, (817) uti me tunica castitatis digneris

^a Legitur in laudatis Edit. cum duabus sequentibus *mordacis*, etc. et, *indignum me*, etc. Prior Theod. exhibet etiam huiusmodi apologias partim similes, partim diversas. In his notanda venit quæ adhuc nobis familiaris est, paucis immutatis: *Aperi,*

A accingere, lumbosque meos balteo tui amoris ambire, ac renes cordis mei igne tuæ charitatis urere, ut pro peccatis meis possim intercedere, et astantis populi peccatorum veniam promereri, ac pacificas singulorum hostias immolare, me quoque tibi audaciter accedentem non sinas perire, sed dignare lavare ornare et leniter suscipere. Per Dominum nostrum Jesum.

Item alia. — (818) Ante æterni regis Christi præsentiam nostra indigna accedunt præconia quæ valent populi impetrare delicta. (819) Livore torquetur conscientia, quia sacris mysteriis offerendis se ingerit criminosa; et dum respicit admissa, terretur tuis conspectibus astare confusa. Sed quæso humilis reus, quia ad te post lapsum redeo devius, jaceo saucius, in te vilis respiro, bone medice, vulneratus, ut qui sacrificia altaribus tuis munda offerri præcipis, cum offerentium meritis sacerdotis indigni labia polluta sanctifices, qui indigere me miserum tua, Christe Salvator inclyte, misericordia recognoscis. Qui vivis et regnas.

230 *Item alia in festivitate sanctorum.* — (820) Eripiat nos, quæsumus. Domine, tuorum deprecatio sanctorum, et sicut per Moysen famulum tuum peccata populi dimisisti, ita per intercessionem sanctorum tuorum nostra omnium jubeas relaxari delicta. Per Dominum.

Item apologiæ quotidianæ sacerdotis propriæ. — (821) ^a Mordacis conscientie stimulis et delictorum nostrorum recordatione commoniti (822), te Deum indulgentiæ deprecamur, ut quidquid dicto, facto, cogitatione (823) peccatum est, sive lubricæ ætatis impulsu, sive ignorantie errore (824) commissum, pietas Domini nostri Jesu Christi (825) resolvere ac indulgere dignetur. Per.

Item alia. — (826) Indignum me, Domine, sacris tuis esse fateor, qui innumeris quotidie peccatis fuscior. (827) Quid ego te blandis verbis rogare præsumo, quem improbis sæpissime factis offendo? tu enim mihi medicinam (828) ingeris, ego (829) sanitati meæ contraria ago. Legem tuam sacris inditam paginis lego, sanam vero disciplinam infelix negligo. Ad tuum quidem altare quasi devotus accedo, sed a præceptis tuis contumaci corde (830) recedo. Da ergo mihi, Domine, cor compunctum, quo veraciter odio habeam peccatum. Meum est, si donaveris, delicta deffere; tuum est etiam (831) nubem eam cito delere, ut (832) qui hanc palmam amiserim inimico fraudante, (833) ad veniam saltem pertineam, te Domino miserante. (834) Tibi enim deo est honor regum Regi cunctorum percuncta regnanti sæcula sæculorum.

Item alia. — (835) Projectis nobis, Domine, in condemnationem operum nostrorum, de capiti nostro aquam, et oculis nostris fontem infunde lacrymarum ut peccati maculas abluendo ultrices pœnarum flammæ fletuum ubertate vincamus, (836) quia tibi non sunt occulta quæ (837) gerimus. Sit (838) in nobis,

Domine, os meum ad benedicendum nomen tuum; mundaque cor meum ab omnibus variis et nequissimis cogitationibus, ut exaudiri merear deprecans te pro populo quem elegisti.

Domine, non oris tantum confessio, sed et doloris : A non excusatio criminum, sed lamentatio peccatorum. (839) Castos enim nostri corporis oculos lasciviae (840) mundi violavit aspectus. (841) Mores corrupti, disciplina vitiata, simulatio in vultu, fallacia in verbis, dolus in corde, volubilitas in lingua, operatio stulta mens dubia, concupiscentia carnalis, (842) sollicitudo carnis, oblivio animæ, negligentia sanctitatis, super hæc autem mortis timor increvit. Miserere nobis, Domine, miserere nobis. Da (843) præteritis veniam, præsentibus emendationem, futuris largire custodiam. Per.

Item alia. — (844) Ita, Domine, immensi criminis rei conscientia teste, confundimur, ut ad officium tuum nec securi possimus venire. nec liberi. Quis enim pensans peccatum suum, (845) nec se a facie tua vellet abscondere, si liceret tantæ Majestatis oculos declinare, si aut evasurus lateret, aut occultatus evaderet? Aut quis non magis videre te cuperet, si non jam hinc (836) quodcunque peccantem prospicis plus timeret? Ergo quia tu ubique nos invenis, ad te confugimus, quem fugere non valemus. Restat miseris non latebras intervenire, sed lacrymas. Foveat **231** indulgentia, quos terret offensa. Minatur potentia, sed misericordia consoletur, Ex te est qui liberet, per te est qui excuset. Parce, Pater omnipotens; et quos aspicias humiles per reatum, erectos munerare digneris in præmio. Et quos intelligis per confessionem miseros, non facias in examinatione confusos. Per Dominum.

(847) *Item alia* * in tribulatione. — (848) Si ante oculos tuos, Domine, culpas quas fecimus, et (849) plagas quas excipimus conferamus, minus est quod patimur, majus est (850) quod mereamur. Peccati poenam sentimus, et peccandi pertinaciam non vitamus In flagellis tuis fragilitas nostra (851) frangitur, et iniquitas non mutatur. Mens ægrota torquetur, et cervix dura non flectitur. Vita in dolore suspirat, et (852) in opere non (853) emendat. Si exspectas (854) non corrigimur; si vindicas, non duramus. Confitemur (855) in correptione quod fecimus, obliviscimur in visitatione quod flevimus. Si (856) impresseris manum, facienda promittimus; si suspenderis gladium, promissa non facimus; si ferias, clamamus ut parcas, si (857) parcas iterum te (858) provocamus ut ferias; si (859) augustiæ veniunt tempus petimus poenitendi; si misericordia subveniat, abutimur patientia quæ pepercit. Adhuc plaga illata vix præterit, etiam non recollit mens ingrata quod pertulit. Si citius nos audias, ex misericordia insolescimus; si tardius, ex impatientia murmuramus. Te, Domine, volumus servare quod feceris, (860) non timemus observare quod jusseris. Habes Domine confitente reos, parce, quia pius es. (861)

Novimus quod nisi dimittas, recte nos (862) punias Sed apud te est multa miseratio, et propitiatio perabundans. Præsta sine merito quod rogamus, qui fe-

cisti (863) ex nihilo (864) qui rogarant. Clamantibus nobis ad te; Domine, misere; moveat misericordiam tuam vox fidelis et flebilis; atque illa, de qua totum speramus, pietas non reputet quod offendimus, dum respicit quod rogamus, et cum grandis sit miseria esse nos reos, major tibi sit clementia esse nos miseros. Tuo (865) supplices auxilio ante et et criminis nostri mala ponimus et dolores; a te precando misericordiam, quam peccando repulimus, expectamus. Præstetur his de indulgentia (866) quod rogaris accipere, quos agnoscis fiduciam de (867) tua justitia non habere. Erige nos, Domine Deus noster, et alleva in misericordia tua, ut communionem salutis, et gaudio charitatis, dum ipsi salvari ex munere tuo cupimus. etiam fide et pace (868) cuncta regentium gaudeamus. Per Dominum.

Item alia. — (869) Ignosce, Domine, (870) commaculatæ viæ conscientiae sordido, et criminum confusione captivo (871) qui pro me obtinere nihil mereor pro aliis rogaturus assisto. Profero ad te, si digneris, Domine, gemitus captivorum, tribulationes plebium, pericula populorum, (872) angustias pauperum, necessitates peregrinorum, inopias debiliū, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, (873) lamenta viduarum. Et (874) quoniam me eadem, quæ populum tuum caena constringit, (875) communes lugeo passionem, non obsit populo tuo oratio subjugata peccatis. Per me tibi offertur (876) votum, per te meum compleatur officium. Per.

232 *Alia.* — (877) Deus, ad quem accedere mundi desideramus, et ob ejus gloriam in honorem tuorum martyrum expiari deprecamur, in vivam nos tibi præpara hostiam; cordium quoque nostrorum abdita omni crimine lava, et spiritali reple lætitia. Quique coram te, et pro nostris, et pro fratrum delictis ingemiscimus, exaudiri a te quantocius mereamur, ut nec nostro puniamur, nec alieno peccato, ut justitia et sanctitate vestiti, præsentemur tibi indemnes in die judicii.

Alia. — (878) Dimitte, Deus, (879) quidquid per intemperantiam mordacis linguæ incauta oris nostri increpatio memordit in subditos. Quidquid minus de boni perfectione diximus, parce; quidquid incongruum vel minus temperate protulimus, tu ignosce. Non incatum præsumptio puniat, sed agnoscentem me iniquitates meas pietas miserationis tuæ absolvat. Et qua non mihi alibi est fiducia, nisi in misericordia tua, tu et os meum præconio veritatis (880) per arma (*In Ms. per arma*), et opus pleniori ubertate sanctifica, ut et indignum me salves, et commissum mihi gregem pro tua pietate (881) justifices. Quidquid in illis vitiatum (882) respicis, sana; quidquid in me vitiosum inspicias, cura. Si (883) quam vitio tepiditatis meæ, vel incuria contraxerunt, vel contrahunt labem omite. Si quo etiam, me ignorante, vel (884) cognito, deciderunt in crimine, atque si exempli mei offenculo proruert, (885) ignosce; et pro culpis

* Hæc apologia nonnullis immutatis legitur in vet. Sacrament. Gat.

talibus misero mihi ultionis non restituas vicem. His tamen, quibus increpationis visus sum adhibere iudicium, et (886) increpatione ipsa eis proficiat ad salutem, et oratio hæc interpellans commisso eos revocet a errore, ut non perferant tartareos cruciatus, quibus, ut pote (887) mortales, pœnitentiæ indiximus leges; quo (888) utrorumque incommodis parcens, illorum iniquitatibus tribuas veniam, et meam abluas contractam de gerendi incommoditate offensam. Præbe, Deus, aurem sacrificiis nostris, et me mihi que commissos tuis ascribe in paginis, quo cum grege mihi credito, et a cuncto eluar crimine, et ad te merear pervenire in pace. Pacatum redde Deus nostrorum cordium habitaculum expulsionem carnalium vitiorum. Et (889) qui in subditis conorsumma exercere virtutum, peccatis mentium corporumque incommodis pacificus merear, te judicante, coronaricum angelis. Fac ergo, quæsumus, nos, pie Deus, aspicientes in conspectu tuo, (890) flammescens tuæ gratiæ dono ut zelus tuæ domus nos comedat. Atque ita per vigorem sancti Spiritus regentes subditos temperemus; (891) ut et disciplinis nostri regiminis obtineant lucrum, et illorum duritia frangatur, ac vita sanctificetur. Suscipe, Domine, nostrorum votorum libamina, et per hæc quidquid in subditos correctionis verbo vel merito impertimus, non ad discordiam nostri, sed ad perpetuum dulcedinis gaudium, et nobis, et illis profecisse (892) lætemur. Ablue (893) nos, Deus, et alieno et nostro delicto, ut, in utroque spiritalis gratiæ efficientiam capientes, fiducialius tuo nomini supplicemus. Per Dominum.

(894) *Orationes ad visitandum infirmum.*

In primis faciant sacerdotes asperso sale aquam benedictam, et (895) aspergant eam (896) cum Antiphona 233 et Orationibus super ipsum infirmum, et super domum ejus.

(897) *Exorcismus salis.* — Exorcizo te, creatura salis, per Deum vivum, per Deum verum, per Deum qui te per Elisæum prophetam in aquam mitti jussit, ut sanaretur sterilitas aquæ; ut efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium, et sis omnibus te sumentibus sanitas animæ et corporis; et effugiat atque discedat ab eo loco quo aspersus fueris omnis phantasia et nequitia, vel versutia diabolicæ fraudis omnisque spiritus immundus adjuratus per eum qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Benedictio salis. — Immensam clementiam tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, ut hanc creaturam salis, quam in usum generis humani tribuisti, benedicere et sanctificare tua pietate digneris, ut sit omnibus salus mentis et corporis; ut quidquid eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia omnique impugnatione spiritalis nequitiae. Per.

Exorcismus aquæ. — Exorcizo te, creatura aquæ,

^a Ita in Codice, ubi tamen Pamelius autumat legendum *insuperabilis*. Paulo post legitur etiam in

A in nomine Dei Patris omnipotentis, et in nomine Jesu Christi Filii ejus Domini nostri, ut fias aqua exorcizata, ad effugandam omnem potestatem inimici, et ipsum inimicum eradicare et explantare valeas cum angelis suis apostaticis, per virtutem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos et mortuos, et sæculum per ignem.

Benedictio aquæ. — Deus, qui, ad salutem humani generis, maxima quæque sacramenta in aquarum substantiam condidisti, adesto invocationibus nostris, et elemento huic multimodis purificationibus præparato virtutem tuæ benedictionis effunde, ut creatura mysterii tui, tibi serviens ad abjiciendos dæmones morbosque pellendos, divinæ gratiæ sumat effectum; ut quidquid in domibus vel in locis fidelium hæc unda resperserit careat immunditia, liberetur a noxa. Non illic resideat spiritus pestilens non aura corrumpens; discedant omnes insidiæ latentis inimici; et si quid est quod aut incolumitati habitantium invidet, aut quieti, aspersione hujus aquæ effugiat, ut salubritas per invocationem tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per.

Benedictio salis et aquæ pariter. — *Hic mittitur sal in aquam.*

C Deus, invicte virtutis auctor, et inseparabilis imperii Rex, ac semper magnificus triumphator, qui adversæ dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis sævitiam superas, qui hostiles nequitias potens expugnas, te, Domine, trementes ac supplices deprecamur, ac petimus, ut hanc creaturam salis et aquæ diguanter accipias, benignus illustres, pietatis tuæ more sanctifices, ut ubicunque fuerit aspersa, per invocationem sancti tui nominis omnis infestatio immundi spiritus abjiciatur, **234** terrorque venenosi serpentis procul pellatur, et præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam poscentibus ubique adesse dignetur. Per Dominum.

Oratio quando aqua spargitur in domo.

Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, sempiternus Deus, et mittere dignare angelum tuum sanctum de cælis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, et defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per.

Benedictio domus. — Adesto, Domine, supplicationis nostris, et hanc domum serenis oculis tuæ pietatis illustra. Descendat super habitantes in ea gratiæ tuæ larga benedictio, ut in his manufactis habitaculis cum salubritate manentibus ipsi tuum semper sint habitaculum. Per Dominum.

Alia. — Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut si qua sunt adversa, si qua contraria in hac domo famuli tui *Ill.*, auctoritate Majestatis tuæ pellantur. Per.

(898) *Benedictio uvæ vel (899) favæ.* — Benedic, Domine, hos fructus novos uvæ, sive favæ, quos tu, Domine, per rorem cæli, et inundantiam pluviarum

Cod Grimoldi *more*, non *rore*, ut in vulgatis Missalibus.

et tempora serena atque tranquilla ad maturitatem perducere dignatus es, ad percipiendum nobiscum gratiarum actione in nomine Domini nostri Jesu Christi. Qui tecum.

Benedictio ad fructus novos. — Domine sancte, P. ter omnipotens, æterne Deus, qui cælum et terram et omnia creasti, te supplices quæsumus ut hunc fructum novum benedicere et sanctificare digneris, et multiplicare abundanter offerentibus tibi, ut repleas eorum tellaria cum fortitudine frumenti et vini, ut lætantes in eis referant tibi Deo omnipotenti laudes et gratias. Per.

Benedictio ad omnia quæ volueris. — Benedic, Domine, creaturam istam, ut sit remedium salutare generi humano; et præsta per invocationem nominis tui ut quicumque ex ea sumpserit corporis sanitatem et animæ tutelam percipiat. Per.

Benedictio (900) panis. — Benedic, Domine, creaturam istam panis, sicut benedixisti quinque panes in deserto, ut omnes gustantes ex eo accipiant tam corporis quam animæ sanitatem. Qui vivis cum Deo Patre in unitate.

Oratio ad (901) capillaturam.

(902) Omnipotens sempiterne Deus, respice propitius super hunc famulum tuum *Ill.*, quem^b ad novam tondendi gratiam evocare dignatus es, tribuens ei remissionem omnium peccatorum, (903) atque cælestium donorum consortium esse præceptorum. Per.

235 *Oratio ad (904) barbas tondendas.*

Deus, cujus spiritu creatura omnis adulta congauDET, exaudi preces nostras super hunc famulum tuum *Ill.* juvenili ætate decore lætantem, et primis auspiciis, ad tondendum, exaudi, Domine, ut in omnibus protectionis tuæ munitus auxilio, cælestem benedictionem accipiat, et præsentis vitæ præsiidiis gaudeat et æternæ. Per.

Oratio ad (905) infirmum ungendum.

Inungo te de oleo sancto, sicut unxit Samuel David in regem et prophetam. Operare, creatura olei, in nomine Patris omnipotentis, ut non lateat illic spiritus immundus, neque in membris illius, neque in medullis, neque in ulla compagine membrorum; sed in te habitet virtus Christi altissimi, et Spiritus sancti. Per eundem.

Oratio ad visitandum infirmum.

(906) Deus, qui famulo tuo Ezechie ter quinos annos ad vitam donasti, ita et famulum tuum illum a lecto ægritudinis tua potentia erigat ad salutem. Per.

Alia. — Respice, Domine, famulum tuum in infirmitate sui corporis laborantem, et animam refove quam creasti, ut castigationibus emundata, continuo se sentiat tua medicina salvatum. Per.

Alia. — Deus, qui facturæ tuæ pio semper dominaris affectu, inclina aurem tuam supplicationibus nostris, et famulum tuum *Ill.* ex adversa valetudine

^a Eadem legitur in Edit. Pamel., sed longe alio ordine.

^b In Cod. Reg. Suec., ad comam tondendi gratiam.

A corporis laborantem placatus respice, et visita in salutari tuo, ac cælestis gratiæ præsta medicinam. Per.

Alia. — Deus, qui humano generi, et salutis remedium, et vitæ æternæ munera contulisti, conserva famulo tuo *Ill.* tuarum dona virtutum, et concede ut medelam tuam non solum in corpore, sed etiam in anima sentiat. Per.

Alia. Virtutum cælestium, Deus, qui ab humanis corporibus omnem languorem et omnem infirmitatem præcepti tui potestate depellis, adesto propitius huic famulo tuo *Ill.*, ut, fugatis infirmitatibus, et viribus receptis, nomen sanctum tuum instaurata protinus sanitate benedicat. Per Dominum nostrum.

B *Alia.* — Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui fragilitatem conditionis nostræ infusa virtutis tuæ dignatione confirmas, ut salutaribus remediis pietatis tuæ corpora nostra et membra vegetentur, super hunc famulum tuum *Ill.* propitiatus intende, ut, omni necessitate corporeæ infirmitatis exclusa, gratia in eo pristinæ sanitatis perfecta reparetur. Per Dominum.

Deinde a sacerdote dicatur hæc Oratio :

Domine Deus, (907) qui per apostolum tuum locutus es : INFIRMATUR QUIS IN VOBIS? INDUCAT PRESBYTEROS ECCLESIE, **236** ET ORENT SUPER EUM, UNGENTIS EUM OLEO SANCTO IN NOMINE DOMINI; ET ORATIO FIDEI SALVABIT INFIRMUM, ET ALLEVABIT EUM DOMINUS; ET SI IN PECCATIS EST, DIMITTENTUR EI; CURA QUÆSUMUS, Redemptor noster, gratia Spiritus sancti languores istius infirmi, et sua sana vulnera, ejusque dimitte peccata, atque dolores cunctos cordis et corporis expelle, plenamque ei interius exteriusque sanitatem misericorditer redde, ut, ope misericordiæ tuæ restitutus et sanatus, ad pristina pietatis tuæ reparetur officia. Per.

Et sic (908) flectat genu vel genua qui est languidus, et stet ad dexteram sacerdotis, et sic decantetur hæc Antiphona :

Dominus (909) locutus est discipulis suis : IN NOMINE MEO DÆMONIA EJICITE : ET SUPER INFIRMOS MANUS VESTRAS IMPONITE, ET BENE HABERUNT. *Psal.* Deus Deorum Dominus locutus est. *Et repetit :* In nomine meo, etc.

Sequitur Oratio. — Oremus Dominum nostrum Jesum Christum, et cum omni supplicatione rogemus, ut hunc famulum suum *Ill.* per angelum sanctum suum visitare, lætificare et confortare dignetur.

Sequitur Antiphona. — Suecurre, Domine, infirmo isto *Ill.* et medica eum spiritali medicamine, ut, in pristina sanitate restitutus, gratiarum tibi sanus referat actiones. *Psal.* (910) Ad Dominum cum tribularer *Sequitur alia Ant.* Sana, Domine, infirmum istum, cujus ossa turbata sunt, et cujus anima turbata est valde; sed tu, Domine, convertere, et sana eum, et eripe animam ejus. *Psal.* Domine, ne

^c Exstat in vet. Sacr. Gall. *Benedictio super eum qui in Ecclesia primitus tondetur*, cujus sensus idem fore est ac hujus Orationis.

in furore tuo arguas me, cum Gloria ; Et repelent : A Sana, Domine.

Et (911) sic perungat infirmum de oleo sanctificato, cruces faciendo in collo et gutture, et inter scapulas, et in pectore, seu in loco ubi plus dolor imminet amplius perungatur ; et supplicando, dum ungitur infirmus, dicat unus ex sacerdotibus hanc Orationem :

Sequitur Oratio. — (912) Inungo te de oleo sancto in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, ut non lateat in te spiritus immundus, neque in membris, neque in medullis, neque in ulla compagine membrorum, sed in te habitet virtus Christi altissimi, et spiritus sancti, quatenus per hujus operationem mysterii, et per hanc sacrati olei unctionem, atque nostram deprecationem, virtute sanctæ Trinitatis medicatus, sive fatus, pristinam et immelioratam recipere merearis sanitatem. Per eundem.

Sequitur hæc Oratio. — Domine (913) Deus, Salvator noster, qui es vera salus et medicina, et a quo omnissanitas et medicamentum venit, qui que nos apostoli documento instruis, ut languentes olei liquore orantes tangeremus, respice propitius super hunc famulum tuum Ill., et quem languor curvat ad exitum, et virium defectus trahit ad occasum, medela tuæ gratiæ restituat in salutem. Sana quoque, quæsumus, omnium medicator, ejus febrium et cunctorum languorum cruciatus, ægritudinemque, **237** et dolorum omnium dissolve tormenta, viscerumque ac cordium interna medica, medullarum quoque et cogitationum ; sana discrimina ulcerum, vanitatumque putredines evacua, conscientiarumque atque plagarum obducito cicatrices veteres, immensasque remove passiones ; carnis ac sanguinis materiam reforma, delictorumque cunctorum veniam tribue ; sicque illum tua pietas jugiter custodiat, ut nec ad correptionem aliquando sanitas, nec ad perditionem nunc, te auxiliante, perducatur infirmitas ; sed fiat illi hæc olei sacra perunctio morbi et languoris præsentis expulsio, atque peccatorum omnium optata remissio. Per Dominum nostrum.

Alia. — (915) Propitietur Dominus cunctis iniquitatibus tuis, et sanet omnes languores tuos, redimatque de interitu vitam tuam, et satiet in bonis desiderium tuum, qui solus in Trinitate unus Deus vivit et regnat per immortalia sæcula sæculorum. Amen.

(915) Deinde communicet eum corpore et sanguine Domini. Et (916) sic faciant illi per septem dies, si necessitas fuerit, tam communionem quam et de alio officio ; et suscitabit eum Dominus, et si in peccatis fuerit, dimittentur ei.

(917) Debent etiam sacerdotes et ministri sanctæ Ecclesiæ cum summa reverentia infirmis decantare per singulos dies Vesperas et Matutinos cum hymno : (918) Christe cœlestis medicina Patris, et reliq., et cum Antiphonis. et Responsoriis, sive lectionibus et Orationibus ad hoc pertinentibus.

* In Cod. Cal. multæ sunt Missæ votivæ, sc. de Sanctissima Trinitate de sapientia ; ad postulandam

(919) Multi enim sacerdotum infirmos (920) perungunt insuper in quinque sensus corporis, id est in superciliis oculorum, et in (921) naribus deintus, et in narium summitatesive exterius, et in labiis exterius, et in manibus exterius, id est de foris. In omnibus ergo his membris crucem faciant de oleo sacro (922) dicentes : In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Hoc enim faciant, ut si in quinque sensus mentis et corporis aliqua macula inhæsit, hac medicina Dei sanetur.

Oratio in consummatione hujus officii. — (923) Omnipotens sempiternus Deus, qui subvenis in periculis et necessitate laborantibus, Majestatem tuam supplices exoramus, ut mittere digneris sanctum angelum tuum, qui famulum tuum Ill. in angustiis et necessitatibus laborantem consolationibus tuis attollat, quibus et de præsentis consequatur auxilio, et æterna remedia comprehendat. Per Dominum nostrum.

Missa pro episcopo vel congregatione.

Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super famulum tuum Ill. et super cunctos illi commissos spiritum gratiæ salutaris, et, ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per Dominum.

Super oblata. — Hostias, Domine, famuli tui Ill. et omnium sibi commissorum placatus intende, et quas in honorem nominis tui devota mente pro eis celebramus **238** proficere sibi sentiant ad medellam. Per Dominum.

Ad Complendum. — Famulum tuum Ill. et omnes sibi commissos per hæc cœlestia munera perpetuo, Domine, comitare præsidio, eosque fovere non desinens, dignos fieri sempiterna redemptione concede Per.

Alia Missa.

Omnipotens sempiternus Deus, miserere famulo tuo, et dirige eum secundum tuam clementiam in viam salutis æternæ, ut, te donante, tibi placita cupiat et tota virtute perficiat. Per.

Super oblata. — Proficiat, quæsumus, Domine, hæc oblatio quam tuæ supplices offerimus Majestati, ad salutem famuli tui Ill., ut tua providentia ejus vita inter adversa et prospera ubique dirigatur. Per.

Ad Complendum. — Sumentes, Domine, perpetuè sacramenta salutis, tuam deprecamur clementiam, ut per ea famulum tuum ab omni adversitate protegas. Per.

Alia ad Complendum. — Famulum tuum, quæsumus, Domine, tua semper protectione custodi, ut libera tibi mente deserviat, et te protegente a malis omnibus sit securus. Per.

* Missa votiva.

Deus, qui justificas impium, et non vis mortem peccatorum, Majestatem tuam suppliciter deprecamur, ut famulum tuum Ill. de tua misericordia confidens gratiam Spirit. ; in honore sanctæ Mariæ ; ad postulanda angelica suffragia ; de sancto Joanne Bapt. ; de

tem cœlesti protegas benignus auxilio, et assidua protectione conserves, ut tibi jugiter famuletur, et nullis tentationibus a te separetur. Per.

Super oblata. — Hujus, Domine, quæsumus, virtute mysterii et a propriis nos munda delictis, et famulum tuum *Ill.* ab omnibus absolve peccatis. Per.

Ad Complendum. — Purificent nos, Domine, quæsumus, sacramenta quæ sumpsimus, et famulum tuum *Ill.* ab omni culpa liberum esse concede, ut quia conscientie reatu constringitur, cœlestis remedii plenitudine gloriatur. Per.

Missa specialis sacerdotis.

Fac me, quæso, omnipotens Deus, ita justitia indui, ut in sanctorum tuorum merear exultatione lætari, quatenus, emundatus ab omnibus sordibus peccatorum, consortium adipiscar placentium sacerdotum, meque tua misericordia a vitiis omnibus exuat quem reatus propriæ conscientie gravat. Per.

Super oblata. — Deus, qui te præcipis a peccatoribus exorari, tibi que sacrificium contriti cordis offerri, hoc sacrificium, quod indignis manibus meis offero, acceptare dignare, ut et ipse tibi hostia, et sacrificium esse merear, miseratus concede, quo per ministerii hujus **239** exhibitionem, peccatorum omnium percipiam remissionem. Per.

Ad Complendum. — Hujus mihi, Domine, sacramenti perceptio sit peccatorum remissio, et tuæ pietatis optata propitiatio, ut per hæc, te opitulante efficiar sacris mysteriis dignus, quæ de tua pietate confusus frequentare præsumo indignus. Per.

Missa pro salute vivorum.

Prætede, Domine, misericordiam tuam famulis et famulabus tuis *Ill.* dexteram cœlestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quæ digna postulant assequantur, ut medelam tuam non solum in corpore, sed etiam in anima sentiant. Per.

Super oblata. — Propitiare, Domine supplicationibus nostris, et has oblationes famulorum famularumque tuarum, quas tibi pro incolumitate eorum offerimus, benignus assume; et ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, præsta, quæsumus, ut quod fideliter petimus efficaciter consequamur. Per.

Ad Complendum. — Da famulis et famulabus tuis, quæsumus, Domine, in tua fide et sinceritate constantiam, ut, in charitate divina firmati, nullis tentationibus ab ejus integritate vellantur. Per.

Missa pro familiaribus.

Deus, qui charitatis dona per gratiam sancti Spiritus tuorum cordibus fidelium infudisti, da famulis tuis, pro quibus tuam deprecamur clementiam, salutem mentis et corporis, ut te tota virtute diligant, et quæ tibi placita sunt tota dilectione perficiant, Per.

Super oblata. — Miserere, quæsumus, Domine, Deus, famulis tuis, pro quibus hoc sacrificium lau-

sancto Petro; de sancto Stephano; de sancta cruce, etc.; *Missa spec. sacerdotis*; pro salute vivorum, pro familiaribus, pro rege, etc.

dis tuæ offerimus Majestati, ut per hæc sancta supernæ benedictionis gratiam obtineant, et gloriam æternæ beatitudinis acquirant. Per.

Ad Complendum. — Divina libantes mysteria, quæsumus, Domine, ut hæc salutaria sacramenta illis proficiant ad prosperitatem et pacem, pro quorum dilectione hæc tuæ obtulimus Majestati. Per Dominum.

Missa^a quotidiana pro rege.

(924) Quæsumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus *Ill.*, qui tua miseratione suscepit regni gubernacula, virtutum etiam (925) omnium percipiat incrementa, quibus decenter ornatus, et vitiorum monstra devitare, et ad te, qui via, veritas et vita es, gratosus valeat pervenire. Per.

Super oblata. — Munera, Domine, quæsumus, oblata sanctifica, ut et nobis Unigeniti tui corpus et sanguis fiant, et (926) *Ill.* regi ab obtinendam animæ corporisque salutem, et (927) peragendum injunctum officium, **240** te largiente, usquequaque proficiant. Per Dominum.

Ad Complendum. — Hæc, Domine, (928) oratio salutaris famulum tuum *Ill.* ab omnibus tueatur adversis, quatenus et ecclesiasticæ pacis obtineat tranquillitatem, et post istius temporis decursum ad æternam perveniat hæreditatem. Per.

Missa pro pace.

Deus, a quo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera, da servis tuis illam quam mundus dare non potest pacem, ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et, hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla. Per.

Super oblata. — Deus, qui credentes in te populos nullis sinis concuti terroribus, dignare et preces et Hostias dicatæ tibi plebis suscipere, ut pax, tua pietate concessa, Christianorum fines ab omni hoste faciat esse securos.

Ad Complendum. — Deus, auctor pacis et amator, quem nosse vivere, cui servire regnare est, protege ab omnibus impugnationibus supplices tuos, ut qui in defensione tua confidimus, nullius hostilitatis arma timeamus. Per.

Missa que pro quacunque tribulatione.

Ineffabilem misericordiam tuam, Domine, nobis clementer ostende, ut simul nos et a peccatis exuas, et a pœnis quas pro his meremur eripias. Per.

Super oblata. — Purificet nos, Domine, quæsumus, muneris præsentis oblatio, et dignos sacra participatione perficiat. Per.

Ad Complendum. — Præsta, Domine, quæsumus, ut, terrenis affectibus expiati, ad superni plenitudinem sacramenti, cujus libavimus sancta, tendamus. Per.

Missa pro infirmis.

Omnipotens sempiternæ Deus, salus æterna credentium, exaudi nos pro famulis tuis *Ill.*, quibus

^a In vet. Sacram Gallic. habetur *Missa pro principe.*

miseri cordiæ tuæ imploramus auxilium, ut reddita A periculis metuimus, de eorum salute lætemur, Per Dominum.

Super oblata. — Deus, sub cuius nutibus vitæ nostræ momenta decurrunt, suscipe preces et Hostias famulorum tuorum, pro quibus ægrotantibus misericordiæ tuæ imploramus auxilium, ut de quorum

Ad Complendum. — Deus, infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxilii tui super infirmos nostros ostende virtutem, ut, ope misericordiæ tuæ adjuti, Ecclesiæ tuæ sanctæ repræsentari mereantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

APPENDIX

AD LIBRUM SACRAMENTORUM S. GREGORII MAGNI.

VETUS MISSA.

Ex Codice Ratoldi abbatis Corbeiensis,

Dominica in die sancto Paschæ.

241 *Primo antequam episcopus Missam celebret, ingrediatur quoddam oratorium, et secundum cordis compunctionem seipsum libamine orationis Deo offerat. Dicit hanc orationem :*

Via (929) sanctorum omnium Jesu Christe, qui ad te venientibus claritatis gaudium contulisti, introitum templi istius, Spiritus sancti luce perfunde, qui locum istum sanctorum tuorum martyrum nomine vel sanguine consecrasti : præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut omnes (930) isti intercedentes obtineant veniam pro delictis, ab omnibus liberentur angustiis, impetrent quidquid petierint pro necessitatibus suis, placere semper prævaleant coram oculis tuis, quatenus, per te et per sanctum Petrum militem tuum muniti, mereamur aulam paradisi introire. Per.

Hora vero diei tertia (931) arma sibi deferantur sacerdotalia, quæ induet extra chorum sinistrae partis in loco (932) secretarii. Dum introierit in secretarium, dicat hanc Orationem :

Omnipotens et misericors Deus, qui sacerdotum ministerio, ad tibi serviendum et supplicandum uti dignaris, quæsumus immensam clementiam tuam ut quidquid modo v'sitamur visites, quidquid benedicimus benedicas, sitque ad nostræ humilitatis introitum, sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, angeli pacis ingressus. Per.

Primo quidem (933) minister deferat caligas, usque ad genu tendentes, et dicat : Tu Domine, optamus, jubeas benedicier omnes. Respondet episcopus :

Totius honestatis auctor omnipotens Deus, ad reprimendas antiqui hostis versutias, per nostræ servitutis mysterium [*forte, ministerium*] jubes sanctificari has caligas, ut et in gressu resplendeat Evangelii veritas, et mente fidei exerceatur integritas. Per omnia.

Deinde minister det (936) sandalia, et dicat, ut supra. Respondet episcopus :

Indue me, Domine, calceamentis justitiæ, **242** quem Joannes vidit vestitum podere, ut possim tibi omni tempore cum timore servire. Per omnia.

B *Post hæc vero ornet se cæteris indumentis, et minister administret (935) super humerale, et dicat : Jube, Domine, benedicere. Respondet episcopus :*

Virtus summa Deus, cunctorum rector optimus,
Tu benedic nostrum, quo nunc ornatur, amicum :

Ut servire tibi valeamus corde pudico.

Per omnia.

Postea ministret ei albam (936) et dicat, ut supra.

Vestibus angelicis induti, Rex pietatis ;

Possimus libare pii libamen odoris,

Clemens et pravæ purges contagia mentis.

Ac citius delenda (937) malæ contagia mentis.

Per omnia.

Postea ministret ei (938) cingulum, et dicat, ut supra.

Scrutator cordis, et castæ mentis amator,

Tu lumbos præcinge meos, Deus intime judex,

Mortificans pravos in casto corpore gestus.

Per omnia.

Postea detur ei balteum (939) pudicitia et dicat minister, ut supra. Respondet episcopus :

Rogo te, altissime Deus Sabaoth, Pater sancte, ut me castigare digneris accingere, et meos lumbos balteo tui timoris ambire, ac renes cordis mei tuæ charitatis igne urere, ut pro peccatis meis possim intercedere, et astantis populi peccatorum veniam promereri, ac pacificas singulorum hostias immolare. Per.

Tum minister efferat ei stolam jucunditatis, gere vitam geminæ contemplationis. Et dicat, ut supra.

D *Respondet episcopus :*

Colla jugo subdenda tuo, Deus alme, sacro,

Ad cuius dignum pretiosa morte sepulcrum,

Virtus angelica consederat ordine mundo.

Per omnia.

243 *Super hæc itaque ministretur ei (940) tunica gyris (941) in tintinabulis (942) mirice [Leg. mirifice] refecta, et dicat minister, ut supra. Respondet episcopus .*

Sanctifica tunicam qua nunc superinduor, istam

Omnipotens æterne Deus, sine numine cuius

Nil humana valet devoti condere virtus.

Et qui me sacris voluisti vestibis uti,